

Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinė veikla 1995–2017 metais

Petras Biveinis

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Informacijos ir komunikacijos mokslų departamentas
Department of Information and Communication Sciences
at the Martynas Mažvydas National Library of Lithuania
petras.biveinis@lnb.lt

Santrauka. Straipsnyje nagrinėjama Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinė veikla 1995–2017 m. Jį sudaro dvi dalys. Pirmą dalis skirta bibliotekų projektinės veiklos iki 2007 m. apžvalgai: atskleidžiama Atviros Lietuvos fondo parama bibliotekoms, aptariami tarptautinių, nacionalinių ir vietos institucijų paremti projektai, apibūdinamas aljanso „Langas į ateitį“ vaidmuo steigiant viešuosius interneto prieigos taškus, mokant gyventojus kompiuterinio raštingumo. Antroje dalyje analizuojama bibliotekų projektinė veikla 2007–2017 m., pateikiant 2007, 2013, 2015–2017 metų projektų kiekybinius rodiklius ir atskleidžiant jų dinamiką. Pasitelkiant projektų finansavimo šaltinių, rėmėjų, tematikos, partnerystės analizę apibūdinama jų skaičiaus ir lyginamojo svorio kaita bendroje projektų struktūroje. Atskleidžiama nacionalinių projektų „Bibliotekos pažangai“ (2008–2012) ir „Bibliotekos pažangai 2“ (2013 m. gruodžio mėn. – 2016 m. lapkričio mėn.) reikšmė bibliotekoms, jų bendruomenėms ir visuomenei.

Reikšminiai žodžiai: projektai, savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinė veikla, projektų tematika, projektų rėmėjai, projektų partneriai.

Project Activities of Lithuanian Municipal Public Libraries in 1995–2017

Abstract. The article examines the project activities of Lithuanian municipal public libraries in 1995–2017. It consists of two parts. The first part is a review of project activities of libraries until 2007: it identifies the support of the Open Lithuania Foundation (OSFL) to libraries, discusses projects supported by international, national and local institutions, and describes the role of the Alliance *Langas į ateitį* (Window to the Future) in establishing public Internet access points and teaching the population computer literacy. The second part analyses the project activities of libraries in 2007–2017 by presenting quantitative indicators of projects of 2007, 2013, and 2015–2017 and finding out their dynamics. The analysis of project funding sources, sponsors, themes, and partnerships shows the change in their number and relative weight in the overall project structure. The article also determines the significance of the national projects *Libraries for Innovation* (2008–2012) and *Libraries for Innovation 2* (December 2013 – November 2016) for libraries, their communities, and society.

Keywords: projects, project activities of municipal public libraries, project topics, project sponsors, project partners.

Received: 12/2/2021. **Accepted:** 15/4/2021

Copyright © 2021 Petras Biveinis. Published by Martynas Mažvydas National Library of Lithuania

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution Licence](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Įvadas

Projektinė veikla yra viena pagrindinių priemonių pokyčiams bibliotekoje įgyvendinti, bibliotekų paslaugoms modernizuoti ir gerinti. Bibliotekų projektinė veikla naudinga sudėtingesniems uždaviniams spręsti, sudaro sąlygas diegti inovacijas, skatina naujovių paiešką, sklaidą, kūrybiškumą. Projektinė veikla reikšmingai prisideda prie bibliotekos strateginių tikslų įgyvendinimo, atskleidžia bibliotekos potencialą.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinė veikla, atverianti galimybę pasiekti kokybiškai naujus veiklos lygmenis, tapo jų darbo kasdienybe. Projektų įgyvendinimas esmingai pagerina bibliotekų darbą: sukuriamos naujos paslaugos, produktai, kuriami bendradarbiavimo tinklai, įsigyjama techninė ir programinė įranga. Bibliotekoms, disponuojančioms ribotais finansiniais ištekliais, svarbi ir reikšminga yra Lietuvos, Europos Sąjungos ir kitų fondų finansinė parama. Partnerystė su įvairiomis organizacijomis didina bibliotekų matomumą, gerina jų įvaizdį. Daugelio projektų rezultatai turi ilgalaikį pobūdį. Projektinė veikla sudaro sąlygas tęsti veiklas ir pasibaigus projekto terminui.

Lietuvos Respublikos kultūros politikos teisės aktai, darantys įtaką bibliotekų projektinei veiklai. Projektinės veiklos pobūdį lemia kultūros politika, jos prioritetai. Lietuvos Respublikos (LR) Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarime „Dėl Lietuvos kultūros politikos nuostatų“¹ išdėstyti pagrindiniai valstybės kultūros politikos tikslai: 1) išsaugoti ir puoselėti nacionalinės kultūros tapatumą; 2) skatinti kūrybą ir meno įvairovę; 3) plėtoti informacinę visuomenę; 4) skatinti nacionalinės kultūros atvirumą; 5) sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti kultūroje ir ją vartoti. LR Seimo 2010 m. nutarimas „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo“² įtvirtino kultūros plėtotę kaip strateginę valstybės raidos kryptį. Dokumente pabrėžiama, kad „Lietuvos kultūros politikos kaitos tikslas – atnaujinti Lietuvos kultūros politikos modelį, kuris padėtų atskleisti, išsaugoti ir plėtoti visuomenės kultūrinį tapatumą ir kūrybinį potencialą“. *Gairėse* pažymima, kad būtina spartinti tolygią kultūros sklaidą ir kūrybiškumą regionuose – gerinti kultūros prieinamumą, plėsti modernių kultūros formų įvairovę, sudaryti palankias sąlygas vietos bendruomenių meninei saviraiškai ir kt.

LR Vyriausybė dėmesį ypač skyrė informacinės visuomenės plėtrai. 2011 m. kovo 16 d. LR Vyriausybė patvirtino Lietuvos informacinės visuomenės plėtros 2011–2019 m. programą³. Vienas programos uždavinių – skaitmeninti Lietuvos kultūros paveldo objektus ir jų pagrindu kurti viešai prieinamus skaitmeninius produktus, užtikrinti skaitmeninio turinio išsaugojimą ir sklaidą elektroninėje erdvėje. LR Vyriausybė 2014 m. kovo 12 d. priimtame nutarime „Dėl Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ patvirtinimo“⁴ pažymima, kad Lietuvoje vis dar yra gyventojų tikslinių grupių, kurios nesinaudoja šiuolaikiniais skaitmeniniais įrenginiais, internetu arba naudojasi jais mažai. Kadangi technologijos sparčiai tobulėja, skaitmeninio raštingumo įgūdžiai turi būti nuolat atnaujinami.

LR Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“⁵ iškelė tikslą susitelkti į idėjas, kurios padėtų Lietuvai tapti

¹ *Dėl Lietuvos kultūros politikos nuostatų.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2001 m. gegužės 14 d. Nr. 542. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/>. Žiūrėta 2019-12-26.

² *Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas, 2010 m. birželio 30 d. Nr. XI-977. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.377620>. Žiūrėta 2019-12-26.

³ *Dėl Lietuvos informacinės visuomenės plėtros 2011–2019 metų programos patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2011 m. kovo 16 d. Nr. 301. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.DB3141BCD96B>. Žiūrėta 2019-12-26.

⁴ *Dėl informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2014 m. kovo 12 d. Nr. 244. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a66c0760b04011e3bf53dc70cf7669d9>. Žiūrėta 2019-12-26.

⁵ *Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas, 2012 m. gegužės 15 d. Nr. XI-2015. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>. Žiūrėta 2019-12-26.

modernia, veržlia, atvira pasauliui, puoselėjančia nacionalinį tapatumą šalimi. Siekdama įgyvendinti valstybės pažangos strategiją LR Vyriausybė 2012 m. lapkričio 28 d. priėmė nutarimą „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“⁶. Programa numato skatinti gyventojus dalyvauti kultūrinėje veikloje, tai yra kurti kultūros paklausą ir patiems tapti kultūros reiškinių kūrėjais, rasti ir taikyti lanksčius įtraukimo į kultūrinės veiklas būdus; išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą, pritaikyti jį visuomenės ugdymo, jos kultūrinės tapatybės stiprinimo, kultūrinio ir pažintinio turizmo poreikiams; plėsti ir atgaivinti Lietuvos gyventojų istorinę ir kultūrinę atmintį; skatinti tautinių mažumų įtrauktį ir integraciją, užtikrinant etninį tapatumą, dalyvavimą viešajame gyvenime ir tautinių santykių darną. Programoje suformuluoti uždaviniai siejami su gyvenimo kokybės gerinimu.

Reikšmingu dokumentu apibrėžiant pagrindines bibliotekų veiklos kryptis tapo LR kultūros ministro 2016 m. balandžio 29 d. įsakymas „Dėl Bibliotekų plėtros strateginių kryptių 2016–2022 metams patvirtinimo“⁷. Jame pabrėžiama, kad *Krypčių* strateginis tikslas – siekti efektyviai išnaudoti bibliotekų, kaip veiksmingos informacinės infrastruktūros, potencialą, užtikrinant visuomenės narių mokymosi visą gyvenimą, socialinės ir ekonominės gerovės plėtojimą bei poveikio šalies ir regionų raidai didinimą. Bibliotekų paskirtis – papildyti švietimo sistemos veiklą, ugdyti visuomenės kultūrinį ir informacinį raštingumą – mokymosi visą gyvenimą pagrindą, neatsiejamą nuo inovacijų politikos veiksmingumo. *Kryptyse* pažymima, kad šiuo metu bibliotekos suvokiamos kaip populiarėjančios integralios mokymo(si) erdvės, jos galėtų tapti visuomenės medijų ir informacinio raštingumo ugdymo koordinatorėmis, integruoti medijų ir informacinio raštingumo ugdymą į formalųjį ir neformalųjį švietimą. Bibliotekoms priklauso skaitymo skatinimo proceso organizatoriaus funkcijos skaitymo transformacijos bei skaitymo sąsajų su kitomis medijomis kontekste. Bibliotekoms iškeltas uždavinys plėtoti kultūros paveldo, krašto informacijos ir kraštotyros aktualizavimo paslaugas, didinant kultūros turinio skaitmeninimą, prieinamumą ir panaudą mokymo(si) procese. *Kryptyse* pabrėžiama, kad dėl ribotos kultūros politikos įtakos ir nepakanamos sąsajos su kitais sektoriais nepanaudojamas bibliotekų sistemos potencialas realizuojant valstybės ilgalaikės raidos strategijas ir jas įgyvendinančias švietimo, mokslo ir technologijų, inovacijų, informacinės visuomenės plėtros programas.

Kultūros politikos prioritetai, bibliotekų plėtros strateginės kryptys buvo pagrindas plėtoti bibliotekų projektinę veiklą, apibrėžti jos pagrindines kryptis.

Temos iširtumas. Metodinės literatūros projektų rengimo ir valdymo tematika yra išstis masyvas, tačiau jame rastume tik vieną būtent bibliotekininkams skirtą leidinį – Audronės Glosienės ir Ramunės Petuchovaitės mokomąją knygą „Projektų valdymo ABC bibliotekininkams“. Joje aptariami esminiai projektinės veiklos aspektai: projektų valdymo samprata ir metodai, fondoieška, paraiškos rengimas ir kt.⁸

Savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinės veiklos istorija kaip savarankiškas objektas dar netyrinėta; ji aptariama kitų temų kontekste. Paminėtinos bibliotekų veiklos apžvalgos⁹. Nors leidiniai pavadinti veiklos apžvalgomis, vienu kitu atveju neatsisakoma analizės. Autoriui šie leidiniai tapo svarbiu informacijos šaltiniu (iki 2010 m.). Projektinės veiklos istorija fragmentiškai apžvelgiama savivaldybių viešųjų

⁶ Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2012 m. lapkričio 28 d. Nr. 1482. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct/TAR.31A566B1512D>. Žiūrėta 2019-12-26.

⁷ Dėl bibliotekų plėtros strateginių kryptių 2016–2022 metams patvirtinimo. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas, 2016 m. balandžio 29 d. Nr. IV-344. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/9363821010a111e6aa14e8b63147ee94?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=e06d1cda-da64-4c80-953d-e11d484b9ef7>. Žiūrėta 2019-12-26.

⁸ Glosienė, A.; Petuchovaitė, R. *Projektų valdymo ABC bibliotekininkams: mokojoji knyga*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2003.

⁹ Žr. *Savivaldybių viešosios bibliotekos 1900–2000 metais: veiklos apžvalga* / Sud. Dalia Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2002; *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2001 metais: veiklos apžvalga* / Sud. D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2003; *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2002 metais: veiklos apžvalga* / Sud. D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2004; *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2001–2005 metais: veiklos apžvalga* / Sud. D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2007; *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2006–2010 metais: veiklos apžvalga* / Sud. D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012. Prieiga per internetą: https://drive.google.com/file/d/0B_-73IZKEJy5RmI2YldNVml1QUE/view. Žiūrėta 2018-09-11.

bibliotekų darbuotojų parengtose bibliotekų istorijose¹⁰, žurnalo „Tarp knygų“ straipsniuose¹¹, Kretingos krašto spaudos ir knygos istorijos apžvalgoje¹², Akmenės r. bibliotekos informaciniuose leidiniuose¹³. Šiuose leidiniuose autoriai paprastai išvardija ir pristato, jų nuomone, svarbiausius projektus; atskleidžia projekto „Bibliotekos pažangai“ reikšmę. Reikšminga vieta skiriama inovatyviems projektams. Jų tyrimui skirtas Violetos Stasėnaitės ir Gabijos Orlakaitės straipsnis „Viešųjų bibliotekų inovatyvių paslaugų taikant projektinę veiklą vertinimas“¹⁴, jame nagrinėjama Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos projektinė veikla 2015–2016 m. Straipsnyje taip pat apžvelgtos teorinės inovatyvumo ir bibliotekų projektinės veiklos sąsajos, pristatyta paslaugų, sukurtų vykdant projektus, kokybė vartotojų požiūriu pagal SERVQUAL paslaugų kokybės metodikoje apibrėžtus vertinimo kriterijus. Savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinės veiklos raidai didelę įtaką padarė vykdyti projektai „Bibliotekos pažangai“ ir „Bibliotekos pažangai 2“. Jų įgyvendinimo rezultatai atsispindi sociologiniuose tyrimuose. Projekto „Bibliotekos pažangai“ užsakymu buvo atliekami visuomenės, bibliotekų lankytojų, vadovų ir darbuotojų, ekspertų nuomonių tyrimai. Projekto įgyvendinimo rezultatų analizę LNB paskelbė leidiniuose „Bibliotekos pažangai: pokyčiai bibliotekose ir visuomenėje. Poveikio vertinimo tyrimų 2008–2012 m. ataskaita“, „Moderniai visuomenei – naujoviška biblioteka“¹⁵. Leidiniuose parodyta projekto įgyvendinimo reikšmė bibliotekoms ir visuomenei: įgyvendinus projektą, išsiplėtė bibliotekų misija ir vaidmuo, teikiamų paslaugų repertuaras, sustiprėjo bibliotekų veiklos efektyvumas. Sociologiniai tyrimai buvo atliekami vykdant projektą „Bibliotekos pažangai 2“. Publikacijoje „Projekto „Bibliotekos pažangai 2“ bibliotekų projektų dalyvių tyrimas“¹⁶ labai pozityviai vertinamos visos projekto sukurtos paslaugos ir jų teikiama nauda. Įvardijami ir kai kurie probleminiai aspektai. Tyrime pabrėžiama, kad viešoji biblioteka privalo išlaikyti literatūrinę-intelektualinę veiklos kryptį ir netapti gyvenvietės pramogų centru, siūlančiu nuo kultūros ir švietimo nutolusias veiklas.

Mokslinių publikacijų apžvalga parodo, kad bibliotekų projektinės veiklos istorija tyrinėta epizodiškai, o projektų „Bibliotekos pažangai“ ir „Bibliotekos pažangai 2“ reikšmė savivaldybių viešosioms bibliotekoms ir visuomenei sulaukė gana nuodugnaus aptarimo.

¹⁰ Žr. *Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos istorija*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012; *Po knygos ženklai: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos septynių dešimtmečių kelias, 1937–2007*. Panevėžys: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, 2007; *Radviliškio bibliotekos kelias, 1937–2011* / Sud. Daiva Paulauskienė. Radviliškis: Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2011; *Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos istorija* / Sud. Rita Viskaitienė. Vilnius: Margi raštai, 2019; *Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos istorija*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2015; Vilčiauskienė, V. *Joniškio Jono Avyžiaus viešoji biblioteka: 70 veiklos metų, 1937–2007*. Šiauliai: Lucilijus, 2007; *Zarasų viešosios bibliotekos istorija* / Sudarytojai: D. Karlienė, J. Lementauskienė, S. Bikulčiūtė, D. Kiltinavičienė, R. Kuliešienė, D. Davainienė, E. Gaižiuvienė, J. Šepetovskaja, D. Koroliova, D. Macijauskienė, J. Gurskaja, V. Gudaitis. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2013.

¹¹ Žr. Pikšlingaitė, J. Atviros Lietuvos fondo parama bibliotekoms. *Tarp knygų*, 1996, rugpjūtis, p. 1–2; Pikšlingaitė, J. Laukiamieji projektų. *Tarp knygų*, 1999, gruodis, p. 1–3; Strolienė, N. Naujovės Kretingos M. Valančiaus bibliotekoje. *Tarp knygų*, 2001, sausis, p. 3–5; Karlienė, D. Aštuoni Zarasų SVB dešimtmečiai. *Tarp knygų*, 2003, gruodis, p. 5–7; Glosienė, A.; Rutkauskienė, U. Viešos interneto prieigos Lietuvos gyventojams tyrimas. *Tarp knygų*, 2004, sausis, p. 5–9; Valaitytė, A. Jaunos bibliotekos dešimtmetis. *Tarp knygų*, 2012, gruodis, p. 1–4.

¹² Jonauskaitė, L.; Buikienė L.; Raudytė, N. *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2010.

¹³ *Viešoji biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja*, I dalis / Sud. Z. Sinkevičienė. Kaišiadorys: Printėja, 2006.

Viešoji biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja, II dalis / Sud. Z. Sinkevičienė. Kaišiadorys: Printėja, 2010.

Viešoji biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja, III dalis / Sud. Z. Sinkevičienė. Kaišiadorys: Printėja, 2016.

¹⁴ Stasėnaitė, V.; Orlakaitė, G. Viešųjų bibliotekų inovatyvių paslaugų taikant projektinę veiklą vertinimas. *Informacijos mokslai*, 2018, t. 81, p. 28–46.

¹⁵ *Bibliotekos pažangai: pokyčiai bibliotekose ir visuomenėje: poveikio vertinimo tyrimų 2008–2012 m. ataskaita*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Prieiga per internetą: http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/TyrimuAtaskaitos/WEB_LT/2011/2011_TyrimuSantrauka.pdf. Žiūrėta 2018-09-12; *Moderniai visuomenei – naujoviška biblioteka*. Projekto „Bibliotekos pažangai (2008–2012) įtaka Lietuvos viešųjų bibliotekų raidai. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012. Prieiga per internetą: <http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/Moderniai%20visuomenei-small.pdf>. Žiūrėta 2018-09-12.

¹⁶ *Projekto „Bibliotekos pažangai 2“ bibliotekų projektų dalyvių tyrimas 2016*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Prieiga per internetą: http://3erdve.lt/media/public/Tyrimai_2016/bp2_kokyb_projektu_dalyviai_v2.pdf. Žiūrėta 2015-08-17.

Tyrimo objektas: savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinės veiklos istorija 1995–2017 m.

Tyrimo tikslas: susisteminti ir apibendrinti bibliotekų projektinę veiklą nagrinėjamu laikotarpiu (nuo pirmo projekto 1995 m.); nuodugniau išanalizuoti 2007–2017 m. laikotarpį.

Tyrimo uždaviniai: 1) apžvelgti projektinės veiklos raidą 1995–2006 m., 2) išnagrinėti bibliotekų projektinę veiklą 2007–2017 m.: a) apibūdinti 2007, 2013, 2015–2017 metais projektus ir jų rėmėjus, tematiką, partnerius, pateikti jų lyginamąją analizę; b) atskleisti 2007, 2013, 2015–2017 metais vykdytų projektų geografinį (pagal apskritis, rajonus) pasiskirstymą; c) teminiu ir istoriniu aspektais aptarti 2007–2017 m. vykdytus projektus ir parodyti jų naudą projektų dalyviams, vaidmenį gerinant bibliotekų darbą¹⁷. Šis darbas yra pirmas bandymas ištirti savivaldybių viešųjų bibliotekų projektinę veiklą 1995–2017 m. Autorius atsiriboja nuo daugelio projektų vadybos aspektų (planavimo, organizavimo, kontrolės ir kt.), nenauginėja projektų finansavimo dydžių (tai galėtų būti atskirų studijų objektai).

Metodologija. Rengiant darbą naudoti bendrieji mokslo metodai: statistikos, sisteminis, aprašomasis analitinis, apibendrinimo. Taikytas istorizmo metodas sudaro galimybę atskleisti bibliotekų projektinės veiklos kaitą.

Šaltiniai. Rengiant darbą naudoti šaltiniai: bibliotekų tinklalapiai¹⁸, bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų ataskaitos, žurnalo „Tarp knygų“ kronikos (1996–2017 m.), Atviros Lietuvos fondo (ALF) ataskaitos¹⁹, LNB portalo www.3erdvė.lt informacija.

Empiriniam tyrimui atlikti taikoma kiekybinė ir kokybinė dokumentų turinio analizė. Finansiniai rėmėjai skirstomi į tarptautinius, nacionalinius, vietos. Rėmėjų skaičiai nurodomi pagal dokumentų duomenis. Faktiškai jų buvo daugiau: dokumentuose nurodomi pagrindiniai rėmėjai, kai kada – papildomi, tačiau autoriui tai buvo vienintelis būdas pateikti jų apibūdinimą, atskleisti dinamiką.

Fiksuojamos kiekybinės teminių projektų charakteristikos. Klasifikavimo pagrindas – projektų turinys. Projektai sisteminami pagal autoriaus išskirtą pagrindinę tematiką: infrastruktūros, bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, literatūros ir skaitymo skatinimo, edukacijos, kultūrinės meninės veiklos skatinimo, kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos, socialiniai. Siekiama apibrėžti projektų tikslus, uždavinius, veiklas, rezultatus. Tenka pastebėti, kad skirstymas gana sąlygiškas. Sudėtinga atskirti bendro pobūdžio edukacijos projektus nuo kūrybinės meninės veiklos projektų, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo projektus nuo etninės kultūros ir istorijos projektų. Skirstydamas tokio pobūdžio projektus autorius atsižvelgė į tai, kokia idėja, tema vyrauja, kam teiktas prioritetas. Socialiniai projektai glaudžiai susiję su edukacijos, biblioterapijos ir kitais projektais. Apskritai bibliotekos kultūrinė funkcija prilygsta socializacijos funkcijai. Autorius socialiniams projektams priskyrė tuos projektus, kuriuose tiesiogiai apibrėžtos socialinės problemos: akcentuojami socializacijos uždaviniai, sociokultūrinė pagalba menkai integruotoms į visuomenę, patiriančioms didelę socialinę atskirtį gyventojų grupėms, keliami nedarbo mažinimo, nusikalstamumo, žalingų įpročių prevencijos ir kiti panašaus pobūdžio uždaviniai²⁰. Analizuodamas šaltinius autorius nagrinėja tipinius projektus. Antra vertus, daugiau dėmesio skiriama kūrybiškiems, inovatyviems projektams apibūdinti. Tai padeda aiškiau suvokti pokyčius bibliotekų veikloje.

Darbo struktūra. Darbo uždaviniai lėmė jo struktūrą. Darbą sudaro įvadas, dvi dalys, išvados ir rekomendacijos, reziumė, literatūros ir šaltinių sąrašas, priedai. Pirmoje dalyje aptariama bibliotekų projektinė veikla iki 2007 m. Parodoma ALF parama bibliotekoms ir jo reikšmė, aljanso „Lingas į ateitį“

¹⁷ 2007, 2013, 2015–2017 metams autorius siekė pasitelkti visus prieinamus šaltinius. Be to, jie pasirinkti neatsitiktinai: 2007 m. projektų analizė teikia galimybę įvertinti projektinės veiklos situaciją projekto „Bibliotekos pažangai“ įgyvendinimo išvakarėse, 2013 m. – iš esmės jam baigiantis, 2015–2017-ieji – paskutiniai tyrimo metai. Didžiulis duomenų masyvas lėmė, kad kitiems metams nagrinėti pasitelkta mažiau informacijos šaltinių (daugiausia – bibliotekų tinklalapiai).

¹⁸ Bibliotekų tinklalapiai žiūrėti 2018 m. rugpjūčio–gruodžio mėn.

¹⁹ ALF tinklalapyje yra 1999, 2000–2001 m. ataskaitos.

²⁰ Vengiant nuorodų gausos, apsiribota nuorodomis į spausdintus šaltinius, nuorodos į bibliotekų ir kitų institucijų tinklalapius pateikiamos rečiau, atsisakyta nuorodų į bibliotekų ataskaitas.

vaidmuo steigiant viešuosius interneto prieigos taškus. Apžvelgiami tarptautinių, nacionalinių ir vietos institucijų paremti projektai. Antroje dalyje nagrinėjama bibliotekų projektinė veikla 2007–2017 m. Ją sudaro du skyriai. Pirmame skyriuje pateikiami 2007, 2013, 2015–2017 metų projektų kiekybiniai rodikliai, atskleidžiama jų dinamika. Apibūdinami projektų rėmėjai, tematika, partneriai, parodoma jų skaičiaus ir lyginamojo svorio kaita bendroje rėmėjų, projektų struktūroje. Atskleidžiama projektų „Bibliotekos pažangai“ ir „Bibliotekos pažangai 2“ reikšmė bibliotekoms ir visuomenei. Antrame skyriuje aptariami 2007–2017 m. bibliotekų vykdyti projektai: apibūdinamas 2007, 2013, 2015–2017 metų projektų geografinis (pagal apskritis, rajonus) pasiskirstymas, parodoma 2007–2017 m. bibliotekų vykdytų projektų nauda jų dalyviams, vaidmuo gerinant bibliotekų darbą.

Autorius tikisi, kad atliktas tyrimas bus naudingas bibliotekininkams praktikams. Gerosios patirties sklaida padėtų tobulinti projektinę veiklą.

1. Projektinės veiklos raida 1995–2006 m.

Skyriuje aptariama bibliotekų projektinė veikla iki 2007 m. Atskleidžiama ALF parama bibliotekoms, parodoma jos reikšmė. Apžvelgiami kitų tarptautinių, taip pat nacionalinių ir vietos institucijų paremti projektai. Apibūdinamas aljanso „Lingas į ateitį“ vaidmuo steigiant viešuosius interneto prieigos taškus, ugdant gyventojų kompiuterinį raštingumą.

Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. šalyje vyko radikalūs politiniai, ekonominiai, socialiniai ir kultūriniai pokyčiai. Sunki ekonominė padėtis, netobuli įstatymai, nuolatinis lėšų trūkumas ir dalies bibliotekininkų negebėjimas dirbti naujomis sąlygomis lėmė, kad XX a. paskutinio dešimtmečio pirmoje pusėje šalies bibliotekininkystė išgyveno krizę. Bibliotekų veiklai stabilizuoti svarbią reikšmę turėjo 1995 m. birželio 6 d. LR bibliotekų įstatymas – jis apibrėžė šalies bibliotekų sistemą, bibliotekų paskirtį, funkcijas, valdymą, finansavimo principus. Bibliotekininkystės srityje vykstantys pokyčiai skatino ieškoti naujų veiklos būdų. Savivaldybių viešosios bibliotekos laipsniškai įsitraukė į projektinę veiklą. Kita vertus, dalyvauti projektinėje veikloje itin skatino lėšų stygius. Bibliotekų projektinės veiklos istorija prasideda nuo praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio antros pusės. Ji glaudžiai susijusi su ALF veikla ir teikiama finansine parama.

ALF pradėjo veiklą 1990 m. spalio mėn. kaip nepriklausoma, nevyriausybinė, nesiekianti pelno organizacija, kurios pagrindinis tikslas – remti atviros, demokratinės, pilietinės visuomenės kūrimąsi Lietuvoje. ALF įkūrė JAV finansininkas ir garsus filantropas George'as Sorosas. ALF, Bibliotekų rėmimo programą vykdęs 1993–2002 m., paramą bibliotekoms konkurso tvarka teikė kartu su Budapešto atviros visuomenės instituto (OSI; *Open Society Institute*) Bibliotekų programa, atsižvelgdamas į jos prioritetus ir reikalavimus, keliamus ir turiniui, ir biudžetui. Bibliotekų rėmimo programa skatino Lietuvos bibliotekų kaip informacijos, kultūros, švietimo ir mokymo centrų veiklą, jų paslaugų gerinimą. Prioritetas buvo teikiamas viešosioms bibliotekoms. Bibliotekų rėmimo programa numatė tokias veiklos kryptis: bibliotekų modernizavimas, naujų technologijų diegimas; bibliotekininkų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas; naujų nestandartinių bibliotekos paslaugų vartotojams (ar jų grupėms) ir darbo formų diegimas ir gerinimas; bendradarbiavimo su savivaldybėmis, mokyklomis, nevyriausybinėmis ir kitomis organizacijomis skatinimas²¹. Vienas pirmųjų ALF finansuotų projektų buvo 1995 m. Kretingos r. savivaldybės viešosios bibliotekos (SVB) projektas „Užsienio kalbų mokymosi skaitykla“, dėl kurio kitais metais buvo įkurta pirmoji šalyje Užsienio kalbų mokymosi skaitykla²². 1996 m. Zarasų r. SVB, Alytaus SVB, Utenos SVB ir galimai dar dvi bibliotekos dalyvavo ir laimėjo ALF konkursą „Biblioteka – kultūros

²¹ *Atviros Lietuvos fondas*. 1999 metų ataskaita, p. 19–20. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_1999.pdf. Žiūrėta 2018-08-22.

²² *Kretingos r. SVB tinklalapis*. Prieiga per internetą: <http://www.kretingos.lt/lt/veikla/projektine-veikla>. Žiūrėta 2018-08-23; Strolienė, N. Naujovės Kretingos m. Valančiaus bibliotekoje. *Tarp knygų*, 2001, sausis, p. 3.

centras²³. Projektas pristatytas Alytaus m. bibliotekos tinklalapyje. Apibūdinant projektą teigiama, kad biblioteka yra ne tik tradicinių paslaugų skaitytojams teikimo vieta, bet ir miesto bendruomenei svarbus kultūros centras, kuriame suteikiama erdvė, sudaromos kitos sąlygos vietos menininkų saviraiškai; pristatoma ir eksponuojama žinomų šalies menininkų (literatų, dailininkų, fotografų, muzikų) kūryba; svarbus vaidmuo tenka miesto kultūros, istorijos fragmentų atodangai, informacijos apie iškiliasias jos asmenybes sklaidai. ALF parama leido įsigyti techninių priemonių tolesnei bibliotekos veiklos plėtočiai²⁴.

Turima informacija leidžia išsamiau aptarti Zarasų r. SVB dalyvavimą projektinėje veikloje 1997–1999 m.. Bibliotekos projektai skirti įvairioms temoms: vaikų ir paauglių užimtumui, paslaugų šeimoms plėtrai, programinės įrangos diegimui. 1997 m. biblioteka dalyvavo ALF konkurse „Muziejų ir bibliotekų švietimo programos“ ir gavo finansavimą projektui „Padėkit vaikams ir seneliams“; 1998 m. skirtos lėšos projektui „Šeima ir biblioteka – visų mūsų ateičiai“. Pažymėtina, kad tais metais biblioteka taip pat gavo tuometinės Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) paramą. Ministerija parėmė projektą „Vaikų ir paauglių gyvenančių ypač sunkiomis sąlygomis, užimtumo programa Zarasų viešojoje bibliotekoje“. 1999 m. ALF finansavo Zarasų SVB projektą „Zarasų viešoji biblioteka internete“. Tais pačiais metais OSI (*Open Society Institute* / Atviros visuomenės institutas) parėmė projektą „Zarasų viešosios bibliotekos paslaugos vaikams ir krašto visuomenei“, programą „LIBIS programinės įrangos diegimas Zarasų viešojoje bibliotekoje“²⁵.

OSI ir ALF parama bibliotekoms 1999–2001 m. 1999-ųjų pradžioje buvo paskelbta nauja OSI programos iniciatyva „Biblioteka – bendruomenės centras“, skirta dešimčiai Vidurio ir Rytų Europos valstybių. Siekta rasti bibliotekas, kurios galėtų būti modeliai ne tik savo, bet ir kitose šalyse. ALF kartu su OSI parėmė 8 bibliotekų projektus, laimėjusius konkursą (Šiaulių m. SVB projektas buvo bendras su Šiaulių apskrities viešoji biblioteka (ŠAVB)). 4 savivaldybių viešosios bibliotekos iš Lietuvos (Vilniaus ir Klaipėdos miestų bei Utenos ir Zarasų rajono) buvo atrinktos ir pripažintos modelinėmis²⁶. Bibliotekos pristatytos ir gerai įvertintos 2000 m. spalio mėn. Liublianoje (Slovėnija) vykusiame tarptautiniame seminare „Viešųjų bibliotekų iniciatyva“. Tolesnei šių bibliotekų veiklai plėsti iš OSI Bibliotekų programos papildomai skirta lėšų, o jų darbuotojams 2001 m. buvo suteikta galimybė stažuotis JAV ir Vokietijos bibliotekose. Be to, Bibliotekų programa, nors tiesiogiai ir nerėmė fondų komplektavimo, skatino bibliotekas dalyvauti tarptautiniuose projektuose, per kuriuos lengvatinėmis sąlygomis buvo galima įsigyti knygų (megaprojektas „Puškino biblioteka“), prenumeruoti elektroninius žurnalus²⁷.

1999 m. įvyko ALF konkursas „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“. Konkurso tikslas – suaktyvinti ar atgaivinti fonotekų ir muzikos skyrių veiklą, formuoti naują požiūrį į garso informaciją bibliotekoje. Konkursą laimėjo 13 savivaldybių viešųjų bibliotekų ir Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Visagino skyrius (Alytaus r. SVB laimėjo 2 projektus)²⁸.

Konkursus ALF skelbė 2000 ir 2001 metais. 2000-aisiais ALF paskelbė konkursus „Mažų miestelių ir kaimų bibliotekos – vaikams ir jaunimui“ ir „Paslaugų bendruomenei plėtra viešosiose, vaikų globos namų bei specialiųjų mokyklų bibliotekose“. Pirmą projektą laimėjo 39 savivaldybių viešųjų bibliotekų filialai (Vilkaviškio rajone bendrą projektą laimėjo Aistiškių, Piliakalnio, Pašeimenių ir Lakštučių filialai),

²³ Asta Valaitytė straipsnyje „Jaunos bibliotekos dešimtmetis“ tvirtina, kad Alytaus m. SVB buvo viena iš penkių Lietuvos bibliotekų, laimėjusių ALF finansavimą projektui „Biblioteka – kultūros centras“. Kitos bibliotekos nenurodytos (*Tarp knygų*, 2002, gruodis, p. 2.). Apie Zarasų r. ir Utenos bibliotekų dalyvavimą projekte informacija pateikta: Greiciūnienė, R. Panevėžio regiono savivaldybių viešosios bibliotekos 1990–2000 metais: In: *Savivaldybių viešosios bibliotekos 1990–2000 metais: veiklos apžvalga*, p. 145; Petuchovaitė, R. *Viešųjų bibliotekų paslaugų bendruomenei plėtra: sėkmingos praktikos Lietuvoje ir tarptautinių veiksmų studija*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2004, p. 54.

²⁴ *Alytaus m. SVB tinklalapis*. Prieiga per internetą: <http://www.alytus.mvb.lt/apie-biblioteka/apie-mus/projektai?showall=&lang=lt&start=1>. Žiūrėta 2018-08-21.

²⁵ Greiciūnienė, R. Panevėžio regiono savivaldybių viešosios bibliotekos 1990–2000 metais. Iš *Savivaldybių viešosios bibliotekos 1990–2000 metais: veiklos apžvalga*, p. 145.

²⁶ *Atviros Lietuvos fondas*. 1999 metų ataskaita, p. 18. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_1999.pdf. Žiūrėta 2018-08-22.

²⁷ *Ibidem*, p. 18–19.

²⁸ *Ibidem*, p. 19–20.

o Utenos SVB buvo skirta parama projektui „Konkurso įvertinimo baigiamosios konferencijos-seminaro organizavimas“. Antrą projektą laimėjo 34 savivaldybių centrinės bibliotekos ir kai kurie filialai. 2001 m. ALF paskelbė konkursą „Paslaugų bendruomenei plėtra Lietuvos viešosiose bibliotekose“. Konkurso laimėjo 42 savivaldybių centrinės bibliotekos ir keli filialai bei bendras ŠAVB ir Šiaulių m. centrinės bibliotekos projektas. Projektų paremta daugiau: ALF parėmė po du Alytaus r., Kauno r., Molėtų r., Panevėžio r., Skuodo r., Širvintų r., Švenčionių r., Telšių r., Zarasų r. projektus²⁹.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2001 m. Utenos SVB vykdė stambų projektą, skirtą kraštotyrai ir kultūros paveldui aktualizuoti. ALF, Kultūros ministerija (KM) ir privatūs asmenys parėmė bibliotekos projektą „Utenos krašto enciklopedija“ (elektroninė versija). Sukurtas elektroninis leidinys – pirmas bibliotekos enciklopedinis leidinys, kuriame yra išsami informacija apie krašto istoriją, gamtą, kaimus ir miestelius, švietimą, kultūrą, pramonę, 600 žymių kraštiečių ir kt.

Toli gražu ne visos bibliotekos laimėdavo ALF konkursus. Paminėtini tokie paraiškų trūkumai: nepakankama motyvacija ir argumentacija, padrika projekto struktūra, bandymas vienu užmoju išspręsti visas arba daugelį bibliotekos problemų, tikslo neapibrėžtumas, projekto uždavinių ir biudžeto neatitiktis³⁰.

2001 m. Bibliotekų rėmimo programa iš esmės buvo baigta, tačiau ALF tebesidomėjo jų veikla. Kaip ir ankstesniais metais, visoms bibliotekoms buvo dovanojamos knygos, kurių leidybą rėmė ALF Leidybos programa. OSI administravo tarptautinius projektus, kuriuose sėkmingai dalyvavo Lietuvos bibliotekos. Dar 1999 m. OSI inicijavo projektą „Elektroninė informacija bibliotekoms“, kuris bibliotekų skaitytojams suteikė galimybę naudotis EBSCO duomenų bazėmis. EBSCO duomenų bazių prenumeratai lėšų taip pat skyrė Kultūros ministerija bei Švietimo ir mokslo ministerija (2002 m. projekto administravimas buvo perduotas sukurtam Lietuvos bibliotekų konsorciui)³¹.

Kiti tarptautiniai rėmėjai. Bibliotekos rado galimybių pasinaudoti kitų tarptautinių fondų parama. Ypač žymūs Kretingos r. SVB fondoieškos pasiekimai. 1997 m. biblioteka dalyvavo įgyvendinant PHARE (*Poland and Hungary; aid for economic restructuring* / Lenkija ir Vengrija; pagalba ekonomikos restruktūrizavimui)³² paremtą projektą „Baltijos šalių bibliotekų plėtra“; jo rezultatas – organizuota tarptautinė konferencija. 1998 m. įgyvendintas Olandijos vyriausybės fondų paremtas projektas – įkurtas Kretingos moterų mokymo ir informacijos centras. Tikslas – organizuoti švietėjiškus užsiėmimus, konsultuoti moteris, kurioms reikalinga socialinė, moralinė, teisinė ar kitokia pagalba ir informacija. 1999 m. įgyvendintas Danijos demokratijos fondo paremtas projektas „Viešųjų ir mokyklų bibliotekų modernizavimas informacinėje visuomenėje“; jo rezultatas – 15 Lietuvos bibliotekininkų atliko stažuotę Danijos bibliotekose ir informacijos centruose. 2000 m. Danijos ambasada finansavo projektą „Nepilnų šeimų vaikų integracija į visuomeninį gyvenimą“, o Danijos Djurs komuna parėmė bendrą bibliotekos ir Kretingos r. nevyriausybinų organizacijų asociacijos „Apskritas stalas“ projektą „Jaunimo interneto centras“³³.

Naujo tūkstantmečio pradžioje bibliotekos pradėjo dalyvauti Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje (EKDL) remiamuose projektuose. 2000 m. EKDL pradėjo vykdyti projektą „Informacija apie Europos Sąjungą Lietuvos bibliotekose“. Jo tikslas – objektyvios informacijos apie ES sklaida. Tais metais 51-oje savivaldybių viešojoje bibliotekoje buvo įrengtos lentynos su leidiniais apie Europos Sąjungą³⁴. 2002 m. EKDL parėmė Jonavos r. SVB projektą „Kurkime Europą kartu“, Šiaulių m. SVB projektą „Kelias į Europą per Šiaulius“, 2003-aisiais – Klaipėdos m. SVB projektą „Europiečiai, arčiau Europos“. Projektai skirti Europos dienai.

²⁹ *Atviros Lietuvos fondas.* Metinė ataskaita, 2000/01, p. 19–20. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_2000_2001.pdf. Žiūrėta 2018-08-22.

³⁰ Pikšilingaitė, J. Laukiame įdomių projektų. *Tarp knygy,* gruodis. 1999, p. 2.

³¹ *Atviros Lietuvos fondas.* 2002 m. veiklos ataskaita, p. 72. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_2002.pdf. Žiūrėta 2018-08-23.

³² Europos Sąjungos ekonominės pagalbos programa. 1989 m. programa apėmė tik Lenkiją ir Vengriją. 2000 m. PHARE programoje dalyvavo jau 17 Europos šalių, įskaitant Lietuvą.

³³ *Kretingos r. SVB tinklalapis.* Prieiga per internetą: <http://www.kretingos.lt/veikla/projektine-veikla>. Žiūrėta 2018-08-23.

³⁴ *Europos Komisija. Atstovybė Lietuvoje.* Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/lithuania/services/contact-points_lt. Žiūrėta 2018-08-28.

Kitas tarptautinis rėmėjas – Šiaurės ministrų tarybos biuras Lietuvoje (ŠMTBL). ŠMTBL nuo 1997 m. vykdė projektą „Šiaurės šalių bibliotekų savaitė“³⁵. Jos metu buvo populiarinama Šiaurės šalių literatūra, kultūra, istorija, papročiai, tradicijos. Dalyvavimas Šiaurės šalių bibliotekų savaitėje daugeliui bibliotekų tapo tradicija³⁶.

Nacionaliniai rėmėjai. Didėjo nacionalinių rėmėjų vaidmuo. Bibliotekos teikė projektų paraiškas Kultūros ministerijos 2001 m. konkursui „Visuomenės informacinis aprūpinimas“. 2001 m. Panevėžio r. SVB laimėjo KM projektą „Internetas – Biblioteka – Vartotojas“. Buvo gauti penki kompiuteriai ir spausdintuvas. Panašų projektą įgyvendino Pasvalio SVB; rezultatas – gauti keturi kompiuteriai, atidarytas informacijos centras – interneto skaitykla. Kultūros ministerija parėmė Zarasų r. SVB projektą „Zarasų viešosios bibliotekos informacijos paslaugų plėtra bendruomenei“. Įsigyti keturi kompiuteriai, spausdintuvas. Summuojant bibliotekų dalyvavimo konkurse rezultatus, konstatuojama, kad buvo užtikrinta prieiga prie interneto visose SVB (centrinėse) ir kai kuriuose filialuose³⁷.

Kultūros ir sporto rėmimo fondas³⁸ (KSRF) parėmė bibliotekų projektus, kurie buvo skirti įvairioms temoms. 2002 m. KSRF suteikė paramą Prienų SVB projektui „Tartum šaltinio versmė“. Organizuoti literatūros renginiai, išleistas pradedančiųjų literatūrai kūrybos almanachas „Pakėlę sparnus“³⁹. Vilniaus savivaldybės centrinės bibliotekos (SCB) Naujosios Vilnios filialas vykdė projektą „Debiutas“, kuris suteikė galimybę bibliotekoje debiutuoti jauniems menininkams. Jurbarko r. SVB vykdė projektą, skirtą kraštiečio Stasio Santvaro 100-mečiui (papildomą finansavimą suteikė savivaldybė).

ŠMM ir savivaldybė 2002 m. parėmė Jonavos r. bibliotekos projektą, skirtą socialiai remtinų šeimų vaikų ir paauglių integracijai į visuomenę „Vaikų biblioteka – vaikų ir paauglių iš socialiai remtinų, asocialių ir daugiavaikių šeimų užimtumo centras“.

Didėjo savivaldybių vaidmuo. 2001 m. Šiaulių m. savivaldybė parėmė bibliotekos projektą „Interneto skaitykla Šiaulių miesto viešojoje bibliotekoje“, 2002 m. Klaipėdos m. savivaldybė – projektą „Klaipėdos miesto nekilnojamosios vertybės“, skirtą Klaipėdos 750-mečiui. Tais pačiais metais Zarasų r. savivaldybė finansavo du bibliotekos projektus: „Programa *Vasaros skaitymai*“ ir „Žinios ir grožis prieš blogį“. Alytaus r. savivaldybė parėmė bibliotekos projektą „Naujos knygos – kaimų bibliotekoms“ ir Makniūnų filialo projektą „Makniūnų kaimo biblioteka – vaikų laisvalaikio užimtumo centras“.

Naujo tūkstantmečio pradžioje vis daugiau dėmesio skiriama informacinės visuomenės (IV) plėtrai ir infrastruktūrai. Vienas iš svarbiausių IV veiksmų – interneto teikiamų viešųjų paslaugų plėtotė. 2002 m. Lietuvos verslo įmonės susibūrė į aljansą „Langas į ateitį“, kuris pradėjo vykdyti unikalų Lietuvoje verslo paramos informacinės visuomenės plėtrai projektą. Aljansas pradėjo steigti viešuosius interneto centrus (VIC). 2002 m. Lietuvoje įkurti 75 viešieji interneto centrai. 2003 m. į centrų kūrimą įsitraukė LR vidaus reikalų ministerija (VRM). Bendromis pastangomis tais metais įsteigta dar 100 VIC. Aljansas „Langas į ateitį“ rengė gyventojų mokymus naudotis internetu. 2003 m. kursas baigė 20 000 Lietuvos gyventojų. Viešieji interneto centrai buvo steigiami ne tik bibliotekose, tačiau jų kūrimo patirtis parodė, pasak A. Glosienės ir Ugnės Rutkauskienės, kad tinkamiausia viešam internetui institucija yra viešoji biblioteka. Autorės nurodė bibliotekos pranašumus: kvalifikuotas personalas, informacijos šaltinių atrankos ir klasifikavimo gebėjimai, platus paslaugų spektras ir kt.⁴⁰ Iš 175 VIC 50 proc. įkurti viešosiose bibliotekose⁴¹.

³⁵ Šiaurės šalių literatūros savaitė. Istorija. Prieiga per internetą: <https://www.nordisklitteratur.org/lt/apie-projekt%C4%85/istorija/>. Žiūrėta 2018-08-28.

³⁶ Šiaurės šalių literatūros portalas pateikia tekstų ištraukas trijų grupių skaitytojams: vaikams, paaugliams ir suaugusiems. Tereikia užsiregistruoti, parsisiųsti tekstus, Šiaurės šalių bibliotekos savaitės plakata, reklamuoti skaitymus.

³⁷ Žr. Jaskonienė, D. Šalies savivaldybių viešųjų bibliotekų 2001–2005 metų veiklos apžvalga. In: *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2001–2005 metais: veiklos apžvalga*, p. 24.

³⁸ LR kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymas priimtas 1998 m. spalio 8 d.

³⁹ *Pakėlę sparnus: Prienų krašto jaunųjų kūrybos almanachas*. Marijampolė: UAB „TeleSATpress“, 2002.

⁴⁰ Glosienė, A.; Rutkauskienė, U. Viešos interneto prieigos Lietuvos gyventojams tyrimas. *Tarp knygų*, 2004, sausis, p. 9.

⁴¹ Jaskonienė, D. Šalies savivaldybių viešųjų bibliotekų 2001–2005 metų veiklos apžvalga, p. 9.

Aljanso veiklą steigiant interneto centrus pratęsė VRM įgyvendinamas PHARE socialinės-ekonominės sanglaudos programos finansuotas 2005–2006 m. projektas „Viešųjų interneto prieigos taškų steigimas kaimiškosiose vietovėse“. Viešųjų interneto prieigos taškų (VIPT) tinklas buvo plečiamas į nuošalius kaimo vietas. Pavyzdžiui, 2005 m. VIPT buvo įsteigti Kauno r. Piliuonos, Kačerginės, Sitkūnų, Batniavos, Liučiūnų, Lapių, Linksmakalnio, Vandžiogalos, Čekiškės bibliotekose. Pagal šį projektą Lietuvoje įsteigta 300 interneto prieigos taškų. Nuo 2006 m. spalio mėn. aljansas „Langas į ateitį“ kartu su partneriais Kauno technologijos universitetu ir UAB „S4ID“ administravo VRM vykdomą dar 400 viešųjų interneto prieigos taškų steigimo projektą „Viešųjų interneto prieigos taškų tinklo plėtra“; jo rezultatas – sukurtas bendras Lietuvos interneto taškų tinklas. Aljansas „Langas į ateitį“ gavo paramą iš ES fondų gyventojų kompiuteriniam raštingumui ugdyti. Įgyvendinant projektą „Lietuvos e. piliečio kompiuterinio raštingumo pradmenys“ (2006–2008 m.) 50 400 šalies gyventojų buvo suteikta kompiuterinio raštingumo žinių⁴².

Bibliotekos dalyvavo investiciniuose projektuose. Pagal „Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programą“ buvo renovuojami ir statomi nauji bibliotekų pastatai: 2003 m. finansuoti 6 projektai, 2004 m. – 17, 2005 m. – 16⁴³.

Lygiagrečiai buvo vykdomi kiti projektai, kuriuos rėmė tarptautinės, nacionalinės ir vietos institucijos. Apžvelgsime Kupiškio r. SVB ir Šakių r. SVB projektus, kuriuos finansavo tarptautiniai rėmėjai. 2003 m. Europos Komisijos delegacija Lietuvoje parėmė Kupiškio r. bibliotekos projektą „Informacija apie Europos Sąjungą Kupiškio bendruomenei“. Organizuoti renginiai: seminaras „Lietuva ir Europos Sąjunga“; susitikimas su Lietuvos Respublikos Seimo nariu Egidijumi Vareikiu; seminaras „Biblioteka informacinėje visuomenėje“; L. Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos parlamento nariams (15 žmonių) surengta išvyka į institucijas, dirbančias Lietuvos integracijos į ES srityje (Lietuvos Respublikos Seimas, Europos komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, EKDL Informacijos centras)⁴⁴.

2006 m. Šakių r. SVB vykdė projektą „Suvalkijos krašto ir Lenkijos kultūriniai muzikiniai ryšiai“, finansuotą PHARE Bendradarbiavimo abipus sienos Baltijos jūros regione programos. Projekto tikslas – atgaivinti, skatinti ir palaikyti kultūrinius muzikinius ryšius tarp Suvalkijos krašto ir Lenkijos. Projekto partneriai: Lenkijos Geldapės miesto kultūros namai, Šakių rajono savivaldybės administracija. Biblioteka įsigijo projektui vykdyti reikalingą įrangą: kompiuterį, programinę įrangą, pianiną, skaitmeninį projektorių. Organizuotas festivalis, surengta konferencija ir kt. Konferencijoje skaityti pranešimai išleisti atskira knyga „Ilguvos dvaro takais“⁴⁵.

Vykdyti Kultūros ministerijos, Kultūros ir sporto rėmimo fondo finansuoti projektai. 2006 m. KSRF finansavo Joniškio r. bibliotekos projektą „Įamžinti kūrėją meno kalba“, skirtą Jono Avyžiaus 85-osioms gimimo metinėms ir viešosios bibliotekos 70-mečiui, KM – Skaistgirio filialo projektą „Skaistgirio miestelio aplinkos tvarkymo tradicijų puoselėjimas, etninės kultūros paveldo išsaugojimas“. Tais metais Kultūros ministerija parėmė Kupiškio r. bibliotekos projektą „Poezijos pavasaris Kupiškyje“. Projektui įgyvendinti pritrūkus lėšų, papildomas finansavimas gautas iš Kupiškio rajono savivaldybės, VšĮ Rašytojų klubo ir laikraščio „Kupiškėnų mintys“⁴⁶.

Įgyvendinami vietos rėmėjų finansuoti projektai. 2004 m. Klaipėdos apskrities viršinininko administracija parėmė Klaipėdos m. SVB projektą „Nuo draudžiamo žodžio iki išlaisvintos minties“, pagal kurį buvo numatyta edukacinių renginių programa, skirta lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečiui. Paminėtina reikšminga Joniškio r. savivaldybės parama. Joniškio r. savivaldybė 2004 m. parėmė 14 centrinės bibliotekos ir filialų projektų, 2005 m. – 12, 2006 m. – 9⁴⁷.

⁴² *Langas į ateitį. Veikla ir laimėjimai*. Prieiga per internetą: <https://www.langasiateiti.lt/index.php/lt/apie/istorija>. Žiūrėta 2018-08-25.

⁴³ Jaskonienė, D. Šalies savivaldybių viešųjų bibliotekų 2001–2005 metų veiklos apžvalga, p. 24.

⁴⁴ Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą panašaus pobūdžio projektus ėmė remti Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje (EKAL).

⁴⁵ *Ilguvos dvaro takais... = Ścienżkami ilgowskiego dworu...* Kauna: Arx Baltica, 2006.

⁴⁶ Greiciūnienė, R. et al. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos 2006–2010 metais. In: *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2006–2010 metais: veiklos apžvalga*, p. 203. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/file/d/0B-73IZKEJy5RmI2YldNVm-11QUE/view>. Žiūrėta 2018-09-11.

⁴⁷ *Joniškio r. SVB tinklalapis. Projektai*. Prieiga per internetą: <https://www.joniskis.rvb.lt/projektai/>. Žiūrėta 2018-09-5.

X X X

Bibliotekų projektinės veiklos plėtotei XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje didžiausią įtaką padarė ALF parama.

Bibliotekos pasinaudojo PHARE, EKDL ir kitų tarptautinių institucijų fondų parama. Pagrindiniais nacionaliniais rėmėjais tapo KM, KSRF. Didėjo savivaldybių vaidmuo finansuojant projektus. Projektus rėmė apskrities viršininko administracija.

Bibliotekų veiklai buvo reikšmingi aljanso „Langas į ateitį“, VRM įgyvendinti projektai, skirti interneto teikiamų viešųjų paslaugų plėtotei, aljanso „Langas į ateitį“ organizuoti gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai.

ALF ir kitų rėmėjų dėka buvo pradėta modernizuoti bibliotekas, buvo keliami bibliotekininkų kvalifikacija, diegiamos naujos paslaugos vartotojams (ar jų grupėms). Įgyvendinti kultūrinio, švietėjiško, socialinio pobūdžio projektai. Bibliotekų įgyta dalyvavimo projektuose patirtis tapo pagrindu plėtoti projektinę veiklą.

2. Projektinė veikla 2007–2017 m.

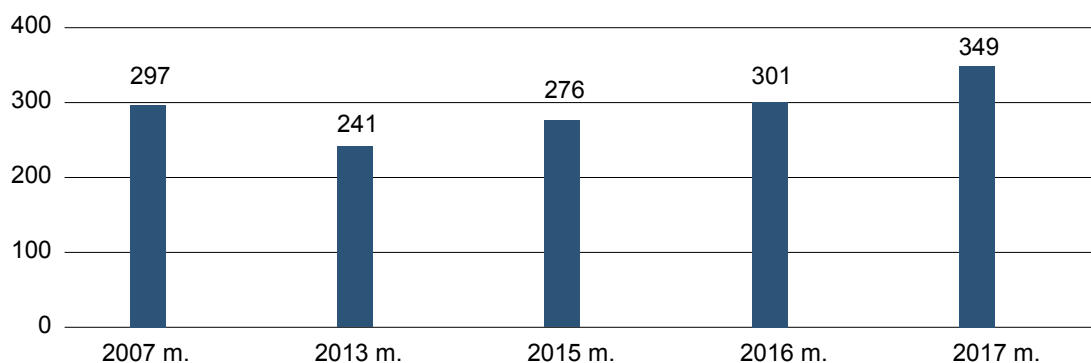
Antroje darbo dalyje nagrinėjama bibliotekų projektinė veikla 2007–2017 m. Išsamiai aptariamai 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai, jų rėmėjai, projektų tematika, partneriai, pateikiama jų lyginamoji analizė. Apibūdinamas 2007, 2013, 2015–2017 metų projektų geografinis (pagal apskritis, rajonus) pasiskirstymas, aptariamai 2007–2017 m. vykdyti projektai, atskleidžiama jų nauda projektų dalyviams, parodomas projektų vaidmuo gerinant bibliotekų darbą.

2.1. Projektai, rėmėjai, projektų tematika, partneriai (2007, 2013, 2015–2017 metų projektų lyginamoji analizė)

Skyriuje pateikiami 2007, 2013, 2015–2017 metų projektų kiekybiniai rodikliai, parodoma jų dinamika. Apibūdinama projektų rėmėjų, tematikos, partnerių skaičiaus ir lyginamojo svorio kaita bendroje rėmėjų, projektų struktūroje. Atskleidžiama projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičiaus bei lyginamojo svorio dinamika. Parodoma projektų „Bibliotekos pažangai“ ir „Bibliotekos pažangai 2“ reikšmė bibliotekoms ir visuomenei.

2.1.1. Projektai ir jų rėmėjai

2007, 2013, 2015–2017 metais vykdytų projektų skaičių ir jo kaitą iliustruoja 1 paveikslas.

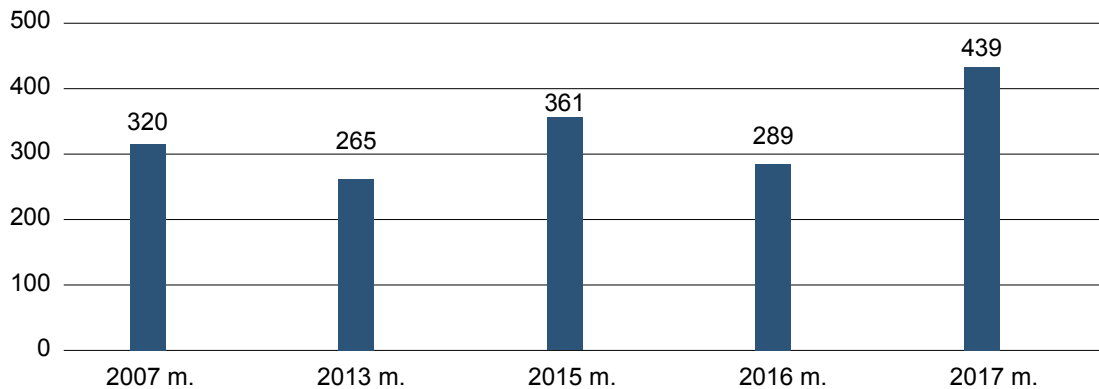

1 pav. 2007, 2013, 2015–2017 metų projektų skaičius

Šaltinis: Paveikslai ir lentelės sudaryti remiantis bibliotekų ataskaitų ir tinklalapių informacija (2015 ir 2016 metų duomenų analizei papildomai panaudota LNB portalo www.3erdvė.lt informacija).

2007 m. vykdyti 297 projektai. Projektų skaičius sumažėjo 2013 m., 2015–2017 m. – didėjo. Projektų skaičiaus sumažėjimą 2013 m. galima paaiškinti tuo, kad tų metų pavasarį dar buvo vykdomas nacionalinis projektas „Bibliotekos pažangai“ (BP, pradėtas vykdyti 2008 m.), tais metais reikėjo įdiegti jo rezultatus. 2017 m. projektų skaičius, palyginti su 2007 m., padidėjo 52 vienetais (17,5 proc.). Iš viso vykdyti 1464 projektai.

Projektų rėmėjų skaičių ir jo kaitą 2007, 2013, 2015–2017 metais parodo 2 paveikslas.

2 pav. Projektų rėmėjų skaičius 2007, 2013, 2015–2017 metais

Autoriaus skaičiavimais (priminsime, kad rėmėjų skaičius nurodomas remiantis bibliotekų dokumentais), mažiausias rėmėjų skaičius buvo 2013-aisiais (tais metais buvo mažiausiai vykdyta projektų), didžiausias – 2017 m. Palyginti su 2007-aisiais, jų padaugėjo 119 vienetų (37,2 proc.).

Informacija apie tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų skaičius, lyginamojo svorio (procentais)⁴⁸ kaitą bendroje rėmėjų struktūroje pateikiama 1 lentelėje.

1 lentelė. Tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų skaičius, lyginamojo svorio (procentais) kaita bendroje rėmėjų struktūroje 2007, 2013, 2015–2017 metais

Rėmėjų tipas	2007 m.	2013 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Vidutiniškai
Tarptautiniai rėmėjai	9 (2,8 %)	42 (15,8 %)	73 (20,4 %)	38 (13,4 %)	48 (10,9 %)	210 (12,7 %)
Nacionaliniai rėmėjai	117 (36,6 %)	103 (38,9 %)	140 (38,8 %)	103 (35,7 %)	141 (32,1 %)	604 (36,4 %)
Vietos rėmėjai	168 (52,5 %)	103 (38,9 %)	136 (37,5 %)	143 (49,2 %)	243 (55,4 %)	793 (46,7 %)
Nenurodyta	26 (8,1 %)	17 (6,4 %)	12 (3,3 %)	5 (1,7 %)	7 (1,6 %)	67 (4,2 %)
Iš viso	320 (100 %)	265 (100 %)	361 (100 %)	289 (100 %)	439 (100 %)	1674 (100 %)

2007 m. projektus parėmė 9 tarptautinės institucijos, 117 nacionalinių rėmėjų, 168 vietos rėmėjai (nenurodyti 26 rėmėjai). Projektus finansavo tarptautiniai rėmėjai: Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje (EKAL), Europos regioninės plėtros fondas, Europos socialinis fondas, Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra (programa „Veiklus jaunimas“⁴⁹). Pagrindiniai nacionaliniai rėmėjai buvo Kultūros ministerija ir Kultūros ir sporto rėmimo fondas. Paminėtini taip pat Švietimo ir mokslo ministerija, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija prie LR Prezi-

⁴⁸ Operuojant rėmėjų (vėliau – projektų) skaičiais būtina atsižvelgti į jų lyginamąjį svorį (procentais) bendroje rėmėjų (vėliau – projektų) struktūroje. Lyginamasis svoris parodo rėmėjų, projektų tipų tarpusavio santykį. Tekste terminai „lyginamasis svoris“, „procentinė dalis“, „procentinė išraiška“ vartojami sinonimiškai.

⁴⁹ Programa suteikė jauniems žmonėms neformaliojo ugdymo(si) galimybes ir finansines subsidijas jų inicijuotiems bei įgyvendinamiems projektams, skatino Europos šalių jaunimo bendradarbiavimą. Programa buvo įgyvendinama 2007–2013 m. 2014–2020 m. formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ir sporto veiklos finansuojamos pagal ES programą „Erasmus+“.

dento kanceliarijos, Žemės ūkio ministerija. Pagrindinės vietos rėmėjos – savivaldybės. Kelis projektus parėmė apskrities viršininko administracija.

Nuo 2008 iki 2013 m. kovo mėn. šalyje buvo vykdomas didžiausias viešųjų bibliotekų plėtros projektas „Bibliotekos pažangai“. Jis vykdytas pagal 2007 m. lapkričio 15 d. pasirašytą susitarimą tarp Billo ir Melindos Gatesų fondo, Kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos. Projekto vykdytoja – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.

Nors dėl aljanso „Langas į ateitį“ veiklos VIPT bibliotekose gana sparčiai augo, išliko gana didelė bibliotekų elektroninė atskirtis. 2007 m. viešą interneto prieigą gyventojams teikė 76 proc. miestuose veikiančių savivaldybių viešųjų bibliotekų ir 28 proc. kaimo filialų. Bibliotekos darbuotojų IT naudojimo įgūdžių lygis buvo gana žemas ir nepakankamas ketinant aptarnauti, mokyti interneto vartotojus⁵⁰. Projektu BP siekta, kad Lietuvos gyventojai daug geriau naudotųsi IT galimybėmis naudingai informacijai gauti ir bendrauti. Vykdamas projektą, esmiškai buvo pagerinta bibliotekų infrastruktūra (kompiuterizavimas, viešoji interneto prieiga). Visose perspektyviose viešosiose bibliotekose buvo įrengiama viešoji interneto prieiga, o ją turinčiose – išplečiama ir modernizuojama.

Projekte dalyvavo 1276 savivaldybių viešosios bibliotekos ir jų filialai. Bibliotekos gavo techninę įrangą, joms buvo įrengiamas plačiajuostis interneto ryšys. Visos bibliotekos buvo įtrauktos į specialistų ir lankytojų mokymo, e. paslaugų vartojimo skatinimo ir konsultavimo veiklas. Buvo įkurti ir sėkmingai veikė 11 mokymo centrų bibliotekininkams ir gyventojams; įrengta (modernizuota) viešoji interneto prieiga 891-oje viešojoje miesto ir kaimo bibliotekoje; 72-ose bibliotekose įdiegta speciali programinė įranga akliems ir silpnaregiams, bibliotekininkai išmokyti ja naudotis ir konsultuoti lankytojus; parengta ir visose bibliotekose išplatinta medžiaga bibliotekininkams ir gyventojams mokyti (spausdinti leidiniai, mokymo medžiaga internete, mokomosios vaizdinės priemonės).

Projekto rezultatų reikšmė bibliotekoms ir visuomenei:

- beveik visoje šalies teritorijoje (mieste ir kaime) išspręsta fizinės prieigos prie kompiuterio ir interneto problema. Neturintys namuose kompiuterio ir interneto žmonės 5–7 km atstumu gavo galimybę pasinaudoti nemokama viešąja interneto prieiga (VIP) artimiausioje viešojoje bibliotekoje; nemokamą interneto prieigą teikiančių šalies bibliotekų skaičius išaugo beveik dvigubai ir pasiekė 97 procentus. Įveikta kaimo bibliotekų technologinė atskirtis – VIP paslaugas teikiančių kaimo bibliotekų skaičius padvigubėjo ir beveik susilygino su tokių bibliotekų dalimi miestuose. Bibliotekos pritraukė dvigubai daugiau naujų VIP vartotojų;
- viešosiose bibliotekose sukurtas tinklas specialistų, mokančių ir konsultuojančių gyventojus kasdien ir padedančių tiek mieste, tiek kaime įgyti skaitmeninių įgūdžių ar juos pagerinti. Į šią kasdienę ir nenutrūkstamą veiklą įsitraukė apie 2000 kompetentingų bibliotekininkų;
- išsiplėtė bibliotekos misija ir vaidmuo, sustiprėjo bibliotekų veiklos efektyvumas, išsiplėtė teikiamų paslaugų repertuaras, išaugo bibliotekų prestižas. 2008 metais biblioteka buvo daugiausia siejama su skaitymo skatinimu, o 2012-aisiais ji jau buvo laikoma kompleksinių paslaugų teikėja, informacijos, kultūros, švietimo ir bendruomenės traukos centru, nuolat diegiančiu naujoves ir skatinančiu gyventojus jomis aktyviai naudotis. Bibliotekų veikloje įvykę svarbūs pokyčiai ne tik sustiprino jų vaidmenį visuomenėje, bet ir turėjo įtakos bendrai šalies socialinei pažangai⁵¹.

Nacionalinio projekto įgyvendinimas sudarė geresnes prielaidas bibliotekų projektinei veiklai tobulinti.

⁵⁰ *Moderniai visuomenei – naujoviška biblioteka*. Projekto „Bibliotekos pažangai (2008–2012) įtaka Lietuvos viešųjų bibliotekų raidai, p. 14. Prieiga per internetą: <http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/Moderniai%20visuomenei-small.pdf>. Žiūrėta 2018-09-12.

⁵¹ *Žr. Bibliotekos pažangai*. Prieiga per internetą: <https://www.lnb.lt/apie-biblioteka/programos-ir-projektai/educaciniai-projektai/bibliotekos-pazangai>. Žiūrėta 2018-09-12; *Moderniai visuomenei – naujoviška biblioteka*. Projekto „Bibliotekos pažangai (2008–2012) įtaka Lietuvos viešųjų bibliotekų raidai, p. 5, 14. Prieiga per internetą: <http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/Moderniai%20visuomenei-small.pdf>. Žiūrėta 2018-09-12.

2013 m. projektus parėmė 42 tarptautinės institucijos, 103 nacionalinės ir 103 vietos institucijos (nenurodyta 17 rėmėjų). Pagrindinis tarptautinis rėmėjas – EKAL. Paminėtini taip pat ES struktūriniai fondai (bibliotekų dokumentuose ne visada konkretizuoti), Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER⁵² programa), EIFL (*Electronic Information for Libraries*; Elektroninė informacija bibliotekoms⁵³), Švietimo mainų paramos fondas⁵⁴ („Leonardo da Vinci“⁵⁵, „Griundtvig“⁵⁶ programos), ES programa „Veiklus jaunimas“. Nacionaliniai ir vietos rėmėjai mažai pakito. Tai Kultūros ministerija, Kultūros rėmimo fondas (KRF)⁵⁷, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, savivaldybės ir kt.

LNB prisiėmė išpareigojimus užtikrinti projekto „Bibliotekos pažangai“ veiklų tęstinumą, sutelkė jėgas naujam projektui „Bibliotekos pažangai 2“. 2013 m. lapkričio mėnesį kartu su Billo ir Melindos Gatesų fondu (BMGF) LNB pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl projekto „Bibliotekos pažangai 2“ (BP 2) įgyvendinimo Lietuvoje, kurį iš dalies finansavo ir LR kultūros ministerija (KM). Projekto įgyvendinimo terminas: 2013 m. gruodis – 2016 m. lapkritis. Projekto tikslas – sustiprinti bibliotekų galimybes tenkinti besivystančios visuomenės poreikius ir įtvirtinti bibliotekas kaip tvarias bendruomenės institucijas, galinčias pagerinti žmonių gyvenimo kokybę. Siekta išplėsti viešųjų bibliotekų bendradarbiavimą su verslo atstovais, vietos valdžios institucijomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis, taip stiprinant bibliotekų pajėgumus. 57 viešosios bibliotekos pateikė bendruomenių poreikius atitinkančias projektų paraiškas. Projektus laimėjo 41 savivaldybių viešoji biblioteka (ir 4 apskričių bibliotekos)⁵⁸. Laimėti projektai buvo vykdomi 2015–2016 m.

2015 m. projektus finansavo 361 rėmėjas: 73 tarptautiniai, 140 nacionaliniai, 136 vietos rėmėjai (nenurodyta 12 rėmėjų). Projektas BP 2 finansuotas iš dviejų šaltinių: tarptautinis rėmėjas – BMGF, nacionalinė rėmėja – Kultūros ministerija. Išaugo tarptautinių rėmėjų (41 projektas paremtas BMGF), nacionalinių ir vietos rėmėjų skaičiai. Pagrindine nacionaline rėmėja tapo Lietuvos kultūros taryba (LKT)⁵⁹.

2016 m. 289 rėmėjai finansavo 301 projektą. Mažesnis rėmėjų skaičius paaiškinamas tuo, kad 2016-aisiais vykdyta nemažai projektų, kurie finansuoti 2015 m. (daugiausia BMGF fondo ir KM). Projektus parėmė 39 tarptautinės, 103 nacionalinės, 143 vietos institucijos (nenurodyti penki rėmėjai). Kaip ir ankstesniais metais, projektus finansavo tarptautiniai rėmėjai: EKAL, ES struktūriniai fondai (ne visada konkretizuoti), Europos regioninės plėtros fondas. Nauji rėmėjai – Europos ekonominės erdvės programa „Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas“⁶⁰, ES fondų investicijų veiksmų

⁵² Prancūziško termino *Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale* (liet. kaimo ekonomikos plėtros darbų sąsajos) pirmos raidės. Pagrindinis LEADER programos tikslas kaimo plėtros srityje – skatinti tolygią regionų plėtrą, gerinti gyvenimo kokybę kaime, spręsti socialines, ekonomines ir aplinkos problemas pasitelkus vietos gyventojus, kaimo nevyriausybinės organizacijos, vietos verslininkus, vietos valdžios institucijas ir kitus kaimo plėtros dalyvius.

⁵³ Tarptautinė ne pelno organizacija, siekianti suteikti prieigą prie skaitmeninės informacijos besivystančiuose ir pereinamosios ekonomikos šalyse Afrikoje, Azijoje ir Europoje veikiančiuose bibliotekose.

⁵⁴ Nuo 2007 m. sėkmingai veikianti Lietuvos nacionalinė agentūra, kuriai pavesta administruoti „Erasmus+“ programą „Mokymasis visą gyvenimą“ ir kitas Europos Komisijos ir LR Vyriausybės finansuojamas iniciatyvas švietimo ir profesinio mokymo srityje.

⁵⁵ Profesinio mokymo programa.

⁵⁶ Suaugusiųjų švietimo programa (pavadinta danų švietėjo vardu).

⁵⁷ Įkurtas 2007 m. liepos 4 d. įstatymu, įsigaliojusiu 2008 m. sausio 1 d.

⁵⁸ *Bibliotekos pažangai 2*. Prieiga per internetą: https://www.google.lt/search?q=Bibliotekos+pa%C5%BEangai+2%E2%80%9C.&rlz=1C-1GCEA_enLT771LT772&oq=Bibliotekos+pa%C5%BEangai+2%E2%80%9C.&aqs=chrome..69i57j0j69i64.1426j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8. Žiūrėta 2018 m. spalio 19 d.

⁵⁹ LR Lietuvos kultūros tarybos įstatymas priimtas 2012 m. rugsėjo 18 d. LR kultūros ministrui nustačius valstybės rėmimo prioritetus (kultūros edukacija, kultūra regionuose, kultūros produktų ir paslaugų kūrimas, tarptautiniai ir mobilumo projektai, kultūros tapatumas, kultūros srities bendrieji tyrimai), Lietuvos kultūros taryba nuo 2014 m. priima paraiškas ir skiria finansavimą pagal tam tikrą prioritetą atitinkančias finansavimo programas.

⁶⁰ Europos ekonominės erdvės (EEE) programa – tai Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino parama Rytų, Vidurio ir Pietų Europos šalims, kuria siekiama mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus, stiprinti bendradarbiavimą tarp valstybių donorių ir paramos gavėjų.

programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras), „Nordplus Adult“ programa⁶¹.

2017-aisiais rėmėjų skaičius buvo didžiausias, palyginti su 2007, 2013, 2015 ir 2016 metais. Projektus parėmė 48 tarptautinių institucijų, 141 nacionalinės, 243 vietos institucijų fondai (nenurodyti 7 rėmėjai). Reikšmingai dominavo vietos rėmėjai. Be savivaldybių, kiek didesnis buvo uždaryjū akcinių bendrovių (UAB) vaidmuo.

Tarptautinių rėmėjų lyginamasis svoris 2007 m. sudarė 2,8 proc. 2013, 2015 metais tarptautinių rėmėjų procentinė dalis bendroje rėmėjų struktūroje gerokai padidėjo, 2015 m. sudarė daugiau kaip 20 proc. 2016–2017 m. tarptautinių rėmėjų procentinė dalis sumažėjo (didėjant bendram tarptautinių rėmėjų skaičiui). 2017 m. tarptautiniai rėmėjai sudarė 10,9 proc. Vidutiniškai tarptautiniai rėmėjai sudarė 12,7 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 1,8 proc.

Nacionalinių rėmėjų lyginamasis svoris 2007 m. sudarė 36,6 proc., 2013 ir 2015 metais truputį padidėjo (arti 40 proc.). 2016–2017 m. nacionalinių rėmėjų procentinė dalis sumažėjo (didėjant bendram nacionalinių rėmėjų skaičiui), 2017 m. ji sudarė 32,1 proc. Vidutiniškai nacionaliniai rėmėjai viršijo trečdali visų rėmėjų, sudarė daugiau kaip 36 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 4,3 proc.

Vietos rėmėjai 2007 m. bendroje rėmėjų struktūroje sudarė daugiau kaip 50 proc. Jų procentinė dalis sumažėjo 2013 ir 2015 metais, 2016–2017 m. didėjo. Didžiausias vietos rėmėjų lyginamasis svoris buvo 2017 m., sudarė 55,4 proc. Vietos rėmėjams vidutiniškai tenka 46,7 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, išaugo 8,7 proc.

Pažymėtina, kad ne visi bibliotekų projektai laimėdavo konkursus. Pavyzdžiui, 2007 m. Tauragės r. SVB pateikė 11 projektų paraiškų Kultūros ministerijos konkursui „Skaitymo skatinimas“, finansuoti 4 projektai. Kultūros ministerija nefinansavo 2 Jurbarko r. SVB konkursui „Skaitymo skatinimas“ pateiktų paraiškų. Trakų r. biblioteka pateikė įvairioms institucijoms 28 projektų paraiškas. Finansavimą gavo 3 projektai: 2 buvo finansuoti Kultūros ministerijos ir 1 Švietimo ir mokslo ministerijos. Savivaldybė nefinansavo nė vieno projekto.

Projektinė veikla plėtojosi smarkios konkurencijos sąlygomis. Lietuvos kultūros tarybos duomenimis, 2016 m. jai buvo pateiktos 6148 projektų paraiškos, finansavimas skirtas 2038 projektams, t. y. trečdaliui iniciatyvų⁶². Informacija apie savivaldybių viešųjų bibliotekų projektų atmetimo priežastis yra skurdi. Šiek tiek informacijos apie atmetus projektus 2015 m. pateikia Kupiškio r. biblioteka. Tais metais Lietuvos kultūros tarybai teikta paraiška projektui „Keliamume su knyga“. Projektas įvertintas 54 balais (praeinamasis balas – 55). Projektas „Kultūros renginių ciklas *Sugrįžimai*“ įvertintas 50 balų (praeinamasis balas – 57). Biblioteka projektui „Bibliotekos pažangai 2“ teikė paraišką „Bibliotekos – sveikesniam gyvenimui“. Tai buvo sveikos gyvensenos populiarinimo projektas, kuriame numatyta sukurti informacinius blokus bibliotekos interneto svetainėje, kad vyresnio amžiaus žmonėms būtų patogiau ieškoti informacijos apie sveikatą. Planuota aprūpinti medicinos diagnostikos įranga visus 16 viešosios bibliotekos padalinių, organizuoti sveikatingumo mokymus – teorinius bei praktinius. Projektui nebuvo pritarta. Galime daryti prielaidą, kad projektui nepritarta todėl, jog jo numatytos veiklos panėšėjo į medicinos įstaigos veiklas.

Projektų skaičius didėjo mažėjant bibliotekų bei lankytojų skaičiams. 2007 m. šalyje veikė 1 tūkst. 375 bibliotekos, 2016 m. – 1 tūkst. 257, 2017 m. – 1 tūkst. 247. Bibliotekų filialų tinklas traukiasi. Lankytojų skaičiaus mažėjimas nėra didelis. 2014–2016 m. duomenimis, apsilankymų SVB skaičius sumažėjo 2,8 proc.

⁶¹ „Nordplus Adult“ – Šiaurės ministrų tarybos suaugusiųjų švietimo programa.

⁶² Lietuvos kultūros taryba. 2016 m. veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: <https://www.ltkt.lt/apie-ltkt/2016-m-ataskaita>. Žiūrėta 2019-01-03.

2017 m. apsilankymų buvo 1,56 proc. mažiau nei 2016 m.⁶³ Įtakos tam turėjo demografinis veiksnys – mažėjo nuolatinių gyventojų skaičius. Nepaisant minėtų aplinkybių, bibliotekų projektinė veikla plėtėsi.

2.1.2. Projektų tematika ir jų partneriai

Projektų pagal tematiką 2007, 2013, 2015–2017 metais skaičių ir lyginamąjį svorį (procentais) bendroje projektų struktūroje iliustruoja 2 lentelė.

2 lentelė. Projektų tematikos skaičiaus ir lyginamojo svorio (procentais) pasiskirstymas bendroje projektų struktūroje 2007, 2013, 2015–2017 metais

	Projektų tematika	2007 m.	2013 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Vidutiniškai
1	Infrastruktūra	4 (1,4 %)	10 (4,1 %)	1 (0,4 %)	2 (0,7 %)	3 (0,8 %)	20 (1,5 %)
2	Kvalifikacijos kėlimas	9 (3,0 %)	5 (2,1 %)	4 (1,4 %)	5 (1,7 %)	6 (1,7 %)	29 (2,0 %)
3	Literatūra, skaitymo skatinimas	129 (43,4 %)	51 (21,2 %)	69 (24,9 %)	87 (28,8 %)	91 (26,1 %)	427 (28,9 %)
4	Edukacija (išskyrus 4–8 tematikos projektus)	46 (15,5 %)	57 (23,7 %)	87 (31,4 %)	91 (30,1 %)	114 (32,7 %)	395 (26,7 %)
5	Kūrybinės meninės veiklos skatinimas	18 (6,1 %)	20 (8,3 %)	27 (9,8 %)	35 (11,6 %)	42 (12,0 %)	142 (9,6 %)
6	Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymas	3 (1,0 %)	10 (4,1 %)	11 (4,0 %)	10 (3,6 %)	8 (2,3 %)	42 (3,0 %)
7	Kraštotyra, kultūros paveldo aktualizavimas (išskyrus 7–8 tematikos projektus)	23 (7,7 %)	26 (10,8 %)	17 (6,1 %)	20 (6,6 %)	32 (9,2 %)	118 (8,1 %)
8	Etninė kultūra	33 (11,1 %)	37 (15,4 %)	24 (8,7 %)	14 (4,6 %)	24 (6,9 %)	132 (9,3 %)
9	Istorija	26 (8,8 %)	20 (8,3 %)	24 (8,7 %)	22 (7,3 %)	19 (5,4 %)	111 (7,7 %)
10	Socialiniai	6 (2,0 %)	5 (2,1 %)	12 (4,3 %)	15 (5,0 %)	10 (2,9 %)	48 (3,2 %)
	Iš viso	297 (100 %)	241 (100 %)	76 (100 %)	301 (100 %)	349 (100 %)	146 (100 %)

Infrastruktūros klausimai (objektai, IT diegimas ir kt.) buvo sprendžiami nacionaliniu mastu, tad atskirų projektų, kuriuos vykdė bibliotekos, skaičiai nėra dideli (infrastruktūros projektų daugiausia buvo įgyvendinta 2013 m.). Projektų procentinė dalis ir jos kitimas nėra dideli. Kiek didesnis lyginamasis svoris buvo 2013 m. (4,1 proc.). Vidutiniškai jis sudarė 1,5 proc.

Bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo projektų skaičiai yra kuklūs, kiek daugiau jų buvo įgyvendinta 2007 m. Projektų procentinė dalis ir jos kitimas nėra dideli. Bendroje projektų struktūroje 2007 m. ji sudarė 3,0 proc., kitais metais sumažėjo. Vidutiniškai ji sudarė 2,0 proc.

⁶³ Lietuvos bibliotekų 2006–2010 m. statistika. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2011, p. 63; Lietuvos bibliotekų 2016 m. statistika, Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, p. 41, 49. Prieiga per internetą: https://drive.google.com/file/d/0B_-73IZKEJy5RIFEYUN1OHAWTGs/view. Žiūrėta 2018-05-16; Lietuvos bibliotekų 2017 m. statistika, Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, p. 49. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/file/d/1iHtFq2eSrOBuH-bYt5ZaQC7ci0aL6Z73Q/view>. Žiūrėta 2019-02-01.

Literatūros, skaitymo skatinimo projektų daugiausia buvo vykdyta 2007-aisiais. Tais metais bibliotekų projekcinę veiklą smarkiai suaktyvino LR Vyriausybės 2006 m. lapkričio 30 d. nutarimas „Dėl skaitymo skatinimo programos patvirtinimo“. Projektų gerokai sumažėjo 2013-aisiais, 2015–2017 m. – padaugėjo. Projektų lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje 2007 m. sudarė 43,4 proc. Projektų procentinė dalis smarkiai sumažėjo 2013 m., nuo 2013 m. – didėjo, 2017 m. sumažėjo ir sudarė 26,1 proc. Vidutiniškai ji sudarė beveik 29 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 2,8 proc.

Bendro pobūdžio edukacijos projektų nuosekliai daugėjo, 2017-aisiais jie viršijo 2007 m. lygį beveik 2,5 karto. Projektų lyginamasis svoris augo (2016 m. truputį sumažėjo). Visų projektų struktūroje 2017 m. jis viršijo 30 proc. Vidutiniškai projektai sudarė beveik 27 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, išaugo 6 proc.

Kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų nuosekliai daugėjo, 2017 m. jie viršijo 2007-ųjų lygį daugiau kaip 2,3 karto. Projektų procentinė dalis nuosekliai didėjo, 2017 m. sudarė 12 proc. Vidutiniškai ji sudarė 9,6 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, išaugo 2,4 proc.

Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų skaičiai nėra dideli: kiek daugiau jų buvo įgyvendinta 2013, 2015–2016 metais, mažiausiai – 2007 m. Projektų procentinė dalis svyravo (nuo 1,0 proc. iki 4,1 proc.). Vidutiniškai jų lyginamasis svoris sudarė 3 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 0,7 proc.

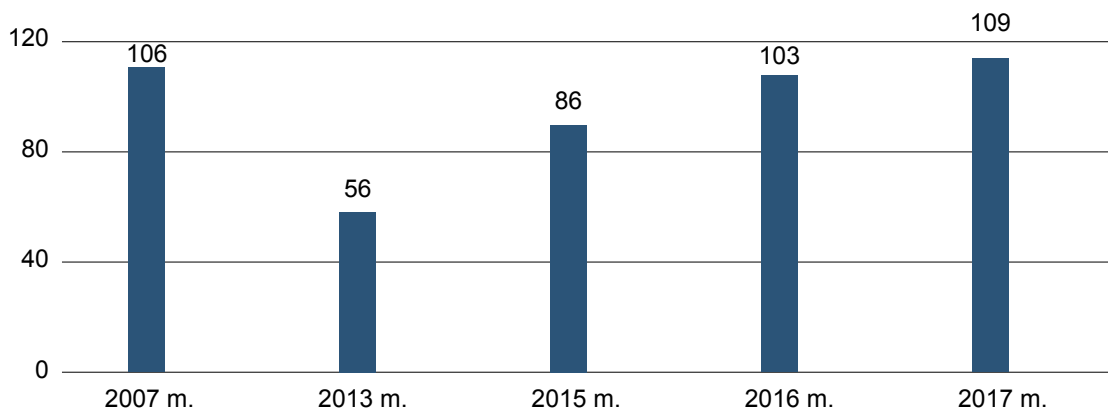
Kraštotyros, kultūros paveldo aktualizavimo projektų skaičius, jų lyginamasis svoris svyravo. Procentinė dalis 2007 m. bendroje projektų struktūroje sudarė 7,7 proc., 2017 m. – 9,2 proc. Vidutiniškai ji sudarė 8,1 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, išaugo 1,1 proc.

Etninės kultūros projektų daugiausia buvo įgyvendinta 2007 ir 2013 metais, kitais metais jų vykdyta mažiau. Projektų lyginamasis svoris svyravo. 2007 m. jis sudarė 11,1 proc., 2017-aisiais – 6,9 proc. Vidutinis dydis – 9,3 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 2,4 proc.

Istorinės tematikos projektų daugiausia buvo vykdyta 2007 ir 2015 metais, kitais metais – kiek mažiau. Projektų procentinė dalis mažėjo. Bendroje projektų struktūroje 2007 m. ji sudarė 8,8 proc., 2017 m. – 5,4 proc. Vidutiniškai ji sudarė 7,7 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 2,3 proc.

Socialinių projektų skaičiai nėra dideli, daugiausia jų vykdyta 2016 m. Projektų procentinė dalis nėra didelė. Bendroje projektų struktūroje ji sudarė nuo 2,0 proc. (2007 m.) iki 5,0 proc. (2016 m.). Vidutiniškai ji sudarė 3,2 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, šiek tiek sumažėjo.

Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičių ir dinamiką 2007, 2013, 2015–2017 metais iliustruoja 3 paveikslas.

3 pav. Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičius 2007, 2013, 2015–2017 metais

Vaikams ir jaunimui 2007 m. skirti 106 projektai, tai sudarė 35,7 proc. visų projektų skaičiaus. 2013 m. vaikams ir jaunimui skirtų projektų, palyginti su 2007 m., sumažėjo beveik du kartus. Manytume, kad bendras projektų skaičiaus sumažėjimas paveikė projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičių. 56 projektai sudarė 23,2 proc. 2015 m. 86 projektai sudarė 31,2 proc. (rodiklis smarkiai pagerėjo). Šiek tiek padaugėjo projektų 2016 metais: 103 projektai sudarė 34,2 proc. 2017 m. 109 projektai sudarė 31,2 proc. (nedidelis procentinės dalies sumažėjimas, palyginti su 2016 m.). Iš viso vykdyta 460 projektų.

Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičių ir lyginamąjį svorį (procentais) bendroje projektų struktūroje 2007, 2013, 2015–2017 metais parodo 3 lentelė.

Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, kiekį ir dinamiką 2007, 2013, 2015–2017 metais iliustruoja 3 paveikslas.

3 lentelė. Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičius ir lyginamasis svoris (procentais) bendroje projektų struktūroje 2007, 2013, 2015–2017 metais (laužtiniuose skliaustuose nurodytas bendras projektų skaičius)

	Projektų tematika	2007 m.	2013 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Vidutiniškai
1	Literatūra, skaitymo skatinimas	67 [129] (51,9 %)	14 [51] (27,5 %)	25 [69] (36,2 %)	37 [87] (42,5 %)	29 [91] (31,9 %)	172 [427] (38,0 %)
2	Edukacija (išskyrus 3–7 tematikos projektus)	13 [46] (28,3 %)	10 [57] (17,5 %)	20 [87] (23,0 %)	27 [91] (29,7 %)	22 [114] (19,3 %)	92 [395] (23,6 %)
3	Kūrybinės meninės veiklos skatinimas	16 [18] (88,9 %)	18 [20] (90,0 %)	21 [27] (77,8 %)	24 [35] (68,5 %)	32 [42] (76,2 %)	111 [142] (80,3 %)
4	Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymas	[3]	3 [10] (30,0 %)	2 [11] (18,2 %)	1 [10] (10,0 %)	3 [8] (37,5 %)	9 [42] (19,1 %)
5	Kraštotyra, kultūros paveldo aktualizavimas (išskyrus 6–7 tematikos projektus)	[23]	2 [26] (7,7 %)	2 [17] (11,8 %)	[20]	7 [32] (21,9 %)	11 [118] (8,3 %)
6	Etninė kultūra	5 [33] (15,2 %)	3 [37] (8,1 %)	4 [24] (16,7 %)	4 [14] (28,6 %)	7 [24] (29,2 %)	23 [132] (19,6 %)
7	Istorija	[26]	3 [20] (15,0 %)	1 [24] (4,2 %)	2 [22] (9,1 %)	4 [19] (21,1 %)	10 [111] (9,9 %)
8	Socialiniai	5 [6] (83,3 %)	3 [5] (60,0 %)	10 [12] (83,3 %)	8 [15] (53,3 %)	5 [10] (50,0 %)	31 [48] (66,0 %)

2007 m. iš 129 literatūros ir skaitymo skatinimo projektų vaikams ir jaunimui tenka 67 projektai. 2013 m. projektų smarkiai sumažėjo, kitais metais – laipsniškai didėjo, nors toli gražu nepasiekė 2007 m. lygio. Projektų lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje didžiausias buvo 2007 m. – 51,9 proc. Projektų procentinė dalis smarkiai sumažėjo 2013-aisiais (27,5 proc.), kitais metais buvo didesnė. 2017 m. ji sudarė beveik 32 proc. Vidutiniškai procentinė dalis sudarė 38 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 6,1 proc.

Bendro pobūdžio edukacijos projektų skaičiai ir jų procentinė dalis svyravo. 2007 m. ji sudarė kiek daugiau kaip 28 proc., 2017 m. – kiek daugiau kaip 19 proc. Vidutiniškai ji sudarė 23,6 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 4,3 proc.

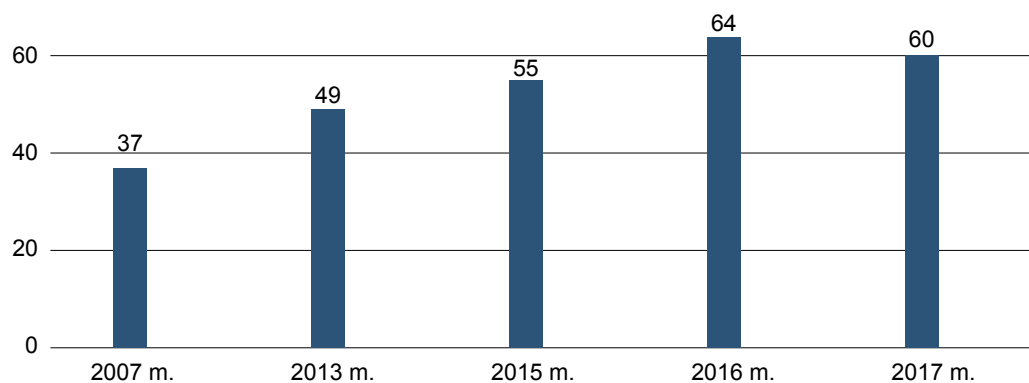
Vaikams ir jaunimui daugiausia skirta kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų: 2007 m. iš 18 projektų vaikams ir jaunimui skirta 16, 2013 m. iš 20 projektų vaikams ir jaunimui skirta 18, 2017 m. iš 42 projektų vaikams ir jaunimui skirti 32 projektai. Projektų didžiausia procentinė išraiška buvo 2007 ir 2013 metais (2007 m. – beveik 89 proc.), kitais metais truputį sumažėjo. 2017-aisiais ji sudarė kiek daugiau kaip 76 proc. Projektų lyginamasis svoris vidutiniškai sudarė daugiau kaip 80 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 4,1 proc.

Kitos tematikos projektų vykdyta nedaug. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų procentinė dalis svyravo, didžiausia procentinė išraiška buvo 2017 m. (37,5 proc.). Vidutiniškai ji priartėjo prie penktadalio visų projektų. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, išaugo 18,4 proc.

Kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų skaičiai bei lyginamasis svoris svyravo. Kiek didesnė yra etninės kultūros procentinė dalis (2017 m. sudarė kiek daugiau kaip 29 proc., vidutinis dydis – arti 20 proc.). Minėtos tematikos projektai paprastai skirti visiems bibliotekų lankytojams.

Socialiniai projektai daugiausia skirti vaikams ir jaunimui (2007 ir 2015 metais jų procentinė dalis sudarė daugiau kaip 83 proc.). Projektų lyginamasis svoris 2017 m. sudarė 50 proc., vidutinis dydis – 66 proc. 2017 m. procentinė dalis, palyginti su vidurkiu, sumažėjo 16 proc.

2007, 2013, 2015–2017 metų projektų, vykdytų kartu su partneriais, skaičių parodo 4 paveikslas.

4 pav. Projektų, vykdytų kartu su partneriais, skaičius 2007, 2013, 2015–2017 metais

2007, 2013, 2015, 2016 metais projektų, vykdytų kartu su partneriais, skaičius didėjo. 2016 m. tokių projektų buvo įvykdyta 64. 2017 m. projektų, vykdytų kartu su partneriais, šiek tiek sumažėjo. Projektai, vykdyti kartu su partneriais, visų projektų struktūroje sudarė:

2007 m. – 12,5 proc., 2013 m. – 20,3 proc., 2015 m. – 19,9 proc., 2016 m. – 21,2 proc., 2017 m. – 17,2 proc. 2017 m. projektų, vykdytų kartu su partneriais, palyginti su 2016 metais, sumažėjo 4,0 proc. Kartu su partneriais vykdyti 265 projektai, jų vidurkis sudarė 18,2 proc.

Projektų, vykdytų kartu su partneriais, pasiskirstymo pagal tematiką skaičių ir lyginamąjį svorį bendroje projektų struktūroje 2007, 2013, 2015–2017 metais parodo 4 lentelė.

4 lentelė. Projektų, vykdytų kartu su partneriais, pasiskirstymo pagal tematiką skaičius ir lyginamasis svoris (procentais) bendroje projektų struktūroje 2007, 2013, 2015–2017 metais (laužtiniuose skliaustuose nurodomas bendras projektų skaičius)

	Projektų tematika	2007 m.	2013 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Vidutiniškai
1	Infrastruktūra	1 [4] (25 %)	4 [10] (40 %)	1 [1] (100 %)	1 [2] (50 %)	3 [3] (100 %)	10 [20] (63,0 %)
2	Kvalifikacijos kėlimas	2 [9] (22,2 %)	1 [5] (20 %)	2 [4] (50,0 %)	2 [5] (40,0 %)	2 [6] (33,3 %)	9 [29] (33,1 %)
3	Literatūra, skaitymo skatinimas	12 [129] (9,3 %)	7 [51] (13,7 %)	8 [69] (11,6 %)	13 [87] (14,9 %)	11 [91] (12,1 %)	51 [427] (12,3 %)
4	Edukacija (išskyrus 4–8 tematikos projektus)	5 [46] (10,9 %)	5 [57] (8,8 %)	10 [87] (11,5 %)	15 [91] (16,5 %)	19 [114] (16,7 %)	54 [395] (12,9 %)

	Projektų tematika	2007 m.	2013 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Vidutiniškai
5	Kūrybinės meninės veiklos skatinimas	1 [18] (5,6 %)	1 [20] (5,0 %)	5 [27] (18,5 %)	7 [35] (20,0 %)	5 [42] (11,9 %)	19 [142] (12,2 %)
6	Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymas		3 [10] (30,0 %)	3 [11] (27,3 %)	5 [10] (50,0 %)	3 [8] (37,5 %)	14 [39] (29,0 %)
7	Kraštotyra, kultūros paveldo aktualizavimas (išskyrus 7–8 tematikos projektus)	4 [23] (17,4 %)	17 [26] (65,4 %)	10 [17] (58,8 %)	8 [20] (40,0 %)	10 [32] (31,3 %)	49 [118] (42,6 %)
8	Etninė kultūra	8 [33] (24,2 %)	5 [37] (13,5 %)	3 [24] (12,5 %)	2 [14] (14,3 %)	3 [24] (12,5 %)	21 [135] (15,4 %)
9	Istorija	3 [26] (11,5 %)	4 [20] (20,0 %)	6 [24] (25,0 %)	5 [22] (22,7 %)	3 [19] (15,8 %)	21 [111] (19,0 %)
10	Socialiniai	1 [6] (16,7 %)	2 [5] (40,0 %)	7 [12] (58,3 %)	6 [15] (40,0 %)	1 [10] (10,0 %)	17 [48] (33,0 %)
	Iš viso vidutiniškai	37 [297] (12,5 %)	49 [241] (20,3 %)	55 [276] (19,9 %)	64 [301] (21,3 %)	60 [349] (17,2 %)	265 [1464] (18,2 %)

Projektų, vykdytų su partneriais, procentinė dalis bendroje projektų struktūroje 2013 m. padidėjo, palyginti su 2007-aisiais, kitais metais svyravo. Vidutiniškai ji sudarė 18,2 proc. Drauge su partneriais daugiausia įgyvendinta infrastruktūros projektų (vidutiniškai – 63 proc.). Antra vieta tenka kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo projektams. Rezultatyviai partnerių pagalba pasinaudota 2013 ir 2015 metais. Vidurkis sudarė 42,6 proc. Kiek daugiau kaip trečdalis projektų tenka kvalifikacijos kėlimo projektams, 2015 ir 2016 metais jie sudarė 50 ir 40 proc. Trečdalis projektų, vykdytų kartu su partneriais, tenka socialiniams projektams, ypač geri 2015 m. rodikliai. Beveik trečdalis projektų tenka kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektams (vidurkis – 29 proc.). Kitos tematikos projektų, įgyvendintų kartu su partneriais, procentinė dalis yra kukli. Istorijos projektams vidutiniškai tenka 19 proc., etninės kultūros projektams – 15,4 proc., edukacijos – 12,9 proc., literatūros, skaitymo skatinimo projektams – 12,3 proc., kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektams – 12,2 proc.

Krenta į akis projektų, vykdytų kartu su partneriais, sumažėjimas 2017 m. Palyginti su 2016-aisiais, sumažėjo procentinė dalis kvalifikacijos kėlimo, literatūros, literatūros ir skaitymo skatinimo, kūrybinės meninės veiklos skatinimo, kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo, kraštotyros, kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos, socialinių projektų (išimtis – edukacijos ir infrastruktūros projektai).

x x x

Esminės bibliotekų projektinės veiklos tobulinimo prielaidas sudarė projekto BP įgyvendinimas. Projektinę veiklą skatino vykdomas projektas BP 2.

Projektų skaičius sumažėjo 2013 m., palyginti su 2007-aisiais, kitais metais nuosekliai didėjo. Rėmėjų skaičius sumažėjo 2013 m., 2015-aisiais išaugo, 2016 m. vėl sumažėjo. Daugiausia rėmėjų buvo 2017 m. Rėmėjų skaičius augo sparčiau negu projektų skaičius. Tai liudijo apie projektinės veiklos stiprėjimą.

2017 m. tarptautinių rėmėjų skaičius, palyginti su 2007-aisiais, padidėjo daugiau kaip penkis kartus, išaugo jų lyginamasis svoris bendroje rėmėjų struktūroje, tačiau nepasiekė vidurkio. Nacionalinių rėmėjų skaičius 2017 m., palyginti su 2007-aisiais, padidėjo penktadaliu, tačiau jų procentinė dalis šiek

tiek sumažėjo, nepasiekė vidurkio. 2017 m. gerokai padidėjo vietos rėmėjų skaičius, palyginti su 2007 m. Nors jų procentinė dalis išaugo nežymiai, ji viršijo vidurkį.

Infrastruktūrai, bibliotekos darbuotojų kvalifikacijai kelti skirti pavieniai projektai, jų skaičiai ir lyginamasis svoris bei kaita bendroje projektų struktūroje yra nedideli.

Daugiausia buvo įgyvendinta literatūros ir skaitymo skatinimo bei edukacijos projektų. Literatūros, skaitymo skatinimo projektų skaičiai ir lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje didžiausi buvo 2007 m. 2017 m., palyginti su 2007-aisiais, projektų sumažėjo beveik trečdaliu, lyginamasis svoris taip pat sumažėjo, buvo žemesnis už vidurkį.

Edukacijos, kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų nuosekliai daugėjo, didėjo ir viršijo vidurkį jų procentinės dalys. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų vykdyta nedaug, jų lyginamasis svoris bei kaita bendroje projektų struktūroje nedideli.

Kraštotyros, kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorinės tematikos projektų skaičiai ir lyginamasis svoris svyravo. Artimų tematika kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų bendras lyginamasis svoris 2007 m. sudarė daugiau kaip ketvirtadalį visų projektų, 2017 m., palyginti su 2007-aisiais, sumažėjo, sudarė kiek daugiau kaip penktadalį visų projektų.

Projektų, tiesiogiai orientuotų į socialinių problemų sprendimą, buvo vykdoma nedaug. Jų skaičiai ir procentinė dalis svyravo, 2017 m., palyginti su 2007-aisiais, procentinė dalis truputį padidėjo, tačiau nepasiekė vidurkio.

Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje sudarė apie trečdalį visų projektų. Pirmenybė priklausė kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektams. Antra vieta teko socialiniams projektams, trečia – literatūros ir skaitymo skatinimo projektams. Literatūros ir skaitymo skatinimo, kūrybinės meninės veiklos skatinimo, socialinių projektų procentinė dalis 2017 m., palyginti su 2007-aisiais, sumažėjo, tačiau išlaikė gana aukštą lygį. Edukacijos projektų skaičiai ir lyginamasis svoris smarkiai svyravo. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų buvo vykdyta nedaug. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, istorijos projektų skaičiai ir lyginamasis svoris smarkiai svyravo. Nuo 2013 m. augo etninės kultūros projektų procentinė dalis.

Projektų, vykdytų kartu su partneriais, daugėjo, 2017 m. šiek tiek sumažėjo. Jų procentinė dalis svyravo, jos vidurkis nesiekė penktadalio visų projektų. Gerų rezultatų pasiekta tik kai kuriuose projektuose: infrastruktūros, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo ir kt.

2.2. 2007–2017 m. bibliotekų vykdyti projektai bei jų vaidmuo gerinant bibliotekų darbą

Skyriuje apibūdinami 2007–2017 m. bibliotekų vykdyti infrastruktūros, bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, literatūros ir skaitymo skatinimo, edukacijos, kūrybinės meninės veiklos skatinimo, kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos, socialiniai projektai. Pateikiami statistiniai duomenys, kurie parodo bibliotekų projekto veiklos mastą, jų geografinį pasiskirstymą. Siekiama apibrėžti projektų tikslus, veiklas, rezultatus, parodyti projektų naudą jų dalyviams bei vaidmenį gerinant bibliotekų darbą. Daugiau dėmesio skiriama 2007, 2013, 2015–2017 metų projektams.

2.2.1. Infrastruktūros ir bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo projektai

5 lentelėje pateikiama informacija apie bibliotekų vykdytus infrastruktūros projektus 2007, 2013, 2015–2017 metais (apskritys nurodomos pagal bibliotekų veiklos regionus).

5 lentelė. Bibliotekų infrastruktūros projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityse, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)⁶⁴

		Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
1	2007 m.	Marijampolės SVB (2, Tr – 1, Nr – 1)	Jurbarko r. SVB (1, Nr – 1)	Utenos SVB (1, nenurodyta – 1)			4
2	2013 m.	Kalvarijos SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Marijampolės (1, Tr – 1), Šakių r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 3)		Biržų r. SVB (1, Tr – 1), Kupiškio r. SVB (1, Tr – 1), Pasvalio SVB (1, Tr – 1)	Pakruojo r. SVB (1, Tr – 1)	Vilniaus m. SCB (1, Tr – 1), Varėnos r. SVB (2, Tr – 2)	10
3	2015 m.				Mažeikių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)		1
4	2016 m.				Šiaulių r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1), Mažeikių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1),		2
5	2017 m.			Utenos SVB (2, Tr – 2, Nr – 1), Zarasų (1, Tr – 1)			3
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdančių projektus		*Kauno apskr. bibliotekos: projektų nevykdė. *Marijampolės apskr. bibliotekos: 5, Tr – 3, Nr – 3, Vr – 3; *Klaipėdos apskr. bibliotekos: projektų nevykdė; *Tauragės apskr. bibliotekos: 1, Nr – 1; *Panevėžio apskr. bibliotekos: 3, Tr – 3, Nr – 0, Vr – 0; *Utenos apskr. bibliotekos: 4, Tr – 3, Nr – 1, nenurodyta – 1; *Šiaulių apskr. bibliotekos: 2, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1; *Telšių apskr. bibliotekos: 2, Tr – 2, Nr – 2, Vr – 0; *Vilniaus apskr. bibliotekos: 1, Tr – 1, Nr – 0, Vr – 0; *Alytaus apskr. bibliotekos: 2, Tr – 2, Nr – 0, Vr – 0					20
		Vykdyta projektų: 20; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 15, Nr – 8, Vr – 4, nenurodyta – 1					

Infrastruktūros diegimas, jos atnaujinimas priklauso bendriems valstybinio masto investiciniams projektams, tačiau bibliotekos sugeba nebūti nuošalyje. Infrastruktūros projektams itin svarbi tarptautinių fondų parama (didžiausias finansavimas). Bibliotekos siekė užsitikrinti jų finansavimą atnaujinant infrastruktūrą, gerinant bibliotekų informacinę, edukacinę, kultūrinę aplinką bei paslaugų teikimą. Iš viso vykdyta 20 projektų. Vyravo tarptautinių rėmėjų parama (53,6 proc.). Kauno apskr. ir Klaipėdos apskr. bibliotekos infrastruktūros projektų nevykdė.

Marijampolės SVB 2007 m. įgyvendino stambų tarptautinį projektą „Multicentrų įkūrimas Olštyne ir Marijampolėje“. Rėmėjas – Europos regioninės plėtros fondas. Bibliotekoje atlikti „MultiCentro“ patalpų remonto ir pritaikymo darbai, įrengtos 24 edukacinės darbo vietos, sukurta centro interneto svetainė.

⁶⁴ Atkreipiame dėmesį, kad šioje ir kitose tokio pobūdžio lentelėse pateikiamas projektų vykdymas nurodytais metais (parodomas bibliotekų darbas); pačių projektų ir jų rėmėjų buvo mažiau, nes kai kurie projektai buvo vykdomi dvejus ir daugiau metų. Daugelis tarptautinių, kai kurie nacionaliniai rėmėjai pasikartoja (lėšos buvo panaudojamos per visą projekto vykdymo terminą).

Vykdamas edukacinės programos „MultiCentras“ importo iš Izraelio procedūras, 3 „MultiCentro“ darbuotojai dalyvavo edukacinės programos gamintojų „Degem Systems Ltd“ surengta mokymuose Izraelyje. Bibliotekoje atidarytas pirmas Lietuvoje „MultiCentras“. Jį kuriant buvo naudingas Kultūros ministerijos paremtas projektas „Marijampolės ir Vroclavo viešųjų bibliotekų bendradarbiavimas diegiant naujas technologijas bibliotekose“. Buvo įgyvendintas pagrindinis projekto uždavinys – surengta pažintinė profesinė kelionė į Vroclavo miesto viešąją biblioteką, į joje jau veikiančią „MultiCentrą“.

Kiek daugiau infrastruktūros projektų, parentų ES struktūrinių fondų ir tarptautinės organizacijos, vykdyta 2010–2014 m. Paminėtini Jonavos r., Pasvalio, Biržų r., Pakruojo r., Marijampolės, Kalvarijos, Kupiškio r., Vilniaus m., Varėnos r. bibliotekų projektai. 2010 m. Jonavos r. biblioteka laimėjo ES finansinę paramą projektui „Interaktyvių elektroninių paslaugų, skirtų leidiniams ir publikacijoms užsakyti ir gauti viešosiose bibliotekose, plėtra“. Bibliotekoje buvo įdiegta nauja savitarnos (knygų gražinimo) įranga.

Inovatyvios veiklos – teikti paslaugas ūkininkams ir verslininkams – ėmėsi Pasvalio biblioteka. Biblioteka 2011–2012 m. vykdė projektą „Libr-A: į pagalbą Pasvalio ūkininkams“, finansuotą tarptautinio EIFL fondo. Projektas buvo skirtas Pasvalio krašto žemdirbiams. Įgyvendinant projektą talkino daug partnerių: Pasvalio r. savivaldybė, Lietuvos ūkininkų sąjungos Pasvalio skyrius, Pasvalio bitininkų draugija „Bičiulis“, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės instituto Joniškėlio bandymų stotis, Pasvalio rajono laikraštis „Darbas“. Išplėstos bibliotekos mobiliosios ir kompiuterinės leidybos paslaugos žemdirbiams, sukurtas informacinis interneto portalas. Portalas pateikia susistemintą informaciją žemdirbiams, suteikia galimybę nemokamai reklamuoti ūkininkų produkciją, bendrauti tarpusavyje. Interneto svetainės populiarumas pranoko lūkesčius: nuo jos sukūrimo iki 2012 m. birželio sulaukta apie 16 tūkst. lankytojų⁶⁵. Svetainėje informacija skelbiama pasvaliečių pastangomis.

Pasvalio, Biržų r., Pakruojo r. bibliotekos kartu su Bauskės bei Rundalės rajonų (Latvija) bibliotekomis dalyvavo vykdamas tarptautinį programos „Latvija–Lietuva abipus sienos 2007–2013 m.“ projektą „Tarpvalstybinio verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas“. Projektas finansuotas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis. Projekto trukmė: 2012 m. gegužė – 2014 m. lapkritis. Buvo siekiama skatinti konkurencingą Latvijos ir Lietuvos pasienio regiono verslumą, kurti verslui palankią aplinką. Pasvalyje atnaujintas viešosios bibliotekos pastatas, jame įkurtas Verslo informacijos centras. Sukurta interneto svetainė *verslui.pasvalys.lt*, skirta verslo informacijai rajone skelbti. Joje informacija pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis. Verslo informacijos centras teikia šias paslaugas: supažindina su leidiniais verslui, informuoja apie savivaldybės, privačių asmenų, verslininkų parduodamą, išnuomojamą, privatizuojamą ar be šeimininkų likusį nekilnojamąjį turtą (registruoti vartotojai patys gali skelbti informaciją). Centras turi katalogą „Pasvalio rajono verslo įmonės“, interaktyvų investicinį gidą-žemėlapi „Verslo aplinka Pasvalio rajone“ (nurodyti objektai Pasvalio rajone, į kuriuos galima investuoti). Biržuose buvo parengtas techninis projektas naujo Biržų r. savivaldybės viešosios bibliotekos pastato statybai. Viešojoje bibliotekoje įsteigtas informacinis pagalbos verslui centras, sukurtas interneto tinklalapis *birzaiverslui.lt*, atnaujinta kompiuterinė įranga bei knygų, skirtų verslininkams, fondas. Pakruojuje projekto lėšomis iš dalies suremontuotos bibliotekos vaikų literatūros sektoriaus patalpos.

Marijampolės bibliotekos projektas buvo skirtas paslaugų teikimo šeimoms infrastruktūrai gerinti. Biblioteka ėmėsi įgyvendinti projektą „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“, kuri finansavo Europos Sąjunga (2007–2013 m. Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programa). Projektas įgyvendintas 2012–2014 m. kartu su Černiachovsko municipaline biudžetine įstaiga „Centralizuota bibliotekų sistema“ (Rusija). Projektą įgyvendinančios bibliotekos siekė gerinti edukacinių, informacinių ir kultūrinių paslaugų šeimoms teikimo aplinką, prisidedant prie pasienio regionų socialinės

⁶⁵ Žr. Bedulytė, R.; Dunauskaitė, A. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos paslaugos verslininkams. *Tarp knygu*, 2013, birželis, p. 15–17.

ir ekonominės plėtros. Vykdamas projektą modernizuota Draugystės biblioteka (filialas). Kalvarijos biblioteka 2012–2014 m. vykdė projektą „Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Akmenynų, Brukų, Liubavo, Jungėnų, Sangrūdodos filialų patalpų pritaikymas visuomenės poreikiams“ (finansuotas Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir valstybės lėšomis). Buvo modernizuotos filialų patalpos. Kupiškio r. biblioteka vykdė projektą „Moderni biblioteka – bendruomenės informacijos ir saviraiškos centras“, kuris finansuotas Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis. Renovuotos Kupiškio r. SVB Šepetos k. filialo patalpos. Vilniaus m. biblioteka pasinaudojo ES parama⁶⁶ vykdamas projektą „Interaktyvių elektroninių paslaugų, skirtų leidiniams ir publikacijoms užsakyti bei gauti viešosiose bibliotekose, plėtra“. Specifinius projektus ėmėsi įgyvendinti Varėnos r. biblioteka. ES suteikė finansinę paramą Varėnos r. bibliotekos projektams „Anzelmo Matučio drevės atnaujinimas“ ir „Anzelmo Matučio drevės aplinkos sutvarkymas“⁶⁷. Biblioteka ėmėsi darbo kurti poilsiui patrauklią infrastruktūrą.

Kitais metais projektų, kuriuos rėmė tarptautinės institucijos, smarkiai sumažėjo. 2015–2016 m. infrastruktūros projektą, finansuotą BMGF ir Kultūros ministerijos [BP 2], vykdė Mažeikių r. SVB. Biblioteka įgyvendino projektą „Pažangių technologijų ir laisvalaikio centras“. Projekto partneriai: Mažeikių rajono nevyriausybinė organizacijų asociacija, Mažeikių rajono savivaldybės švietimo skyrius, Mažeikių moterų LIONS⁶⁸ klubas ir savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Projekto rezultatas: centrinėje bibliotekoje ir šešiuose filialuose (Palnosų, Renavo, Sedos, Šerkšnėnų, Ukrių, Vieکشnių) sukurta techninė bazė nevyriausybinė organizacijų veikloms organizuoti, ugdymo įstaigų darbuotojų ir mokinių savišvietai ir saviraiškai. Šiek tiek daugiau projektų vykdyta 2017 m. Europos regioninės plėtros fondas finansavo bendrą Utenos, Zarasų r., Daugpilio ir Preilų (Latvija) bibliotekų projektą „Švietimui ir gerovei skirtų šeimos skaitmeninių veiklų centrų sukūrimas Rytų Aukštaitijoje ir Pietų Latgaloje“. Keturiuose Latvijos ir Lietuvos pasienio regiono bibliotekose pradėti kurti šeimos skaitmeninių veiklų centrai (terminas: 2017 m. kovo 1 d. – 2019 m. vasario 28 d.). Kuriami centrai papildė bibliotekų edukacines veiklas, tapo naujausių technologijų pažinimo vieta. Centruose buvo diegiamos virtualios realybės, robotikos, 3D ir kitos naujausios technologijos, rengiami instruktoriai. Europos regioninės plėtros fondas taip pat parėmė Utenos bibliotekos projektą „Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos modernizavimas“ (papildomai finansuotas valstybės biudžeto lėšomis). Vykdamas projektą pagerinta bibliotekos infrastruktūra⁶⁹.

Nacionalinių ir vietos rėmėjų vaidmuo nedidelis – jie parėmė tik kelis projektus. Žemės ūkio ministerija parėmė Jurbarko r. Skirsnemunės filialo projektą (2007 m., filiale pakeisti langai). Kultūros ministerija, savivaldybė, Kriūkų seniūnija, Miškų savininkų kooperatyvas „Zanavykų šilas“ parėmė Šakių r. bibliotekos projektą „Skulptūrų parkas – vaikų literatūros klasiko Vytauto Tamulaičio 100-mečiui“ (2013 m.). Kriūkų skulptūrų parką „Vabalų kalnelis“ papuošė rašytojo sukurti personažai. Lietuvos kultūros taryba ir savivaldybė parėmė Šiaulių r. bibliotekos projektą „Pamatykim kiekvieną nepastebėtą kaimo biblioteką...“ (2016 m.). Jo rezultatas: teritoriniams padaliniais (25 bibliotekos) įrengti modernūs, šviečiantys lauko reklamos stendai.

Pavieniai projektai numatė bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą. 6 lentelėje pateikiama informacija apie bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo projektų vykdymą 2007, 2013, 2015–2017 metais.

⁶⁶ Kai kuriais atvejais ES finansinė parama bibliotekų dokumentuose nekonkretizuota.

⁶⁷ A. Matučio drevė yra kultūrinės ir turistinės traukos centras, bibliotekos lankytojai lankosi bibliotekos organizuojuose ir vykstančiuose drevės erdvėje renginiuose.

⁶⁸ Angliški žodžiai *Liberty* (liet. *laisvė*), *Intelligence* (liet. *intelektas*), *Our Nations Safety* (liet. *mūsų tautų saugumas*) pirmų raidžių santrumpa. Lietuvoje veikia LIONS klubai, kurie priklauso Tarptautinei LIONS klubų asociacijai (*LIONS Clubs International*). Mažeikių moterų LIONS klubas aktyviai dalyvauja bendruomenės veikloje, organizuoja labdaros bei švietėjiškus projektus.

⁶⁹ Įsigyti ir sumontuoti nauji baldai.

6 lentelė. Bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityse, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

		Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
1	2007 m.	Kalvarijos SVB (1, Nr – 1)		Pasvalio SVB (1, Vr – 1), Utenos SVB (2, nenurodyta – 2)	Šiaulių m. SVB (1, Nr – 1), Mažeikių r. SVB (1, Vr – 1), Plungės r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1)	Vilniaus m. SCB (1, nenurodyta – 1)	9
2	2013 m.		Klaipėdos r. SVB (1, Vr – 1), Šilutės r. SVB (1, Nr – 1)		Šiaulių m. SVB (1, Tr – 1), Mažeikių r. SVB (1, Vr – 1)	Švenčionių r. SVB (1, Nr – 1)	5
3	2015 m.		Klaipėdos m. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Klaipėdos r. SVB (1, Vr – 1)	Ignalinos r. SVB (1, Tr – 1), Utenos SVB (1, Nr – 1)			4
4	2016 m.		Klaipėdos m. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1)	Ignalinos r. SVB (1, Tr – 1), Utenos SVB (1, Nr – 1), Zarasų r. SVB (1, Nr – 1)		Širvintų r. SVB (1, Nr – 1)	5
5	2017 m.		Klaipėdos r. SVB (1, Vr – 1)	1 Utenos SVB (1, Nr – 2)	Radviliškio r. SVB (1, Vr – 2), Šiaulių r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1)	Širvintų r. SVB (1, Nr – 1), Švenčionių r. SVB (1, Tr – 1)	6
Projektų skaičius, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdyti projektus		*Kauno apskr. bibliotekos: projektų nevykdė; *Marijampolės apskr. bibliotekos: 1, Tr – 0, Nr – 1, Vr – 0; *Klaipėdos apskr. bibliotekos: 6, Tr – 2, Nr – 3, Vr – 5; *Tauragės apskr. bibliotekos: projektų nevykdė; *Panevėžio apskr. bibliotekos: 1, Tr – 0, Nr – 0, Vr – 1; *Utenos apskr. bibliotekos: 8, Tr – 2, Nr – 5, Vr – 0, nenurodyta – 2; *Šiaulių apskr. bibliotekos: 4, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 3; *Telšių apskr. bibliotekos: 4, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 2; *Vilniaus apskr. bibliotekos: 5, Tr – 1, Nr – 3, Vr – 0, nenurodyta – 1; *Alytaus apskr. bibliotekos: projektų nevykdė. Vykdyta projektų: 29; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 7, Nr – 15, Vr – 11, nenurodyta – 3					29

Iš viso vykdyti 29 projektai. Vyravo nacionalinių rėmėjų parama. Tarptautinių rėmėjų parama sudarė arti 20 proc. Kauno apskr., Tauragės apskr., Alytaus apskr. bibliotekos projektų nevykdė.

Bibliotekos darbuotojų kvalifikacijai kelti reikšminga tarptautinių fondų parama. 2006–2007 m. Plungės r. SVB vykdė Europos regioninės plėtros fondo finansuojamą projektą „Kaimynai Europoje –

Latvijos ir Lietuvos bibliotekų kontaktai“. Projekto partnerė – Saldaus biblioteka (Latvija). Vykdamas projektą surengtos 2 mokomosios išvykos Plungės ir Saldaus bibliotekininkams. Siekta suteikti galimybę bibliotekos specialistams įgyti naujų žinių ir patirties, padėti suvokti europietišką bibliotekos sampratą, pagerinti bibliotekų darbo kokybę, inicijuoti naujas veiklas. Buvo surengti du seminarai. Plungės r. biblioteka surengė tarptautinį seminarą „Europietiškosios ir baltiškosios kultūros samprata: menas, literatūra, pasaulėžiūra“. Saldaus miesto bibliotekoje įvyko seminaras „Latvijos bibliotekos šiandien“. Šiaulių m. SVB dalyvavo vykdamas didelį tarptautinį projektą „Kaip muziejai, galerijos, bibliotekos ir archyvai gali prisidėti prie mokymosi visą gyvenimą“ (2011–2013 m.), kurį parėmė Švietimo mainų paramos fondas („Leonardo da Vinci“ programa). Tarptautiniame projekte dalyvavo organizacijos ir įstaigos iš įvairių ES šalių siekiant išsiaiškinti, kokią vaidmenį jos atlieka remiant visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, koku mastu planuoja ir mokymosi visą gyvenimą veiklas įtraukti socialiai pažeidžiamas grupes: senjorus, neįgaliuosius, bedarbius, nepasiturinčias šeimas. Šiaulių m. biblioteka, bendradarbiaudama su Šiaulių teritorine darbo birža, Šiaulių Parkinsono draugija, Šiaulių neįgaliųjų draugija, bibliotekininkams organizavo seminarą, kuriame buvo aptarta, kaip įtraukti socialiai neaktyvius žmones į bibliotekoje vykstančias veiklas.

2008–2013 m. bibliotekos darbuotojų kvalifikacija IT srityje gerokai padidėjo dalyvaujant projekto „Bibliotekos pažangai“ veiklose. Vykdamas projektą organizuojuose mokymuose mokėsi apie 2700 bibliotekų darbuotojų. Dauguma jų dalyvavo ne vienuose mokymuose: per 200 bibliotekų darbuotojų iš klausė 5 ar daugiau, o 29 iš jų – net 7 arba dar daugiau mokymo programų. Iš viso kursuose dalyvavo apie 7500 dalyvių⁷⁰.

2014 m. tapo bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo naujo etapo pradžia. Pirmaisiais projekto „Bibliotekos pažangai 2“ įgyvendinimo metais LNB organizavo mokymus bibliotekų darbuotojų kvalifikacijai tobulinti. Mokymai apėmė tokias temas: projektų rengimą ir jų įgyvendinimą, projektų valdymą, vartotojų analizę, inovacijų kūrimą, atstovavimą, viešinimą, poveikio vertinimą ir lyderystę. Atlikta bibliotekininkų apklausa parodė, kad absoliuti dauguma apklausos dalyvių (96 proc.) praktiškai panaudojo projekto „Bibliotekos pažangai 2“ mokymuose įgytas žinias⁷¹.

2015–2017 m. projektai, kuriuos finansavo tarptautiniai rėmėjai su kitų tipų rėmėjais, buvo skirti naujoms mokymų temoms. Siekta įgyti naujų kompetencijų vykdamas 2015 m. BMGF, KM [BP 2] bei savivaldybės paremtą Klaipėdos m. bibliotekos projektą „Šeimos istorija – išsaugok atmintį“ (2015–2016 m.), kurio partneriai: Klaipėdos apskrities archyvas, Klaipėdos m. pedagogų švietimo ir kultūros centras, Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugija. Darbuotojai mokėsi maketuoti ir kurti grafinį dizainą, taip pat kurti leidinius „Microsoft Office“ aplinkoje („Publisher“) ir dirbti kompiuterine grafikos programa GIMP; pagal Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos parengtą programą darbuotojai dalyvavo mokymuose „Genealogija – fiziniai ir interneto šaltiniai“ ir „Genealoginių medžių, lentelių, herbų sudarymas, braižymas“. Europos ekonominės erdvės programa „Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas“ parėmė Ignalinos r. bibliotekos projektą „Kultūrinis bendradarbiavimas tarp Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos (Lietuva) ir Estfoldo apskrities bibliotekos (Norvegija), siekiant skaitmeninti kraštotyra“ (2015–2016 m.). Švenčionių r. biblioteka vykdė projektą „Tarpkultūrinis migrantų švietimas – personalo kompetencijų tobulinimas“ (2017–2018 m.), paremtą „Erasmus+“ programos „Mobility“ lėšomis (partnerė – Vilniaus apskrities viešoji biblioteka (VAVB)). Siekta įgyti žinių migrantų integravimo srityje, sužinoti, kaip skandinavų ir kitos užsienio šalių bibliotekos ir organizacijos dirba su pabėgėliais⁷².

⁷⁰ *Bibliotekos pažangai*. Prieiga per internetą: <https://www.lnb.lt/apie-biblioteka/programos-ir-projektai/educaciniai-projektai/bibliotekos-pazangai>. Žiūrėta 2018-09-12.

⁷¹ *Bibliotekos pažangai 2*. Prieiga per internetą: https://www.google.lt/search?q=Bibliotekos+pa%C5%BEangai+2%E2%80%9C&rlz=1C1GCEA_enLT771LT772&oq=Bibliotekos+pa%C5%BEangai+2%E2%80%9C.&aqs=chrome..69i57j0j69i64.1426j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8. Žiūrėta 2018-10-19.

⁷² Panašaus pobūdžio projektai labiau būtų reikalingi didmiesčių bibliotekoms.

Įvairios tematikos projektus finansavo nacionaliniai rėmėjai (kai kada – drauge su vietos rėmėjais). 2007 m. projektai skirti bendrajai kompetencijai ugdyti. Plungės r. biblioteka vykdė projektą „Kultūros tekstai ir kontekstai: Skandinavijos ieškojimai“ (parėmė KSRE, SV). Bibliotekos darbuotojai lankėsi Boksholmo (Švedija) regiono bibliotekose, suaugusiųjų švietimo įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose, domėjosi bendruomenine veikla, susitiko su kolegomis bibliotekininkais, kultūros žmonėmis, valdžios atstovais. Kalvarijos SVB vykdė Kultūros ministerijos paremtą projektą „Švietėjiškos veiklos galimybės bibliotekoje“. Šia tema buvo organizuotas seminaras. Darbuotojų profesiniam tobulėjimui pasitelktas Kultūros ministerijos paremtas Šiaulių m. SVB projektas „Tarptautinis seminaras Latvijoje (Ventspilis)“, Vilniaus m. SCB projektas „Knygos tiesia tiltus (*Книги строят мосты*)“ (rėmėjas nenurodytas)⁷³. Šio projekto partnerė buvo Sankt Peterburgo tarprajoninė centralizuota Michailo Lermontovo viešųjų bibliotekų sistema (Rusija).

Projektai skirti inovacijoms, vaikų skaitymo problemoms, elektroninių paslaugų teikimui. 2009 m. Lietuvos bibliotekininkų draugijos Šiaulių skyrius laimėjo projektą „Kultūrinis bendradarbiavimas: inovacijų paieška bibliotekose“ (rėmėjos – KM, SV). Buvo organizuota Šiaulių m. SVB, miesto bendrojo lavinimo mokyklų, kolegijų, Šiaulių universiteto, Šiaulių m. profesinio rengimo centro bibliotekų bei Trakų r. SVB darbuotojų grupės stažuotė Talino ir Helsinkio bibliotekose. Surengtas seminaras „Kultūros įstaigos ir kultūros darbuotojo įvaizdžio kūrimas nūdienos visuomenėje“. Tais pačiais metais Kelmės r. bibliotekai vykdant projektą „Tegyvuoja knyga!: Konferencijos skaitytojams ir skaitymo vadovams“ (rėmėja – KM) surengtos dvi konferencijos, skirtos vaikų skaitymo problemoms aptarti. 2013 metais Kultūros ministerija parėmė Šilutės r. SVB projektą „Elektroninių paslaugų vadybininkai – kompetentingi bibliotekininkai“. Įgyvendinant projektą viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai mokėsi pagal programas: „Efektyvus *Office 2010* naudojimas“, „*Google Drive* funkcijų naudojimas“, „*Inkscape* – vektorinės grafikos programa“, „*Gimp* – taškinės grafikos programa“, „Elektroninės skaityklės“. Kultūros rėmimo fondas finansavo Švenčionių r. SVB bibliotekos projektą „E. paslaugos – saugu, patogiu, patikima“. El. paslaugų mokymai vyko viešosios bibliotekos, miestų ir kaimo filialų darbuotojams.

Įgyvendinant projektus perimama geroji Lietuvos ir užsienio bibliotekų patirtis. Čia pažymėtinas Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos (SVBA) vaidmuo. 2014 m. asociacija vykdė LKT paremtą projektą „Viešųjų bibliotekų patirties mainų akademija: gebėjimų stiprinimas Lietuvoje ir užsienio šalyse“. Buvo siekiama sudaryti sąlygas bibliotekų darbuotojams tobulinti įgūdžius ir gebėjimus inovacijų diegimo srityje, skatinti gerosios patirties sklaidą Lietuvoje ir užsienio šalyse. Organizuotas seminaras „Gerosios patirties sklaida: formos, metodai ir būdai“, patirties sklaidos konferencija „Inovacijos bibliotekose: iššūkiai ir naujos galimybės“, pažintinė patirties stažuotė „Inovacijos bibliotekose: Lietuvos, Prancūzijos ir Vokietijos bibliotekų patirtis“. Stažuotė vyko Berlyno, Nicos, Marselio, Liono, Avinjono bibliotekose.

Projektai, skirti bibliotekų darbuotojų skaitmeninėms kompetencijoms tobulinti. Kultūros ministerija finansavo Klaipėdos m. bibliotekos projektą „Skaitmeninės kompetencijos išmaniam bibliotekininkui“, kurio dėka vyko mokymai Klaipėdos m., Klaipėdos r. ir Kretingos r. bibliotekų specialistams bei gyventojų mokymai ir konsultavimas temomis „Prezi pateiktys“, „Populiarioji debesų kompiuterija“, „Internetinis marketingas“. Utenos biblioteka kartu su grupe partnerių vykdė LKT paremtą projektą „Šiuolaikinių technologijų taikymas ir kūrybiška partnerystė populiarinant kultūros paslaugas jaunimui“, kuris buvo skirtas Utenos regiono kultūros darbuotojų kvalifikacijai. Surengti moduliniai mokymai Utenos regiono savivaldybių kultūros darbuotojams, suteikta žinių ir praktinių įgūdžių, reikalingų kūrybiškiau ir išradingiau populiarinti kultūros paslaugas jaunimui. Perimta geroji užsienio kolegų patirtis: surengta regiono kultūros įstaigų darbuotojų studijinė išvyka į Lenkijos kultūros įstaigas – Varšuvos Koperniko mokslo centrą ir Olštyno miesto viešąją biblioteką, kuri 2013 m. laimėjo EIFL fondo apdovanojimą už sukurtą technologijų laboratoriją jaunimui.

⁷³ Šių projektų renginių temos bibliotekos dokumentuose nenurodytos.

Aktualėjo 2015–2017 m. projektų tematika. LKT parėmė Utenos SVB vykdytą projektą „Atminties institucija – inovatyvi ugdymo erdvė jaunimui“ (2015–2016 m.). Projekto partneriai: Vilniaus universiteto (VU) Komunikacijos fakultetas, VšĮ „Creativitas“ ir kt. Projekto tikslas – suaktyvinti jaunimo kultūrinį ugdymą, kūrybiškumo ir saviraiškos skatinimą Utenos regiono bibliotekose suteikiant jų darbuotojams kompetencijų tikslingai naudoti veiklų sužaidybinimo⁷⁴ praktiką. Vykdamas projekto veiklas surengta studijinė išvyka į Lenkijos, Serbijos, Bosnijos ir Hercegovinos bibliotekas, kurios sėkmingai taikė sužaidybinimo praktiką. Zarasų r. biblioteka 2016 metais įgyvendino projektą „Pilietiškumo skatinimo programa *Partnerystėje – jėga*“ (rėmėja – LKT). Siekiant skatinti bibliotekų ir vietos bendruomenių bendradarbiavimą centrinėje bibliotekoje organizuotas seminaras bibliotekininkams ir vietos bendruomenių pirminkams „Bibliotekų ir bendruomenių bendradarbiavimas ir partnerystė“, Turmanto m. bendruomenėje – diskusija „Kaip tai veikia?“.

2016–2017 m. vykdyti keli projektai, skirti medijoms pažinti. 2016 m. Lietuvos kultūros taryba parėmė Širvintų RVB projektą „Medijos keičia mūsų pasaulį“. Bibliotekos darbuotojams surengti mokymai „Asmens duomenų apsaugos įstatymas“, „Nematomi pavojai internete: asmens duomenų apsauga elektroninėje erdvėje“ ir kt. 2017 m. LKT parėmė bibliotekos projektą „Medijos keičia mūsų pasaulį – suprask jas“ (kiek kitu pavadinimu buvo tęsiamos 2016 m. projekto veiklos). Surengti seminarai: „Kaip pateikti informaciją spaudai ir interneto svetainei“, „Socialiniai tinklai: tuštynė ar vertybės?“, „Žiniasklaidos monitoringas. Žiniasklaidos turinio analizė“ ir kt. Šiaulių r. biblioteka įgyvendino projektą „Išdrįskime pasitikti kintantį pasaulį“ (rėmėjos – LKT, SV). Bibliotekos darbuotojai dalyvavo Šiaulių valstybinėje kolegijoje surengtoje dr. Vinco Grigo ir dr. Andriaus Šumino paskaitoje-seminare „Medijos ir informacija – kaip jas šiuolaikiniam žmogui suvaldyti“. 2017 m. Utenos biblioteka vykdė projektą „Šiuolaikinių technologijų taikymas ir kūrybiška partnerystė populiarinant kultūros paslaugas jaunimui: interneto svetainės ir socialiniai tinklai“ (rėmėjos – LKT, KM, partnerė – UAB „IT akademija“). Siekta išplėsti bibliotekininkų žinias apie interneto svetainių pritaikymą jaunimo poreikiams, supažindinti su optimizuoto interneto galimybėmis, paskatinti kūrybiškumą ir praktinėse veiklose pritaikyti regiono bibliotekų svetainės išradimą komunikacijai su jaunimo auditorija.

Vietos rėmėjų finansuoti projektai daugiausia skirti seminarams organizuoti, o jų tematika labai įvairi. 2007 m. Pasvalio SVB projektą „Archyvai, bibliotekos, muziejai: bendradarbiavimo galimybės“ parėmė Panevėžio apskrities viršininko administracija. Organizuotas seminaras skirtas Panevėžio apskrities bibliotekų, muziejų, kitų kultūros ir švietimo įstaigų darbuotojams. Mažeikių r. SVB vykdė savivaldybės paremtą projektą „Kultūrinės kompetencijos ugdymas“. Pranešimą skaitė LNB Bibliotekų vadybos skyriaus vyriausioji metodininkė Dalia Jaskonienė. Pridursime, kad Utenos SVB vykdė projektus „Dviejų seminarų organizavimas“, „Utenos rajono bibliotekų darbuotojų dalyvavimas seminare Torunės (Lenkija) universiteto bibliotekoje“⁷⁵.

Mažeikių r. savivaldybės viešoji biblioteka 2010 m. įgyvendino projektą „Modernios bibliotekinės technologijos ir vartotojų aptarnavimas“ (rėmėja – SV). Klaipėdos r. bibliotekos 2012 m. projektas „Papročių ir apeigų teatralumas“ buvo skirtas rajono bibliotekininkų ir kultūros centrų darbuotojams (rėmėja – SV). Biblioteka organizavo seminarą „Papročių ir apeigų teatralumas: pažinimas ir sklaida“. Kvalifikacijai kelti etninės kultūros srityje taip pat buvo naudingas 2013 m. savivaldybės paremtas Klaipėdos r. bibliotekos organizuotas seminaras kultūros ir švietimo darbuotojams „Tarmės šioj ir anoj gadynėj“. Savivaldybė parėmė Mažeikių r. bibliotekininkų draugijos projektą „Didėjantys vartotojų poreikiai – nauji iššūkiai tobulėjimui“ (2013 m.). Vykdamas projektą buvo organizuota išvyka į ŠAVB, kurios metu bibliotekininkai susipažino su skyrių veikla, dalyvavo kvalifikacijos kėlimo seminare, kuriame perskaityti ŠAVB darbuotojų pranešimai: „E-knyga: už ir prieš. Pasaulio ir Lietuvos patirtis ir perspektyvos“, „Nauji vaikų bibliotekininko vaidmenys skaitymo baruose“ ir kt.

⁷⁴ Sužaidybinimas – tai žaidimų logikos, elementų ar technikos perkėlimas į tiesiogiai su žaidimais nesusijusias situacijas, siekiant pagerinti darbo, mokymosi ar kitokios veiklos rezultatus.

⁷⁵ Seminarų temos ir rėmėjai bibliotekos dokumentuose nenurodyti.

Klaipėdos m. savivaldybė finansavo bibliotekos projektą „Biblioteka – partnerystė, draugystė, žinios“ (2015 m.). Surengta kvalifikacinė išvyka į Mardu miesto bibliotekas (Estija). 2017 m. švietimo programą „Viešieji ryšiai“ vykdė Radviliškio r. biblioteka (rėmėja – SV, panaudotos ir bibliotekos lėšos). Darbuotojai gilino žinias apie profesinį etiketą, bibliotekos išskirtinumo kūrimą ir žinomumo visuomenėje didinimą panaudojant viešųjų ryšių metodus ir organizacijos įvaizdžio kūrimo praktikumus.

Bibliotekos darbuotojai kėlė kvalifikaciją dalyvaudami kitų institucijų projektuose. Vilniaus m. SCB darbuotojai 2007 m. dalyvavo vykdant savivaldybės projektą „Vilniaus miesto kultūros įstaigų darbuotojų kvalifikacijos kėlimas“, kurį finansavo Europos socialinis fondas. Įgyvendinant projektą vyko mokomieji seminarai, konferencijos, praktinių užsiėmimų stovyklos, kuriose kultūros specialistai pagilino modernios kultūros vadybos, ekonomikos, strateginio planavimo ir kitas specialiąsias žinias. Lazdijų r. bibliotekų darbuotojai kėlė kvalifikaciją vykdant savivaldybės projektą „Lazdijų rajono savivaldybės ir jos įstaigų darbuotojų kvalifikacijos ir žinių lygio kėlimas“⁷⁶. Jonavos r. SVB darbuotojai dalyvavo Kauno technologijos universiteto vykdytame projekte „Kompiuterinis raštingumas bendruomenėms – geresnės kokybės garantas“ (2011 m.). Utenos bibliotekos darbuotojai dalyvavo kultūros specialistų kvalifikacijos tobulinimo projekte „Utenos regiono (apskritis) kultūros darbuotojų kvalifikacijos jaunimo kultūrinei ir socialinei įtraukčiai didinti stiprinimas“ (2012 m.). Bibliotekininkams įgyti darbui su jaunimu reikalingų žinių bei įgūdžių padėjo projekte numatyta studijuojamoji išvyka į Talino ir jo regiono kultūros, socialinius ir neformaliojo švietimo multicentrus siekiant perimti jų gerąją patirtį.

2.2.2. Literatūros, skaitymo skatinimo projektai

Literatūros populiarinimas, skaitymo skatinimas – tiesioginė bibliotekų funkcija. 7 ir 8 lentelėse pateikiama informacija apie literatūros, skaitymo skatinimo projektų vykdymą 2007, 2013, 2015–2017 metais Kauno apskr. ir Vilniaus apskr. bibliotekose atkreipiant dėmesį į bibliotekas, vykdžiusias du ir daugiau projektų ir jų nevykdžiusias. Manytume, dviejų apskričių bibliotekų projektinė veikla daug parodo situaciją visose bibliotekose.

7 lentelė. Kauno apskrities bibliotekų (8) literatūros, skaitymo skatinimo projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityje, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

1	2007 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Kauno m. SVB (2, Nr – 3, Vr – 1), Kauno r. SVB (2, Nr – 2), Prienu SVB (3, Nr – 1, Vr – 2)
		Projektų nevykdė Birštono SVB, Jonavos r. SVB, Kaišiadorių r. SVB, Kėdainių r. SVB
2	2013 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Prienu SVB (3, Nr – 3), Raseinių SVB (2, Nr – 1, Vr – 1)
		Projektų nevykdė Jonavos r. SVB, Kauno m. SVB
3	2015 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Birštono SVB (3, Nr – 2, Vr – 3), Raseinių SVB (3, Nr – 2, Vr – 6)
		Projektų nevykdė Jonavos r. SVB, Kaišiadorių r. SVB, Kauno m. SVB, Kėdainių r. SVB
4	2016 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Kauno r. SVB (2, Nr – 1, nenurodyta – 1), Kėdainių r. (2, Vr – 2), Raseinių SVB (2, Nr – 1, Vr – 5)
		Projektų nevykdė Jonavos r. SVB, Kaišiadorių r. SVB, Kauno m. SVB
5	2017 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Birštono SVB (2, Nr – 4, Vr – 2), Kauno m. SVB (3, Tr – 1, Vr – 2)
		Projektų nevykdė Kauno r. SVB

⁷⁶ Informacijos apie projekto turinį bibliotekos dokumentuose nepateikta.

Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus	Vykdyta projektų: 29; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 1, Nr – 20, Vr – 24, nenurodyta – 1
---	--

2 ir daugiau projektų skirtingais metais vykdė 6 bibliotekos: Kauno m. SVB, Kauno r. SVB, Prienų SVB, Raseinių SVB, Birštono SVB, Kėdainių r. SVB. Vykdam literatūros ir skaitymo skatinimo projektus pagrindinė buvo vietos ir nacionalinių rėmėjų parama. Projektinėje veikloje itin reiškėsi sporadiškumas: vienais metais biblioteka vykdė 2 ir daugiau projektų, kitais – nevykdė.

8 lentelė. Vilniaus apskrities bibliotekų (8) literatūros, skaitymo skatinimo projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais

1	2007 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Širvintų r. SVB (3, nenurodyta – 3), Švenčionių r. SVB (3, nenurodyta – 3), Trakų r. SVB (2, Nr – 2), Vilniaus m. SCB (5, Nr – 5) Projektų nevykdė Šalčininkų r. SVB, Vilniaus r. SVB
2	2013 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Širvintų r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1), Trakų r. SVB (2, Nr – 2, Vr – 1) Projektų nevykdė Šalčininkų r. SVB, Švenčionių r. SVB, Vilniaus m. SCB, Vilniaus r. SVB
3	2015 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Vilniaus m. SCB (4, Tr – 1, Nr – 4) Projektų nevykdė Elektrėnų SVB, Šalčininkų r. SVB, Trakų r. SVB, Vilniaus r. SVB
4	2016 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Vilniaus m. SCB (5, Tr – 1, Nr – 4, Vr – 1) Projektų nevykdė Šalčininkų r. SVB, Švenčionių r. SVB, Trakų r. SVB, Vilniaus r. SVB
5	2017 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Vilniaus m. SCB (5, Nr – 1, Vr – 4) Projektų nevykdė Šalčininkų r. SVB, Širvintų r. SVB, Švenčionių r. SVB, Ukmergės r. SVB, Vilniaus r. SVB
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus		Vykdyta projektų: 31; panaudotos lėšos (per metus): Tr – 3, Nr – 19, Vr – 6, nenurodyta – 6

2 ir daugiau projektų skirtingais metais vykdė 4 bibliotekos: Širvintų r. SVB, Švenčionių r. SVB, Trakų r. SVB, Vilniaus m. SCB. Pažymėtinas Vilniaus m. SCB dėmesys literatūros ir skaitymo skatinimo projektams (2007, 2015–2017 metais vykdyta net 19 projektų). Vyravo nacionalinių rėmėjų parama. Vykdam literatūros ir skaitymo skatinimo projektus stipriai reiškėsi sporadiškumas: vienais metais biblioteka vykdė 2 ir daugiau projektų, kitais – nevykdė. Projektų nevykdė Šalčininkų r. SVB ir Vilniaus r. SVB (abi bibliotekos apskritai nevykdė savarankiškų projektų).

Kitose apskrityse gerų rezultatų pasiekė Šilutės r. SVB, Klaipėdos r. SVB, Kretingos r. SVB, Klaipėdos m. SVB (Klaipėdos apskr.), Tauragės r. SVB (Tauragės apskr.), Pasvalio SVB, Rokiškio r. SVB, Panevėžio m. SVB (Panevėžio apskr.), Molėtų r. SVB, Zarasų r. SVB (Utenos apskr.), Akmenės r. SVB, Kelmės r. SVB (Šiaulių apskr.), Telšių r. SVB (Telšių apskr.), Alytaus SVB (Alytaus apskr.). Kalvarijos

SVB (Marijampolės apskr.), Šilalės r. SVB (Tauragės apskr.), Rietavo SVB (Telšių apskr.) 2007, 2013, 2015–2017 metais literatūros ir skaitymo skatinimo projektų nevykdė.

Organizuodamos literatūros sklaidos renginius, konkursus, įamžindamos rašytojų atminimą, skatinamos skaitymą bibliotekos gebėjo pasinaudoti tarptautinių rėmėjų parama. Tauragės r. ir Pagėgių bibliotekos dalyvavo Europos regioninės plėtros fondo paremtame projekte „Internetinis literatūros festivalis *Euroskaitymai 2007*“. Projekto partneriai: Kaliningrado srities universalioji mokslinė biblioteka (Rusijos Federacija), Olštyno vaivadijos viešoji biblioteka (Lenkija)⁷⁷. Projekto tikslas – ilgalaikio bendradarbiavimo tarp Lenkijos, Lietuvos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities bibliotekų stiprinimas panaudojant šiuolaikines informacines technologijas vartotojų, ypač jaunimo nuo 16 iki 25 metų, skaitymui skatinti. Vykdamas projektą bibliotekos organizavo nuotolinį konkursą renkant geriausią rašinį (esė) apie nacionalinio ar užsienio autoriaus kūrybą. Projektas tęsėsi ir 2008 m. sausio – vasario mėn. Iš viso konkurse dalyvavo daugiau nei 1000 žmonių. Širvintų r. SVB pasinaudojo ES parama rašytojų atminimui įamžinti. Biblioteka gavo Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai finansinę paramą 2012–2013 m. projektui „Apie žodį – išlekiantį ir sugrižtantį“. Jo įgyvendinimo rezultatas: Bagaslaviškio filiale įkurtas Kazimiero Skebėros literatūrinis muziejus, parengtos atminimo lentos rašytojams Juozui Kruminui, Ignui Šeiniui, memuaristui Kazimierui Skebėrai, rašytojui Viktorui Brazauskui, rašytojui, kunigui Nikodemui Švogžliui, taip pat – Nepriklausomybės Akto signatarui, kunigui Alfonsui Petruliui. 2012–2013 m. Zarasų r. biblioteka vykdė Europos regioninės plėtros fondo paremtą projektą „Skaitymo skatinimas panaudojant informacines technologijas ir kūrybinę veiklą (Zarasai–Daugpilis)“ (sutrumpintas projekto pavadinimas „Skaitymas – IT – Kūryba“). Bibliotekos partneris: Latgalės centrinė biblioteka (Daugpilio m., Latvija). Projekto tikslas – populiarinti skaitymą panaudojant informacines technologijas ir kūrybinę veiklą; plėtoti tarpkultūrinius ryšius ir bendradarbiavimą abipus sienų.

Atkreiptinas dėmesys į Akmenės r. bibliotekos iniciatyvą. Biblioteka vykdė BMGF ir KM [BP 2] finansuotą projektą „Internetinės literatūrinės svetainės sukūrimas viešojoje bibliotekoje“ (partnerė – Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjunga). Projekto tikslas – reprezentuoti iš Akmenės krašto kilusius žymius kultūros žmones, skleisti informaciją apie krašto literatus, jų leidžiamas knygas, biografijas. Projekto įgyvendinimas sudarė galimybę kuriantiems Akmenės krašto gyventojams dalytis savo kūryba ir ją populiarinti ir savo krašte, ir už jo ribų.

Šilutės r. biblioteka vykdė tarptautinius projektus. 2012 m. bibliotekos projektą „Trys keliaujančios knygų mugės: lietuviško žodžio akiračiai“ parėmė Kultūros ministerija, Lietuvos bibliotekininkų draugija, asociacija „Šilutės raštijos ir knygų draugija“ bei verslininkai. Bibliotekininkai aplankė Ararato sritinę biblioteką Armėnijoje, Karaliaučių, jo bibliotekas ir Tolminkiemį. Armėnijoje organizuoti edukaciniai renginiai tradicinių bei modernių bibliotekinių paslaugų teikimo ir bibliotekos įvaizdžio formavimo temomis. Karaliaučiuje organizuoti Maironio kūrybos skaitymai, surengta šilutiškių ir kaliningradiečių bibliotekininkų jungtinė paroda, skirta Maironiui. Tolminkiemyje pristatyta virtuali paroda „Kristijonas Donelaitis: laikmečio ir dabarties liudytojai“. Po metų biblioteka vykdė projektą „Trys keliaujančios knygų mugės: lietuviško žodžio atodangos“, kurio rėmėja buvo jau tik KM. Ekspedicijos Karaliaučiuje metu šilutiškiai ir kaliningradiečiai bibliotekininkai kartu su Salos etnokultūros ir informacijos centro Rusnės moterų vokalinio ansamblio dalyviais ir Kaliningrado lietuvių L. Rėzos draugijos jaunimu lankė su lietuvišku raštu, knyga ir jos veikėjais susijusias senojo Karaliaučiaus vietas. Kaliningrado miesto municipaliteto centralizuotos bibliotekų sistemos 4-ajame filiale vyko skaitymai, skirti K. Donelaičiui, parodos „Mažosios Lietuvos knygyninkų Karaliaučiuje ir Klaipėdos krašte istorinės sąsajos“ virtualus pristatymas, ekspozicijos „Donelaitika šiuolaikinėje literatūroje ir mene“ pristatymas ir kt. Be to, įvairūs renginiai organizuoti aplankius Puską bei Kazachstano Akajinsko rajono Smirnovo biblioteką.

⁷⁷ Sumanymas organizuoti festivalį priklausė Olštyno vaivadijos bibliotekai.

2012 m. Šilutės r. biblioteka drauge su asociacija „Šilutės raštijos ir knygų draugija“ vykdė tęstinį projektą „Literatūrinis ruduo *Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...*“. Organizuodama literatūrinį konkursą biblioteka siekė užsitikrinti kuo didesnę rėmėjų ir partnerių skaičių. Projektą finansavo KM, SV, AB DNB bankas, UAB „Šilutės būstas“, SVB. Projektui talkino partneriai Bauskės centrinė biblioteka, Latvijos rašytojų sąjunga, Kaliningrado Gaidaro sritinė vaikų biblioteka, Brašovo George'o Baritui apskrities viešoji biblioteka (Rumunija). Literatūrinio rudens konkursui „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“ pristatytos 56 autorių 75 knygos.

Šilutės r. biblioteka projektus skyrė literatūros paveldui. Biblioteka 2007 m. laimėjo Kultūros ministerijos projektą „Knygos ir rašto paveldo aktualizavimas ir sklaida“. Projektu siekta Šilutės bendruomenės nariams padėti geriau pažinti Mažosios Lietuvos senosios raštijos ir kultūros paveldą fiksuojant elektroninėse laikmenose viešojoje bibliotekoje sukauptą medžiagą apie šio krašto knygos ir rašto veikėjus. Vykdamas Kultūros ir sporto rėmimo fondo finansuotą projektą „Hermannas Sudermannas savo knygoje ir biblioteka“ organizuoti literatūriniai renginiai, skirti vokiečių rašytojo ir dramaturgo 150-osioms gimimo metinėms⁷⁸, atidaryta paroda „Hermanas Zudermanas savo ir mūsų knygoje“ bei pristatytas prof. Domo Kauno sudarytas iki Antrojo pasaulinio karo pabaigos H. Sudermanno išleistų knygų parodos katalogas. Kultūros ministerijos paremtas projektas „Lietuviškas žodis ir raštas Karaliaučiaus krašte“ buvo skirtas Karaliaučiaus krašto literatūriniam paveldui bei dabartinei lietuvių nacionalinei literatūrai populiarinti. Projektas buvo vykdomas drauge su asociacija Šilutės raštijos ir knygų draugija.

Projektai, skirti literatūriniam palikimui. 2007 m. projektai skirti Jurgio Kunčino, Stasio Santvaro, Jono Avyžiaus, Žemaitės, Roberto Keturakio, Juozo Keliuočio, Kazio Bradūno literatūriniam palikimui. Alytaus SVB projektą „Literatūriniai metai po Jurgio Kunčino ženklų“ parėmė Kultūros ministerija, Alytaus apskrities viršininko administracija, savivaldybė. Vyko rašytojui skirti renginiai. Parengta kompaktinės plokštelės „Gyvas rašytojo J. Kunčino pėdsakas“ antroji dalis „Gyvenimo stebėtojo užrašai“, kurioje sudėtos rašytojo publikacijos, spausdintos periodikoje⁷⁹. Išleistas pirmųjų ir antrųjų respublikinių trumposios prozos skaitymų, skirtų J. Kunčino atminimui, almanachas „Imbiero vakarai“, kurį sudarė bibliotekos direktorė Giedrė Bulgakovienė⁸⁰. Metų pabaigoje surengta literatūrinė konferencija „Novelės anatomija“. Kultūros ministerija ir savivaldybės parėmė Jurbarko r. SVB projektą „Sugrįžtantysis Stasys Santvaras“, Joniškio r. SVB projektą „Rašytojo aura knygos ir žinių šventovėje“, skirtą J. Avyžiaus 85-osioms gimimo metinėms ir viešosios bibliotekos 70-mečiui, Kultūros ministerija finansavo Kauno r. SVB projektą „Biobibliografinė rodyklė. Rašytojas Robertas Keturakis“, Kelmės r. SVB projektą „Antrieji Žemaitės skaitymai“. Kultūros ir sporto rėmimo fondas parėmė Rokiškio r. SVB ir Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro projektą, skirtą J. Keliuočio 105-osioms metinėms. Vilkaviškio r. savivaldybė finansavo bibliotekos projektą, skirtą kraštiečio poeto K. Bradūno 90-mečio jubiliejui.

Tad bibliotekos puoselėjo susiformavusią projektinės veiklos tradiciją – pagerbti iškilius literatus, populiarinti jų kūrybą. Prienų SVB pagerbė Just. Marcinkevičiaus atminimą jam mirus 2011 m. vasario 16 d. Tais metais biblioteka įgyvendino projektą „Laiko ir vietos prasmės ieškojimas“ (rėmėjas nenurodytas). Jį vykdant surengtas poezijos ir muzikos vakaras „Valanda su Justino Marcinkevičiaus poezija“, taip pat du jubiliejiniai vakarai, skirti rašytojos, poetės, dramaturgės Jurgos Ivanauskaitės 50-osioms ir Česlovo Milošo 100-osioms gimimo metinėms; pristatyta Just. Marcinkevičiaus knyga „Dienoraščiai ir datos“, V. Sventicko knyga „Apie Justiną Marcinkevičių“. 2012 m. biblioteka vykdė projektą „Prie tėviškės vartų“, skirtą kraštiečiui poetui (rėmėjas – KRF, partneriai – Prienų kultūros ir laisvalaikio centras, Prienų rajono savivaldybės bendruomenių asociacija, Prienų ir Birštono krašto kūrėjų asociacija „Gabija“). Buvo įrengtas ir atidarytas poeto memorialinis kambarys, įvyko susitikimas su prof. Viktorija Daujotyte-Pa-

⁷⁸ Hermannas Sudermannas gimė 1857 m. Šilutės r. Macikų k.

⁷⁹ *Gyvenimo stebėtojo užrašai*: 2 dalis, CD-ROM. Alytus: Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka, 2007; 1 dalis išleista 2006 m.

⁸⁰ *Imbiero vakarai: almanachas*, 2004/06. Vilnius: Eugrimas, 2007.

keriene ir jos knygos „Justino Marcinkevičiaus žemė: žmogaus šiapus“ pristatymas. Joniškio r. SVB tęsė Jono Avyžiaus kūrybos populiarinimą. 2010 ir 2012 metų bibliotekos projektus parėmė KRF. Kelmės r. biblioteka toliau populiarino Žemaitės kūrybą. Tradicija tapo Žemaitės skaitymų organizavimas. 2012 m. biblioteka vykdė projektą „Ketvirtieji Žemaitės skaitymai“ (rėmėjas – KRF).

Alytaus biblioteka vykdė projektus „Imbiero vakarai – 08“, „Imbiero vakarai – 2010“, „Imbiero vakarai – 2012“. Tai respublikiniai trumposios prozos skaitymai, skirti Jurgio Kunčino atminimui⁸¹. 2008 m. projektą parėmė Kultūros ministerija ir savivaldybė. Organizuotas renginių ciklas. 2010 ir 2012 metų projektus finansavo KRF ir SV. 2011 m. biblioteka taip pat vykdė projektą „Imbiero vakarai. Post Scriptum“ (rėmėjai – KRF, SV). Alytuje ir Lazdijuose surengti literatūriniai-muzikiniai vakarai. Išleistas trumpąją prozą populiarinantis literatūrinis almanachas „Imbiero vakarai 2008–2010“⁸². Įgyvendinant projektą užmegzta tradicinių literatūros festivalių rengėjų bendradarbiavimas – surengta konferencija „Literatūriniai festivaliai Lietuvoje. Organizavimo patirtys ir problemos“. Akmenės r. biblioteka 2012 m. vykdė projektą „Literatūrinės kelionės bibliotekose. Lazdynų Pelėda. Ar pražuvo kaip sapnas?“. Projektą parėmė KRF, SV, SVB, Akmenės krašto muziejus. Viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose vyko literatūriniai skaitymai, Lazdynų Pelėdos kūrybos apžvalgos, surengtos literatūros ir spaudinių parodos, geriausio scenarijaus pagal Lazdynų Pelėdos kūrinius, geriausios kūrinių iliustracijos, geriausios kūrybos ir gyvenimo apžvalgos konkursai. Rašytojoms pagerbti skirta konferencija surengta Papilėje⁸³.

LR Seimas 2011 m. paskelbė *Česlovo Milošo metais*. Rokiškio r. SVB ir Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras įgyvendino projektą „Konferencija: Česlovo Milošo skaitymai“ (rėmėjai – KRF, SV). Buvo siekiama nuodugniai aptarti Nobelio premijos laureato gyvenimą ir kūrybą, apžvelgti jo sąsajas su Lietuva, Kėdainių kraštu. Pranešimus skaitė VU Polonistikos centro dėstytoja Danuta Balašaitienė, rašytoja Birutė Jonuškaitė, Kėdainių krašto muziejaus direktorius Rimantas Žirgulys ir kiti.

LR Seimas 2012 m. paskelbė *Maironio metais*. Maironio kūryba bibliotekose sulaukė deramo dėmesio. Lietuvių literatūros klasikui skirtus projektus daugiausia parėmė Kultūros rėmimo fondas. Paminėtini projektai: Joniškio r. SVB įgyvendino projektą-renginių ciklą „Maironio poezija visoms kartoms“ (rėmėjas – KRF); Mažeikių r. SVB – projektą-renginių ciklą „Ar mokame mylėti kaip Maironis Tėvynę, Dievą, žmogų?“ (rėmėjas – KRF); Panevėžio r. SVB – projektą „Literatūrinės kelionės su Maironiu“ (rėmėja – KM); Prienų SVB – projektą „Nuo Dubysos slėnių iki Birutės kalno. Maironio gyvenimo ir kūrybos keliais“ (rėmėjas – KRF); Šilalės r. SVB – projektą „Kas tas paslaptis suprustų“ (rėmėjas – KRF); Šiaulių m. SVB – projektą „Kuriame įkvėpti Maironio...“ (rėmėjai – KRF, SV); Utenos SVB – projektą „Literatūros ir meno renginių programa *Rekomenduojama kultūros dozė menant Maironį*“ (rėmėjas – KRF).

Artėjant Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms (LR Seimo nutarimu 2014-ieji paskelbti *Kristijono Donelaičio metais*, 300-osios jo gimimo metinės įtrauktos į UNESCO sukakčių sąrašą) bibliotekos vykdė jo kūrybai skirtus projektus. Šilutės r. biblioteka vykdė projektą „Kristijonas Donelaitis: knygos metų laikai“, kurį parėmė KRF ir SV. Biblioteka surengė tarptautinę konferenciją „Kristijonas Donelaitis ir laikas“. Šilutės r. biblioteka taip pat skyrė projektą K. Donelaičio ir Mažosios Lietuvos literatūriniam paveldui.

Kiti bibliotekų projektai, skirti K. Donelaičio kūrybai: Prienų SVB vykdė projektą „Poetas prasideda žemėj“ (Just. Marcinkevičius). Kristijono Donelaičio gyvenimo ir kūrybos keliais“ (rėmėjas – KRF); Kaišiadorių r. SVB – projektą „Nuo Kristijono Donelaičio iki XXI amžiaus rašytojų“ (rėmėjas – KRF); Elektrėnų SVB – projektą „Literatūrinių renginių ciklas *Donelaitis – lietuviškos raštijos pradininkas*“ (rėmėjas – KRF); Trakų r. SVB – projektą „Donelaitis praeityje ir dabartyje“ (rėmėjai – KRF ir SV); Tauragės r. SVB – projektą „Donelaičio metus pasitinkant“ (rėmėja – SV).

⁸¹ Imbiero vakarai vyksta kas antri metai.

⁸² *Imbiero vakarai, 2008-2010: almanachas* / sud. G. Bulgakovienė. Vilnius: Eugrimas, 2011.

⁸³ Žr. Sinkevičienė, Z. Lazdynų Pelėda. Ar pražuvo kaip sapnas? (Akmenė). *Tarp knygų*, 2013, sausis, p. 28.

K. Donelaičio kūryba buvo populiarinama ir 2014-aisiais. Tų metų projektai skirti vaikams ir jaunimui. LKT finansavo Panevėžio m. bibliotekos projektą „Knyga – raktas į pažinimą. Mūsų metai“. Siekta puoselelėti K. Donelaičio atminimą, skatinti vaikus domėtis tautos kultūriniu ir literatūriniu paveldu.

Pagerbtas Marius Katiliškis: 2014 m. Pasvalio biblioteka įgyvendino projektą „Marius Katiliškio šimmetis kartų atmintyje“ (rėmėja – LKT), skirtą 100-osioms rašytojo gimimo metinėms paminėti. Pasak projekto sumanytojų, rašytojo jubiliejus įpareigoja įveikti užmaršties slenksčius, iš naujo atrasti jo asmenybę, gyvenimą, kūrybą, įamžinti šiandienos atmintyje.

Lietuvos kultūros taryba ir Kultūros ministerija parėmė projektus, skirtus neseniai anapilin išėjusiems išskiliams rašytojams. Prienų SVB nuosekliai populiarino Just. Marcinkevičiaus kūrybą. 2015 m. bibliotekos iniciatyva Prienų r. savivaldybės taryba paskelbė *Justino Marcinkevičiaus metais* savivaldybėje. Tais metais biblioteka įgyvendino LKT laimėtą projektą „Justino Marcinkevičiaus jubiliejinių metų renginiai jo vardo bibliotekoje“. Jį vykdant parengta kilnojamoji paroda „Justinas Marcinkevičius. Nuo ištakų iki šiandienos“, organizuota konferencija „Laiko negali pasirinkti“. Kultūros ministerija finansavo Skuodo r. bibliotekos projektą „Tradiciškiausio lietuvių kaimiškosios prozos kūrėjo Romualdo Granausko pėdsakų įamžinimas Skuodo žemėje“. Biblioteka įvairiose organizacijose surengė R. Granausko kūrybos skaitymus. Atminimo lentomis paženklintos vietos, kuriose rašytojas gyveno, mokėsi, dirbo. Raseinių biblioteka su grupe partnerių (Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos dailės muziejus ir kt.) vykdė projektą „Marcelijus Martinaitis: pilietis ir kūrėjas epochų sankirtoje“ (2015–2016 m., prie LKT paramos prisidėjo UAB „Raseinių žuvininkystė“, UAB „Danspin“ ir kt.). Surengta respublikinė konferencija, skaityti pranešimai paskelbti bibliotekos išleistame leidinyje „Marcelijus Martinaitis: pilietis ir kūrėjas epochų sankirtoje“⁸⁴. Savivaldybė parėmė Klaipėdos r. bibliotekos 2016 m. projektą „Petras Dirgėla mūsų atmintyje: asmenybė, kūrėjas, pilietis“. Petro Dirgėlos (1947–2015) mirties metines bibliotekoje pagerbė jo kūrybos gerbėjai, buvę mokytojai ir klasės draugai.

2015–2017 m. buvo toliau vykdomi projektai, skirti literatūriniam palikimui. Įgyvendinant Panevėžio r. SVB projektą „Literatūrinės edukacinės kelionės su Šiaurės Lietuvos kūrėjais“ (rėmėja – LKT) buvo siekiama populiarinti Juozo Tumo-Vaižganto kūrybą, J. Tumo-Vaižganto ir knygnešių bei Puziniškio (G. Petkevičaitės-Bitės) muziejų veiklą⁸⁵. Biržų r. SVB vykdė projektą „Gimtojoj mano Šiaurės Lietuvoj“ (rėmėja – LKT, partnerė – „Balticum TV“ Biržų atstovybė). Aplankytos ir nufilmuotos Biržų krašte esančios rašytojų tėviškės, sukurtas filmas apie Biržų krašto kūrėjus (Julių Janonį, Almą Karosaitę, Balį Sruogą, Kazį Binkį ir kitus). Biržų r. bibliotekos projektas „Teigiantis gyvenimą“ buvo skirtas Balio Sruogos 120-osioms gimimo metinėms (rėmėja – LKT). Surengta konferencija „Teigiantis gyvenimą. Baliui Sruogai – 120“.

Projektuose įžvelgtini nauji darbo metodai, taikomos moderniosios technologijos. Zarasų r. SVB įgyvendino projektą „Pasaulis pagal poetus romantikus (Antanas Vienažindys, Faustas Kirša, Paulius Širvytis ir Petras Gaulė)“ (rėmėja – LKT). Sukurta 11 virtualių panoraminių ekskursijų po poetų romantiškų gimtąsias vietas panaudojant bibliotekos kraštotyros fondo rašytinius ir kitus šaltinius. Klaipėdos m. biblioteka vykdė KM paremtą projektą „Teatralizuoti Ievos Simonaitytės kūrybos vakarai *O buvo taip...*“. Projektas skirtas rašytojos 120-osioms gimimo metinėms. Girulių bibliotekoje atkurta I. Simonaitytės kūriniuose aprašoma autentiška Klaipėdos krašto aplinka, organizuoti I. Simonaitytės kūrinių skaitymai ir diskusijos, jaunimo esė konkursas ir kt. Lankytojus sužavėjo I. Simonaitytės metams skirtas renginys „Kalėdinis Ievos Simonaitytės knygų aromatas“, organizuotas kartu su kvapų VŠĮ „KapKap“. Vilniaus SCB vykdė projektą „360“ (rėmėja – LKT). Pagal lietuvių autorių kūrinius sukurta virtualiosios realybės akinių instaliacija.

Projektai reprezentavo šiuolaikinę literatūrą. 2007 m. Kultūros ministerija parėmė Zarasų r. SVB projektą „Literatūrinė programa *Nešami mūzos sparnų*“. Įgyvendinta literatūros renginių programa „Poezijos

⁸⁴ *Marcelijus Martinaitis: pilietis ir kūrėjas epochų sankirtoje: konferencijos medžiaga*. Kaunas: Naujasis lankas, 2016.

⁸⁵ Panevėžio r. SVB administruoja J. Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejų, Puziniškio muziejų (Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtinė), Mato Grigonio memorialinę ekspoziciją.

pavasarielis“ ir „Prozos ruduo VB ir Salako bibliotekose“. Susitikta su rašytojais, bardais, aktoriais. 2011 m. Kultūros rėmimo fondas finansavo Biržų r., Lazdijų r. bibliotekų projektus, kurie suteikė galimybę bibliotekų lankytojams susitikti su rašytojais, aktoriais. Biržų r. SVB tais pačiais metais vykdė projektą „Kaimyniški pašnekesiai Biržų pilyje“. Organizuotas literatūrinių susitikimų ciklas: svečiavosi poetas Mykolas Karčiauskas, rašytojas Sigitas Parulskis, Kauno valstybinio dramos teatro aktorius Henrikas Savickis. Lazdijų r. SVB vykdė projektą „Nespalvota istorija rudens prozos šurmulyje“. Surengtas susitikimas su rašytoju, aktoriumi, režisieriumi Vytautu V. Landsbergiu, susitikimas su prozininku, kritiku Liudviku Gadeikiu, prozininku Danieliumi Mušinsku. Įvyko rajono bendruomenės ir rajono literatų klubo „Jotvingis“ narių susitikimai Kapčiamiesčio, Seirijų ir Lazdijų bibliotekose. Bibliotekos jaunimo centre surengta lietuvių rašytojų mažoji knygų mugė.

Išskirtinis dėmesys projektuose skirtas poezijai. Kultūros ir sporto rėmimo fondas 2007 m. parėmė Biržų r. SVB ir Telšių r. SVB filialo projektus. Biržų r. biblioteka vykdė projektą „Tarptautinis poezijos pavasaris 2007 Biržuose“. Originalų tęstinį projektą „Poezija sodų žydėjime“ vykdė Telšių r. Kaunatavos k. biblioteka. Surengta jau tradicija tapusi šventė. Poezijos skaitymai vyko gamtoje, pasinaudojus šalia bibliotekos esančiu daugiau kaip 100 ha vaismedžių sodu. Poeziją skaitė poetai Alma Karosaitė, Vytautas Rubavičius, Aidas Marčėnas, svečias iš Moldavijos Leo Butnarus. Projektus finansavo savivaldybės: Rokiškio r. SVB įgyvendino projektą „Poezijos pavasaris 2007 Rokiškyje“, Anykščių r. SVB – projektą „Poezijos pavasaris – 2007“, Akmenės r. SVB – „Tradicinė Poezijos rudens šventė viešojoje bibliotekoje“.

Įgyvendinant projektus buvo numatytos kompleksinės priemonės. Atkreiptinas dėmesys į Pasvalio bibliotekos projektinę veiklą. 2012 m. biblioteka vykdė projektą „Festivalis *Literatūros šėlsmas Vytauto Didžiojo aikštėje*“ (rėmėjas – KRF). Pagrindiniai projekto tikslai – per pasirinktus įvairių kartų ryškiausius kūrėjus, įvairiomis jų kūrybos pristatymo formomis (kūrybos skaitymai, pokalbiai, diskusijos, literatūrinės improvizacijos su teatralizuotais muzikiniais intarpais, parodos) atskleisti lietuvių literatūros istorinę raidą, plėsti bendrą kultūrinę savivoką, remiantis literatūra skatinti jaunąją kartą permąstyti XXI a. humanizmo principus, palyginti juos su nuostatomis, vyravusiomis XX a., analizuoti tautiškuo idėją. Ambicingą projektą biblioteka vykdė 2014 m. LKT finansavo projektą „Literatūros dienos ir naktys 2014: skaitymų mozaika“. Patraukia dėmesį projekto tikslas, uždavinių, priemonių apibūdinimas. Tikslas – skatinti skaitymą ir kūrybą kaip alternatyvią laisvalaikio praleidimo ir asmenybės kritinio mąstymo, kūrybiškumo, savęs pažinimo, kalbos ir žodyno lavinimo, socialinių ir moralinių nuostatų, emocijų, kitų su skaitymu susijusių įgūdžių ugdymo formą. Siekta gerinti skaitymo ir bibliotekos, kaip kultūrinės institucijos, prestižą, sudarant sąlygas skaitymo skatinimo veikloje bei renginiuose dalyvauti įvairaus amžiaus, išsilavinimo, socialinės padėties bendruomenės nariams, taip mažinant socialinę atskirtį tarp miesto ir rajono gyventojų. Organizuoti literatūros skaitymai, knygų pristatymai, parodos, edukaciniai ir meno renginiai, susitikimai su rašytojais, menininkais. Pasitelktos vietos bendruomenės, seniūnijos, Pasvalio ir kitų rajonų literatų klubai, ugdymo, socialinės paramos įstaigos, kitos kultūros įstaigos, vietos verslininkai ir ūkininkai. Skaitymo skatinimo renginiuose buvo panaudotos šiuolaikinės modernios informacinės technologijos⁸⁶.

Pažymėtina, kad vykdant projektus siekta atskleisti literatūros ir kitų meno formų dermę. Klaipėdos m. biblioteka 2009 m. vykdė projektą „Literatūros skaitymai ir dainavimai“. Įgyvendinant Prienų SVB 2012 m. projektą „Literatūros ir muzikos vakarų ciklas *Išleidę mintį žodžio ieškoti*“ surengti literatūros ir muzikos vakarai (abu projektus parėmė KRF). Utenos biblioteka tais pačiais metais vykdė projektą „Skaityti – save ir pasaulį pažinti“ (rėmėjas – KM). Organizuoti literatūriniai-muzikiniai renginiai, monospekčiai, dainuojamosios poezijos vakarai, teatralizuoti kūrinių skaitymai. Lietuvos kultūros taryba ir Kultūros ministerija parėmė Pasvalio bibliotekos projektą „Literatūros dienos ir naktys 2017: skaitymo prieskoniai“. Projektas numatė renginių ciklą, siejanti knygą ir kitų rūšių meną. Pasak projekto

⁸⁶ Pasvalio SVB tinklalapis. Prieiga per internetą: <http://www.psvb.lt/lt/projektai/igyvendinti/1277-testinis-projektas-literaturos-dienos-ir-naktys-2014-skaitymu-mozaika>. Žiūrėta 2018-10-02.

sumanytojų, muzika, teatras, vizualieji menai, dailė (prieskoniai) suteikia skaitymui naujo turinio, įvairovės, atradimų bei skatina kūrybiškumą.

Projektai siekia aktyvinti visuomenės susidomėjimą vietos literatais. Tokio pobūdžio projektus paprastai rėmė savivaldybės. Alytaus miesto savivaldybė 2014 m. parėmė bibliotekos projektą „Alytietiškos istorijos. (Ne)šventųjų gyvenimai“, skirtą alytietiško kūrėjo Kosto Poškaus literatūrinei ir meninei kūrybai išsaugoti ir populiarinti miesto bei šalies mastu. Savivaldybės ir literatų klubo „Lėvens balsai“ narių lėšomis įgyvendintas Kupiškio r. bibliotekos projektas „Prošvaitės“. Išleista literatų klubo narių kūrybos rinktinė⁸⁷. Krašto literatus ir jų kūrybą pristatė Rokiškio r. bibliotekos projektas „Rokiškio krašto literatų kūrybos almanacho „Vaivorykštė“ leidyba“ (2016 m., rėmėja – SV). Projektas skirtas Rokiškio r. literatų klubo „Vaivorykštė“ 30-osioms įkūrimo metinėms ir almanacho leidybai. Leidinys pasirodė tais pačiais metais⁸⁸.

Atskirą grupę sudaro projektai, tiesiogiai susiję su skaitymo skatinimu. Didelė jų dalis skirta vaikams ir jaunimui. Krinta į akis Panevėžio m. bibliotekos dėmesys skaitymui skatinti, į tai įsitraukė visos miesto bibliotekos. Nuo 2008 m. biblioteka vykdė tęstinį projektą „Skaitymo skatinimas ir kultūros sklaida miesto bibliotekose“, kurį nuolat (tinklapis fiksuoja galutinius metus – 2017 m.) rėmė savivaldybė. Projekto tikslai – skatinti gyventojų norą skaityti, stiprinti skaitymo svarbos suvokimą, skatinti žinių troškimą, kūrybiškumą ir kritinį mąstymą.

Kelios bibliotekos vykdė projektus, skirtus šeimos vaidmeniui skatinant vaikų skaitymą. Kauno m. savivaldybė 2014 m. parėmė bibliotekos projektą „Mano skaitanti šeima“. Organizuoti įvairūs renginiai, tarp jų: atidaryta vaikų ir tėvelių kūrybinių darbų paroda „Mano skaitanti šeima“, surengtos komiksų kūrybinės dirbtuvės „Susikurk savo knygą“, teatralizuotas knygų paradas, knygų miestelis. Klaipėdos m. SVB drauge su Klaipėdos m. pedagogų švietimo ir kultūros centru 2016 m. vykdė projektą „Mano šeima skaitė, skaito ir skaitys“ (rėmėjos – LKT, KM). Projekto tikslas – patraukliais renginiais, skirtais šeimos nariams, ugdyti vaikų skaitymo įgūdžius, didinti jų skaitymo motyvaciją. Lietuvos kultūros taryba parėmė Šiaulių m. bibliotekos ir Panevėžio m. filialo projektus. Šiaulių m. SVB vykdė projektą „Didelis mažųjų skaitytojų pasaulis“. Buvo siekiama atkurti klubo „Skaitanti mama“ veiklas⁸⁹ ir skatinti jaunas šeimas neatitrūkti nuo skaitymo, kultūrinės, meninės ir visuomeninės veiklos. Panevėžio m. „Židinio“ filialas įgyvendino projektą „Biblioteka – tavo šeimos narys“. Pasak projekto sumanytojų, jo tikslas – paskatinti šeimas aktyviau įsitraukti į skaitymo procesą, parodant skaitymą kaip vieną iš svarbiausių veiksmų, padedančių išauginti raštingą ir išsilavinusią jaunąją kartą.

Projektai, skirti biblioterapijai. 2015 m. biblioterapijai projektą „Inovatyvių terapijų taikymas ir sklaida bibliotekoje“ skyrė Birštono biblioteka, jį parėmė Lietuvos kultūros taryba, Kultūros ministerija ir savivaldybė. Surengta konferencija „Biblioterapija. Knyga gali prakalbinti ir gydyti 2“⁹⁰. Projektas įgyvendintas bendradarbiaujant su Humanistinės egzistencinės psichologijos institutu, VŠĮ „Tulpės“ sanatorija. Elektrėnų SVB 2016 m. laimėjo Lietuvos kultūros tarybai teiktą projektą „Knyga – sielos namų vaistinė“. Bendruomenė supažindinta su biblioterapija ir jos galimybėmis. Viešojoje bibliotekoje ir 11 jos filialų eksponuota biblioterapinė literatūra, organizuotas renginių-praktinių užsiėmimų ciklas „Biblioterapijos galimybės psichosocialiniams pokyčiams“ ir kt. 2017 m. biblioterapijos projektus vykdė Birštono, Marijampolės bibliotekos. Lietuvos kultūros taryba, Kultūros ministerija ir savivaldybė finansavo Birštono bibliotekos projektą „Universali biblioterapijos kalba“. Marijampolės biblioteka įgyvendino savivaldybės finansuotą projektą „Knyga gali prakalbinti ir gydyti“. Projekto partneriai: Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Marijampolės savivaldybės neįgalųjų draugija, Marijampolės „Sniego gniūžtės“⁹¹ skyrius. Projektas skirtas paaugliams, jaunimui, senjorams, neįgaliesiems.

⁸⁷ *Prošvaitės: Kupiškio rajono literatų klubo „Lėvens balsai“ kūrybos almanachas.* Panevėžys: Panevėžio sp., 2015.

⁸⁸ *Rokiškio krašto literatų kūrybos almanachas „Vaivorykštė“.* Utena: Utenos Indra, 2016.

⁸⁹ Klubas įsteigtas 2010 m. rugsėjo mėn.

⁹⁰ Pirmą konferenciją įvyko 2013 m. lapkričio 8 d.

⁹¹ Programos „Sniego gniūžtė“ tikslas – parodyti jaunimui, kaip linksmintis be alkoholio, tabako ir kitų kvaišalų. Organizacijos „Sniego gniūžtė“ programą kuria ir įgyvendina paaugliai savanoriai.

Skaitymo projektai diferencijuojami pagal jų tikslines grupes. Marijampolės SVB 2016 m. drauge su partneriais (Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjungos „Žingsnis“ Marijampolės skyriumi, Marijampolės dramos teatro jaunimo studija „Nauja karta“, Marijampolės kolegija) vykdė LKT paremtą projektą „Skaitymo virusas Marijampolėje“. Buvo siekiama populiarinti ir skatinti įvairaus amžiaus ir socialinių grupių gyventojų skaitymą, padidinti skaitomumo ir bibliotekos lankomumo rodiklius plėtojant bendruomeniškumą ir socialinę sanglaudą. 2017 m. tarptautinės institucijos paramą laimėjo Kau-no m. SVB. Biblioteka vykdė tarptautinį senjorų skaitymo skatinimo projektą „Jauskis geriau su knyga: skaitymas geresnei savijautai vyresniame amžiuje“, finansuotą „Nordplus Adult“ programos. Partneriai: Vilniaus m. SCB, Utenos SVB, Lidčiopingo m. biblioteka (Švedija), Ventspilio m. biblioteka (Latvija), Pernu m. biblioteka (Estija). Siekta padidinti visų projekte dalyvaujančių bibliotekų potencialą kuriant naujus senjorų tikslinio skaitymo ir biblioterapijos modelius, kurie juos įtrauktų į prasmingas rekreaci-nio skaitymo, mokymosi veiklas.

Projektai, skirti vaikų ir jaunimo skaitymui skatinti. Bibliotekų rūpestis – skatinti vaikų ir jaunimo skaitymą. 2007 m. skaitymui populiarinti, skaitymo įgūdžiams ugdyti skirti Panevėžio m., Pasvalio, Vi-sagino ir daugelio kitų bibliotekų projektai. Jie įvairūs tematika, skaitymo skatinimo renginių formomis. Panevėžio m. biblioteka vykdė tęstinį projektą „Vaikų knygos šventė“ (rėmėjos – KM, SV). Knygos šven-tės organizuotos vaikams ir jų tėveliams, jų programose – susitikimai su vaikų rašytojais, knygų pristaty-mai, leidyklų naujienų pristatymai, aktyviausių skaitytojų bei įvairių kūrybinių konkursų laureatų apdo-vanojimai. Kultūros ministerija finansavo Pasvalio ir Visagino bibliotekų projektus. Pasvalio biblioteka vykdė projektą „Nekasdieniai pasimatymai“. Įgyvendinant projektą organizuotas renginių ciklas jauni-mui: susitikimai-diskusijos su rašytojais Egle Černiauskaite, Aiste Vilkaite, Pavelu Borkovskiu bei leidy-klų „Alma littera“ ir „Versus aureus“ darbuotojais. Visagino biblioteka įgyvendino projektą „Skaitymas veža!“. Vykdam projektą buvo sprendžiami uždaviniai: populiarinti skaitymą, ugdyti vaikų ir jaunimo skaitymo įgūdžius, stiprinti bibliotekos ir pedagogų bendradarbiavimą skaitymo skatinimo klausimais. Kiti Kultūros ministerijos paremti projektai:

Alytaus SVB vykdė projektą „Knygele, vesk mane į savo šalį“,

Šakių r. SVB – projektą „Skaitau – augu – tobulėju“,

Šiaulių r. SVB – projektą „Pasibelsk į knygų širdį“,

Tauragės r. SVB Dacijonų f. – projektą „Skaitymas – tai kelias į pažinimą“,

Vilniaus m. SCB Tomo Zano f. – projektą „Vaiko draugystė su knyga“,

Vilniaus m. SCB Kalvarijų f. – projektą „Skatinam skaitymą – per garsą ir vaizdą prie žodžio“,

Vilniaus m. SCB Antakalnio f. – projektą „Kiekvieną knygą reikia mokėti skaityti“.

Projektus taip pat finansavo Kultūros ir sporto rėmimo fondas, pavyzdžiui, fondas parėmė Šiaulių m. SVB projektą „Su knyga į pasaulį“.

Vaikų ir jaunimo skaitymo skatinimo projektus rėmė savivaldybės: Šakių r. SVB vykdė savivaldybės finansuotą projektą „Vaikų skaitymo kultūros ugdymas“, Prienų SVB – projektą „Literatūrinis ugdymas viešojoje bibliotekoje“, Alytaus r. SVB – projektą „Skaitau – kuru – maštau“.

Dėmesio ypač sulaukė pasakos populiarinimas. Kultūros ministerija parėmė Kupiškio r. SVB projektą „Atversk pasakos lapus ir raidelės pabus“. Įvyko susitikimas su dailininke, vaikiškų knygelių autore Sigu-te Ach, surengtas pamokėlių ciklas „Kelionė po didžiųjų pasaulio pasakininkų knygas“, viktorinos, teminės spaudinių ir vaikų piešinių parodos. Populiarinamos švedų rašytojos Astridos Lindgren pasakos. Kultūros ministerija parėmė Ukmergės r. SVB, Vilniaus m. SCB „Saulutės“ filialo, savivaldybės finansavo Kretin-gos r. SVB Vydmantų filialo, Klaipėdos r. SVB Dauparų filialo projektus, skirtus A. Lindgren kūrybai.

Paminėtini Panevėžio m., Kelmės r., Kupiškio r., Radviliškio r., Alytaus bibliotekų projektai, numatę įvairias vaikų ir jaunimo skaitymo skatinimo formas. Panevėžio m. SVB nuosekliai rūpinosi vaikų skaity-mu. 2008 m. „Židinio“ filialas vykdė projektą „Įmink žodžio paslaptį“ (rėmėja – KM). Siekta skatinti pra-dinių klasių mokinių kūrybinį ir kritinį mąstymą, kalbos tobulinimą. Išleistas vaikų kūrybos laikraštukas

„Minčių laivas“. 2010 m. miesto biblioteka vykdė du projektus. Projektu „Šiuolaikiniai rašytojai vaikams“ siekta skatinti mokinių motyvaciją skaityti, didinti skaitymo prestižą organizuojant knygų skaitymą Paņevėžio miesto mokyklose. Į projektą įsitraukė 14 miesto mokyklų, organizuoti 4 kūrybiniai konkursai. Tais pačiais metais buvo vykdomas projektas „Mamos ir tėčio vaikystės knyga“. Į projektą įsitraukė 16 miesto mokyklų, organizuoti 4 kūrybiniai konkursai. 2012 m. „Židinio“ biblioteka vykdė projektą „Su „Šlepete“ per debesis“. Įvyko 13 renginių: 3 išvykos, 1 kūrybinis užsiėmimas, 2 filmų peržiūros, 7 šventės. Bibliotekoje veikiantis „Šlepetės“ klubas⁹² pasipildė naujais nariais (šių projektų rėmėjas – KRF). Be to, buvo vykdomi tęstiniai projektai „Vaikų knygos šventė“ (rėmėjos – KM, SV) „Vaikų vasaros užimtumas“ (rėmėja – SV). Kelmės r. biblioteka 2008 metais įgyvendino projektą „Pažintis su lietuvių autorių kūryba vaikams“, 2009–2012 m. kasmet vykdė projektus „Lietuvių autoriai vaikams“ (rėmėjas – KRF). Vyko susitikimai su vaikų rašytojais ir jų herojais, buvo pristatomos knygos vaikams.

Kupiškio r. biblioteka 2008 m. vykdė projektą „Raganų išmintis – knygoje“ (rėmėja – KM). Buvo sukomplektuotos dvi knygų skrynelės „Raganos rekomenduoja“, jų teatralizuoti pristatymai vyko 12 kaimo bibliotekų ir mokyklų. Organizuoti moksleivių kūrybiniai konkursai ir parodos. 2012 m. biblioteka vykdė projektą „Atverk nepakartojamą knygų pasaulį“ (rėmėjai – KRF, SV, Kupiškio „Rotary“ klubas). Projektas turėjo tikslą kelti skaitymo prestižą panaudojant animacijos galimybes. Projekto lėšomis Noriūnų, Subačiaus, Skapiškio, Rudilių, Antašavos padaliniuose ir Alizavos pagrindinėje mokykloje buvo įkurti skaitymo ir filmų peržiūrų kampeliai⁹³. Radviliškio r. biblioteka 2008 m. vykdė projektą „Atidarius pasakų skrynią“ (rėmėja – KM). Buvo organizuotas pasakorių konkursas. Konkurse dalyvavo beveik 60 įvairių švietimo įstaigų ugdytinių⁹⁴. Alytaus biblioteka 2010 m. vykdė projektą „Kas pasakė, kad skaityti – nuobodu ir... nemadinga?!“ (rėmėjai – KRF, SV), 2011 m. – projektą „Pažink lietuvišką pasaką – tai linksma!“ (rėmėja – SV). Vykdamas projektus surengtos teatralizuotos literatūrinės popietės, vaikų darbų parodos-konkursai, organizuoti susitikimai su vaikų literatūros kūrėju Vytautu Račicku.

Jaunimui ir vaikams sudaromos sąlygos kūrybinei saviraiškai. Atkreiptinas dėmesys į Telšių r. SVB ir Prienų SVB iniciatyvas. Vykdamas tuometinės Švietimo ir mokslo ministerijos 2007 m. paremtą projektą „Lietuvių literatūra – jaunimui vertybė“ biblioteka organizavo jaunimo literatūrinių kūrinių konkursą „Septintoji kalva“. Literatūrinių kūrinių konkurse dalyvavo jaunimas iš Plungės, Rietavo, Mažeikių ir Telšių miestų. Konkursas tapo tradicija⁹⁵. Prienų biblioteka vykdė tęstinį projektą „Prienų krašto vyturiai“. Kartu su projekto partneriais Prienų „Žiburio“ gimnazija, Prienų „Ažuolo“ pagrindine mokykla, Prienų rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi, Prienų rajono švietimo centru rengti mokinių kūrybos konkursai „Prienų krašto vyturiai“, „Kuriame pasaką“, „Tikrai yra kalba, kur žodis pasitinka ir palydi“ (Justinas Marcinkevičius). Geriausi konkurso darbai patenka į bibliotekos leidžiamą mokinių kūrybos almanachą „Prienų krašto vyturiai“. Kiekvienais metais jaunųjų kūrybos almanachą palydėdavo literatūros kritikų ar rašytojų recenzija su geranoriškais ir dalykiškais patarimais. 2009 metais surengtas konkursas „Prienų krašto vyturiai 2009“. Jame dalyvavo per 120 rajono moksleivių. Prizininkų ir laureatų kūriniai įtraukti į aštuntąjį Prienų krašto moksleivių kūrybos almanachą. Išleista 400 egzempliorių „Prienų krašto vyturių“⁹⁶. Knygos recenziją parašė vaikų literatūros kritikas, žurnalo „Rubinaitis“ redaktorius doc. dr. Kęstutis Urba. Projektą parėmė KRF ir Kauno apskrities viršininko administracija.

Plėtėsi temų ir darbo metodų spektras. Klaipėdos m. biblioteka 2014 m. vykdė projektą „Moksliukai – madingi: mokslinės literatūros bumai“ (rėmėja – LKT). Projekto tikslas – patraukliais renginiais aktyvinti mokslo populiarinimo literatūros skaitymą, pasitelkiant ne tik knygas, bet ir naujusias technologijas,

⁹² Klubas pradėjo veiklą 2006 m. Veikia Buratino pasakų kambaryje.

⁹³ Išsirinę labiausiai patikusią knygą ar geriausią knygos ekranizaciją ir apsisprendę, ar labiau patiko knyga, ar kino filmas, vaikai kartu su mokytojomis, bibliotekininkėmis, kultūros darbuotojomis surengė literatūrinį teismą.

⁹⁴ Žr. Pakštienė, N. Jaunųjų pasakorių konkursas (Radviliškis). *Tarp knygų*, 2008, gruodis, p. 31.

⁹⁵ Bibliotekos tinklalapyje paskelbti nuostatai „Jaunimo literatūrinių kūrinių konkursas *Septintoji kalva* 2018 m.“ Žiūrėta 2018-11-18.

⁹⁶ *Prienų krašto vyturiai*, kn. 8. Alytus: Alytaus sp., 2009.

ir kelti skaitymo prestižą. Vykdam projektą buvo sudarytos galimybės pabendrauti su mokslininkais bei iš arti apžiūrėti robotus ir palydovą. Lapkričio 24 d. įvyko susitikimas „Imam kosmosą?“ su pirmojo lietuviško palydovo „Lituanica SAT-1“ kūrėju Laurynu Mačiuliu. Savivaldybė parėmė Alytaus bibliotekos projektą „Aš jau perskaičiau. O tu?“ Vykdam projektą organizuoti mokymai, kurių dalyviai gilinosi į literatūros skaitymo potyrius ir mokėsi kompiuterinės grafikos meno pagrindų. Panaudojant kompiuterinę grafiką vaikai įamžino perskaitytos knygos išpūdžius. Iš padarytų darbų buvo suformuota keliaujanti paroda.

BMGF ir KM [BP 2] skyrė finansavimą Šiaulių m. bibliotekos projektui „Komiksų erdvė bibliotekoje“. Įrengta komiksų centro erdvė Šiaulių m. SVB „Saulės“ filiale bei 3 mobilios komiksų skaityklos bibliotekos „Šaltinėlio“, Lieporių ir Rėkyvos filialuose. Bibliotekos populiarino komiksų žanrą kaip priemonę, padedančią nagrinėti visuomenės problemas, kokybiškai leisti laisvalaikį. Pradėtos organizuoti teminės komiksų kūrimo edukacinės veiklos. Anykščių r. biblioteka 2017 m. vykdė projektą „Knygos anatomija: knygos vaikams“ (rėmėja – LKT). Panaudojant inovatyvias, šiuolaikinėmis technologijomis grįstas priemones skleista informacija apie knygą, jos vertę, surengta knygos anatomijos plakatų paroda. Savivaldybė parėmė Elektrėnų bibliotekos projektą „Skaitymas su šunimi“.

Bibliotekos vykdė biblioterapijos projektus, skirtus vaikams ir jaunimui; Naujosios Vilnios biblioteka – biblioterapijos projektus, skirtus romų tautybės vaikams ir jaunimui. 2014 m. ji vykdė projektą „Biblioterapija kaip skaitymo skatinimo priemonė romų tautybės vaikams ir jaunimui“. Skaitymo skatinimo užsiėmimuose buvo nagrinėjamos grožinės literatūros kūrinių, aktualių tikslinei grupei, ištraukos. Kitais metais biblioteka vykdė projektą „Skaitymo skatinimo teatralizuotos biblioterapijos programa romų vaikams ir jaunimui“ (abiejų projektų rėmėja – LKT). Panaudojant edukacinę teatralizuotos formos biblioterapijos programą siekta ugdyti Romų visuomenės centro Vilniuje lankytojų – vaikų ir jaunimo – skaitymo įgūdžius, pozityvias vertybines gyvenimo nuostatas. Taip pat paminėtinas Kauno r. bibliotekos projektas „Biblioterapija: atrask save“ (2015 m., rėmėjai – LKT, KM). Projekte dalyvavo vaikai ir paaugliai iš Garliavos, Domeikavos, Babtų, Vilkijos. Psichologė Gražina Sapiegienė konsultavo Garliavos vaikų dienos centro vaikus. Vaikai dalyvavo tapybos ant vandens pamokose, kurias vedė VšĮ „Meno terapijos ir socializacijos instituto VYTA“ („Veidas Yra Tavo Atspindys“) atstovas Donatas Končius. Knygų skaitymo patirtimi dalijosi rašytoja Lina Žutautė, leidėja Jurga Baltrukonytė, buriuotojas, „Tūkstantmečio odisejos“ dalyvis Paulius Kovas, verslininkas Mindaugas Paleckaitis⁹⁷.

Krinta į akis, kad daug dėmesio šiai problemai skiriama Vilniaus m. SCB ir jos Naujosios Vilnios filiale. Vilniaus m. SVB ėmėsi įgyvendinti BGMF ir KM [BP 2] paremtą projektą „Mes Knygų s@loje“. Projektas turėjo daug partnerių: Mykolo Romerio universitetas, Vilniaus miesto Antakalnio vaikų socialinės globos namai, Vaikų ir jaunimo dienos centras „Mūsų nameliai“ ir kt. Pagrindinis projekto tikslas – per interneto erdvėje sukurtą biblioterapinį žaidimą, bendraujant nuotoliniu būdu, spręsti socialinės rizikos vaikų ir jaunimo psichosocialines problemas, stiprinti jų psichinę sveikatą. 2017 m. Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios, Antakalnio ir Karoliniškių filialų projektas „Atvirumo s@la bibliotekoje“ (rėmėja – KM) pratęsė projekto „Mes Knygų s@loje“ veiklas, pritaikė e. biblioterapinį žaidimą socialinėje rizikoje esantiems vaikams ir suaugusiems jų šeimų nariams. Naujosios Vilnios biblioteka vykdė projektą „Atvirumo s@la vaikui ir šeimai“, kurį parėmė savivaldybė. Sėkmingai įvykdžius projektus „Mes Knygų s@loje“ „Atvirumo s@la bibliotekoje“ biblioteka nutarė išplėsti jų veiklas. Projektas – inovatyvi, neturinti analogų Lietuvoje, virtuali psichikos sveikatos stiprinimo paslauga – interneto erdvėje sukurta pokalbių svetainė su žaidimo elementais taikant biblioterapijos metodą sudaro galimybę spręsti socialiai pažeidžiamų vaikų ir paauglių, vaikų ir jaunimo dienos centro „Mūsų nameliai“ lankytojų bei kitų Naujosios Vilnios švietimo ir ugdymo institucijų auklėtinių ir jų tėvų ar globėjų psichosocialines problemas.

⁹⁷ Žr. Pakalnytė, N. Biblioterapija Garliavos bibliotekoje (Kaunas). *Tarp knygų*, 2016, kovas, p. 34.

Projektus vaikams ir jaunimui, turinčiam specialiųjų poreikių, 2017 m. vykdė Klaipėdos m. SVB, Vilniaus m. SCB ir jos Naujosios Vilnios biblioteka. Klaipėdos m. biblioteka vykdė projektą „Sulėkime skaityti į gūžtas“ (rėmėjos – LKT, KM, SV, leidyklos UAB „Presa“, UAB „Niekio rimto“, UAB „Lututė“). Drauge su partneriais (Klaipėdos m. pedagogų švietimo ir kultūros centras ir kt.) siekta patraukliais renginiais, žaidimais ir edukacija ugdyti girdinčiųjų, silpnai girdinčiųjų ir kurčiųjų vaikų skaitymo įgūdžius, didinti skaitymo motyvaciją ir tarpusavio bendravimą⁹⁸. Vilniaus m. SCB įgyvendino savivaldybės finansuotą projektą „Literatūros lobių s@loje“. Projektas skirtas vaikams ir jaunuoliams, esantiems socialinėje atskirtyje, turintiems emocinių ir mokymosi sunkumų. Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios filialas vykdė projektą „Pažinimo legenda: programa romų vaikams ir jaunimui“ (rėmėja – SV). Pasak projekto sumanytojų, organizuoti įvairių šalių legendų skaitymai labai artimi romų bendruomenei, kurioje daug metų iš lūpų į lūpas buvo perduodama tik žodinė informacija. Įgyvendinant projektą romų vaikai ir jaunimas susipažino su skirtingų tautų kultūromis, papročiais ir gyvenimo būdu.

2.2.3. Edukacijos projektai

Kita svarbi bibliotekų veiklos sritis – edukacijos projektų vykdymas. 9 ir 10 lentelėse pateikiami duomenys apie Šiaulių apskr. ir Telsių apskr. bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metais vykdytus 2 ir daugiau projektų⁹⁹.

9 lentelė. Šiaulių apskr. bibliotekų (7) edukacijos projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityje, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

1	2007 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Akmenės r. SVB (2, Vr – 2)
2	2013 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Akmenės r. SVB (2, Vr – 2), Radviliškio r. SVB (2, Vr – 2), Šiaulių m. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1)
3	2015 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Pakruojo r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1), Radviliškio r. SVB (2, Tr – 1, Vr – 1), Šiaulių m. SVB (4, Tr – 2, Nr – 3), Šiaulių r. SVB (3, Tr – 1, Vr – 2)
4	2016 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Pakruojo r. SVB (3, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Šiaulių m. SVB (3, Tr – 1, Nr – 2), Šiaulių r. SVB (2, Tr – 1, Vr – 1)
5	2017 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Joniškio r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 1), Radviliškio r. SVB (2, Tr – 1, Vr – 1), Šiaulių m. SVB (6, Tr – 2, Nr – 1, Vr – 5) Šiaulių r. SVB (2, Tr – 1, Vr – 1)
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus		Vykdyta projektų: 39; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 14, Nr – 11, Vr – 19

2 ir daugiau projektų skirtingais metais vykdė 6 bibliotekos. Pažymėtinas Šiaulių m. SVB dėmesys edukacijos projektams: 2013, 2015–2017 metais vykdyta net 15 projektų. Nors vyravo vietos rėmėjų parama, nemažai projektų finansavo ir tarptautiniai rėmėjai.

⁹⁸ Vaikai buvo buriami į mažus knygų skaitymo klubus („gūžtas“).

⁹⁹ Kitaip nei 7 ir 8 lentelėse, nenurodomos bibliotekos, kurios nevykdė projektų (lentelėse pateikiami tik bendro pobūdžio edukacijos projektai, kituose poskyriuose edukacijos projektai bus diferencijuojami pagal tematiką, aiškės jų visuminis vaizdas).

10 lentelė. Telšių apskr. bibliotekų (4) edukacijos projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais

1	2007 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Mažeikių r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 2), Telšių r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 2)
2	2013 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Plungės r. SVB (2, Tr – 1, Vr – 1)
3	2015 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Mažeikių r. SVB (3, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Plungės r. SVB (3, Tr – 1, Vr – 2), Telšių r. SVB (3, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 2)
4	2016 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Telšių r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 2)
5	2017 m.	2 ir daugiau projektų vykdė Mažeikių r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 1), Plungės r. SVB (5, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 3)
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus		Vykdyta projektų: 24; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 6, Nr – 8, Vr – 16

2 ir daugiau projektų skirtingais metais vykdė 3 bibliotekos. Pažymėtini Plungės r. SVB pasiekimai: 2013, 2015–2017 metais vykdyta 10 projektų. Vyravo vietos rėmėjų parama.

Kitose apskrityse gerų rezultatų vykdant bendro pobūdžio edukacijos projektus pasiekė Kauno r. SVB, Kauno m. SVB (Kauno apskr.), Šilutės r. SVB, Klaipėdos m. SVB (Klaipėdos apskr.), Pasvalio SVB, Panevėžio r. SVB, Rokiškio r. SVB, Kupiškio r. SVB (Panevėžio apskr.), Elektrėnų SVB, Trakų r. SVB, Vilniaus m. SCB (Vilniaus apskr.), Alytaus SVB, Lazdijų r. SVB (Alytaus apskr.).

Vykdamas edukacijos projektus buvo siekiama parodyti bibliotekos vaidmenį ir reikšmę visuomenės ir individo gyvenime. Pasvalio bibliotekos 2007 m. projektas „Knyga, biblioteka, žmogus istorijoje ir šiandienoje“ (rėmėjas – KSRF) numatė renginių ciklą. Siekta remiantis šalies ir pasaulio šalių patirtimi per knygos, bibliotekos ir žmogaus sąsajas apžvelgti kultūros procesą praeityje ir dabar, apibrėžti bibliotekos vietą šalies kultūros istorijos kontekste. Tėveliams projektą skyrė Šiaulių m. biblioteka. Kultūros ministerija parėmė bibliotekos projektą „Biblioteka ir vaiko ugdymas“. Šiai temai taip pat skirti savivaldybių finansuoti projektai: Akmenės r. SVB projektas „Bibliotekos – informacijos ir kultūros skleidėjos“, Alytaus r. SVB Makniūnų filialo projektas „Biblioteka – informacijos ir saviraiškos centras“ ir kai kurie kiti.

Kitoms kultūroms pažinti buvo naudingas Panevėžio r. SVB drauge su Panevėžio apskrities nevyriausybinėse organizacijų informacijos centru 2007 m. vykdytas projektas „Palikime savo pėdsakus“ (rėmėja – ES programa „Veiklus jaunimas“). Jį realizuojant į rajono bibliotekų veiklą įsitraukė pirmi savanoriai: Maurizio'as Melito'as iš Italijos, Annika Schaefer iš Vokietijos ir Gokhanas Gulbas iš Turkijos. Rajono bendruomenei jie pristatė savo šalis, kultūrą, surengė teatralizuotus vaidinimus.

Sparčiai daugėjo projektų, skirtų informacijai apie ES skleisti. Jie skirti Europos dienai, finansuoti EKAL. 2011-ieji Europos Parlamento iniciatyva paskelbti *Europos savanoriškos veiklos metais*, todėl šventiniuose renginiuose būta daug savanorystės akcentų. Pasvalio biblioteka tais metais vykdė projektą „Aš galiu. Tu gali. Mes galime“. Improvizuotame savanorystės informacijos centre pasvaliečiai galėjo susipažinti su išsamia informacija apie savanorystę, susirasti organizacijų, plėtojančių savanorišką veiklą ir kt. Europos Komisija 2013-uosius paskelbė *Europos piliečių metais*. Projektų tematikos centre – ES piliečių teisių ir laisvių teikiamos galimybės. Kalvarijos biblioteka įgyvendino projektą „Tavo teisės. Būk informuotas“. „Facebooko“ profilyje buvo surengtas konkursas „Būk informuotas: pilietinės ir politinės teisės“, taip pat vyko konferencija „Būk informuotas: ekonominės ir socialinės teisės“, orientacinis žaidimas jaunimui „Judėjimo laisvė“, renginys vaikams „Būk informuotas: kultūrinės teisės“, baigiamasis Europos dienos renginys.

Projektas „Bibliotekos pažangai 2“ atvėrė galimybes vykdyti edukacijos projektus, sudarančius galimybę keisti bibliotekinių aptarnavimą siejant jį su moderniomis technologijomis. Klaipėdos r. SVB biblioteka vykdė projektą „Bibliotekos be sienų“. Įsigyta kilnojamosios studijos įranga ir technika, reikalinga renginiams transliuoti į filialus. Įgyvendinę projektą, rajono gyventojai įgijo galimybę bibliotekos filialuose tiesiogiai stebėti centrinėje bibliotekoje vykšančius renginius, interaktyviai dalyvauti užduodant klausimus ir pan. Lazdijų r. SVB kartu su Kauno technologijos universitetu vykdė projektą „Intelektinė ir pramoginė biblioteka“. Projekto tikslas – išplėsti ir į aukštesnį kokybės lygį pakelti Druskininkų, Lazdijų, Alytaus savivaldybių teritorijose viešųjų bibliotekų vykdomą gyventojų technologinio ir skaitmeninio raštingumo mokymą bei sukurti naujas veiklas. Lazdijų viešojoje bibliotekoje ir Seirijų, Kapčiamiesčio, Šeštokų, Šventežerio, Krosnos, Veisiejų padaliniuose, Druskininkų ir Alytaus bibliotekose organizuoti praktiniai nuotoliniai programavimo mokymai, vyko susitikimai su rašytojais, literatais ir kt. Telšių r. SVB vykdė projektą „Moki žodį – randi kelią: mokymosi visą gyvenimą nauda praktiškai, užsienio kalbų mokymasis“. Projekto tikslas – skatinti gebėjimus bendrauti užsienio kalba panaudojant moderniausias kalboms mokyti skirtas technologijas. Projektas sudarė galimybes įsigyti kalbų mokymosi programinę įrangą ir įsteigti naują paslaugą viešojoje bibliotekoje, t. y. gyventojus kvieisti mokytis kalbų (anglų, vokiečių, rusų, prancūzų, švedų, ispanų) savarankiškai.

2017 m. Šiaulių m., Rokiškio r. bibliotekos vykdė ES fondų paremtus projektus. Projektai skirti inovatyvioms paslaugoms kurti. Europos regioninės plėtros fondas (drauge su savivaldybe) parėmė Šiaulių m. bibliotekos projektą „Inovatyvių bibliotekos sprendimų skirtingoms kartoms plėtra pasienio regione“ (2017–2019 m.). Partnerės: Jelgavos m. biblioteka, Liepojos centrinė mokslinė biblioteka (Latvija). Siekta gerinti bibliotekų efektyvumą ir darbuotojų gebėjimus kokybiškai aptarnauti skirtingų kartų lankytojus atsižvelgiant į individualius jų poreikius, paskatinti vyresnio amžiaus žmonių integraciją į visuomenę ir, pasitelkiant interaktyvias priemones ir edukacinius žaidimus, užtikrinti tikslingą ir produktyvų vaikų ir jaunimo susidomėjimą asmeniniu tobulėjimu. 2017 m. bibliotekoje įkurtas Užsienio kalbų mokymosi centras (su galimybe savarankiškai mokytis 7 kalbų) ir interaktyvi šeimų erdvė. Vykdamas projektą skatintas naujas požiūris į skirtingų kartų bibliotekos lankytojus ir jų tarpusavio ryšius: parengtos skirtingoms kartoms telkti programos „Mokytis vieniems iš kitų“ ir „Šeimos bendrauja ir mokosi“. Europos regioninės plėtros fondas taip pat finansavo Rokiškio r. bibliotekos projektą „Verslo paramos sistemos kūrimas ir prieinamumas Žiemgaloje, Kuržemėje ir Šiaurės Lietuvoje“ (2017–2019 m.). Projekto partneriai: VšĮ Žiemgalės planavimo regionas, VšĮ Kuržemės planavimo regionas, Latvijos kaimo verslo konsultavimo ir mokymų centras, Aizkrauklės savivaldybė (Latvija), Šiaulių verslo inkubatorius, Panevėžio verslo konsultacinis centras. Projekto idėja – verslumo skatinimas, paslaugų verslui plėtros didinimas ir verslo paramos organizacijų bendradarbiavimo plėtra. Vykdydama projektą 2017 m. biblioteka įkūrė bibliotekos, nevyriausybinių organizacijų ir smulkiojo verslo atstovų klasterį „Versli biblioteka“, Vaikų ir jaunimo skyriaus patalpose pradėjo veikti moderni verslo klasė.

Projektai, skirti bibliotekų lankytojų kompetencijoms ugdyti įvairiose kultūros srityse. Pasvalio bibliotekos 2007 m. vykdėto projekto „Studija Kultūros užuovėja“ turinį sudarė literatūros ir meno studijos (rėmėja – KM). Jų esmė – įvairiomis tarpusavyje suderintomis formomis (seminarai, diskusijos, rašytojų kūrybos skaitymai) gerinti žmonių kultūrinės kompetencijas. Į tautinių mažumų edukaciją atkreipė dėmesį Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios filialas, vykdęs pilietinio ugdymo projektą-programą „Būk savas matomas pilietis“ (rėmėja – SV). Siekta ugdyti pagarbą įvairių tautų kultūroms, tradicijoms, papročiams. Tautinių bendrijų kultūrai pažinti skirtas Vilniaus m. SCB Tomo Zano filialo 2012 m. vykdytas projektas „Bendraukime, pažinkime ir keiskimės“ (rėmėja – SV). Projekto partneriai: VšĮ Tautinių bendrijų namai, vaikų ir jaunimo klubas „Kregždutė“. Įvyko šie renginiai: bibliotekoje – Vilniaus Pranciškaus Skorynos vidurinės mokyklos moksleivių tapybos ir keramikos darbų parodos atidarymas, susitikimas su Lietuvoje gyvenančiais gruziniais, Tautinių bendrijų namuose – renginys „Kuo mes panašūs ir kuo skiriamės?“

Kurti naujas edukacines paslaugas ir produktus skatino Lietuvos kultūros tarybos finansuoti projektai. LKT 2015 m. parėmė tris Šiaulių m. bibliotekos ir jos filialo projektus. Biblioteka vykdė projektą „Atradus biblioteką – gyventi patogiau“. Panaudojant šiuolaikines interaktyvias galimybes sukurtas inovatyvus produktas – interaktyvus pažintinis virtualus bibliotekos turas www.smsvb.lt/virtualus-3d-turas, kuris suteikia galimybę atskleisti bibliotekos ir jos filialų funkcionavimo principus, naudojamas technologijas, lankytojų informavimą ir kitas teikiamas bibliotekos paslaugas. Virtualus bibliotekos turas sukurtas bendradarbiaujant su VŠĮ „3D Vilnius“. Kitas bibliotekos vykdytas projektas „Privatus ir viešas asmuo. Jų ribos ir galimybės medijose“. Projekto dalyviai supažindinti su pavojais, susijusiais su asmens duomenų platinimu, ugdyti jų gebėjimai apsaugoti savo privatumą viešojoje erdvėje. Šiaulių m. SVB Lieporių filialas įgyvendino projektą „Visuomeninė mokykla bibliotekoje“. Įgyvendinant projektą buvo mokomasi esperanto kalbos gramatikos, skaitomas projekto metu prenumeruojamas žurnalas „Monato“¹⁰⁰. Besimokantieji dalyvavo Lietuvos katalikų esperantininkų suvažiavime Žagarėje. LKT taip pat finansavo Klaipėdos m. SVB Girulių ir Pempininkų filialų projektą. Filialai vykdė projektą „Biblioteka, burianti šeimą“. Projekto tikslas – prisidėti prie šeimų susvetimėjimo problemos sprendimo ir renginius kviečiant visą šeimą. Įgyvendinant projektą vyko lietuviškų biografinių knygų pristatymai. Buvo mokoma šeimos istorijai kurti ir išsaugoti naudingų dalykų: skaitmeninti šeimos archyvinis dokumentus, sudaryti genealoginius medžius ir kt. Pempininkų filiale visai šeimai organizuoti stalo žaidimai, šeimos buvo pakviestos į psichologės Andromedos Kurbatovienės paskaitą apie bendravimą šeimoje, Dalios Klumbienės paskaitą „Kaip auklėti vaikus iki 10 metų“. Girulių filiale įgyvendinta programa „Pėdink ir Girulius“ (spektaklis, koncertas šeimoms ir kt.).

Edukaciniai projektai skirti įvairioms gyventojų grupėms. Užtikrinti senjorams galimybes šviestis, mokytis ir bendrauti siekė Šiaulių m. SVB, 2013 m. vykdžiusi KM finansuotą projektą „Senjorų klubas bibliotekoje – mokymosi visą gyvenimą erdvė“. Centrinėje bibliotekoje ir „Saulės“ filiale buvo įkurti senjorų užimtumo klubai, kuriuose pradėtos teikti biblioterapijos, menų terapijos, stalo žaidimų, susitikimų su rašytojais, kompiuterinio raštingumo mokymų paslaugos senjorams. Klaipėdos m. SVB 2016 m. projektas „Kultūros edukacija pajūryje vaikams ir suaugusiems“ (rėmėjos – LKT, KM, SV) turėjo tikslą sudaryti sąlygas Klaipėdos pajūrio gyvenviečių skirtingo amžiaus gyventojams ir pajūryje poilsiaujantiems svečiams dalyvauti kultūrinėje-edukacinėje veikloje. Šilutės r. SVB, Šiaulių m. SVB, Vilniaus m. SCB projektus 2016 m. parėmė LKT. Šilutės r. SVB vykdytas projektas „Prabylančios mūzos & inovatyvūs žiniadieniai“ buvo skirtas vyresnio amžiaus bei socialinės atskirties žmonėms ir turėjo tikslą sujungti profesionaliosios kūrybos sklaidą rajone su bibliotekos teikiama inovatyviomis paslaugomis. Šiaulių m. biblioteka toliau orientavosi į senjorų poreikius: skatinti pagyvenusių žmonių dalyvavimą kultūrinėje veikloje turėjo tikslą bibliotekos projektas „Aktyvus ir kultūringas senjoras bibliotekoje“. Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios filialas vykdė projektą „Mokėti kalbą – pažinti Lietuvą“. Įgyvendinta suaugusiųjų kitataučių valstybinės kalbos mokymosi programa.

Vykdamas projektus skatinami bibliotekos ir bendruomenės ryšiai. Lietuvos kultūros taryba parėmė Mažeikių r. bibliotekos projektą „B. A. B. 2017“ (Biblioteka arčiau bendruomenės – bendruomenė arčiau bibliotekos). Projekto tikslas – skatinti skirtingų institucijų bendradarbiavimą priartinant prie bibliotekos vykdomos visuomenės švietimo ir kultūrinės veiklos atskiras bendruomenių grupes. Lietuvos kultūros taryba ir Kultūros ministerija finansavo Pasvalio bibliotekos projektą „Biblioteka ir bendruomenė: istorijų tiltai“. Organizuoti renginiai sudarė galimybes bendruomenės nariams gilinti žinias apie kultūros procesą, valstybės ir krašto istoriją, motyvuoti juos kūrybinei saviraiškai. Lietuvos kultūros taryba ir savivaldybė parėmė Šiaulių m. bibliotekos projektą „24/3: spalvotos laisvės dienos“. Įgyvendinant projektą 24 dienas nuo Vasario 16-osios iki Kovo 11-osios buvo siekiama skatinti šiauliečius dalyvauti kultūriname gyvenime, bendradarbiauti kartas, ugdyti patriotiškumą.

¹⁰⁰ „Monato“ (liet. mėnuo) – mėnesinis žurnalas, leidžiamas esperanto kalba.

Naujos tematikos projektus vykdė Šilutės r. ir Zarasų r. bibliotekos. Šilutės r. biblioteka projektą skyrė Vydūniui. Kultūros ministerija ir savivaldybė finansavo bibliotekos projektą „Tarptautinis ekslibrisų konkursas „Ex Libris. Vilhelmui Storostai Vydūniui – 150“. Projekto partneriai: Lietuvos dailininkų sąjunga, Lietuvos ekslibrisininkų klubas, Vydūno draugija ir kt. Siekta naujai įvertinti ir interpretuoti Lietuvos kultūrai bei istorijai nusipelnusio rašytojo, filosofo Vilhelmo Storostos (Vydūno) gyvenimą ir kūrybinį palikimą, aktualizuoti ir įprasinti jo filosofines bei humanistines mintis profesionalioje kultūroje surengiant tarptautinį ekslibrisų konkursą. Originalų Zarasų r. bibliotekos projektą „Istoriniai literatūriniai personažai Zarasų viešosios bibliotekos languose“ (2017–2018 m.) finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Kultūros ministerija. Projektas skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui. Šventinių renginių ciklas numatė performansą¹⁰¹: priešais biblioteką buvo sukurta „gyvoji“ Lietuva: aukurų ugnis, žmonės ir simboliai, Lietuvos vėliavos spalvų rankų miškas ir paukščiai.

Atskirą grupę sudarė projektai, skirti meno edukacijai. 2007 m. Kultūros ministerija finansavo Marjampolės bibliotekos projektą „Muziką reikia atrasti“ (pradėtas vykdyti 2006 m.). Alytaus biblioteka 2009 m. vykdė projektą „Miniformų pasjansas J. Kunčino bibliotekoje“ (rėmėjai – KM, KRF). Vykdamas projektą surengta trijų dienų ekslibrisų miniartelė, du konkursai, dailės miniatiūrų paroda, pranešimai trumpųjų literatūros žanrų bei mažųjų vizualaus meno formų temomis, literatūrinių ir muzikinių miniatiūrų vakaras, vizualiųjų menų vakaras, performansas.

Meno edukacijos projektus parėmė savivaldybės: 2007 m. Plungės r. biblioteka vykdė projektą „Poezijos, muzikos ir kino vakarai Plungėje“, Šilutės r. SVB Juknaičių ir Pašyšių filialai – projektą „Menas ir mes“, Kretingos r. SVB Salantų filialas – projektą „Romansų ir dainuojamosios poezijos renginys *Nuskaidrinantys būtį palaiminga šviesa*“. 2008 m. Alytaus biblioteka drauge su bibliotekoje veikiančiu salonu „Baltos varnos“ vykdė projektą „Tarp dangaus ir širdies: vaizduojamojo meno, poezijos ir muzikos dermė“.

Pagerbtas mūsų genialus tėvynainis. 2011 m. Druskininkų biblioteka kartu su Poezijos ir menų mėgėjų asociacija „Branduma“ minint M. K. Čiurlionio 100-ąsias mirties metines vykdė projektą „Kaip nuostabu būti reikalingam žmonėms ir jausti šviesą savo delnuose“ (rėmėja – SV). Biblioteka organizavo renginių ciklą „Vainikas M. K. Čiurlioniui“. Buvo pristatyta spaudinių paroda „Čiurlionis ir Druskininkai“.

Projektai, skirti fotomeniui, skulptūrai, architektūrai. Kultūros rėmimo fondas 2013 m. finansavo Kupiškio r. bibliotekos projektą „Kupiškio krašto fotometraštininko Juozo Kraujūno fotografijų fondo formavimas ir sklaida“. Jis skirtas fotomenininko perduotam bibliotekai fotografijų archyvo fondui tvarkyti, sisteminti ir skleisti. Parengtos parodos, kurios eksponuotos centrinėje bibliotekoje, Rudilių, Subačiaus bibliotekose, Kauno „Saulės“ gimnazijoje, Noriūnų bendruomenės patalpose, Kupiškio rajono savivaldybėje. Surengtas jaunųjų fotomenininkų konkursas „Mano žvilgsnis į Kupiškį“¹⁰². 2015 m. Kupiškio r. biblioteka vykdė projektą „Skulptoriaus Juozo Kėdainio kūryba šiandienos žvilgsniu“ (rėmėja – LKT). Jo tikslas – J. Kėdainio kūrybinio palikimo aktualizavimas ir sklaida paminint skulptoriaus 100-ąsias gimimo metines, didinant profesionalaus meno ir kultūros prieinamumą įvairioms amžiaus ir socialinėms gyventojų grupėms. Savivaldybė parėmė Joniškio r. bibliotekos projektą „Moderniosios architektūros apraiškos Joniškyje 1918–1940 m.“ (2013 m.). Projektas įgyvendintas drauge su Joniškio A. Raudonikio meno mokyklos Dailės skyriaus moksleiviais. Surengta konferencija, eksponuotos parodos.

Dėmesio sulaukė menų terapija. 2013 m. savivaldybė parėmė Birštono bibliotekos projektą „Menų terapija Birštono savivaldybės gyventojams“ (partnerė – VŠĮ sanatorija „Tulpė“). Biblioteka organizavo seminarą „Meno terapija“, šokio terapijos seminarą „Streso mažinimas šokio terapijos pagalba“. Surengta konferencija. Pranešimus skaitė gydytoja psichiatrė, poezijos terapeutė Jūratė Sučylaitė, Klaipėdos

¹⁰¹ Apšviestuose bibliotekos languose pasirodė istorinės asmenybės: Antanas Smetona (aktorius Ugnius Meškas), Aleksandras Stulginskis (aktorius Justinas Talutis), Kazys Grinius (aktorius Alanas Šablinskas), Vincas Kudirka (aktorius Dovydas Kavaliauskas) ir kiti. Iš bibliotekos balkono Lietuvos nepriklausomybės aktą skaitė aktorius Gediminas Storpirštis, jis vaidino lietuvių visuomenės veikėją, Nepriklausomybės Akto signatarą Joną Basanavičių.

¹⁰² Plačiau žr. Pipynienė, J. Kraštiečiui skirtas projektas (Kupiškis). *Tarp knygų*, 2013, spalio, p. 35–36.

universiteto Komunikacijos katedros doc. dr. Daiva Janavičienė ir kiti pranešėjai. Praktinius užsiėmimus vedė lietuviškosios psichoterapijos kūrėjas, nusipelnęs gydytojas Aleksandras Alekseičikas ir J. Sučylaitė.

Daugiau dėmesio sulaukė kino menas. Pasvalio biblioteka 2011 m. vykdė projektą „Knygos kino dienos Pasvalio krašte“ (rėmėjas – KRF). Buvo pristatyti filmai, sukurti pagal lietuvių autorių knygas. Kauno r. biblioteka 2014–2015 m. vykdė projektą „Lietuvių kino vakarai netradicinėje erdvėje“ (rėmėja – LKT). Lietuviško dokumentinio kino pristatymai vyko centrinėje bibliotekoje ir Kačerginėje, Liučiūnuose, Babtuose. LKT parėmė Utenos bibliotekų projektą „Pažintis su lietuvišku kinu bibliotekoje“ (2015 m., rėmėja – LKT). Projekto tikslas buvo sudominti lankytojus lietuvišku vaidybiniu ir dokumentiniu kinu, supažindinti su kino kūrėjais, jų darbais, kino meno aktualijomis.

BMGF, KM [BP 2] ir SV parėmė Trakų r. bibliotekos projektą „Migruojantis kinas“. Kartu su projekto partneriais (Trakų kultūros rūmai, Trakų istorijos muziejus ir kt.) organizuoti teminiai filmų pristatymai, filmų peržiūros, susitikimai su kino kūrėjais. Edukaciniai kino vakarai ir užsiėmimai vyko netradicinėse (dažniausiai lauko, rajono miestelių ir kaimų) erdvėse. Pažintis su kino menu buvo tęsiama 2017 m. Lietuvos kultūros taryba parėmė Biržų r., Pasvalio bibliotekų projektus. Biržų r. biblioteka įgyvendino projektą „Sniego ilgesys“, skirtą kraštiečio pasaulinio garso avangardo kino kūrėjo Jono Meko 95-osioms metinėms¹⁰³. J. Meko gyvenimą ir kūrybą pristatė profesionalūs menininkai, Biržų krašto kultūrininkai. Pasvalio biblioteka vykdė projektą „Kino dienos Pasvalio krašte 2017: lietuviško kino atradimai“. Pasvalio krašto gyventojams buvo suteikta galimybė pamatyti vaidybinius ir dokumentinius lietuviškus kino filmus, apdovanotus kasmetiniu Lietuvos kino ir televizijos kino prizų „Sidabrinė gervė“, bei susitikti su jų kūrėjais.

Grupė projektų skirta sveikai gyvensenai ugdyti. Tokio pobūdžio projektus 2007 m. vykdė Mažeikių r. SVB filialas, Panevėžio r. SVB, Rokiškio r. SVB, Akmenės r. SVB. Apžvelgsime Mažeikių r. SVB Ventos filialo projektą „Dvasinė sveikata – fizinės sveikatos pagrindas“, kurį parėmė KSRF ir SV. Projekto tikslas – teikti šviečiamąją informaciją apie fizinės ir dvasinės sveikatos stiprinimo priemones, skatinti žmones gyventi sveikai, didinti sveikos gyvensenos motyvaciją efektyvumą, populiarinti knygų skaitymą kaip vieną iš dvasinio tobulėjimo būdų. Parengti teminiai aplankai „Sveika siela – sveikas kūnas“, „Sportas ir sveikata“, „Netradicinė medicina“ ir kt. Organizuota popietė „Gyvenkime sveikai“, joje paskaitą skaitė Lietuvos sveikuolių sąjungos generalinis sekretorius Eligijus Valskis. Radviliškio r. biblioteka gebėjo rasti tarptautinį rėmėją. Švedijos Buroso miesto labdaros ir paramos organizaciją „Stiftelsen Vitryssland“ 2012 m. parėmė bibliotekos sveikos gyvensenos projektą „Nuo čiobrelis lig avietės“.

Bibliotekų dėmesys gyventojų sveikatingumo ugdymui sustiprėjo LR Seimui 2013-uosius paskelbus *Sveikatingumo metais*. Ypač tai pasakytina apie Panevėžio m. ir Panevėžio r. bibliotekų vykdytus projektus. Savivaldybė parėmė Panevėžio m. bibliotekos projektus „3 žingsniai sveikatos link“, „Pakeliui į vaistinę – užsuk į biblioteką“. Vaikų sveikatingumu rūpinosi Panevėžio r. bibliotekos. Savivaldybė parėmė Panevėžio r. centrinės bibliotekos projektą „Kuriu ir sveikai gyvenu“, Raguvo filialo projektą „Vaikų sveikata – tai fizinė, dvasinė, socialinė gerovė“.

Iš projektų, skirtų gyventojų sveikatingumui palaikyti 2015 m., krinta į akis BMGF ir KM [BP 2] laimėtas Šakių r. bibliotekos projektas „Šiuolaikinės technologijos – bendruomenės sveikatai“. Panaudojant įdiegtas šiuolaikines informacines technologijas, taikant „Biofeedback“ (BFB – biologinio grįžtamojo ryšio) metodą¹⁰⁴ siekta prisidėti prie projekto dalyvių dvasinės ir psichinės gerovės, jų pažintinių gebėjimų ugdymo ir treniravimo. Paminėtinas 2016 m. savivaldybės paremtas Marijampolės bibliotekos projektas „Menas gyventi – menas būti sveikam“. Vykdamas projektą siekta taikyti psichinės sveikatos stiprinimo prevencijos priemones. Surengtas edukacinis užsiėmimas „Mandala¹⁰⁵ – tai kelionė į save“.

¹⁰³ Jonas Mekas gimė 1922 m. Semeniškių k., dab. Biržų rajone.

¹⁰⁴ *Biofeedback* (angl. k. – *biologinis grįžtamasis ryšys*) – metodas, kai žmogus išmoksta kontroliuoti tas savo organizmo fiziologines reakcijas, kurios paprastai laikomos nevalingomis arba sunkiai valdomomis (pavyzdžiui, širdies ritmas, raumenų įtampa, galvos smegenų aktyvumas).

¹⁰⁵ Mandala (sanskrito k. – *ratas*) yra apskritimo arba kvadrato formos geometrinė kompozicija, simboliškai vaizduojanti tam tikrą dvasinę, kosminę arba psichologinę tvarką. Mandala yra pagalbinė priemonė meditacijos praktikoje.

Įsidėmėtinas Kauno r. SVB bibliotekos dalyvavimas 2017 m. Elektronikos platintojų asociacijos projekte. Bendradarbiaujant su LNB rajono bibliotekoje vykdytas asociacijos organizuotas projektas „Atsakingas skaitytojas“. Biblioteka kvietė bibliotekos lankytojus dalyvauti elektronikos atliekų rinkimo akcijoje ir nebenaudojamus elektronikos prietaisus (virdulius, telefonus, barzdaskutes, baterijas) atnešti į biblioteką. Per 3 mėnesius viešosios bibliotekos lankytojai atsikratė 800 kg elektronikos atliekų. Rajono bibliotekos lankytojai buvo aktyviausi ir surinko didžiausią elektronikos atliekų kiekį iš visų šalies bibliotekų, dalyvaujančių projekte¹⁰⁶.

Vaikams ir jaunimui skirti edukacijos projektai paženklinti temų įvairove. 2007 m. savivaldybės finansavo Kėdainių r. bibliotekos projektą „Prisijaukinkime muziką“, Alytaus r. SVB Vankiškių filialo projektą „Menas – tai veržimasis į gėrį“, Panevėžio r. bibliotekos projektą „Jaunieji mokslininkai“ ir Linkaučių filialo projektą „Menas būti savimi“. Projektai skirti renginiams organizuoti.

Originalios darbo su vaikais formos buvo numatytos Klaipėdos m. bibliotekos projekte, skirtame kalbos kultūrai. Savivaldybė parėmė projektą „Išsišluokime kalbos „šiuksles“. Siekta atkreipti vaikų dėmesį į gimtosios kalbos išsaugojimo būtinybę, puoselėti kalbą, aktyvinti knygų skaitymą. Įgyvendinant akciją „Balandis – švarios kalbos mėnuo“ bibliotekos padaliniuose ir 17-oje miesto švietimo ir ugdymo įstaigų į specialias urnas buvo renkamos kalbos „šiukslės“, organizuojamos viktorinos pagal surinktus nevartotinus kalbos pavyzdžius¹⁰⁷. Išleistas lietuvių kalbos šiukslių žodynėlis, kuriame vaikai surinko apie 240 nevartotinių žodžių ir posakių bei jų lietuviškų atitikmenų. Elektroninė žodynėlio versija paskelbta internete.

Atkreiptas dėmesys į ekologinį ugdymą. Tauragės r. biblioteka 2007 m. vykdė EKAL paremtą projektą „Drauge“ (partneris – Tauragės apskr. „Europe Direct“ informacinis centras). Per teatralizuotas edukacines pamokėles vaikams lėlių teatro „Batuotas katinas“¹⁰⁸ lėlės pasakojo apie gamtos saugojimą, klimato kaitą, raudonąją knygą. Veikė knygų ekologine tema „Saugokime gamtą“ paroda. Projektas pristatytas Tauragės rajone vasarą vykusios respublikinės skautų stovyklos dalyviams, Pagramančio pagrindinės mokyklos vaikams, Tauragės miesto mokyklų pradinukams. 2013 m. savivaldybė finansavo Panevėžio r. SVB Piniavos filialo projektą „Tausokime ir puoselėkime mus supančią aplinką“ bei Paliūniškio filialo projektą „Aš ir mane supantis pasaulis“. Pirmas projektas numatė aplinkinių vietovių aplinkos tvarkymą, vykdant antrą projektą siekta vaikams suteikti žinių apie aplinkos tausojimą ir sveikatos saugojimą.

Vykdant projektą BP 2 padaugėjo jaunimui skirtų edukacijos projektų, paremtų modernių technologijų taikymu. Įgyvendinant projektus ugdytos kompetencijos IT, inžinerijos, elektronikos, robotikos srityje, teiktos įvairios kitos mokymo, laisvalaikio, užimtumo paslaugos. Atkreiptinas dėmesys į itin turiningus Šilutės r., Kauno m., Kauno r., Šiaulių r. bibliotekų projektus, kuriuos parėmė BMGF ir KM [BP 2]. Šilutės r. SVB vykdė projektą „Bendruomenės „HUB“as“ bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“. Organizuoti įvairūs saviraiškos užsiėmimai (saviraiškos kodai): 1) kūrybiškumo (mokyta dirbti įvairiomis dailės technikomis ir priemonėmis, vaidinti su personažais-lėlėmis, žaisti, draugauti, bendrauti), 2) elektronikos (supažindinama su elektronikos pagrindais, mokoma jas pritaikyti praktiškai), 3) žinių (kompiuterinio raštingumo mokymai pradedantiesiems ir pažengusiems, užsienio kalbų mokymai, žinių lygos, turnyrai, viktorinos), 4) modeliavimo (3D skeneriu ir spausdintuvu), 5) multimedijos (interaktyvios integruotos pamokos panaudojant interaktyvųjį ekraną su integruotų pamokų paketu). Kauno m. biblioteka vykdė projektą „Atrask save 3D mieste“, skirtą Kauno ir Klaipėdos moksleiviams. Vykdant projektą Kauno ir Klaipėdos bibliotekose įkurtos laboratorijos, kuriose 14–19 metų jaunuoliai kūrė miesto 3D maketą, mokėsi inovacijų vadybos pagrindų, aplankė verslo, informacinių ir komunikacinių technologijų įmones. Projektas pelnė tarptautinį pripažinimą, taip pat tarptautinės organizacijos

¹⁰⁶ Plačiau žr. Vasauskaitė, R. Projekto „Atsakingas skaitytojas“ nugalėtojai (Kaunas). *Tarp knygų*, 2017, spalio, p. 37.

¹⁰⁷ Per baigiamąją šventę, skirtą Spaudos atgavimo, kalbos ir knygų dienai, kalbos „šiukslės“ buvo viešai sudėgintos Danės upės krantinėje.

¹⁰⁸ Bibliotekos lėlių teatras įkurtas 1991 m.

EIFL apdovanojimą už modernias paslaugas, gerinančias gyvenimo kokybę¹⁰⁹. Kauno r. biblioteka su grupe partnerių įgyvendino projektą „Moksleivių bendrųjų kompetencijų ugdymas Kauno rajono bibliotekose ir mokyklose panaudojant informacines technologijas“. Pagrindinis projekto tikslas – ugdyti Kauno rajono moksleivių kūrybines, iniciatyvumo ir technologines kompetencijas, taikant IT priemones bei sudarant sąlygas kokybiškam integruotam formaliam ir neformaliai ugdymui. Vykdamas projektą buvo tobulinami moksleivių gebėjimai papildomo ugdymo srityse (robotika, informatika, matematika, fizika). Ugdant meninius gebėjimus naudotos vaizdo technologijų programos (integruojama į mokyklinius dailės, dizaino ir muzikos dalykus) ir planšetiniai kompiuteriai (kuriant animacijas, videofilmus, supažindinant su tinklaraščių kūrimu ir kompiuterine leidyba, muzikos kūrimo principais). Šiaulių r. biblioteka vykdė projektą „Verslo ir amatų akademija“. Projekto tikslas – sudaryti sąlygas jaunimui, norinčiam pradėti savo verslą. Šešiuose bibliotekos filialuose įrengtos modernios erdvės – mažieji biurai mokytis ir verslumui skatinti. Jose organizuoti teoriniai ir praktiniai seminarai. Projektas turėjo daug partnerių – tai Šiaulių rajono savivaldybės Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras, Šiaulių rajono Kuršėnų kūrybos namai, Šiaulių teritorinės darbo biržos Jaunimo darbo centras ir kt.

BMGF ir KM [BP 2] taip pat finansavo:

Alytaus bibliotekos – projektą „Išmanioji biblioteka jaunimui“;

Birštono SVB – projektą „Interaktyvi biblioteka – erdvė kūrybai ir atradimams“;

Kaišiadorių r. SVB – projektą „Robotikos mokykla bibliotekoje“;

Kretingos r. SVB – projektą „Edukacinis kūrybinių medijų centras bibliotekoje“.

LKT parėmė Ignalinos r. SVB projektą „Inovatyvių technologijų ir kūrybiškumo taikymas populiarinant bibliotekos paslaugas jaunimui“. Moksleiviai ir mokytojai supažindinti su „Geocaching“¹¹⁰ žaidimu.

Įsidėmėtinas Klaipėdos m. bibliotekos 2015 m. projektas, smarkiai atliepiantis nūdienos realijas. LKT ir KM finansavo bibliotekos projektą „Kibernetiniai karai“. Projekto tikslas – patraukliomis jaunimui veiklomis ugdyti gebėjimus kritiškai vertinti bei analizuoti žiniasklaidos informaciją, siekti atpažinti tikrą žiniasklaidos pranešimų esmę, taip motyvuojant jaunimą aktyviau dalyvauti pilietiniame gyvenime. Vyko susitikimai ir paskaitos apie informacinius karus. Paskaitas aktualiomis temomis skaitė politologas dr. Laurynas Kasčiūnas (informaciniai ir kibernetiniai karai, Rusijos vykdomas informacinis karas prieš Ukrainą, propagandinė informacija, su kuria susiduria lietuviai), Kauno technologijos universiteto doc. dr. Saulius Japertas (internetu saugumas, naudojamos techninės priemonės informacijai skleisti, ją pakeisti).

Kupiškio r., Klaipėdos m., Elektrėnų bibliotekos 2016 m. projektus skyrė naujoms edukacinėms paslaugoms kurti. ES investicijų veiksmų programos „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ lėšomis finansuotos Kupiškio r. bibliotekos programos „Šeštadieninė mokyklėlė 7–9 metų amžiaus vaikams“ ir „Eko dirbtuvėlės“ (projektus administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras). Pirmos programos tikslas – per menines veiklas atskleisti vaiko gebėjimus, skatinti vaikų užimtumą, mažinti socialinę atskirtį, padėti lengviau adaptuotis mokykloje. Šeštadieniais buvo organizuojami edukaciniai užsiėmimai įvairiomis temomis: kompiuterinio raštingumo, rankdarbių, dailės ir kt. „Eko dirbtuvėlės“ vyko Skapiškio padalinyje. Jų tikslas – skatinti jaunimo ir vaikų atsakingą požiūrį į gamtos išteklių saugojimą, ugdyti ekologinį sąmoningumą ir draugišką aplinkai elgesį. Kultūros ministerija parėmė Klaipėdos m. SVB projektą „Kitokia realybė bibliotekoje“. Kaip projekto partneriai dalyvavo keturios SVB: Neringos, Kretingos r., Palangos, Klaipėdos r. Siekta papildyti bibliotekoje įkurtą edukacinę naujų galimybių erdvę novatoriškais, kūrybiškumą ugdančiais ir motyvaciją didinančiais technologiniais sprendimais, ugdyti

¹⁰⁹ Plačiau žr. Gavėnė, R. Projektas „Atrask save 3D mieste“ pelnė tarptautinį apdovanojimą (Kaunas). *Tarp knygy*, 2016, liepa–rugpjūtis, p. 36–37.

¹¹⁰ *Geocaching* – anglišką žaidimo pavadinimą, kilęs iš tarptautinio žodžio *geo* (žymi sąsają su Žeme, geografija) ir angliško žodžio *cache* – slėptuvė. Žaidimas susijęs su geografija ir judėjimu Žemės paviršiumi – pėsčiomis, dviračiu, automobiliu, ir slėptuvių ieškojimu.

profesinę motyvaciją. Jaunimas buvo mokomas dirbti su papildytosios realybės kūrimo programomis, dalyvavo dronų (skraidyklių) praktiniuose mokymuose ir kt. Įgytas žinias jaunimas pritaikė Klaipėdos m. bibliotekos interneto svetainei „Klaipėdos miesto nekilnojamosios kultūros vertybės“ papildyti ir naudojimui patobulinti. Elektrėnų biblioteka vykdė projektą „Tėvynės meilės ir grožio keliu“ (rėmėja – SV). Siekta padėti vaikams geriau pažinti gimtąją šalį, gimtąjį miestą ir savo šaknis, ugdyti tautinį ir pilietinį sąmoningumą, mokyti tolerancijos kitos tautybės, kito tikėjimo, kitos rasės žmonėms.

Pažymėtinos Lazdijų r., Rokiškio r., Naujosios Vilnios bibliotekų 2017 m. iniciatyvos. Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas parėmė Lazdijų r. bibliotekos projektą „Kūrybinės verslo industrijos jauniems“. Projekto tikslas – skatinti Lietuvos ir Lenkijos jaunimo tarpkultūrinį bendravimą. Surengta stovykla, kurioje jaunuoliai dalyvavo protų mūšiuose, pokalbiuose istorijos, politikos ir verslo temomis, susitiko su įvairiose srityse dirbančiais Lazdijų krašto verslininkais, susipažino su Lenkijos ir Lietuvos politika verslumo skatinimo sferoje. Rokiškio r. biblioteka projektą skyrė Lietuvių kalbos kultūros metams (LR Seimas 2017-uosius paskelbė *Lietuvių kalbos kultūros metais*). Lietuvos kultūros taryba ir savivaldybė finansavo bibliotekos projektą „Lietuvos kodas – lietuvių kalba“. Vykdamas projektą siekta atskleisti lietuvių kalbos, kaip tautos kultūrinės tapatybės, reikšmingumą. Pristatyti lietuvių kalbos puoselėtojai, kalbininkai. Savivaldybė parėmė Naujosios Vilnios bibliotekos projektą „Kūrybinis anglų kalbos mokymasis“. Vaikų ir jaunimo dienos centro „Mūsų nameliai“ lankytojams surengti interaktyvūs meniniai ir terapiniai žaidimai, skatinantys mokytis anglų kalbos.

2.2.4. Kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektai

Dabarties laikotarpiu ypatingą reikšmę turi gyventojų kūrybiškumo skatinimas. 11 lentelėje pateikiama informacija apie kūrybinės meninės veiklos skatinimo 2007, 2013, 2015–2017 metais vykdytus projektus.

11 lentelė. Kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityse, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

Metai		Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
1	2007 m.	Jonavos r. SVB (1, Nr – 1)	Klaipėdos r. SVB (1, Vr – 1), Kretingos r. SVB (2, Vr – 2), Šilutės r. SVB (1, Nr – 1)	Panevėžio m. SVB (4, Vr – 4), Rokiškio r. SVB (1, Vr – 1), Anykščių r. SVB (1, Vr – 1)	Joniškio r. SVB (1, Nr – 1), Pakruojo r. SVB (1, Nr – 1), Plungės r. SVB (1, Nr – 1)	Trakų r. SVB (1, Nr – 1), Vilniaus m. SCB (2, Vr – 2), Alytaus r. SVB (1, Vr – 1)	18
2	2013 m.		Kretingos r. SVB (2, Vr – 2), Tauragės r. SVB (1, Vr – 1)	Kupiškio r. SVB (4, Nr – 2, Vr – 4), Panevėžio m. SVB (3, Nr – 3), Panevėžio r. SVB (2, Vr – 2), Rokiškio r. SVB (2, Vr – 2),	Radviliškio r. SVB (1, Tr – 1)	Trakų r. SVB (1, Nr – 1), Vilniaus m. SCB (1, nenurodyta – 1)	20

Metai		Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
				Anykščių r. SVB (1, nenurodyta – 1), Ignalinos r. SVB (1, Nr – 1), Zarasų r. SVB (1, Nr – 1)			
3	2015 m.	Kaišiadorių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Vilkaviškio r. SVB (1, nenurodyta – 1)	Klaipėdos m. SVB (1, Nr – 2), Klaipėdos r. SVB (3, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 2), Kretingos r. SVB (1, Vr – 1), Skuodo r. SVB (1, Vr – 1), Šilutės r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 1), Pagėgių SVB (1, nenurodyta – 1); Tauragės r. SVB (2, Tr – 2, Nr – 1)	Kupiškio r. SVB (1, Nr – 1), Panevėžio m. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Panevėžio r. SVB (2, Nr – 2), Anykščių r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Ignalinos r. SVB (1, Nr – 1)	Kelmės r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Radviliškio r. SVB (2, Vr – 3), Mažeikių r. SVB (1, Vr – 1)	Elektrėnų SVB (2, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Lazdijų r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	27
4	2016 m.	Kaišiadorių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Kauno m. SVB (1, Nr – 1), Vilkaviškio r. SVB (1, nenurodyta – 1)	Klaipėdos r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Kretingos r. SVB (1, Vr – 1), Skuodo r. SVB (1, Vr – 1), Šilutės r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 1), Jurbarko r. SVB (1, Nr – 1), Pagėgių SVB (1, nenurodyta – 1), Tauragės r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1)	Kupiškio r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 1), Panevėžio m. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Panevėžio r. SVB (2, Vr – 2), Pasvalio SVB (1, Nr – 1), Rokiškio r. SVB (1, Vr – 1), Anykščių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	Kelmės r. SVB (3, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 2), Radviliškio r. SVB (1, Vr – 1), Mažeikių r. SVB (2, Vr – 2), Plungės r. SVB (1, Vr – 1), Telšių r. SVB (2, Vr – 2)	Elektrėnų SVB (1, Tr – 1, Vr – 1), Vilniaus m. SCB (3, Nr – 2, Vr – 1), Alytaus r. SVB (1, Vr – 1), Varėnos r. SVB (1, Vr – 1)	35

Metai	Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
5 2017 m.	Birštono SVB (1, Nr – 2, Vr – 1), Kauno m. SVB (3, Nr – 2, Vr – 2), Kauno r. SVB (2, Nr – 2), Kazlų Rūdos SVB (1, nenurodyta – 1); Vilkaviškio r. SVB (1, nenurodyta – 1)	Klaipėdos m. SVB (1, Vr – 1), Klaipėdos r. SVB (3, Vr – 3), Kretingos r. SVB (3, Vr – 3), Skuodo r. SVB (1, Nr – 1), Šilutės r. SVB (2, Nr – 2, Vr – 2)	Panevėžio r. SVB (2, Vr – 2), Ignalinos r. SVB (1, Nr – 1)	Kelmės r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1), Radviliškio r. SVB (3, Tr – 1, Vr – 2), Šiaulių m. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1), Šiaulių r. SVB (3, Nr – 2, Vr – 2), Mažeikių r. SVB (2, Vr – 2), Plungės r. SVB (3, Vr – 3), Telšių r. SVB (1, Vr – 1)	Elektrėnų SVB (2, Vr – 2); Švenčionių r. SVB (1, Nr – 1), Alytaus SVB (1, Vr – 1), Lazdijų r. SVB (1, Vr – 1), Varėnos r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 1)	42
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdančių projektus	*Kauno apskr. bibliotekos: 10, Tr – 2, Nr – 10, Vr – 3; *Marijampolės apskr. bibliotekos: 4, Tr – 0, Nr – 0, Vr – 0, nenurodyta – 4; *Klaipėdos apskr. bibliotekos: 29, Tr – 3, Nr – 11, Vr – 22; *Tauragės apskr. bibliotekos: 8, Tr – 3, Nr – 3, Vr – 2, nenurodyta – 2; *Panevėžio apskr. bibliotekos: 29, Tr – 3, Nr – 12, Vr – 18; *Utenos apskr. bibliotekos: 9, Tr – 2, Nr – 6, Vr – 2, nenurodyta – 1; *Šiaulių apskr. bibliotekos: 18, Tr – 4, Nr – 9, Vr – 13; *Telšių apskr. bibliotekos: 13, Tr – 0, Nr – 1, Vr – 12; *Vilniaus apskr. bibliotekos: 14, Tr – 2, Nr – 6, Vr – 7, nenurodyta – 1; *Alytaus apskr. bibliotekos: 8, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 6 Vykdyta projektų: 142; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 20, Nr – 60, Vr – 85, nenurodyta – 8					142

Vykdyti 142 projektai. Pažymėtini Panevėžio m. SVB, Kupiškio r. SVB (Panevėžio apskr.), Klaipėdos r. SVB, Kretingos r. SVB (Klaipėdos apskr.), Anykščių r. SVB (Utenos apskr.) pasiekimai vykdančių kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektus. Vyravo vietos ir nacionalinių rėmėjų parama.

18 bibliotekų (30 proc.) 2007, 2013, 2015–2017 metais nevykdė kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų. Kauno apskrityje projektų nevykdė Kėdainių r. SVB, Prienų SVB, Raseinių SVB, Marijampolės apskrityje – Marijampolės SVB, Kalvarijos SVB, Šakių r. SVB, Klaipėdos apskrityje – Neringos SVB, Palangos m. SVB, Tauragės apskrityje – Šilalės r. SVB. Panevėžio apskrityje projektų nevykdė Biržų r. SVB, Utenos apskrityje – Molėtų r. SVB, Utenos SVB, Visagino SVB, Alytaus apskrityje – Druskininkų SVB. Vilniaus apskrityje projektų nevykdė 4 bibliotekos: Šalčininkų r. SVB, Širvintų r. SVB, Ukmergės r. SVB, Vilniaus r. SVB.

Kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektai daugiausia buvo skirti vaikams ir jaunimui. Projektais siekta skatinti vaikų ir jaunimo kūrybinę saviraišką. Kultūros ministerija 2007 m. parėmė Jonavos r. SVB projektą „Jaunųjų menininkų sklaida Jonavoje“. Buvo organizuota moksleivių Gretos Markevičiūtės ir Jurgos Ribačiauskaitės kūrybos leidinio „Kai gerai būti nebegali“ pristatymas, surengtas literatūros ir muzikos vakaras „Mes ateinam“. Surengti parodų pristatymai, tarp jų – Jonavos Jeronimo Ralio vidurinės mokyklos dailės studijos mokinių kūrybos parodos. Vaikų ir jaunimo meniniam ugdymui bei jų saviraiškai skirtas Kultūros ministerijos paremtas Joniškio r. SVB projektas „Jaunųjų menininkų galerija bibliotekos erdvėje“ ir kiti bibliotekų projektai.

Vykdam projektus buvo siekiama ugdyti vaikų ir jaunimo kūrybinius meninius gebėjimus. Įgyvendinant Kupiškio r. bibliotekos 2011 m. projektą „Lėlių teatras – jaucus vaikystės pasaulis“ (rėmėja – KM) vaikai ir paaugliai gamino lėles, kūrė scenarijus, vaidino, dalyvavo teatrų festivalyje „Vaikai ir lėlės“. Renginiuose dalyvavo 10 institucijų: Kupiškio r. centrinė biblioteka ir 5 jos padaliniai, Vaikų ir jaunimo ugdymo centras „Varpelis“, Kupiškio vaikų dienos centras, Paketurių Šv. Kazimiero vaikų globos namai, Alizavos pagrindinė mokykla. Panašų projektą 2012 m. vykdė Šiaulių m. biblioteka („Skaitantys vaikai kuria lėlių teatrą“, rėmėja – KM). Utenos bibliotekos projektą „Utenos krašto padavimai animacijoje“ parėmė KM. Projekto tikslas – per animacinio filmo kūrimą paskatinti vaikų kūrybiškumą, jų domėjimąsi krašto istorija. Buvo paskelbtas piešinių konkursas 7–12 metų vaikams „Utenos krašto padavimų knygą atvėrus...“ Mokytojų ir bibliotekininkių komisija išrinko geriausius darbus, kurių autoriai buvo pakviesti į kūrybines dirbtuves. Kūrybinius užsiėmimus vedė profesionalūs animatoriai Jūratė Leikaitė-Aškinienė ir Valentas Aškinis. Vaikai susipažino su animacijos istorija ir technika, drauge su animatoriais sukūrė animacinį filmą „Kunigaikštis Utenis“, jis buvo įrašytas į DVD.

Tad vaikų ir jaunimo kūrybinių meninių gebėjimų ugdymas apėmė įvairias sritis. Pavyzdys galėtų būti Lietuvos kultūros tarybos finansuotas Šiaulių r. SVB filialo projektas. Ginkūnų mst. biblioteka įgyvendino projektą „Kelionė skaitymo, pažinimo ir kūrybos keliais“ (2014 m.). Projekte buvo numatyti mokymai savarankiškai pasirinkti knygą, rašyti perskaitytų knygų anotacijas. Siekiant plėtoti vaikų vaizduotę ir kūrybingumą organizuoti tokie užsiėmimai: knygų personažų kūrimas iš džiovintų žolynų, bibliografinių žymelių pyrimas iš siūlų, dirbinių iš molio lipdymas. Mažieji skaitytojai buvo pakviesti į susitikimą su dailininke, vaikiškų knygų iliustratore, rašytoja Lina Žutautė. Aktyviausiems projekto dalyviams organizuota ekskursija į Naisius (aplankyti Zigmo Gėlės literatūros, Baltų dievų, Inkilų muziejai, Žemaitukų žirgynas ir „Naisių vasaros“ teatras).

Projektus, skirtus vaikų ir jaunimo kūrybinei meninei veiklai, parėmė tarptautinės institucijos. Pavyzdžiui, kad Radviliškio r. ir Tauragės r. bibliotekos sulaukė JAV lietuvių paramos. 2013 m. Radviliškio r. biblioteka vykdė projektą „Vaikų vasaros stovykla *Būsim, dalyvausim, daug ką sužinosim*“, 2015 m. Tauragės r. bibliotekos vykdė projektą „Vaikai–biblioteka–lėlių teatras“. Juos finansavo JAV lietuvių bendruomenės krašto valdyba. Lazdijų r. SVB 2015 m. vykdė projektą „Istorijos menas“ (rėmėjai Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas ir savivaldybė). Buvo organizuotos Lietuvos ir Lenkijos jaunimo kūrybinės meninės dirbtuves ir dailės pleneras, sukurta projekto „Facebooko“ grupė, kurioje jaunuoliai įgijo galimybę dalytis informacija apie vykstančias veiklas abiejose šalyse. Projekto dalyviai rengė pristatymus apie LDK istoriją.

BMGF ir KM [BP 2] parėmė Panevėžio m., Elektrėnų, Kelmės r., Tauragės r. SVB bibliotekų projektus. Panevėžio m. biblioteka vykdė projektą „3D: Domėkis. Dalyvauk. Dalinkis“. Pasiūlytos naujos kokybiško laisvalaikio praleidimo vaikams ir jaunimui formos: 3D modeliavimas, stopkadro filmukų kūrimas, skaitmeninė fotografija, Jaunojo informatiko mokyklėlė. Elektrėnų SVB vykdė projektą „Saviraiškos erdvės paaugliams ir jaunimui įkūrimas“. Buvo siekiama skatinti kūrybiškumą, ugdyti kompetencijas IT srityje organizuojant *Autocad* mokymus ir kūrybinius užsiėmimus 3D kūrybinių dirbtuvių laboratorijoje, intelektualius interaktyvius stalo žaidimus, protų mūšius ir kt. Kelmės r. SVB vykdė projektą „Inovatyvi bibliotekos erdvė – jaunimo saviraiškai“. Buvo sukurta 14–24 metų jaunuoliams skirta, naujausiomis technologijomis aprūpinta, asmenybei tobulėti prasmingai leidžiant laisvalaikį pritaikyta erdvė. Tauragės r. SVB vykdė projektą „Jaunųjų inžinierių laboratorija (2015–2016 m.)“. Įrengus laboratoriją su įvairiomis techninėmis bei elektronikos priemonėmis buvo sudarytos sąlygos prasmingam jaunimo užimtumui, verslumo skatinimui, kūrybiškumui.

Panašaus pobūdžio projektus rėmė Lietuvos kultūros taryba ir savivaldybės. 2016 m. LKT finansavo Vilniaus m. SCB projektą „Mano kambarėly keturios kėdutės“. Projektas skirtas vaikams ir paaugliams susikurti personalinę „erdvę“ bibliotekoje, tokią, kokią ją įsivaizduoja, naudojant įvairias meno priemones. LKT ir SV parėmė Kelmės r. bibliotekos projektą „Jaunimo inovatyvios erdvės paslaugų plėtra“.

Savivaldybės parėmė Kretingos r. bibliotekos projektą „Atvira jaunimo erdvė *Savas kampas* bibliotekoje“, Mažeikių r. bibliotekininkų draugijos projektą „Jaunimo erdvė – laisvalaikiui ir iniciatyvoms“, Alytaus r. SVB Ūdrijos filialo projektą „Atrask erdves saviraiškai ir kūrybai“.

Projektai skirti atskiroms kūrybinio meninio ugdymo sritims. Lietuvos kultūros taryba 2016 m. parėmė Kupiškio r. SVB projektą „Fotografijos mokymai-paroda *Neatrastas Kupiškis*“. Savivaldybės finansavo Tauragės r. SVB projektą „Lėlių paradas“, Šilutės r. SVB projektą „Jaunimo divizionas – ateik, mąstyk, šturmuok“. Vykdamas pastarąjį projektą bibliotekoje sukurtas galvosūkių kambarys. Meninės kūrybos skatinimo kontekste pažymėtinas Druskininkų bibliotekos dalyvavimas kitų institucijų projekte. 2015 m. biblioteka įsitraukė į VšĮ „Žaliasis taškas“ ir VšĮ „RV Agentūra“ vykdomą projektą „Kita forma bibliotekose“. Jį įgyvendinant vyko užsiėmimai, kaip pasitelkus kūrybiškumą ir savo aplinkoje rastas atliekas sukurti naujus, funkcionalius, butyje ar interjere pritaikomus daiktus. Vaikai buvo mokami iš atliekų pasigaminti vėl naudojamus daiktus: muzikos instrumentus, aksesuarus, kanceliarinius reikmenis. Mokytojai supažindinti su galimybe ekodizainą pritaikyti švietimo įstaigose.

Plėtėsi projektuose numatytų darbo formų ir metodų spektras. Aptarsime 2017 m. Kauno r., Birštono, Kelmės r. bibliotekų projektus. Kauno r. biblioteka laimėjo LKT projektą „Knygos menas bibliotekoje“. Projektas pakvietė vaikus į įvairias edukacijas: mirioramų – ritininių knygų dirbtuves, tapybos ant vandens edukacijas, tapybos ant akmenėlių; Olego Karavajevio dailės studijos¹¹¹ edukacijas Garliavoje. LKT, KM ir SV parėmė Birštono bibliotekos projektą „Biblioteka – kūrybinių atradimų namai“. Bendradarbiaujant su kūrybinių industrijų atstovais, Birštono gimnazija ir Nemajūnų dienos centru organizuotos veiklos: viktorinos, 3D spausdinimo dirbtuvės, robotikos technologijų laboratorija, smėlio terapija ir kt. Kelmės r. biblioteka vykdė projektą „Inovatyvios bibliotekos paslaugos vaikams“ (rėmėjos – LKT, SV). Skatinant kūrybiškumą panaudotos naujosios technologijos ir inovatyvios priemonės: 3D modeliaavimas, žaidimų pultas su judesio kamera, interaktyvios grindys, kūrybinis braižymas, magnetinių kubelių konstravimas ir kt.

Pažymėtini Kauno m. ir Šiaulių m. bibliotekų vykdyti originalūs projektai. Lietuvos kultūros taryba ir Kultūros ministerija parėmė Kauno m. bibliotekos projektą „Jaunimo teatro akademija“. Vykdamas projektą talkino partneriai: Kauno miesto kamerinis teatras, VšĮ Kauno medijų centras ir kt. Projekto dalyviai ugdė teatrinės raiškos įgūdžius ištraukdami į kūrybines užduotis, improvizacijas, vaidmenų žaidimus, psichoterapines praktikas, judesio ir viešojo kalbėjimo technikas. Užsiėmimus vedė žinomi teatro pasaulio atstovai: šokio teatro „Aura“ vadovė Birutė Letukaitė, režisieriai Gytis Padegimas ir Gildas Aleksa, aktorius Vytautas Gasiliūnas, teatro ir kino kritikas Vaidas Jauniškis, dramaturgas Mindaugas Nastaravičius, Oratorių mokyklos vadovė Vilma Kubilienė ir kiti. Projekto vykdymo pabaigoje vaikai parengė spektaklį „Skrudžo¹¹² Kalėdos“, kurį rodė kalėdiniu laikotarpiu. Sukurta projekto svetainė www.teatroakademija.lt. Šiaulių m. SVB vykdė projektą „Rėkyvos lobių paieška“ (rėmėjos – LKT, SV). Siekta paskatinti netradicines veiklas. Sukurtas naujas interaktyvus žaidimas – lobių paieškos. Jos vyko bibliotekoje: 1–5 klasių moksleiviai su mokytojais keliavo ieškoti Rėkyvos „lobių“ (konkretus miesto objektas, jo istorija).

Kūrybinė vaikų veikla buvo skatinama per vasaros atostogas. Projektus finansavo savivaldybės. 2007 m. Panevėžio m. centrinė biblioteka ir jos filialai, Vilniaus m. SCB filialai projektus skyrė vaikų užimtumui vasarą – edukacinėms kūrybinėms stovykloms organizuoti. Panevėžio m. VB vaikų literatūros skyriuje „Žalioji pelėda“, „Židinio“, Smėlynės, vaikų bibliotekoje „Žiburėlis“ veikė vaikų vasaros stovyklos. Vaikai dalyvavo literatūrinėse viktorinose, susitikimuose, bibliografinėse pamokėlėse, mokėsi įvairių piešimo „gudrybių“, rengė parodas, dalyvavo kūrybiniuose poezijos konkursuose, vyko į pažintines ekskursijas Panevėžio mieste. Su bibliotekininkų pagalba vaikai leido stovyklų laikraščius. Panašaus

¹¹¹ Dailės studija pradėjo veiklą 2001 m.

¹¹² Skrudžas – komiksų ir animacinių filmų herojus.

pobūdžio projektus Vilniuje vykdė Naujosios Vilnios biblioteka (2007 m., projektas „Vaikų vasaros dienos stovykla *Robinzonų Sala*“), Tomo Zano biblioteka (2007 m., projektas „Vaikų vasaros poilsio programa *Fantazija*“), Panevėžio rajone – Ėriškių k. biblioteka (2013 m., projektas „Vaikų vasaros stovyklėlė *Kodėl į biblioteką, o ne į gatvę?*“), Velžio mst. biblioteka (2013 m., projektas „Vaikų kūrybiškumo skatinimas. Kūrybingas laisvalaikis vasaros dienos stovyklos metu“).

Pažymėtina, kad tokio pobūdžio novatoriškus projektus parėmė Lietuvos kultūros taryba. Šilutės r. biblioteka vykdė tęstinį projektą „Jaunieji genijai – menininkai“ (2015 m., 2017 m.). 2015 m. organizuotoje stovyklose dalyvavo atostogaujantys jaunieji šilutiškiai. Tradiciškai stovyklose mokyta teatro žmonėms reikalingų įgūdžių – režisuoti spektaklius, kurti scenarijus, pritaikyti muzikinius kūrinius ir kt. Organizuotose kūrybinėse dirbtuvėse aktoriai kūrė kartu su vaikais¹¹³. Kauno m. biblioteka vykdė projektą „Greimo žurnalistikos akademija“ (2016 m.). Organizuota jaunimo kūrybinio rašymo vasaros stovykla Petrašiūnų ir Panemunės struktūriniuose padaliniuose. Stovyklos tikslas – suteikti moksleiviams teorinių ir praktinių žurnalistinio darbo įgūdžių. Paskaitas ir kūrybines dirbtuves organizavo žurnalistai, literatūros kritikai, rašytojai, dainininkai, viešųjų ryšių specialistai. Geriausi moksleivių tekstai publikuoti portale www.kaunozinios.lt.

Suaugusiems gyventojams projektų skirta mažiau. 2007 m. buvo vykdomi tik du jiems skirti projektai. Plungės r. SVB Narvaišių k. filialas vykdė projektą „Nuo gelstančių lapų iki sniego gniūžtės“ (rėmėja – KM), pagrindiniu jo renginiu tapo floristikos seminaras. Klaipėdos r. SVB Judrėnų filialas įgyvendino projektą „Meno mylėtojų kūrybos pleneras“ (rėmėja – SV).

Ryškejo orientacija į kūrybinių dirbtuvių organizavimą. Kūrybinės dirbtuvės sujungė įvairias temas. Kupiškio r. SVB projektas „Kūrybinės dirbtuvės – dar vienas žingsnis knygos link“ (2012–2013 m., rėmėjai – KRF, SV, UAB „Patogu pirkti“) buvo skirtas norintiems išbandyti save meninėje veikloje. 2012 m. bibliotekoje veikė penkios kūrybinės dirbtuvės: „Velykinių puokščių kompozicijos“, „Kūrybiniai darbai savęs pažinimui“, „Vilnos vėlimo menas“, „Knygos kelias“, „Popieriniai stebuklai“. 2013 m. projekto dalyviai kūrybinėse dirbtuvėse kūrė floristines kompozicijas, piešė ant stiklo ir vandens, kūrė iliustracijas knygoms, išbandė vilnos vėlimo techniką. Klaipėdos r. SVB drauge su Klaipėdos apskrities viešąja biblioteka (KIAVB) vykdė KM paremtą projektą „Keliaujantis menas“ (2012 m.). Kūrybinės dirbtuvės surengtos Priekulės m. filiale (kūrybinio rašymo) ir Vėžaičių mst. filiale (akvarelės liejimo).

Projektai skirti kūrybiškumui skatinti įvairiose meno srityse. 2015 m. Skuodo r. biblioteka įgyvendino projektą-educacinių renginių ciklą „Menas žmogaus gerovei“. Įgyvendinant projektą surengti piešimo ant stiklo, dekupažo¹¹⁴, vėlimo iš vilnos, floristikos mokymai. Baigiamasis projekto renginys – sukurtų darbų paroda. Klaipėdos r. SVB vykdė projektą „Nuo tradicijos iki meno“. Pristatytas karpinių menas. Bibliotekos darbuotoja Zita Kontrimienė eksponavo ir pristatė savo karpinių parodą bei surengė karpinių karpymo valandėles filialuose. Abu projektus parėmė savivaldybės.

Kretingos r. SVB biblioteka kūrybinę meninę veiklą susiejo su meno terapija. 2016 m. biblioteka vykdė projektą „Meno terapija ir edukacija moterims“ (rėmėjai – LKT ir SV). Projekto partneriais buvo Kretingos moterų informacijos ir mokymų centras, Kretingos rajono pedagogų švietimo centras, Kretingos meno klubas PINX. Projektas turėjo tikslą Kretingos m. moterims sudaryti sąlygas ugdyti savo kūrybinį potencialą, tobulėti meno srityje, meną pateikiant ne vien kaip malonų laisvalaikio užsiėmimą, bet kaip efektyvią terapiją dvasinėms ir fizinėms problemoms spręsti, priemonę lavėti, laisvėti. Užsiėmimuose siekta jungti dailės terapiją ir edukaciją, muzikos terapiją, biblioterapiją bei rankdarbių edukaciją. Meninei kūrybai viešinti skirtas Vilniaus m. SCB Lazdynų filialo projektas „Kuriantys lazdyniečiai“ (2016 m., rėmėja – LKT). Lankytojai turėjo galimybę susipažinti su Veronikos Tauragienės ir Živilės Vasiliauskienės tapybos darbais. Plungės r. SVB vykdė projektą „Lauko fotografijos paroda „Fotoalėja – 2016“

¹¹³ Plačiau žr. Gerulienė, V. Žymūs lėlininkai stovykloje su vaikais (Šilutė). *Tarp knygy*, 2015, spalio, p. 36.

¹¹⁴ Dekupažas (pranc. k. *decouper* – iškirpti, išpjauti) – daiktų dekoravimo įvairiais piešinėliais technika.

(rėmėja – SV). Dalyvavo Plungės ir Rietavo krašto fotoklubas „Žybt“, Tauragės fotoklubas „Fotojūra“. Sukurta ir eksponuota daugiau kaip 100 darbų.

Įvairūs kūrybiniai užsiėmimai 2017 m. buvo numatyti pagal Skuodo r., Ignalinos r., Elektrėnų, Šiaulių r. Kuršėnų ir kitų bibliotekų projektus. Lietuvos kultūros taryba ir Kultūros ministerija parėmė Skuodo r. SVB bibliotekos projektą. Biblioteka kartu su partneriais (Gėsalų, Vižančių kaimų bendruomenės, Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokykla, Skuodo dekanato šeimos centras) vykdė projektą „At-rask neatrastus savo gebėjimus bibliotekoje“. Projekto tikslas – skatinti šeimų užimtumą. Siekta padėti rasti naujų laisvalaikio leidimo būdų, netgi įgyti naujų įgūdžių bei panaudoti juos šeimos finansiniam gėriui kurti. Šeimoms buvo pasiūlyti edukaciniai kūrybiniai užsiėmimai: sausasis ir šlapiasis vėlimas iš vilnos, dekupažas, dirbiniai iš odos, floristika, sutažas¹¹⁵, tapyba ant šilko, mezgimas ir nėrimas su karo-liukais ir kauline adata, audimas, dekoratyviniai dirbiniai iš cemento. Lietuvos kultūros taryba finansavo Ignalinos r. bibliotekos projektą „Kūrybos ABC“. Įgyvendinant projektą lankytojai supažindinti su meno terapijos poveikiu sveikatai; praktiniai užsiėmimai skirti ornamentui, kaleidoskopui gaminti, mandaloms, fraktalams¹¹⁶ piešti. Fraktalams piešti skirtas Elektrėnų bibliotekos projektas „Fraktalų terapija – netradicinė sielų gydykla“, kurį parėmė savivaldybė. Šiaulių r. Kuršėnų biblioteka vykdė projektą „Fotomeno erdvės Kuršėnų bibliotekoje“ (rėmėjos – LKT ir SV). Buvo organizuoti fotomeno kursai, kurių dalyviai, padedant lektoriams, bendradarbiaujant su Šiaulių „Aušros“ muziejaus padaliniu – Fotografijos muziejumi, mokėsi fotografijos meno.

2.5. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektai

Duomenys apie gyventojų kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų vykdymą 2007, 2013, 2015–2017 metais pateikiami 12 lentelėje. Nors tokio pobūdžio projektai svarbūs, jų skaičiai gana kuklūs.

12 lentelė. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityse, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

Metai	Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
1 2007 m.	Prienų SVB (1, Vr – 1)	Klaipėdos r. SVB (1, Tr – 1)		Radviliškio r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1)		3
2 2013 m.		Klaipėdos m. SVB (1, Nr – 1)	Panevėžio m. SVB (1, Nr – 1), Pasvalio SVB (1, Nr – 1), Utenos SVB (1, Nr – 1), Zarasų r. SVB (1, Tr – 1)	Šiaulių m. SVB (1, Nr – 1); Šiaulių r. SVB (1, Nr – 1)	Trakų r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1), Ukmergės r. SVB (1, Nr – 1), Lazdijų r. SVB (1, Nr – 1)	10

¹¹⁵ Sutažas (pranc. k. *soutache* – galionas, apsiuvas, apvadas) reiškia siaurą, skersai sukryžiuotų šilkinųjų siūlų apdailos virvelę, apvadą, naudojamą siuvinių apdailai.

¹¹⁶ Fraktalas (lotyn. k. *fractus* – suskaldytas) – sudėtinis geometrinis darinys, kurio atskiri fragmentai yra panašūs arba identiški visumai arba kitiems fragmentams. Pagrindinė fraktalų bendra savybė yra panašumas į save, t. y. išdidinta maža geometrinės struktūros dalis atrodo identiška didesnei daliai. Fraktalų piešimas – žmogaus psichinės būsenos diagnozavimo priemonė.

Metai	Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8), Alytaus apskr. (5)	Iš viso
3 2015 m.	Kėdainių r. SVB (1, nenurodyta – 1), Prienų SVB (2, Tr – 1, Nr – 2), Raseinių SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Marijampolės SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)		Ignalinos r. SVB (2, Tr – 1, Nr – 2)	Mažeikių r. SVB (1, Nr – 1), Plungės r. SVB (1, Vr – 1)	Ukmergės r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1), Švenčionių r. SVB (1, Vr – 1)	11
4 2016 m.	Prienų SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Raseinių SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Marijampolės SVB (2, Tr – 1, Nr – 2)	Kretingos r. SVB (1, Vr – 1)	Biržų r. SVB (1, Nr – 1), Ignalinos r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Utenos SVB (1, Nr – 1)	Šiaulių m. SVB (1, Nr – 1)	Ukmergės r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1, Vr – 1)	10
5 2017 m.	Kauno m. SVB (1, Nr – 2, Vr – 1), Kauno r. SVB (1, Nr – 1)	Klaipėdos m. SVB (2, Nr – 4, Vr – 2), Kretingos r. SVB (1, Vr – 1)	Panevėžio m. SVB (1, Vr – 1); Pasvalio SVB (1, Nr – 2)		Lazdijų r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1)	8
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdytant projektus	*Kauno apskr. bibliotekos: 9, Tr – 4, Nr – 8, Vr – 2, nenurodyta – 1; *Marijampolės apskr. bibliotekos: 3, Tr – 2, Nr – 3, Vr – 0; *Klaipėdos apskr. bibliotekos: 6, Tr – 1, Nr – 5, Vr – 4; *Tauragės apskr. bibliotekos: projektų nevykdė; *Panevėžio apskr. bibliotekos: 5, Tr – 0, Nr – 5, Vr – 1; *Utenos apskr. bibliotekos: 6, Tr – 3, Nr – 5, Vr – 0; *Šiaulių apskr. bibliotekos: 4, Tr – 0, Nr – 4, Vr – 1; *Telšių apskr. bibliotekos: 2, Tr – 0, Nr – 1, Vr – 1; *Vilniaus apskr. bibliotekos: 5, Tr – 2, Nr – 4, Vr – 4; *Alytaus apskr. bibliotekos: 2, Tr – 0, Nr – 2, Vr – 1 Vykdyta projektų: 42; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 12, Nr – 37, Vr – 14, nenurodyta – 1					42

Vykdyti 42 projektai. Prienų SVB, Raseinių SVB (Kauno apskr.), Marijampolės SVB (Marijampolės apskr.), Klaipėdos m. SVB, Kretingos r. SVB (Klaipėdos apskr.), Panevėžio m. SVB, Panevėžio r. SVB (Panevėžio apskr.), Ignalinos r. SVB (Utenos apskr.), Šiaulių m. SVB (Šiaulių apskr.), Ukmergės r. SVB (Vilniaus apskr.), Lazdijų r. SVB (Alytaus apskr.) skirtingais metais vykdė po 2–4 projektus. 37 bibliotekos (61,7 proc.) projektų nevykdė. Dominavo nacionalinių rėmėjų parama.

Gyventojų kompiuteriniam raštingumui ugdyti buvo naudingi aljanso „Langas į ateitį“ organizuoti mokymai. 2007 m. bibliotekoms priskirtini tik trys projektai, skirti gyventojų kompiuteriniam, skaitmeniniam raštingumui ugdyti. Klaipėdos r. SVB vykdė Europos socialinio fondo finansuojamą projektą „Klaipėdos rajono seniūnijų dirbančiųjų gyventojų kompiuterinio raštingumo skatinimas“ (pradėtas vykdyti 2006 m.), Radviliškio r. SVB – Kultūros ministerijos ir savivaldybės paremtą projektą „Skaityttojui naujausios informacinės technologijos“, Prienų SVB – savivaldybės paremta projektą „Skaitmeninės eros sankryžoje“.

Gyventojų kompiuterinio raštingumo ugdymas efektyviai buvo sprendžiamas bibliotekoms dalyvaujant projekte „Bibliotekos pažangai“. 2008–2012 m. bibliotekininkai kompiuterinio raštingumo žinių suteikė daugiau nei 60 tūkst. šalies gyventojų¹¹⁷. 2013 m. mokymai, vykdant projektą „Bibliotekos pažangai“, buvo tęsiami. Atkreiptinas dėmesys į Prienų centrinės bibliotekos ir jos filialų patirtį. Buvo vykdoma 3 modulių gyventojų mokymo programa. Grupės buvo sudaromos pagal pageidaujančių mokytis poreikius, žinias ir gebėjimus bei atsižvelgiant į bibliotekos turimas kompiuterines darbo vietas ir naudojant projekto metu gautą įrangą. Gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymų programą sudarė 3 moduliai: 1 modulis „nE-Drąsiems“ – pradedantiems, neturintiems skaitmeninio raštingumo žinių ir gebėjimų; 2 modulis „nE-Pasitikintiems“ – pažengusiems, turintiems šiek tiek žinių ir įgūdžių; 3 modulis „nE-Pritaikantiems“ – gyventojams, pageidaujantiems plėsti interneto naudojimo įgūdžius, išmokti naudotis elektroninėmis valdžios ir verslo paslaugomis, t. y. kompiuterį ir internetą pritaikyti kasdieniams gyvenimo poreikiams tenkinti ir gerinti savo gyvenimo kokybę (bankas, deklaravimas, sveikatos paslaugos, darbo paieška, poilsis ir kt.).

Nuo 2013 m. gyventojų kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų padaugėjo: po 10–11 projektų vykdyta 2013, 2015–2016 metais, 2017 m. – 8. Zarasų r. biblioteka gavo ES paramą. Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai finansavo bibliotekos projektą „Mobilus mokymo centras kaimo bendruomenių švietimui (2012–2014 m.)“. Projekto tikslas: paskatinti kaimo bendruomenes naujoms iniciatyvoms, mokant vyresnio amžiaus žmones naudotis internetu teikiamomis galimybėmis, jaunimui suteikiant žinių ir gebėjimų naudotis naujomis interneto technologijomis – žiniatinkliu 2.0. Įrengus mobilųjį mokymo centrą vyresnio amžiaus žmonėms organizuoti kompiuterinio raštingumo mokymai „Kompiuterio pradžiamokslis“, „Sveikata – brangiausias turtas“, „Mokomės filmuoti“, „Bendravimas Skype“, „E. valdžios paslaugos“. Jaunuoliai mokėsi naudotis vaizdo kamera, kūrė filmukus apie kaimo bendruomenės gyvenimą ir, naudodamiesi žiniatinklio 2.0 technologijomis, skelbė juos internete.

Turiningas programas numatė Utenos ir Pasvalio bibliotekų projektai, kuriuos parėmė Kultūros ministerija. Utenos bibliotekos projektą „Efektyvus technologijų naudojimas: neatrastos galimybės mokymuisi, laisvalaikiui ir kūrybai“ įgyvendinti padėjo partneriai: VU Komunikacijos fakultetas, VGTU leidyklos „Technika“ Elektroninės leidybos skyrius, VšĮ „Skaitmeninių bendruomenių link“, VšĮ Informacijos technologijų mokymo centras. Mokymai vyko Utenos r., Anykščių r., Ignalinos r., Molėtų r., Višagino ir Zarasų r. bibliotekose. Sudarytos galimybės susipažinti su elektroninėmis knygomis, jų formatais, nesudėtingomis skaitmeninio turinio kūrimo programomis, planšetiniu kompiuteriu, slaptažodžių saugumu, socialinių tinklų nauda bei jų grėsmėmis ir kt. Pasvalio bibliotekos vykdyto projekto „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – skaitmeninės kompetencijos ugdymo centras“ tikslas – tapti pirmu skaitmeninės kompetencijos ugdymo bei skaitmeninių technologijų centru Pasvalio krašte. Įgyvendinant projektą parengtos skaitmeniniams įgūdžiams tobulinti skirtos edukacinės programos, pritaikytos skirtingoms vartotojų grupėms, organizuoti mokymai pagal sukurtas mokymo programas; sukurta virtuali erdvė vaikams ir jaunimui – interneto svetainė, kuri pildoma pačių vartotojų sukurtu skaitmeniniu turiniu; sukurta ugdymo įstaigų bendradarbiavimo tinklas skaitmeninio raštingumo mokymams; surengta konferencija „Šiandienos galimybės ir ateities tendencijos ugdant skaitmeninę kompetenciją bibliotekose“.

Kultūros ministerija ir savivaldybė parėmė Lazdijų r. bibliotekos projektą „Informacinis raštingumas bibliotekose *Mums rūpi!*“ Parengtos dvi metodinės priemonės „Informacinis raštingumas iki 18 m.“ ir „Informacinis raštingumas suaugusiems“, pagal kurias organizuoti mokymai. Šiaulių m., Panevėžio m., Šiaulių r. bibliotekų projektus parėmė Kultūros ministerija. Pažymėtina, kad vykdant Šiaulių m. ir

¹¹⁷ *Moderniai visuomenei – naujoviška biblioteka*. Projekto „Bibliotekos pažangai“ (2008–2012) įtaka Lietuvos viešųjų bibliotekų raidai, p. 6. Prieiga per internetą: <http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/Moderniai%20visuomenei-small.pdf>. Žiūrėta 2018-09-12.

Panevėžio m. bibliotekų projektus atsigręžta į socialiai pažeidžiamų žmonių grupes. Šiaulių m. SVB vykdė projektą „Kompiuterinis ir informacinis raštingumas: mokymosi visą gyvenimą galimybės“. Daugiausia dėmesio atkreipta į negalią turinčius žmones, bedarbius, senjorus. Į socialiai pažeidžiamas žmonių grupes buvo orientuotas Panevėžio m. bibliotekos projektas „E-žinios kiekvienam“. Organizuoti kompleksiniai informacinio raštingumo kursai, neįgaliuosius apmokant namuose ar neįgaliųjų draugijos patalpose. Šiaulių r. centrinė biblioteka ir Gilaičių filialas vykdė projektą „Informacinės technologijos – tiltas tarp kartų“. Gilaičių, Sauginių ir aplinkinių kaimų vyresniosios kartos žmonėms ir jaunimui organizuoti kompiuterinio raštingumo mokymai. Mokymo programos medžiaga išleista atskiru leidiniu „Informacinės technologijos – tiltas tarp kartų“.

Plėtėsi gyventojų skaitmeninio raštingumo ugdymo projektų tematika. Turiningą skaitmeninio raštingumo ugdymo projektą 2014 m. vykdė Lazdijų r. biblioteka. Kultūros ministerija parėmė bibliotekos projektą „Mus jungia biblioteka“. Įgyvendinant projektą parengta mokymų programa ir organizuoti mokymai gyventojams, kurių metu Lazdijų r., Varėnos r. ir Druskininkų bibliotekų lankytojai buvo supažindinti su elektroniniais žemėlapiais, Lietuvos erdvinės informacijos portalo www.geoportal.lt ir Registrų centro REGIA teikiamomis elektroninėmis paslaugomis. Vykdydama projektą biblioteka surengė Lazdijų, Druskininkų ir Varėnos ugdymo, švietimo įstaigoms ir regiono bibliotekų atstovams konferenciją „Medijų ir informacinis raštingumas: pažintis su naujienomis ir reklama“¹¹⁸. Atkreiptinas dėmesys į Vilniaus m. SCB ir asociacijos „Langas į ateitį“ dalyvavimą tarptautiniame projekte „E. skautai – moderatorių įgalinimas skirtingų kartų dialogui“. Projektas finansuotas pagal „Leonardo da Vinci“ programą. Jo idėja – paskatinti jaunimo ir senjorų socialinę ir skaitmeninę įtrauktį, mezgant skirtingų kartų dialogą bei tarpusavio supratimą. Kitaip tariant, buvo kuriamas mokymosi ratas, kuriame jaunuoliai mokė senjorus naudotis informacinėmis technologijomis, o senjorai dalijosi patirtimi, krašto istorijos žiniomis ir pan. Projektas buvo įgyvendinamas Vilniaus centrinėje bibliotekoje Žirmūnuose, taip pat Antakalnio ir Pilaitės filialuose.

Tad gyventojai buvo supažindinami su naujomis elektroninėmis paslaugomis, mokomi naudotis jų teikiamomis galimybėmis. Apžvelgsime Ukmergės r., Raseinių, Ignalinos r., Prienų r. bibliotekų 2015 m. vykdytus projektus. BMGF, KM [BP 2] ir SV parėmė Ukmergės r. SVB projektą „E-paslaugų fakultetas „Žinios naudingos tada, kai jos gali palengvinti gyvenimą“. Viešojoje bibliotekoje organizuoti kompiuterinio raštingumo ir elektroninių paslaugų kursai senjorams. BMGF, KM [BP 2] parėmė Raseinių, Ignalinos r., Prienų r. bibliotekų projektus. Raseinių biblioteką vykdė projektą „Pažangėjanti biblioteka kiekvienam“. Projekto tikslas – ugdyti gyventojų skaitmenines kompetencijas, įtraukiant vietos bendruomenių narius į skaitmeninio turinio kūrimą. Gyventojai supažindinti su skaitmeninio turinio kūrimo programų „Corel Draw“, „Adobe Photoshop“ ir „Adobe Premiere Pro“ pagrindais. Ignalinos r. biblioteka vykdė projektą „Vidutinio, vyresnio ir pagyvenusio amžiaus žmonių informacinių, socialinių ir sveikatingumo įgūdžių ugdymas naudojant naujausias kompiuterines technologijas Ignalinos rajono ir Visagino miesto bibliotekose“. Jo tikslas – sudaryti geresnes sąlygas gyventojams susipažinti ir naudotis elektroninėmis paslaugomis bei specialiomis kompiuterinėmis programomis. Įgyvendinant Prienų bibliotekos projektą „Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams (2015–2016 m.)“ siekta suteikti rajono gyventojams kuo daugiau informacijos apie atvirosios prieigos informacinius išteklius. Vietos bendruomenės nariai per mokymus, edukacijas ir konsultacijas susipažino su elektroninėmis verslo, valstybinių institucijų viešosiomis ir administravimo paslaugomis; išmoko naudotis planšetinių kompiuterių teikiamomis galimybėmis. Paskatinti naudoti šiuolaikines inovatyvias technologijas siekta ir LKT paremtu bibliotekos projektu „Inovatyvi elektroninių paslaugų sklaida Prienų rajone“.

¹¹⁸ Informacijos, medijų raštingumas kartu su informacinių ir kompiuterinių technologijų raštingumu ir skaitmeniniu raštingumu vienas kitą papildo. UNESCO siūlo sujungti abu raštingumus į vieną – medijų ir informacinį raštingumą. Žr. Grigas, V.; Šuminas, A.; Gudiničius, A.; Grigaliūnas, M. *Šiuolaikinės medijos ir informacija: požeminiai garažai Google karalystėje*. Vilnius: Akademine leidyba, 2016.

Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektus rėmė LKT, ŠMM. Biržų r. biblioteka įgyvendino projektą „E. paslaugos arčiau namų“ (2016 m., rėmėja – LKT). Surengti mokymai kaimo bendruomenėse. Mokymų grupės išklausė kursą pagal temas: internetas (informacijos paieška, išsaugojimas, www adresų kolekcijos); CV kūrimas; darbo paieška; elektroninės paslaugos (bibliotekų e. paslaugos, e. bankininkystė, e. valdžia ir kt.); el. paštas; socialiniai tinklai (*Gmail, Facebook, Youtube*); saugumas internete. ŠMM parėmė Marijampolės bibliotekos projektą „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programa *IT akademija*“. Partnerė – Marijampolės teritorinė darbo birža. Projekto tikslas – organizuojant kompiuterinio ir informacinio raštingumo, informacijos valdymo ir darbo su informacinėmis technologijomis mokymus ugdyti visuomenei ir darbo rinkai aktualias suaugusiųjų kompetencijas. Mokymų programą sudarė 9 moduliai: „Kompiuterinio raštingumo pradmenys“, „Dokumentų rengimas“, „Skaitmeninis raštingumas išsamiai“ ir kt., kuriuos programos dalyviai galėjo pasirinkti pagal poreikį ir pradinių žinių lygmenį.

Daugiau dėmesio skirta vyresniojo ir senyvo amžiaus vartotojams. Utenos biblioteka įgyvendino projektą „Skaitmeninės atminties pamokos senjoram“ (2016 m., rėmėja – ŠMM). Tai buvo mokymo programa Utenos TAU klausytojams. Ją sudarė 9 teminiai moduliai. Mokymų temos: „Tekstinės ir vaizdinės informacijos skaitmeninimas“, „Interneto taikymas šeimos genealogijos ir lokalsios bendruomenės istorijos tyrimuose“, „Informacijos publikavimas internete“, „Ką paliksime anūkams?“ ir kt. Lietuvos kultūros taryba, Kultūros ministerija, UAB „Mūsų laikas“ parėmė Klaipėdos m. SVB projektą „Nugalėk elektroninių paslaugų baimę“ (2017 m.). Projektas turėjo daug partnerių: VšĮ „Trečiasis amžius“, Klaipėdos pagyvenusių žmonių asociacija ir kt. Siekta skatinti vyresniojo amžiaus žmones aktyviau naudotis elektroninėmis paslaugomis, padėti nugalėti baimes, siekiant sumažinti informacinę ir skaitmeninę atskirtį, ir užtikrinti viešųjų paslaugų prieinamumą bei mokymosi visą gyvenimą galimybę.

Šiek tiek padaugėjo projektų, skirtų medijų ir informaciniam raštingumui ugdyti. Lietuvos kultūros taryba ir savivaldybė parėmė Lazdijų r. bibliotekos drauge su partneriais (VšĮ Lazdijų švietimo centras, Lazdijų rajono Neįgalųjų draugija, Alytaus TAU Seirijų f.) projektą „Medijų ir informacinis raštingumas: galimybės ir iššūkiai“ (2017 m.). Projekto tikslas – ugdyti visuomenės bendravimo ir naujo turinio kūrimo medijose įgūdžius efektyviai naudojantis vaizdais, garsais ir tekstais. Surengti praktiniai mokymai, sukurtas virtualus turas po Lazdijų, Veisiejų, Seirijų bibliotekas. Vykdomus projektus siekta pritaikyti skirtingoms vartotojų grupėms. Šiaulių m. biblioteka 2016 m. vykdė projektą „Medijų ir informacinio raštingumo mokymai Šiaulių miesto bendruomenėms“ (rėmėja – LKT, partnerė – UAB „Media Traffic“). Jo tikslas – ugdyti jaunimo, taip pat organizacijų, dirbančių su neįgaliais asmenimis, atstovų galimybes atsakingai naudotis, kritiškai vertinti ir analizuoti medijuotą informacinį turinį. Kauno m. biblioteka vykdė projektą „Medijų ir informacinio raštingumo akademija“ (2017 m., rėmėjos – LKT, KM, SV). Projektas turėjo tikslą suteikti vyresniojo amžiaus žmonėms medijų ir informacinio raštingumo žinių bei praktinių jų panaudojimo įgūdžių. Kursų dalyviai mokėsi praktiškai naudotis įvairiomis viešųjų institucijų internetu teikiamomis paslaugomis, kūrė savo profilio ar reikiamo produkto pristatymą socialiniuose tinkluose, gilinosi į virtualaus pasaulio teikiamas galimybes. Siekiant užtikrinti mokymo programos tęstinumą ir ugdyti bibliotekininkų informacinio raštingumo įgūdžius, buvo surengti 20 ak. val. mokymai 25 bibliotekos darbuotojams¹¹⁹. Panašių tikslų siekė LKT ir KM finansuotas Pasvalio bibliotekos projektas „Informacijos pasaulyje: suprask, vertink, naudok“ (2017–2018 m.).

Vaikų ir jaunimo kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo uždaviniai buvo sprendžiami kai kurių edukacinių, kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų kontekste, taip pat vykdant atskirus projektus. Projektus, skirtus tam tikrų kategorijų vaikų ir jaunimo skaitmeniniam

¹¹⁹ Žr. Straupytė, M. Medijų ir informacinio raštingumo akademija (Kaunas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 39.

raštingumui ugdyti, 2013 m. vykdė Klaipėdos m., Trakų r. ir Ukmergės r. bibliotekos. Klaipėdos m. bibliotekos su partneriais (Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centras, Kretingos rajono pedagogų švietimo centras) vykdytas projektas „Kai „Google“ nepadeda, padės Biblioteka!“ (rėmėja – KM) buvo skirtas pedagogams ir vyresniųjų klasių gimnazijų moksleiviams. Informacinio raštingumo mokymais siekta supažindinti su kokybiškais interneto šaltiniais mokslui ir studijoms, skleisti ir populiarinti bibliotekų elektronines paslaugas, bibliotekose prenumeruojamas duomenų bazes, ugdyti gebėjimus bei skatinti naudotis bibliotekos sukurtais skaitmeninės informacijos šaltiniais. Trakų r. biblioteka vykdė projektą „Esu jaunas, energingas, naujovių ieškantis žmogus“ (rėmėjos – KM ir SV), kurio tikslas – skatinti siekiančių žinių, tačiau neturinčių finansinių galimybių jaunuolių motyvaciją naudotis naujomis informacinėmis technologijomis ir bibliotekos paslaugomis, susipažinti ir išbandyti naujausius mobiliuosius įrenginius (planšetinius kompiuterius), programinę įrangą ir kitas modernias technologijas. Ukmergės r. biblioteka vykdė KM paremtą projektą „@š mokausi su draugais“. Projektas skirtas „Ryto“ specialiosios mokyklos mokiniams (intelektu sutrikimų turintiems vaikams). Buvo siekiama suteikti vaikams ir jaunimui galimybę įgyti kompiuterinio raštingumo pagrindus ir tobulinti jau turimus informacinio raštingumo įgūdžius.

Aptarsime 2015–2017 m. projektus. Marijampolės biblioteka su partneriais (VŠĮ „Marijampolės telekinas“, kūrybos namai „Exter“) vykdė BMGF ir KM [BP 2] projektą „IT kartos iniciatyvos bibliotekoje“. Pagrindinis projekto tikslas – skatinti jaunimo saviraišką ir bendruomeniškumą, gerinant galimybes kūrybiškai naudoti informacines technologijas. Įkurtose Audiovizualinių menų dirbtuvės buvo ugdomos jaunimo audiovizualinių menų skaitmeninio turinio kūrimo kompetencijos. Kauno r. biblioteka 2017 m. įgyvendino Lietuvos kultūros tarybos finansuotą projektą „Inovacijų keliu: atrask, išbandyk ir tobulėk“. Įgyvendinant projektą centrinėje bibliotekoje ir šešiuose jos padaliniuose (Domeikavos, Ežerėlio, Lapių, Piliuonos, Ringaudų ir Zapyškio) vaikams ir paaugliams vyko „Lego robotikos“, „Minecraft“ ir „Actionbound“ edukaciniai renginiai. Projekto dalyviai kūrė įvairias konstrukcijas trimatėje žaidimo erdvėje, konstravo robotus „Lego Mindstorms EV3“ ir „m-Bot“, mokėsi juos programuoti. Surengtas moksleivių kūrybinių darbų konkursas „Išmanusis miestas“. Per konkursą jaunieji dalyviai projektavo išmanųjį miestą. Konkurso nugalėtojus rinko vertinimo komisija¹²⁰. Klaipėdos m. biblioteka vykdė projektą „Medijos – kas, kodėl ir kaip?“ (rėmėjos – LKT, KM, UAB „Mūsų laikas“; partneris – Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centras). Jo tikslas – ugdyti jaunimo gebėjimus prasmingai, efektyviai, kūrybiškai naudotis ir kurti kokybišką tekstinį, vizualinį ir audiovizualinį turinį medijose.

Savivaldybės parėmė Švenčionių r. SVB filialo ir Kretingos r. bibliotekų projektus. 2015 m. Švenčionių r. SVB Švenčionėlių filialas vykdė projektą „Kompiuterio labirintai“¹²¹. Kretingos r. biblioteka 2017 metais vykdė projektą „Naujausios technologijos Z kartai“¹²². Vaikai, pakviesti susipažinti su programavimo pagrindais, garso efektų panaudojimu animacijoje bei interaktyvumo galimybėmis, kūrė animacinius filmukus „Autodesk Maya“ 3D kompiuterinės grafikos modeliavimo programa.

2.2.6. Kraštytyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektai

Kraštytyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektai glaudžiai tarpusavyje susiję. 13, 14, 15 lentelėse pateikiami duomenys apie projektų vykdymą Panevėžio apskr. ir Klaipėdos apskr. bibliotekose, kurios pasiekė gerų rezultatų šioje srityje ir Utenos apskr. bibliotekų, pasiekusių vidutiniškus rezultatus.

¹²⁰ Pirmą vietą užėmė moksleiviai Jokūbas Žmuida ir Justas Jonkus, suprojektavę išskirtinį, itin originalų Garliavos miestelį. Žr. Vasauskaitė, R. Projektavome išmanųjį miestą (Kaunas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 39–40.

¹²¹ Apie projekto turinį bibliotekos dokumentai informacijos nepateikia.

¹²² Mokslininkų nuomone, Z kartai priklauso vaikai, gimę po 1995 m.

13 lentelė. Panevėžio apskr. bibliotekų (6) kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityje, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

1	2007 m.	Projektus vykdė Kupiškio r. SVB (1, Nr – 1), Pasvalio SVB (1, Nr – 1, Vr – 3), Rokiškio r. SVB (8, Nr – 4, Vr – 6, nenurodyta – 1)
		Projektų nevykdė Biržų r. SVB, Panevėžio m. SVB, Panevėžio r. SVB
2	2013 m.	Projektus vykdė Biržų r. SVB (1, nenurodyta – 1), Kupiškio r. SVB (2, Nr – 2, Vr – 1), Pasvalio SVB (7, Nr – 4, Vr – 4, nenurodyta – 1), Rokiškio r. SVB (6, Nr – 4, Vr – 6)
		Projektų nevykdė Panevėžio m. SVB, Panevėžio r. SVB
3	2015 m.	Projektus vykdė Panevėžio m. SVB (2, Nr – 2), Panevėžio r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Pasvalio SVB (3, Nr – 2, Vr – 4, nenurodyta – 1) Rokiškio r. SVB (3, Nr – 2, Vr – 3)
		Projektų nevykdė Biržų r. SVB, Kupiškio r. SVB
4	2016 m.	Projektus vykdė Biržų r. SVB (1, Nr – 1), Kupiškio r. SVB (1, Nr – 1), Panevėžio r. SVB (5, Tr – 5, Nr – 1, Vr – 5), Pasvalio SVB (2, Nr – 2, Vr – 3), Rokiškio r. SVB (3, Nr – 2, Vr – 3)
		Projektų nevykdė Panevėžio m. SVB
5	2017 m.	Projektus vykdė Kupiškio r. SVB (4, Tr – 1, Nr – 2, Vr – 6), Panevėžio r. SVB (5, Nr – 2, Vr – 4), Pasvalio SVB (1, Nr – 1, Vr – 3), Rokiškio r. SVB (4, Nr – 3, Vr – 4)
		Projektų nevykdė Biržų r. SVB, Panevėžio m. SVB
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus		Vykdyta projektų 61; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 7, Nr – 38, Vr – 55, nenurodyta – 4

Vykdytas 61 projektas. 4 bibliotekų projektinė veikla buvo itin aktyvi: Rokiškio r. SVB biblioteka vykdė 24 projektus, Pasvalio SVB – 14, Panevėžio r. SVB – 11 (2015–2017 m.), Kupiškio r. SVB – 8 (2007, 2013, 2016–2017 m.). Atkreiptinas dėmesys, kad Biržų r. SVB taip pat nemažai vykdė projektų kitais, lentelėje nenurodytais metais. Vyraavo vietos rėmėjų parama.

14 lentelė. Klaipėdos apskr. (7) bibliotekų kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais

1	2007 m.	Projektus vykdė Klaipėdos m. SVB (1, Nr – 1), Klaipėdos r. SVB (6, Nr – 2, Vr – 4), Kretingos r. SVB (15, Vr – 16), Palangos SVB (1, nenurodyta – 1), Šilutės r. SVB (8, Nr – 2, Vr – 7)
		Projektų nevykdė Neringos SVB, Skuodo r. SVB
2	2013 m.	Projektus vykdė Klaipėdos m. SVB (1, Nr – 1), Klaipėdos r. SVB (3, Vr – 3), Kretingos r. SVB (11, Nr – 1, Vr – 10), Skuodo r. SVB (1, Nr – 1), Šilutės r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 1)
		Projektų nevykdė Neringos SVB, Palangos SVB
3	2015 m.	Projektus vykdė Klaipėdos r. SVB (1, Vr – 1), Kretingos r. SVB (10, Nr – 1, Vr – 10), Palangos SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Skuodo r. SVB (4, Tr – 1, Nr – 4), Šilutės r. SVB (3, Vr – 2, nenurodyta – 1)
		Projektų nevykdė Klaipėdos m. SVB, Neringos SVB

4	2016 m.	Projektus vykdė Klaipėdos m. SVB (3, Nr – 5), Kretingos r. SVB (6, Vr – 6), Palangos SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Skuodo r. SVB (3, Tr – 1, Nr – 3), Šilutės r. SVB (2, Nr – 2, Vr – 3)
		Projektų nevykdė Klaipėdos r. SVB, Neringos SVB
5	2017 m.	Projektus vykdė Klaipėdos m. SVB (1, Nr – 1), Klaipėdos r. SVB (5, Vr – 6), Kretingos r. SVB (7, Vr – 7), Skuodo r. SVB (3, Nr – 2, Vr – 2), Šilutės r. SVB (1, Nr – 2, Vr – 1)
		Projektų nevykdė Neringos SVB, Palangos SVB
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus		Vykdyta projektų: 100; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 4, Nr – 31, Vr – 79, nenurodyta – 2

Vykdyta lygiai 100 projektų. Puikių rezultatų pasiekė Kretingos r. SVB, Šilutės r. SVB, Klaipėdos r. SVB, Skuodo r. SVB. Kretingos r. SVB vykdė 49 projektus, t. y. beveik pusę visų projektų (projektai paprastai smulkios tematikos, 2 projektus finansavo nacionaliniai rėmėjai, 1 – Klaipėdos apskrities viršininko administracija ir 49 – savivaldybės). Šilutės r. SVB vykdė 16, Klaipėdos r. SVB – 15 projektų (nevykdė 2016 m.), Skuodo r. SVB – 11 projektų (nevykdė 2007 m.). Vyraavo vietos rėmėjų parama.

15 lentelė. Utenos apskr. bibliotekų (6) kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 metais

1	2007 m.	Projektus vykdė Anykščių r. SVB (4, Nr – 1, Vr – 3), Visagino SVB (2, nenurodyta – 2), Zarasų r. SVB (1, Nr – 1)
		Projektų nevykdė Ignalinos r. SVB, Molėtų r. SVB, Utenos SVB
2	2013 m.	Projektus vykdė Anykščių r. SVB (1, nenurodyta – 1), Molėtų r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1), Utenos SVB (1, Nr – 1) Zarasų r. SVB (1, Nr – 1)
		Projektų nevykdė Ignalinos r. SVB, Visagino SVB
3	2015 m.	Projektus vykdė Anykščių r. SVB (2, Vr – 2), Utenos SVB (1, Nr – 1)
		Projektų nevykdė Ignalinos r. SVB, Molėtų r. SVB, Visagino SVB, Zarasų r. SVB
4	2016 m.	Projektus vykdė Anykščių r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 1), Utenos SVB (1, Nr – 1)
		Projektų nevykdė Ignalinos r. SVB, Molėtų r. SVB, Visagino SVB, Zarasų r. SVB
5	2017 m.	Projektus vykdė Ignalinos r. SVB (2, Nr – 2)
		Projektų nevykdė Anykščių r. SVB, Molėtų r. SVB, Utenos, Visagino SVB, Zarasų r. SVB.
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdant projektus		Vykdyta projektų: 19; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 0, Nr – 12, Vr – 7, nenurodyta – 3

Vykdyta 19 projektų. Daugiausia projektų vykdė Anykščių r. SVB (9 projektai). Kitų bibliotekų projektinės veiklos apimtis mažesnė: Utenos SVB vykdė 3, Zarasų r. SVB, Ignalinos r. SVB, Visagino SVB – po 2 projektus. Dominavo nacionalinių rėmėjų parama.

Tarp kitose apskrityse veikiančių bibliotekų gerų projektinės veiklos rezultatų 2007–2017 m. pasiekė Kauno r. SVB (Kauno apskr.), Marijampolės SVB, Kalvarijos SVB (Marijampolės apskr.), Tauragės r. SVB (Tauragės apskr.), Šiaulių r. SVB, Šiaulių m. SVB (Šiaulių apskr.), Plungės r. SVB (Telšių apskr.), Elektrėnų SVB (Vilniaus apskr.), Alytaus r. SVB (Alytaus apskr.). Tačiau ne visos bibliotekos 2007, 2013, 2015–2017 metais vykdė kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektus (pavyzdžiui, Kauno apskrityje tokių projektų nevykdė Kėdainių r. SVB, Jonavos r. SVB, Alytaus apskrityje – Alytaus SVB).

Kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo projektai. Aktualizuojant kultūros paveldą išskirtinę reikšmę turėjo vykdyti fundamentiniai projektai. Paminėtinas Kretingos r. bibliotekos tęstinis projektas „Elektroninio leidinio *Kretingos krašto enciklopedija* kūrimas“, kurį 2007 m. parėmė savivaldybė. Svetainė sukurta 2010 m. Enciklopedijos turinį sudaro straipsnių rinkinys, iliustruotas nuotraukomis ir (ar) vaizdo medžiaga, kuris pagal tematiką suskirstytas į 10 pagrindinių kategorijų (temų): gamta, geografija, kultūra, religija, švietimas, sportas, sveikata, visuomenė, verslas ir istorija. Elektroninėje enciklopedijoje pateikiama susisteminta informacija skirta ne tik kretingiškiams, bet ir visos Lietuvos žmonėms, išeiviams, visiems, besidomintiems Kretingos krašto istorija, kultūra, gamta, nusipelnusių žmonių biografijomis ir kt. Vilniaus apskr. bibliotekos nuo 2008 m. partnerio teisėmis dalyvavo tęstiniame VAVB vykdomame projekte „Vilnijos vartai“. „Vilnijos vartų“ projekto tikslas – atskleisti visuomenei vienoje vietoje sutelktą, susistemintą, atrinktą, išliekamąją vertę turinčią ir bibliografiniais sąrašais paremtą informaciją apie Vilniaus apskritį, jos materialinės ir dvasinės kultūros paveldą, savitas tradicijas. Nuo 2008 m. Pasvalio biblioteka vykdo projektą „Pasvalio krašto skaitmeninė biblioteka: kultūros paveldas virtualioje erdvėje“. Pradėta kurti lokali skaitmeninto kultūros paveldo saugykla „Pasvalia“ – tai Pasvalio krašto kultūros švietimo institucijose, privačiuose archyvuose sukaupto kultūros paveldo, Lietuvos ir užsienio atminties institucijose saugomo Pasvalio krašto paveldo atvėrimas kraštui, Lietuvai, pasauliui. Abu projektus parėmė Kultūros ministerija.

2015 m. didelius projektus, skirtus vietos kultūros paveldui aktualizuoti, vykdė Plungės r. biblioteka, o Alytaus r. biblioteka dalyvavo VAVB projekte. Juos parėmė BMGF ir KM [BP 2]. Plungės r. SVB kartu su grupe partnerių (Žemaičių dailės muziejus ir kt.) vykdė projektą „Plungės išmanusis parkas“. Sukurtas Plungės išmanojo parko interneto puslapis *plugesparkas.lt*¹²³. Socialiniame tinkle „Instagram“ sukurta viešosios bibliotekos paskyra „Plunge_Clock_Tower_Library“, kurioje bendrinamos nuotraukos su grotažymėmis #plunge, #plungelibrary, #park, #biblioteka, #library, #lithuania, #clocktower. Įdomu: mažojoje lauko bibliotekėlėje, pastatytoje šalia laikrodinės, paslėptas lobis, į kurį įdėti bibliotekos atributai. Lobis užregistruotas pasaulinėje „Geocaching“ lobių paieškos sistemoje. Alytaus r. SVB partnerio teisėmis pradėjo dalyvauti VAVB vykdomame tęstiniame projekte „#MŪSŲ KRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose“. Pasak sumanytojų, projekto tikslas – Alytaus ir Vilniaus apskričių bibliotekose sukaupią kraštotyros informaciją padaryti lengviau prieinamą ir patrauklią, kad bendruomenės ja galėtų naudotis laisvalaikiui ir poilsiui savarankiškai planuoti, kraštui pažinti, studijoms. Įgyvendinant projektą sukurta interneto svetainė „Dainavos kraštas“.

2017 m. LKT parėmė Marijampolės, Kauno r., Elektrėnų bibliotekų projektus. Marijampolės biblioteka vykdo projektą „Suvalkijos elektroninė biblioteka“. Projekto partneriai: Marijampolės apskrities archyvas, Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinis muziejus, Marijampolės Rimanto Stankevičiaus pagrindinė mokykla ir kt. Pagrindinis projekto tikslas – užtikrinti kultūros vertybių išlikimą, apsaugą ir sklaidą, sukuriant prieinamą visuomenei elektroninę biblioteką. Skaitmeninta senoji spauda, senosios fotografijos, miesto planavimo projektai ir brėžiniai, grožinė literatūra, susijusi su Sūduvos regiono kultūra, tradicijomis ir žmonėmis. Kauno r. biblioteka įgyvendino projektą „Išmanusis kultūros kelias

¹²³ Tarptautinėje turizmo, kelionių ir aktyvaus laisvalaikio parodoje „Adventur“ (2017 m. sausio 20–22 d.) „Plungės išmanusis parkas“ buvo pripažintas sėkmingiausiu Lietuvos turizmo projektu 2016 m.

Kauno rajone“. Išmanusis kultūros kelias – tai interaktyvi, šiuolaikinių technologijų sprendimais pagrįsta mokymosi ir kultūros pažinimo priemonė, skirta Lietuvos ir užsienio vartotojui susipažinti su Kauno rajone esančiais reikšmingais ir unikaliais kultūros paveldo objektais bei žymiais rajono žmonėmis. Objektai išdėstyti interaktyviame žemėlapyje (sodybos, namai, dvarai, paminklai, kryžiai, atminimo ženklai lietuviško žodžio kūrėjams ir skleidėjams ir kt.). Elektrėnų biblioteka vykdė projektą „Kultūros paveldo išsaugojimas, mokymai ir sklaida pasitelkiant inovatyvias technologijas“. Projekto tikslas – sukurti naują, inovatyviomis technologijomis parentą bibliotekos paslaugą – interaktyvų pažintinį žemėlapi bei edukacinę programą, supažindinančią su Elektrėnų savivaldybės kultūros paveldo objektais. Žemėlapis ir edukacinė programa paskelbti bibliotekos portale www.paveldas.elektrenai.mvb.lt.

Atkreiptinas dėmesys, kad projektai suteikė bibliotekoms galimybę leisti žurnalus. Radviliškio r. SVB vykdė tęstinį projektą „Radviliškio krašto kultūros ir istorijos žurnalo *Radviliškio kraštas* leidyba“. Žurnalo leidybą parėmė KSRE. Žurnalas „Radviliškio kraštas“¹²⁴ skelbia publikacijas kultūros ir istorijos, kraštotyros temomis. Pasvalio biblioteka vykdė tęstinį projektą „Šiaurės verdenės“ (rėmėjas – Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas). Pagrindinė projekto idėja – pažinti ir išsaugoti savo krašto, tarmės, savų šaknų, šeimos ir bendruomenės vertybes, įtraukti jaunimą ir užsienyje gyvenančius kraštiečius į šią veiklą. Tai įgyvendinama drauge su visuomenine redakcija leidžiant istorijos ir kultūros žurnalą „Šiaurietiški atsivėrimai“¹²⁵. Rokiškio r. biblioteka ir Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras vykdė tęstinį projektą „Rokiškio krašto žurnalas *Prie Nemunėlio*“¹²⁶ (rėmėja – SV). Žurnalas skelbia publikacijas apie krašto istoriją, kultūrą, tradicijas ir papročius, bendruomenių kultūrinį gyvenimą, J. ir A. Keliuočių kūrybinį palikimą.

Kraštotyros informaciją ir krašto kultūros paveldą 2007 m. aktualino Šilutės r. SVB, Elektrėnų, Visagino SVB, Rokiškio r. SVB, Kauno m. SVB „Aušros“ filialo vykdomi projektai. Jų tematika įvairi. Šilutės r. SVB vykdė KM parentą projektą „Pamario krašto kultūros paveldo aktualizavimas ir sklaida socialinėje aplinkoje“, skirtą regiono kraštotyriminkams, visiems, besidomintiems etnokultūra, krašto knygos ir rašto paveldu, knyginių veikla. Nauja informacija papildyta interneto svetainė www.silutesknygininkai.lt. Parengti šeši bibliografiniai sąrašai Mažosios Lietuvos tematika Lietuvos istorijos laikraščio „Voruta“ interneto svetainei „Mažoji Lietuva“ ir „Literatūrinis maršrutas po Šilutės rajoną“ Šilutės turizmo ir verslo informacijos centro leidiniui „Šilutės rajono kultūros paveldo maršrutai“. Elektrėnų SVB įgyvendino Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcijos prie LR Prezidento kanceliarijos finansuotą projektą „Renginių ciklas *Elektrėnų krašto kultūros paveldo istorija ir dabartis*“. Visagino m. biblioteka vykdė jaunimo pilietinio ir tautinio ugdymo projektą „Lietuvos šiaurės rytų Aukštaitija – kur mūsų proseneliai gyveno“ ir nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimo bei sklaidos projektą „Lietuvos šiaurės rytų Aukštaitijos kultūros paveldo paminklai“ (rėmėjai nenurodyti). Projektai tarpusavyje susiję. Pirmas projektas suteikė galimybę moksleiviams keliauti po savo kraštą, tyrinėti architektūros ir istorijos objektus, juos piešti, fotografuoti, filmuoti. Įgyvendinant antrą projektą bibliotekos meno skaitykloje-galerijoje buvo parengta senųjų krašto statinių (malūnų, bažnyčių, vienuolynų ir kt.) piešinių ir nuotraukų paroda, pristatytas pažintinis lankstinukas „Lietuvos šiaurės rytų Aukštaitijos kultūros paveldo paminklai 2007 m.“, parodytas sukurtas filmas apie kultūros paveldo objektus. Rokiškio r. biblioteka vykdė projektą „Rankraštynas – vertingiausia kultūrinio paveldo dalis“ (rėmėjas nenurodytas). Biblioteka organizavo rankraščių ekspoziciją, kurioje pateikė per 260 saugojimo vienetų. Kauno m. bibliotekos „Aušros“ filialas drauge su bendruomenės centru „Žaliakalnio aušra“ vykdė tęstinį projektą „Žaliakalnio bendruomenės atmintis“ (rėmėja – SV). Jis turėjo tikslą sutelkti vienoje vietoje, skaitmeninti ir išsaugoti unikalų Žaliakalnio bendruomenės kultūros paveldą, organizuoti jo sklaidą; įtraukti Žaliakalnio bendruomenę į kultūros paveldo išsaugojimo veiklas, ugdyti bendruomeniškumą. 2007 metai buvo skirti romanistikos profesoriaus Vlodo Dubo 120-osioms gimimo metinėms, jo moksliniam palikimui.

¹²⁴ Žurnalas leidžiamas nuo 2004 m.

¹²⁵ Laikraštis „Šiaurietiški atsivėrimai“ leidžiamas nuo 1999 m., žurnalas išleistas 2002 m., nuolat leidžiamas nuo 2005 m.

¹²⁶ Žurnalas leidžiamas nuo 2006 m. 2012 m. analogiškas projektas vadinosi „Romuvos keliais“.

Projektai, skirti kraštotyros informacijai ir kultūros paveldui aktualizuoti, sėkmingai buvo vykdomi ir vėlesniais metais. 2011–2012 m. Kalvarijos bibliotekos įgyvendintas projektas „Kalvarijos krašto kultūros bei istorijos puoselėjimas ir sklaida“ (rėmėjas – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai) sujungė tokias temas: etninės kultūros sklaida Sūduvos regione, Kalvarijos praeitis, Kalvarijos krašto dvarvietės kaip nauji turistų traukos objektai. Šioms temoms nagrinėti buvo skirta konferencija. Įsidėmėtinas faktas – bibliotekos filialas gavo tarptautinės institucijos paramą. Panevėžio r. SVB Velžio filialas 2012 m. vykdė projektą „Oho, koks mano kaimas!“, kurį finansavo ES programa „Veiklus jaunimas“. Jaunimo iniciatyvinės grupės „Skeneriai“ dalyviai skenavo Velžio miestelio vaizdus, užrašinėjo ir skenavo pasakojimus, istorijas, legendas. Suskaitmeninto kultūros paveldo reikšmę bibliotekos lankytojams siekė atskleisti Klaipėdos m. SVB 2011 m. vykdytas projektas „Tavo kultūros metaduomenys“ (rėmėja – KM).

Reikšmingus darbus 2013 m. atliko Pasvalio biblioteka. Biblioteka gavo „Europeanos“ generalinės direktorės Jill Cousins pasiūlymą įsiliesti į šio projekto viešųjų bibliotekų tinklą. Pasiūlymas buvo priimtas. 2013 m. buvo vykdomas Pasvalio SVB projektas „*Europeana 1989*: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos patirtis“ (rėmėjas nenurodytas). Projekto partneriai: Kauno apskrities viešoji biblioteka (KAVB), Utenos SVB. Pasvalio bibliotekai teko užduotis dokumentuoti „Europeanoje“ Sąjūdžio laikotarpį (bibliotekos rankraštyne saugomas Pasvalio Sąjūdžio archyvas). Be to, bibliotekos darbuotojai rinko Baltijos kelio ir kitų Sąjūdžio įvykių liudijimus, kvietė pasvaliečius savarankiškai skelbti Baltijos kelio liudijimus „Europeanoje 1989“. Pasvalio biblioteka tapo „Europeanos“ viešųjų bibliotekų tinklo nare. Bibliotekos fonduose saugomais dokumentais pasidalyta su pasauliu¹²⁷. Kultūros ministerija parėmė Šiaulių m. SVB projektą „Šiaulių krašto pažinimas: interaktyvi skaitmeninio turinio sklaida jaunųjų kraštotyrininkų internetiniame puslapyje“ (partnerės – UAB „Edukacinės sistemos“, VšĮ „3D Vilnius“). Padedami partnerių jaunieji kraštotyrininkai sukūrė ir paskelbė interaktyvų Šiaulių miesto žemėlapi bei tris interaktyvius žaidimus: „Sudėk Šiaulių vaizdelį“, „Šiaulių miesto lobiai“, „Pažink Šiaulių įžymybes“. Žemėlapis yra puiki edukacinė priemonė, vedlys po Šiaulius ir jų apylinkes, žymius kultūros paveldo objektus. Rokiškio r. biblioteka vykdė tęstinį projektą „Sėlių kultūra virtualioje erdvėje“ (rėmėjas – Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas). Siekta pristatyti sėlių krašto kultūrinį paveldą. Vykdydamas projektą taip pat buvo pateikiama informacija apie regiono kultūrinius renginius, iniciatyvas. Mažosios Lietuvos kultūros paveldui projektą skyrė Tauragės r. SVB. Centrinė biblioteka, Lauksargių filialas, Tauragės kultūros centras ir Lauksargių pagrindinė mokykla vykdė projektą „Mažosios Lietuvos kultūros atspindžiai Tauragės krašte“ (rėmėjas nenurodytas). Centrinės bibliotekos darbuotojos ir Lauksargių filialo vedėja rinko ir sistemino informaciją apie mokytoją ir kraštotyrininką Joną Bicką ir Lauksargių krašto praeitį¹²⁸.

Įvairioms temoms ir aktualijoms skirti 2015–2017 m. projektai. BMGF, KM [BP 2] parėmė Panevėžio r. SVB skaitmeninimo projektą „Štai koks mano kaimas“. Įgyvendinti projektą padėjo partneriai: Panevėžio rajono švietimo centras, Panevėžio rajono bendruomenių sąjunga. Projekto sumanytojai pabrėžė, kad jo tikslas yra stiprinti bendruomenių kartų ryšį, kuriant krašto paveldo skaitmeninį turinį pasitelkus naujausias informacines ir ryšių technologijas. Kultūros paveldo departamentas prie KM 2015 m. suteikė paramą Kauno r. bibliotekos nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimo, atgaivinimo ir sklaidos projektui „Ateitis paveldinti praeitį“. Buvo nustatyta ir nufotografuota apie keturiasdešimt apleistų, nunykusių dvarų sodybų ar jų išlikusių fragmentų; užrašyti vietos gyventojų, kraštotyrininkų pasakojimai, atsiminimai apie dvaruose vykusį politinį, ūkinį, kultūrinį gyvenimą, ten gyvenusius žmones. Parengta mobili paroda lankytojams atskleidė dvarų statinių architektūrinę, istorinę vertę. Pasak bibliotekos darbuotojos Virginijos Tamašauskienės, ji ugdė supratimą, jog dvarų praeitis yra įdomi ir spalvinga, dabartis – slogi, o ateitis priklauso nuo mūsų pagarbos kultūros paveldui ir pastangų jį išsaugoti¹²⁹. Šiaulių r. SVB vykdė projektą

¹²⁷ Plačiau žr. Kazilionytė, V. Projektas „*Europeana 1989*“: Pasvalys atkuria Baltijos kelią. *Tarp knygų*, 2013, rugsėjis, p. 30–31.

¹²⁸ Lauksargių seniūnija – vienintelė Tauragės rajone, kurios teritorija priskiriama Mažajai Lietuvai (Klaipėdos kraštui).

¹²⁹ Tamašauskienė, V. Rajono dvarai kilnojamojoje parodoje (Kaunas). *Tarp knygų*, 2016, sausis, p. 36.

„Kuršėnų biblioteka – lituanistikos atminties ir sklaidos vieta“ (rėmėja – LKT). Projektas skirtas Kuršėnų Vytauto Vitkausko bibliotekos 90-mečiui ir kalbininko V. Vitkausko 80-mečiui paminėti. Radviliškio r. SVB drauge su Radviliškio turizmo centru įgyvendino projektą „Radviliškis. Lankytinų objektų žemėlapis ir maršrutai“ (rėmėja – SV).

Kupiškio r. bibliotekos projektas „Bibliotekos – bendruomenėms“ (2016 m., rėmėja – LKT) buvo skirtas Kupiškio krašto kultūros paveldo, kraštotyros informacijos ir etnokultūros sklaidai bei bibliotekų ir bendruomenių kultūriniam bendradarbiavimui stiprinti. Skapiškyje vykusiame XX tarptautiniame teatrų festivalyje „Pienių vynas“ pristatyta projekto edukacinė programa „Mus sujungė juostų pynė“, skirta Skapiškyje praėjusio amžiaus trečiame dešimtmetyje veikusioms Vandos Silvestravičiūtės tautinių juostų dirbtuvėms atminti. Paminėtina Skuodo r. bibliotekos iniciatyva. 2017 m. biblioteka vykdė LKT ir KM paremtą projektą „Tarptautinė kultūrinių mainų savaitė „Baltų genčių – latgalių, kuršių ir žemaičių kraštų panašumai bei skirtumai“. Projekto partnerės: Rėzeknės miesto biblioteka, Priekulės krašto savivaldybė (Latvija), Skuodo žemaičių draugija. Siekta stiprinti kultūrinį bendradarbiavimą tarp Latgalos, Kuržemės ir Žemaitijos kultūros darbuotojų, suteikti galimybę kultūrininkams įgyti naujų žinių apie vienas kito gimtuosius kraštus, su gautomis žiniomis supažindinti visuomenę, tarptautiniu mastu viešinti minėtų kraštų įvaizdį. Skuodo meno mokykloje surengta mokslinė konferencija. Viešnių iš Latvijos pranešimai buvo verčiami į žemaičių kalbą¹³⁰.

LR Seimas 2017 m. paskelbė *Piliakalnių metais*. Bibliotekų projektai, skirti šioms metams, sudaro atskirą grupę. Lietuvos kultūros paveldo departamentas prie KM finansavo Kauno r. bibliotekos projektą „Kauno rajono kraštovaizdžio populiarinimo iniciatyvos ir sklaida“. Projekto tikslas – suaktyvinti visuomenės domėjimąsi savo krašto vertybėmis ir kultūrinio kraštovaizdžiu, aktualizuojant Kauno rajone esančių piliakalnių istorijos pažinimą ir jų lankymą, juos fotografuojant ir prisidedant prie parodos „Piliakalniai – mūsų krašto identiteto dalis“ sukūrimo. Ignalinos r. biblioteka vykdė projektą „Piliakalnių istorija žadina vaizduotę“, kurį finansavo LKT ir KM. Projekto partneriai: Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija, VšĮ „Mūsų Ignalina“, UAB „Nauja vaga“, Švenčionių rajono Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras ir kt. Aplankyti Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų bei Švenčionių krašto piliakalniai, surengti edukaciniai užsiėmimai. Žurnalas „Tarp knygų“ informuoja, jog projekto renginiuose dalyvavo daugiau kaip 1000 lankytojų¹³¹. Savivaldybė finansavo Mažeikių r. SVB filialų projektus: Tirkšlių ir Šerkšnėnų filialų – „Ką byloja Daubarų piliakalnis“; Ukrainų, Pikelių ir Židikų filialų – „Piliakalniai – turtingas praeties pažinimo šaltinis“; Viekšnių filialo – „Gyvolių piliakalnio atsiradimo istorija“.

Įgyvendinant projektus plečiamos ir modernizuojamos bibliotekų paslaugos. 2016 m. LKT parėmė Pasvalio SVB projektą „Pasvalio modernizavimas ir plėtra“. Jo tikslas – didinti Pasvalio krašto kultūros paveldo prieinamumą bei patrauklumą, modernizuojant portalą ir plečiant elektronines paslaugas. Taikant inovatyvius metodus ir technologijas sukurtas portalo grafinis dizainas, atnaujinti navigacijos įrankiai ir kt. Vilniaus m. SCB drauge su UAB „Gluk media“, Lietuvos edukologijos universitetu, Kultūros paveldo centru ėmėsi įgyvendinti projektą „Vilnius GO“ (2016–2018 m., rėmėja – LKT). 2016 m., įgyvendinant pirmą projekto etapą, sukurta mobilioji programėlė supažindina su daugiau nei 100 kultūrinių, istorinių ir gamtinių Vilniaus miesto objektų. LKT ir KM parėmė Klaipėdos m. bibliotekos projektą „Kalbantys pastatai“ (2016 m.). Projekto tikslas – skleisti ir populiarinti informaciją apie suskaitmenintas Klaipėdos m. nekilnojamas kultūros vertybes bei jose gyvenusių (gyvenančių) kultūros šviesuolių atminimą. Kultūros vertybės viešinamos bibliotekos svetainėje „Klaipėdos miesto nekilnojamosios kultūros vertybės“. Svetainė pritaikyta QR technologijoms. Surengtas orientacinis žaidimas „Klaipėdos paveldo labirintai“, dalyvavo 22 komandos.

¹³⁰ Žr. Strakšytė, B. Baltų vienybės dieną kartu minėjo latgaliai, kuršiai ir žemaičiai (Skuodas). *Tarp knygų*, 2017, spalio, p. 39.

¹³¹ Andrijauskienė, L. Istoriniai piliakalnių takais (Ignalina). *Tarp knygų*, 2017, spalio, p. 36.

Pažymėtina, kad savivaldybių viešosios bibliotekos dalyvavo apskričių bibliotekų vykdytuose projektuose, skirtuose kultūros paveldui aktualizuoti. 2015 m. Kauno apskr. bibliotekos dalyvavo KAVB projekte „Išnykę, bet nepamiršti“. Buvo sukurtas elektroninis leidinys „Išnykę ir pasikeitę: pastatų istorijos“. Jame pateikta medžiaga ir nuotraukos apie buvusius ar išlikusius, bet pasikeitusius žymius pastatus. Šiaulių r. biblioteka dalyvavo ŠAVB projekte „Kraštotyros ekspedicija *Ko liūdi kryžiai pakelėj*“. Per ekspediciją užfiksuota daugiau nei 300 mažosios sakralinės architektūros objektų, atlikti matavimai, užrašyti pasakojimai apie kryžių ir koplytstulpių statymo iniciatorius ir autorius. Per ekspediciją surinkta faktografinė medžiaga apie Šiaulių rajone esančius kryžius suskaitmeninta ir paskelbta duomenų bazėje www.epaveldas.lt.

Atskira projektų grupė skirta kraštiečiams. Šilutės r. bibliotekai realizuojant Kultūros ministerijos ir savivaldybės 2007 m. paremtą projektą „Kraštiečių sueiga *Pirmąkart susitikę šviesos parnešti, gera padaryti*“ buvo organizuota jau trečia kraštiečių sueiga. Į ją sukviesti Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys žymūs kraštiečiai, nusipelnę mokslo, meno ar kitose visuomeninio gyvenimo srityse. Per sueigą buvo rengiamos kraštiečių menininkų darbų parodos, koncertinės programos, kraštiečių kūrybos skaitymai ir kt. Panašių tikslų siekė Zarasų r. bibliotekos projektas „Pažink kraštiečius virtualioje erdvėje“ (rėmėja – KM), Kupiškio r. bibliotekos projektas „Sugrįžimai į tėviškę“ ir Telšių r. bibliotekos projektas „Kraštiečių šventė *Žemaičių žemėj užaugę dideli*“ (rėmėja – SV). Kraštiečiams ypač dėmesinga Biržų r. biblioteka. Jos projektus finansavo KRF. 2009 m. biblioteka vykdė projektus „Kai širdimi su tėviške suaugi“ (skirtas kraštiečio poeto Pauliaus Drevinio 90-osioms gimimo metinėms paminėti gimtuosiuose Gulbinuose) ir „Sugrįžimai į gimtinę“. Į gimtinę sugrįžti buvo pakviesti poetas Jonas Strielkūnas, filosofė Jūratė Baranova, poetė Aušra Kaziliūnaitė, vienas žymiausių krepšinio trenerių Vladas Garastas, astronomas, muziejininkas Gunaras Kakaras, literatūrologas Virginijus Gasiliūnas. 2010 m. biblioteka vykdė projektą „Laukiami gimtinėje“, 2011 m. – projektą „Gimtinės pakviesti“.

Iš 2016 m. projektų, skirtų kraštiečiams, paminėtini turiningi Klaipėdos m. ir Telšių r. projektai. Klaipėdos m. biblioteka vykdė projektą „Gyvoji kraštotyra“ (rėmėjos – LKT, KM). Jo tikslas – elektroninėje erdvėje išsaugoti klaipėdiečių autentiškus prisiminimus: su Klaipėda susijusią rašytinę, žodinę ir vaizdinę informaciją. Sukurta virtuali „Gyvosios kraštotyros“ erdvė. Telšių r. bibliotekos projektas „Nuo rankraštinės knygos iki skaitmeninio pasakojimo („+ Gidas kraštiečių galerijai kurti“)“ (rėmėja – SV) skirtas žymių, nusipelnusių Telšių kraštui asmenybių ir jų gerųjų darbų atminimui puoselėti virtualioje erdvėje. Įdomiausia galerijos dalis – skaitmeniniai pasakojimai apie kraštiečius (trumpi filmukai apie žymų asmenį).

Įgyvendinant projektus išleisti kraštotyros pobūdžio leidiniai. Kultūros ministerija 2007 m. parėmė Lazdijų r. SVB projektą, skirtą knygos „Burokaraitis“ 2 dalies leidybai. Kraštotyros tematikos leidinys pasirodė tais pačiais metais¹³². Ukmergės r. SVB Lyduokių filialas įgyvendino projektą „Bibliografijos rodyklė *Kraštotyros Albiną Katinaitė-Navickienė*“ (rėmėjas nenurodytas). Leidinys pasirodė tais pačiais metais¹³³.

Pažymėtina Anykščių r. SVB projektinė veikla leidžiant kraštotyros leidinius. 2012 m. Anykščių r. biblioteka vykdė projektą „Leidinio *Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga* leidyba“ (rėmėjas – KRF). Kraštiecis prof. Osvaldas Janonis parengė tris knygas. 2012 m. išleistos dvi pirmosios knygos „Anykščių kraštas Rusijos imperijos sudėtyje (1795–1914 m.)“ ir Pirmojo pasaulinio karo metais (1914–1918 m.)“¹³⁴ ir „Vardų rodyklė“¹³⁵. Trečioji knyga „Anykščių kraštas tarpukariu ir okupacijų metais“ išėjo 2014 m.¹³⁶

¹³² Valeškevičiūtė-Zakarauskienė, O. *Burokaraitis: istorija, buitės, papročiai, liaudies medicina, prietarai, tautosaka*. Vilnius: Jandrija, 2007; 1 dalis išėjo 2003 metais.

¹³³ *Kraštotyros Albiną Katinaitė-Navickienė: bibliografijos rodyklė* / sud. J. Baškauskienė. Ukmergė: Valdo leidykla, 2007.

¹³⁴ *Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga: kn. 1. Anykščių kraštas Rusijos imperijos sudėtyje (1795–1914 m.) ir Pirmojo pasaulinio karo metais (1914–1918 m.)* / sud. O. Janonis. Anykščiai: Petro ofsetas, 2012.

¹³⁵ *Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga: kn. 2. vardų rodyklė*. Anykščiai: Petro ofsetas, 2012.

¹³⁶ *Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga: kn. 3. Anykščių kraštas tarpukariu ir okupacijų metais* / parengė O. Janonis. Anykščiai: Petro ofsetas, 2014.

Knygų paskirtis – palengvinti archyvinių dokumentų ir faktografinės medžiagos paiešką Anykščių rajono kraštotyrininkams ir kitiems Anykščių krašto praeities tyrėjams. Knygos reikšmingos ne tik Anykščių krašto, bet ir visos Lietuvos istorijai, kultūrai. 2016 m. Anykščių r. biblioteka realizavo projektą „Anykščių kraštotyrininkų biobibliografinis žodynas“ (rėmėja – SV). Tais metais išleista leidinio pirmoji dalis – „Anykščių kraštotyrininkai. Biografijos“¹³⁷. Knygos sudarytojai: Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja Audronė Berezauskienė ir kraštietis O. Janonis. Rengiant knygą talkino kraštietis Romualdas Vytautas Rimša ir kiti. Pridursime, kad kiek anksčiau įgyvendinus Tauragės r. bibliotekos projektą „Tauragės krašto šviesuoliai“ (rėmėjas – KRF) išleista kraštotyrininkės Almos Mizgirienės to paties pavadinimo knyga¹³⁸.

Rašytinio paveldo turtus ėmėsi viešinti Šilutės r. SVB. 2013 m. savivaldybė parėmė bibliotekos projektą „Biblioteka – kultūros paveldo buveinė“. Jo rezultatas – išleista knyga „Biblioteka – kultūros paveldo buveinė: iš Knygos muziejaus rinkinių“¹³⁹. Tai pirmasis iliustruotas Knygos muziejaus rinkinius pristatantis leidinys. Joniškio r. biblioteka vykdė LKT ir KM 2017 m. finansuotą projektą „Joniškio krašto dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunoravos, Bertaučiai, Satkūnai“, o savivaldybė parėmė projektą „Knygos Joniškio krašto dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunorava, Bertaučiai, Satkūnai leidyba“. Jų įgyvendinimo rezultatas – išleistas solidus dvikalbis Ernesto Vasiliausko leidinys „Joniškio krašto dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunoravos, Bertaučiai, Satkūnai / Güter in der Gegend von Joniškis. Gross und Klein Donnerhof, Bärtautzen, Satkühnen“¹⁴⁰.

Projektai, skirti vaikams ir jaunimui. Kalbant apie kultūros paveldo aktualizavimą vaikams ir jaunimui pirmiausia paminėtini Klaipėdos m. bibliotekos projektai. Kultūros paveldo departamentas prie KM 2014 m. finansavo Klaipėdos m. bibliotekos projektą „Klaipėdos nekilnojamas kultūros paveldas: realus ir virtualus“. Projekto tikslas – puoselėti ir populiarinti nekilnojamąjį kultūros paveldą, parodyti jo reikšmę pasitelkiant kompiuterines technologijas bei edukacines veiklas. Biblioteka organizavo edukacinius užsiėmimus 5–12 klasių moksleiviams „Neatrasas Klaipėdos nekilnojamas kultūros paveldas“ ir pakvietė dalyvauti trumpametražių videofilmukų konkurse: reikėjo įamžinti Klaipėdos nekilnojamojo kultūros paveldo objektus ir (arba) įdomiai pristatyti „Klaipėdos miesto nekilnojamųjų kultūros vertybių“ svetainę. Sukurti filmukai buvo pavišinti bibliotekos paskyroje www.youtube.com/user/kmsvbiblioteka. Lietuvos kultūros taryba parėmė bibliotekos projektą „Viskas apie jūrą – nuo vėtrungės iki stintos uodegos“. Įgyvendinant projektą organizuotuose edukaciniuose užsiėmimuose moksleiviai susipažino su Lietuvos pamario ir pajūrio vizitine kortele – vėtrunge, vyko mažųjų vėtrungių gamyba, buvo surengta jų paroda. Moksleiviai supažindinti su vienu svarbiausių uosto infrastruktūros įrenginių – švyturiu, taip pat su Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos pajūrio apylinkių kulinariu paveldu. Žinias apie kultūros paveldą moksleiviai pagilino Lietuvos jūrų muziejuje. Klaipėdos universiteto folkloro laboratorijoje vyko pažintis su kuršininkų šnekta, folkloru, drabužiais, instrumentais. 2017 m. Kultūros paveldo departamentas prie KM finansavo Klaipėdos m. bibliotekos projektą „Dingęs paveldas“. Projekto partneriai: VšĮ Klaipėdos turizmo ir kultūros informacijos centras, Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centras, Klaipėdos m. savivaldybės administracijos Urbanistinės plėtros departamento paveldosaugos skyrius. Siekta supažindinti jaunimą su miesto istorija, ugdyti jo paveldosauginį sąmoningumą, pagilinti jo žinias apie nekilnojamąjį kultūros paveldą.

¹³⁷ *Anykščių kraštotyrininkai: biografijos* / sud. A. Berezauskienė, O. Janonis. Vilnius: Petro ofsetas, 2016.

¹³⁸ Mizgirienė, A. *Tauragės krašto šviesuoliai* / sud. B. Lukoševičienė. Kaišiadorys: Printėja, 2012.

¹³⁹ *Biblioteka – kultūros paveldo buveinė: iš Knygos muziejaus rinkinių: skiriama Mažosios Lietuvos poeto ir kultūros veikėjo Fridricho Bajoraičio 130-osioms gimimo metinėms* / Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka; sudarytojai: L. Dumšienė, D. Užpelkienė, V. Veiverienė]. Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2013.

¹⁴⁰ Vasiliauskas, E. *Joniškio krašto dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunoravos, Bertaučiai, Satkūnai / Güter in der Gegend von Joniškis: Gross und Klein Donnerhof, Bärtautzen, Satkühnen / Manors of the Joniškis Region: Daunorava, Daunorava Minor, Bertaučiai and Satkūnai. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2017. Pagrindinis Daunoravos dvaras ne kartą keitė savininkus, nuo XVII a. valdytas Kuršo ir Žiemgalos kunigaikštystės įtakingų vokiečių šeimų (baronų von Tranckwitzų, von Plettenbergų, von der Brüggengų ir kitų).*

Vaikams ir jaunimui projektus skyrė Šiaulių r., Kauno m., Kupiškio r., Naujosios Vilnios bibliotekos. Kultūros ministerija ir savivaldybė 2016 m. finansavo Šiaulių r. bibliotekos projektą „Susipažinkim su Šiaulių rajonu kitaip“. Tai buvo pirmas bandymas Šiaulių rajone į virtualią erdvę perkelti 12 vietovių sukaupto turizmo ir kraštotyros (gamtos, kultūros, istorijos paminklų) lobyną panaudojant kompiuterinį žaidimą *Actionbound*. Kauno m. biblioteka 2017 m. vykdė projektą „Piliakalnių takais“. Projektą parėmė LKT, KM, SV, VŠĮ „Turizmo akademija“ (partneriai – Lietuvos archeologijos draugija, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Kauno miesto muziejus). 10-ties mokyklų moksleiviams buvo suteikta pagrindinių žinių apie piliakalnius. Savivaldybės parėmė Kupiškio r., Naujosios Vilnios bibliotekų projektus. Kupiškio r. biblioteka vykdė projektą „Vasaros ekspedicija“. Projektas skirtas vaikų pažinčiai su rajono kultūros, istorijos ir gamtos paminklais. Naujosios Vilnios biblioteka vykdė projektą „Vasaros stovykla *Mano atrastas Vilnius*“. Vasaros stovykloje taikytos įvairaus pobūdžio meninės priemonės, naudojant naujų technologijų galimybes (išmaniosios kultūrinio ir geografinio pobūdžio programėlės) miesto kultūriniais objektams pažinti. Aplankyti Vilniaus miesto istorinio, kultūrinio ir gamtinio paveldo paminklai.

Etninės kultūros projektai. Etnokultūros sklaida buvo rūpinamasi bibliotekų regiono mastu. KM parėmė KLABV 2006 m. pradėtą įgyvendinti projektą „Klaipėdos regiono etnokultūros lobiai. Internetinis portalas“. 2007 m. projektas buvo tęsiamas. Jo tikslas – skleisti ir populiarinti etnokultūrą ir kraštotyros informaciją virtualioje erdvėje. Sprendžiant iš bibliotekų ataskaitų, tais metais vykdant projektą dalyvavo Klaipėdos r., Tauragės r., Kretingos r., Pagėgių, Šilalės r. bibliotekos.

Bendro pobūdžio etnokultūros projektus 2007 m. vykdė Alytaus r., Akmenės r., Lazdijų r. bibliotekos. KM finansavo Alytaus r. SVB projektą „Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos kraštotyros duomenų bazės *Alytaus krašto etnokultūra* sukūrimas elektroninėje laikmenoje“, Alytaus apskrities viršininko administracija – projektą „Etninės kultūros pėdomis“. Vykdydama pastarąjį projektą biblioteka surengė konferenciją, organizavo renginius. Akmenės r. SVB projektas „Etnokultūra ir jos sklaida“ (rėmėja – SV) numatė VB ir jos filialuose organizuoti Užgavėnių, Velykų, Jurginių, Joninių, Vasaros šventės ir kitus renginius. Lazdijų r. savivaldybė parėmė bibliotekos projektą „Lazdijų krašto etninės kultūros paveldo fiksavimas ir perteikimas visuomenei“. Buvo parengta kilnojamoji fotografijų paroda „Vaizdais prabilusi praeitis“.

Skuodo r., Klaipėdos m., Kretingos r. bibliotekų projektai skirti atskiroms etnokultūros sritims. Skuodo r. centrinė biblioteka, dalyvaujant Daukšių, Ylakių, Mosėdžio filialams, vykdė projektą „Žemaičių tarmės autentiškumo puoselėjimas ir sklaida“ (rėmėja – KM). VB buvo organizuotas tradicinis konkursas „Skaitymai žemaitiškai“, skirtas Simono Daukanto 215-osioms gimimo metinėms. Bibliotekos surengtame konkurse dalyvavo 20 žemaitiškai kuriančių literatų iš visos respublikos ir netgi iš Latvijos. Filialuose vyko literatūriniai vakarai, populiarinantys žemaičių tarmę. Kultūros ir sporto rėmimo fondas parėmė Klaipėdos m. bibliotekos projektą „Klaipėdos krašto tautodailė ir dailieji amatai“. Sudarytas krašto tautodailė kūrusių ir tebekuriančių menininkų registras, kurio pagrindu parengta skaitmeninė duomenų bazė „Klaipėdos krašto tautodailė“.

Projektinę veiklą vykdė bibliotekų filialai. Pažymėtini Kretingos r. SVB filialų vykdyti projektai, kuriuos parėmė savivaldybė:

Baublių f. įgyvendino projektą „Darbais įprasmingi baubliškių gyvenimai: senieji amatai, kasdienė buitis ir darbymečio talkos“,

Grūšlaukės f. – „Grūšlaukės krašto drožybos tradicijos ir paveldas“,

Erlėnų f. – kraštotyros darbą „Erlėnų ir aplinkinių kaimų etnokultūros lobynas“, etnokultūrinę popietę „Duona, kvepianti ajerais“ (2 projektai),

Juodupėnų f. – „Mažoji kaimo architektūra“,

Rūdaičių f. – renginį „Žemaičių poezijos ruduo“ ir kraštotyros darbą „Taip kalbėjo mūsų senoliai“ (1 projektas),

Salantų f. – kraštotyros darbą „Salantų tautodailininkai“.

Kretingos r. SVB filialai daug dėmesio etnokultūrai skyrė ir vėlesniais metais. Vien 2008 m. savivaldybė parėmė projektus „Šeimos, bažnytinės ir kalendorinės šventės senajame Baublių kaime“ (vykdė Baublių f.), „Drožėjų tradicijos ir paveldas“ (vykdė Grūšlaukės f.), renginių ciklą „Etnokultūros ir literatūros sąsajos“ (vykdė Jokūbavo f.), renginių ciklą „Medžiai lietuvių literatūroje ir tautosakoje“ (vykdė Juodupėnų f.), „Kūlupėnų ir aplinkinių kaimų mažoji architektūra“ (vykdė Kūlupėnų f.).

Savivaldybės taip pat parėmė kitų Klaipėdos bibliotekų regiono bibliotekų projektus. Klaipėdos r. Dovilų biblioteka 2007 m. įgyvendino projektą „Iš senolių indaujos“¹⁴¹. Tauragės r. SVB Pagramančio biblioteka drauge su kaimo bendruomene vykdė projektą „Taip uliojo mūs senoliai“. Etnokultūra taip pat buvo populiarinama įgyvendinant kraštotyros projektus.

Kalvarijos bibliotekos veikla daugiaplanė: projektas „Etninės kultūros sklaida Kalvarijos krašto bibliotekose“ (2008 m., rėmėja – KM), projektas „Senųjų tradicijų vėrinys“ (2009 m., rėmėja – apskrities viršsininko administracija), projektas „Etninės kultūros populiarinimas organizuojant renginius ir parodas“ (2011 m., rėmėja – SV) numatė įvairių etnokultūrai skirtų renginių organizavimą puoselėjant ir populiarinant etninę kultūrą ir tradicijas Kalvarijos krašte.

Žemaitijos regione esančios bibliotekos populiarino žemaičių tarmę, krašto amatininkus ir jų darbus, tautosaką. Skuodo r. biblioteka 2011 m. įgyvendino projektą „Skaitome ir kuriame žemaitiškai“ (rėmėja – SV). Organizuotas konkursas „Skaitymai žemaitiškai“, į kurį susirinko gausus žemaitiškai kuriančių literatų būrys. Iš viso konkurse dalyvavo 27 kūrėjai¹⁴². Tauragės r. SVB Pagramančio filialas vykdė projektą „Nagingi pagramantiškiai“ (rėmėja – SV). Sukurtas ir visuomenei pristatytas to paties pavadinimo filmas, kuriame įamžinti Pagramančio krašto amatininkai ir jų darbai.

Lazdijų r. SVB vykdė tęstinį projektą „Dievdirbiai iš arti“ (rėmėja – SV). Rezultatas: 2012 m. prie Dumblio k. bibliotekos pastatyta knygnešio skulptūra. Molėtų r. SVB projektas „Smulkiosios tautosakos ekspedicija. Už centą ir blusą iš Molėtų nuvarytų į Vilnių“ buvo skirtas krašto smulkiajai tautosakai (2012 m., rėmėjos – KM, SV). Projekto vykdytojai organizavo ekspedicijas po Dubingių, Giedraičių, Alantos apylinkes. Ekspedicijos rezultatas – bibliotekos kraštotyros fondas pasipildė pasakojimais, padavimais, lietuvių liaudies dainomis, mįslėmis ir patarlėmis.

2013-uosius LR Seimas paskelbė *Tarmių metais*. Tad etninės kultūros projektai tais metais daugiausia skirti tarmėms. Projektinė veikla populiarinant tarmes, patarmes, šnektas įgavo didelį mastą. Projektai buvo skirti mokslinėms konferencijoms organizuoti. Įsidėmėtinas Skuodo r. bibliotekos projektas „Žemaičių būdo ir išminties skleidėjui Simonui Daukantui – 220“, kurį parėmė Kultūros ministerija. Vykdydama projektą biblioteka organizavo tarptautinę konferenciją „Su žodžiais, šiandien mūs kalboj tebkalbamais“, kurioje dalyvavo kašubų (Lenkija, Puckas) ir latgalių (Latvija, Rėzeknė) delegacijos. Pranešimais siekta supažindinti konferencijos dalyvius su tarmiškos kalbos ir papročių išsaugojimu ir puoselėjimu bei jos teisine padėtimi Lietuvoje, Latvijoje ir Lenkijoje. Apie kašubų kalbą pranešimus skaitė Lenkijos Pucko pavieto tarybos narė Ewa Kownacka ir kiti Lenkijos delegacijos dalyviai. Rėzeknės viešosios centrinės bibliotekos direktorės pavaduotojos Marijos Šerniovos pranešime gvildentas Latvijos Latgalos etnokultūrinio regiono savitumas, o bibliotekos direktorė Marija Sproge skaitė pranešimą „Latgalių tarmės vartojimas ir sklaidos galimybės Latvijos Respublikoje“. Buvo eksponuojamos kašubų, latgalių ir žemaičių tarmėmis išleistos knygos. Tarptautinė konferencija buvo unikali – pirmąkart į konferenciją Lietuvoje sukviesti draugėn žemaičiai, latgaliai, kašubai diskutuoti apie savo tarmės, papročių, etninio paveldo saugojimą, puoselėjimą ir sklaidą. Kazlų Rūdos SVB vykdė projektą „Tarmės – brangūs akmenėliai lietuvių kalbos lobyne“ (rėmėjas – KRF). Pagal projektą buvo numatyta organizuoti konferenciją „Tarmės – svarbi kultūros paveldo dalis“. Joje mokslinius pranešimus skaitė žymūs lietuvių kalbos tyrinėtojai, puoselėtojai ir kalbininkai. Iš Kazlų Rūdos kilusio kalbininko Aldono Pupkio pranešime nagrinėta

¹⁴¹ Bibliotekininkė iš seniūnijos gyventojų surinko 46 išlikusius senovinius įrankius maistui gaminti ir stalui servuoti. Jie buvo nufotografuoti, aprašyti.

¹⁴² Plačiau žr. Strakšytė, B. Žemaitiškumo puoselėjimas (Skuodas). *Tarp knygy*, 2012, vasaris, p. 35.

svarbi kalbos paveldo dalis – vardynas. KRF taip pat finansavo Zarasų r. SVB projektą, skirtą konferencijai „Tarmių gyvastis ir įtaka šiaurrytinei aukštaičių šnektai: tarmių analizė, dabartinė situacija – įtaka ir šnektos metamorfozės“ organizuoti. Konferencijoje nagrinėtos šiaurrytinės Aukštaitijos patarmės, kelti klausimai apie tarmių vietą XXI a., analizuoti tautosakos tekstai, aptartos rankraštinio paveldo, kaip tarmių šaltinio, surinkimo ir išsaugojimo problemos.

Projektuose buvo numatyta organizuoti renginius. Vykdydamos projektus turiningus renginius organizavo Rokiškio r. ir Radviliškio r. bibliotekos. Rokiškio r. SVB vykdė Kultūros ministerijos ir savivaldybės paremtą projektą „Literatūrinė-kūrybinė-educacinė programa: „Sava tarmi rakuoju, dainuoju, kuriu“. Jį realizuojant vyko tarminiai meninio skaitymo ir literatūrinės kūrybos konkursai, edukaciniai užsiėmimai ir mokymai, tarmių rinkimo mažosios ekspedicijos, literatūriniai tarminiai susitikimai-skaitymai. Pažymėtinos bibliotekos iniciatyvos siekti renginių masiškumo. Kovo–gegužės mėn. buvo paskelbti rajoninio tarminio meninio skaitymo konkurso „Sava tarmi rakuoju“ nuostatai, konkursas įvyko gegužės 7 d. – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną. Dalyvavo skaitovai – Obelių, Juodupės, Panemunio, Kriaunų kraštų kūrėjai, literatai, Kamajų Antano Strazdo, Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijų, Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokyklos moksleiviai ir kt. Renginiai įgavo vis naujas, kokybiškesnes formas. Liepos–spalio mėn. buvo paskelbtas tarmiškos kūrybos konkursas „Sava tarmi kuriu“, o lapkričio 21 d. – tarmiškos kūrybos šventė „Sava tarmi rakuoju, dainuoju, kuriu: bagotas esu“. Radviliškio r. SVB kartu su rajono švietimo, kultūros ir sporto skyriumi, Šeduvos kultūros namais vykdančią projektą „Tarmių atstovai! Vienykimės Šeduvoj!“ (rėmėjas – KRF) surengė Radviliškio rajono tarmių festivalį. Festivalio dalyvių komandos pristatė savo kraštą ir tradicijas, skambėjo tarmiška šnektai, tarmiškos dainos, buvo pristatyti regionų rakandai, kulinarinio paveldo pavyzdžiai.

Tarmes populiarino daugelis bibliotekų. KRF finansavo Kupiškio r. SVB projektą „Kupiškėniški vaizdėliai“. Projektu siekta populiarinti kupiškėnų tarmę ir prie jos išsaugojimo prisidėti panaudojant literatūrinę ir meninę kūrybą. Biržų r. SVB, vykdydama projektą „Tarmėse – tikroji kalbos gyvastis“ (rėmėjas nenurodytas), siekė sudominti rajono bendruomenę tarmėmis, daugiau dėmesio skiriant aukštaičių tarmei. To siekta ir Molėtų r. SVB įgyvendintu projektu „Tarmė – gyvoji kalbos versmė“ (rėmėjos – KM, SV). Įgyvendinant KRF paremtą Utenos SVB projektą „Gyvojo žodžio sukviesti“ buvo organizuotas renginių ciklas, skirtas aukštaičių tarmei ir uteniškių šnektai. Alytaus ir Lazdijų rajonų savivaldybių bibliotekos vykdė KRF paremtus projektus, skirtus dzūkų tarmei. Alytaus r. biblioteka vykdė projektą „Cieskim kelalį dzūkų žodeliu“, Lazdijų r. biblioteka – projektą „Renginių ciklas: „Dzūkiskai šneku – apsisomyc negaliu“. Abiejų projektų tikslai panašūs – puoselėti ir populiarinti dzūkų tarmę, krašto papročius. Tarmes populiarino Joniškio r. (rėmėjas – KRF), Mažeikių r. (rėmėjai – KRF, SV), Pasvalio (rėmėja – KM) ir dar kelių bibliotekų vykdyti projektai. Paminėtinas ir 2014 m. savivaldybės paremtas Lazdijų r. bibliotekos projektas. Biblioteka įgyvendino projektą „Šeštieji tarmių atlaidai Demeniškiuose“. Projekto tikslai – telkti intelektualus, rašytojus, menininkus, vietos bendruomenes Dzūkijos krašte ir skleisti tarmių bei šnektų autentiškumą; populiarinti etninę kultūrą, kulinarinį paveldą, atgaivinti ir saugoti senolių papročius bei tradicijas¹⁴³.

2013 m. projektai taip pat skirti liaudies amatams. Du projektus finansavo Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai. Elektrėnų SVB Gilučių filialas vykdė projektą „Liaudies amatų kūrybinės dirbtuvės“. Buvo mokoma audimo, keramikos meno paslapčių. Lazdijų r. SVB Veisiejų bei Seirijų filialai ir Barčių kaimo bendruomenė vykdė bendrą projektą „Senųjų amatų puoselėjimas Veisiejų ir Seirijų bibliotekų kiemeliuose bei amatų demonstravimas Lazdijų rajono bendruomenėse“. Savivaldybė finansavo Kretingos r. SVB filialų projektus: Juodupėnų filialas vykdė projektą „Juodupėnų ir aplinkinių kaimų amatai ir menas“, Kartenos filialas – „Kuriantys Kartenos krašto žmonės“, Grūšlaukės filialas – tęstinį projektą „Darbščių rankų ir žodžio meistrai“, Laukžemės filialas – tęstinį projektą „Darbščių rankų meistrai“.

¹⁴³ „Tarmių atlaidai“ buvo surengti rašytojo Romo Sadausko sodyboje Demeniškiuose.

2015-uosius LR Seimas paskelbė *Etnografinių regionų metais*. Daug projektų, skirtų šiai temai, įgyvendino Vilkaviškio r. ir Skuodo r. bibliotekos. Juos parėmė BMGF ir KM [BP 2]. Vilkaviškio r. biblioteka vykdė projektą „Vilkaviškio krašto e. etnografijos akademija“ (partneriai – Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centras, Vilkaviškio rajono švietimo pagalbos tarnyba). Biblioteka užsibrėžė tikslą susisteminti informaciją apie Vilkaviškio kraštą, padaryti ją prieinamą virtualioje erdvėje. Pasak projekto sumanytojų, pagrindinis jo tikslas – užtikrinti vienodą prieigą prie kokybiškos, aktualios, išliekamąją vertę turinčios etnografinės informacijos išteklių Vilkaviškio krašte, suteikiant erdvę edukacinei veiklai, amatų verslo kūrimuisi, turizmo plėtrai rajone. Sukurta interneto svetainė tuo pačiu pavadinimu. Skuodo r. SVB vykdė projektą „Žemaičių kalba – 24/7“. Projektas skirtas žemaičių kalbai (tarnei) puoselėti ir žemaitiškos literatūros sklaidai. Pagrindinis projekto tikslas – bendradarbiaujant su Žemaitijos etnografiniame regione veikiančiomis viešosiomis bibliotekomis, kultūros ir švietimo įstaigomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis bei panaudojant viešųjų bibliotekų pajėgumus informacijos rinkimo ir kaupimo srityje sukurti vartotojams patrauklų informacinį portalą, leisiantį ne tik susipažinti su žemaičių kalbos raidos istorija, gramatika, žemaitiškai rašančiais autoriais ir jų kūriniais, bet ir suteikiantį galimybę mokytis žemaičių kalbos nuotoliniuose kursuose arba žaidžiant edukacinius žaidimus. Sukurtas informacinis portalas www.zemaičiųkalba.lt, du edukaciniai žaidimai, skirti mokytis žemaičių kalbos, parengta žemaičių kalbos mokymo programa, pradėtos montuoti pirmosios nuotolinės žemaičių kalbos pamokos. Portale paskelbta informacija apie žemaitiškai rašančius autorius, pateikti jų kūriniai.

Įvairaus pobūdžio renginius numatė Joniškio r., Pasvalio SVB filialo, Šilutės r., Kėdainių r. SVB filialo bibliotekų projektai. Joniškio r. biblioteka vykdė projektą „Pasisemkim savasties iš tautos lobyno“ (rėmėjos – LKT, SV). Surengta etnografinė ekspedicija Skaistgirio apylinkėse – bibliotekininkai kartu su bendruomenės nariais Skaistgirio apylinkėse aplankė ir fiksavo kapinėse, kaimuose, pakelėse, sodybose esančius mažosios architektūros objektus: kryžius, rūpintojėlius, koplytstulpius, stogastulpius. Filmuotos medžiagos pagrindu sukurtas filmas „Amžini tik laike. Skaistgirio apylinkių mažosios architektūros paveldo takais“. Surengtos konferencijos „Kraštotyros ekspedicijos Skaistgiryje pėdsakais“, „Etninė kultūra ir tautinis paveldas laiko tėkmėje“. Pasvalio SVB Jurgėnų filialas vykdė projektą „Kaimas gyvas, kol gyvos tradicijos“ (rėmėjas nenurodytas). Pavadinimas įprasmina šį projektą – krašto tradicijos yra kiekvienos vietos bendruomenės susitelkimo pagrindas.

Projektus finansavo savivaldybės. Šilutės r. biblioteka vykdė projektą „Prieteliau, atverk skarbinę¹⁴⁴ savą...“ Buvo surengtos Lietuvos etnografinių regionų „subėgtuvės-varžytuvės“, kurias biblioteka organizavo drauge su Šilutės raštijos ir knygų draugija, LBD Šilutės skyriumi, Gargždų kultūros centru ir Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokykla. Varžytuvių dalyviai kovėsi „Buities ir aplinkos“, „Tarmės“, „Etnografinio žaidimo“, „Kulinarinio paveldo“ rungtyse dėl nominacijų „Puikiausios gospadinės ir gaspadoriai“, „Etnostiliaus deimantiukas“, „Geriausi savo tarmės šnekoriai“. Kėdainių r. SVB Pajieslio filialas vykdė projektą „Senieji kaimai pasakoja“. Organizuotose ekspedicijose užrašyti pagyvenusių žmonių pasakojimai, užfiksuoti senosios kaimo architektūros elementai, kulinarinio paveldo pavyzdžiai. Parengta paroda „Autentiški Deveikiškių kaimo senųjų sodybų akcentai“, edukacinė programa „Senoji kaimo architektūra ir kulinarinis paveldas Pajieslio krašte“.

Apžvelgsime 2016 m. Utenos, Kalvarijos, Plungės r., Šiaulių r. bibliotekų projektus. Lietuvos kultūros taryba finansavo Utenos SVB projektą „Kultūra kitaip: malonūs atradimai savame krašte“. Biblioteka etnokultūros paveldą pritaikė kultūrinio turizmo tikslams – buvo sukurtas interaktyvus maršrutas Utenos krašto etninei kultūrai pažinti. Kitų bibliotekų projektus parėmė savivaldybės. Kalvarijos SVB biblioteka vykdė projektą „Etninė kultūra – tiltas tarp bendruomenės narių ir bibliotekos“. Projektas numatė renginių organizavimą skatinant gyventojus domėtis savo krašto istorija, tradicijomis, papročiais, juos gaivinti ir puoselėti. Surengta konferencija „Kraštotyra ir etninė kultūra bibliotekose“, vyko

¹⁴⁴ Skarbinėčia – dėžė pinigams, taupyklė.

edukaciniai užsiėmimai. Plungės r. SVB vykdė projektą „Skaitimā žemaitėškā“. Skaitymų konkurse dalyvavo beveik pusšimtis skaitytų – vaikų bei suaugusiųjų. Etnokultūros sklaidai pasitarnavo Šiaulių r. SVB projektas „Žvilgsnis į senelių žaislų dėžę“. Projekto dalyviai užrašinėjo vyresnių žmonių pasakojimus apie savo vaikystės žaislus, jų gaminimo būdus, tai fiksavo garso ir vaizdo laikmenose.

Skuodo r. biblioteka nenuilstamai populiarino krašto etninę kultūrą. 2017 m. ji vykdė LKT ir KM paremtą projektą „Mūsų stiprybė – kalboje ir kultūroje“. Pagrindinis projekto tikslas – atskleisti ir pristatyti Skuodo krašto etninės kultūros savitumą ir išskirtinumą kitiems Lietuvos etnografiniams regionams¹⁴⁵. Skuodo etninės kultūros puoselėtojai, tarp kurių buvo ir bibliotekos darbuotojų, apėmė Trakų r. SVB, Zarasų r. SVB, Žemaičių kultūros draugijos Vilniaus skyrių (Vilniaus mokytojų namai) ir pristatė įvairių žanrų etnokultūrinę programą. Renginiuose pristatytas Skuodo r. bibliotekos išleistas leidinys „Mūsų stiprybė – kalboje ir kultūroje“¹⁴⁶, kurio leidyba buvo įtraukta į projekto programą.

Susipažinta su Ukrainos etnokultūra. Skuodo r. ir Klaipėdos r. savivaldybės finansavo Klaipėdos r. bibliotekos projektą „Etno book (Lietuva – Ukraina)“. Ukrainiečiai pristatė liaudiškus instrumentus – bandūras. Įgyvendinant projektą vyko daug renginių: susitikimų, kelionių, vakarų, koncertų ir kt.

LR Seimas 2017-uosius paskelbė *Tautinio kostiumo metais*. Siekdama populiarinti tautinį kostiumą Klaipėdos r. SVB vykdė savivaldybės paremtą projektą „Babūnėles jopėlė“¹⁴⁷. Projekto tikslas – sutelkti bendruomenę (vaikus, tėvelius ir senelius, ugdymo įstaigas) į bendrą kūrybinį ir edukacinį procesą populiarinant tautinį drabužį kaip etninio tapatumo formą. Projekto dalyviai rungtyniavo, kas geriau pažins tautinių drabužių elementus (sermėgą, vyžas, delmoną¹⁴⁸ ir kt.), atspės, kokio regiono tautiniais drabužiais buvo pasipuošusi LR prezidentė.

Kita bibliotekų projektinio darbo kryptis – leidybinė veikla. 2007 m. Kretingos r. biblioteka įgyvendino savivaldybės paremtą projektą „Knyga Juozo Lukausko lobiai“. Išėjo to paties pavadinimo Algirdo Kuklio knyga¹⁴⁹, skirta žymiam Vakarų Lietuvos tautodailininkų dinastijos atstovui.

Reikšmingus darbus populiarinant etnokultūrą leidiniuose atliko Kalvarijos biblioteka. Vykdamas 2010–2011 m. projektą „Kalvarijos krašto kultūros bei istorijos puoselėjimas ir sklaida“ (rėmėjas – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai) išleistas knygos „Kalvarijos krašto senieji amatai ir amatininkai, „Kaimų istorijos: Žalioji, Sabaliavas, Durbė, Garnabūdis, Naujas kaimas, Vilkavizna, Komenka, Santaka“¹⁵⁰. Pirmoje knygoje pristatomi Kalvarijos krašto amatininkai – beveik 200 asmenų, puoselėjančių pačius įvairiausių senuosius krašto amatus: siuvimą, audimą, mezgimą, margučių marginimą, žaislų gamybą, batų siuvimą, ratų gaminimą, kalvystę, rimoriaus amatą. Antroje knygoje įamžintos išnykusių kaimų istorijos, juose gyvenusių žmonių, kurių daugumos jau nebėra, likimai. Knygoje sudėta tai, kas liko iš 8 kaimų ir 65 sodybų iki mūsų dienų. Įgyvendinant 2012 m. projektą „Etninė kultūra: prisiminkim, saugokim, puoselėkim“ (rėmėjas – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai) išleistas knygos „Kalvarijos krašto kūrėjai: Saulius Lisauskas“¹⁵¹ ir „Kalvarijos krašto kūrėjai: tautodailininkas Antanas Lastauskas“¹⁵². Abi knygos skirtos krašto tautodailininkams. Leidybos projektą parėmė savivaldybė. Įgyvendindama 2011 m. projektą „Etninė kultūra – leidiniuose“ biblioteka išleido leidinius: „Kalvarijos krašto padavimai ir pasakojimai“¹⁵³ ir Algimanto Babecko knygą „Išnykę (ne)pamiršti dvarai: Aleksandravas, Makauskai,

¹⁴⁵ Plačiau žr. Daukantiene, G. Skuodo žemaičių stiprybė – kalboje ir kultūroje (Skuodas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 42–43.

¹⁴⁶ *Mūsų stiprybė – kalboje ir kultūroje*: projektas / sud. G. Daukantiene. Skuodas: Skuodo rajono savivaldybės R. Granausko viešoji biblioteka, 2017.

¹⁴⁷ Jopėlė – žemaičių tarme *suknelė*.

¹⁴⁸ Delmonas (arba dalmonas) – lietuvių moterų puošni kišenė, austine juoste (rištuvu) rišta prie juosmens; būdinga tik Mažajai Lietuvai.

¹⁴⁹ Kuklys, A. *Juozo Lukausko lobiai*. Klaipėda: Libra Memelensis, 2007.

¹⁵⁰ *Kaimų istorijos: Žalioji, Sabaliavas, Durbė, Garnabūdis, Naujas kaimas, Vilkavizna, Komenka, Santaka* / sud. V. K. Svitoyus. Marijampolė: Piko valanda, 2011.

¹⁵¹ *Kalvarijos krašto kūrėjai: Saulius Lisauskas* / sud. A. Jankeliūnienė, L. Karpavičienė, S. Palionienė. Marijampolė: Piko valanda, 2012.

¹⁵² *Kalvarijos krašto kūrėjai: tautodailininkas Antanas Lastauskas* / sud. A. Jankeliūnienė et al. Marijampolė: Piko valanda, 2012.

¹⁵³ *Kalvarijos krašto padavimai ir pasakojimai* / sud. A. Jankeliūnienė, L. Karpavičienė, S. Palionienė. Marijampolė: Piko valanda, 2011.

Pagraužiai, Trempiniai¹⁵⁴. Pirmoje knygoje išspausdinti paprasti, dažnai fantastinio pobūdžio pasakojimai, padavimai apie įvairių, Kalvarijos krašto žmonėms brangių vietų ir jų vardų atsiradimą, apie upes, ežerus, akmenis, antgamtiškus, nekasdieniškus reiškinius, istorinius įvykius. A. Babecko knygoje apžvelgiama dvarų istorija nuo seniausių laikų iki mūsų dienų¹⁵⁵.

Išskirtinio dėmesio sulaukė kulinarinis paveldas. „Skaityk, atmint, pasmuokavuok“ – taip vadinosi Kultūros rėmimo fondo ir savivaldybės paremtas Šilalės r. SVB 2013 m. projektas. Surinkti ir užrašyti Šilalės krašto kulinarinio paveldo patiekalų receptai išleisti atskira knyga „Pasmokavuok, kap skane“¹⁵⁶. Šilalės krašto kulinarinio paveldo knyga „Pasmokavuok, kap skane“ apkeliavo dalį Lietuvos bibliotekų, buvo pristatyta Vilniaus knygų mugėje.

2015 m. Skuodo r. biblioteka vykdė projektą „Kultūrų spiečius“ (rėmėja – LKT). Pagrindinis projekto tikslas buvo supažindinti Lietuvos etnografinius regionus su Skuodo krašto kalbos, kultūros, tradicijų savitumu ir išskirtinumu. Vykdamas projektą išleistas leidinys „Esam ir būsim žemaičiai“¹⁵⁷. Leidinyje išspausdinta informacija apie Skuodo krašte žemaitiškumą puoselėjančias įstaigas ir organizacijas, jų veiklą, taip pat pateikiama informacija apie tarmiškai rašančių autorių kūrybą.

Projektai, skirti vaikams ir jaunimui. Kultūros ministerija 2007 m. finansavo Mažeikių r. SVB projektą „Žemaitija – vaikų akimis“, dvi Rokiškio r. SVB etnokultūrinės programos vaikams ir jaunimui, Anykščių r. savivaldybė – Anykščių r. SVB Rubikių filialo projektą „Išgirs ir pamatys, ką tau sako mūsų senolių praeitis...“ Marijampolės SVB Sasnavos filialas drauge su vidurine mokykla įgyvendino projektą „Spalvos metų ratė“ (rėmėjas nenurodytas).

Pažymėtina Panevėžio r. bibliotekų projektinė veikla. Europos Sąjungos ir savivaldybės finansinės paramos 2016 m. sulaukė Panevėžio r. Naujarodžių k. ir Raguvos k. bibliotekos. Naujarodžių biblioteka vykdė neformalaus vaikų švietimo programą „Modernus etnokultūrinis teatras“. Ją sudarė teoriniai bei praktiniai užsiėmimai, kurių tikslas – geriau suvokti tautos kūrybos savitumą, pagrindinius vaizdinius, simboliką. Raguvos biblioteka įgyvendino dvi programas: „Mes esam ETNO“ ir „Pažinkime senolių praeitį, pažinkime savo kaimą“. Programų tikslas – supažindinti jaunimą su tautos etninės kultūros puoselėjimu, tradicijomis.

Kiek daugiau projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, įgyvendinta 2017 m. Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras parėmė Kupiškio r. bibliotekos programą „Etno turistai“. Panaudodami informacines technologijas, bendraudami su žmonėmis, moksleiviai sudarinėjo turistinius, pažintinius etnografinius maršrutus po Kupiškio miestą ir rajoną. Kitus projektus finansavo savivaldybės. Mažeikių r. Auksodės k. ir Laižuvos mst. filialai įgyvendino bendrą projektą „Pažink tautinio kostiumo grožį“. Daugiausia dėmesio skirta žemaičių tautiniam kostiumui. Elektrėnų SVB vykdė projektą „Žvilgsnis į Lietuvos praeitį“. Vaikai buvo mokomi senųjų amatų (lipdyti iš molio), supažindinti su senaisiais muzikos instrumentais bei lietuvių liaudies melodijomis. Skuodo r. SVB Šliktinės filialas vykdė projektą „Senųjų tradicijų pėdsakais“. Vaikams ir jaunimui buvo organizuoti edukaciniai užsiėmimai: „Prakalbinkim molį“, „Mediniai stebuklai drožiniuose“, „Viskas iš vytelių“, „Auskit, riškite, mano rankos“, „Riešinės – šilta ir gražu“. Panevėžio r. SVB Velžio filialas įgyvendino vaikų vasaros poilsio projektą „Senovinių lietuviškų žaidimų dirbtuvės“.

Istorijos projektai. Istorinės tematikos projektai skirti gyvenviečių, krašto istorijai, jų kultūros paveldui, bibliotekų istorijai, žymių žmonių atminimui įamžinti, reikšmingoms datoms šalies istorijoje įprasinti. Apžvelgsime projektus, skirtus krašto, gyvenviečių istorijai. Tokio pobūdžio įgyvendintų projektų skaičius yra solidus. 2007 m. turiningą projektą vykdė Tauragės r. SVB. Lietuvos tūkstantmečio minėjimo

¹⁵⁴ Babeckas, A. *Išnykę (ne)pamiršti dvarai: Aleksandravas, Makauskai, Pagraužiai, Trempiniai*. Marijampolė: Piko valanda, 2011.

¹⁵⁵ Dvarų kultūra etninei kultūrai neatstovauja (galimas tik abiejų kultūros klotų sąlytis).

¹⁵⁶ *Pasmokavuok, kap skane: Šilalės krašto kulinarinis paveldas*. Kaunas: Naujasis lankstas, 2013.

¹⁵⁷ *Esam ir būsim žemaičiai = Esam ir būsim žemaitės: projektas-renginių ciklas „Kultūrų spiečius“*. Skuodas: Skuodo savivaldybės viešoji biblioteka, 2015.

direkcija prie LR Prezidento kanceliarijos parėmė Tauragės r. bibliotekos projektą „Tauragė: 500 metų rašytiniuose šaltiniuose“, skirtą Tauragės miesto įkūrimo jubiliejui. Projektu siekta atkreipti visuomenės dėmesį į bibliotekose sukauptą rašytinį ir skaitmeninį kultūros paveldą, supažindinti krašto bendruomenę ir miesto svečius su Tauragės viešojoje bibliotekoje saugoma medžiaga apie Tauragės istoriją ir šią dieną. Parengtos trijų kilnojamųjų parodų, apžvelgiančių svarbiausius miesto istorijos etapus, supažindinančių su krašto kultūros ir istorijos paveldu, žymiais krašto žmonėmis, grupės. Suskaitmeninta didžioji dalis parodose eksponuotos medžiagos, išleista kompaktinė plokštelė „Tauragės istorija periodinėje spaudoje: bibliografija ir tekstai“ ir informacinis leidinukas „Iškiliaji Tauragės krašto žmonės“. Klaipėdos krašto istorijai projektą skyrė Šilutės r. Kintų biblioteka. Biblioteka įgyvendino projektą „Vertinkime tai, ką turime“ (rėmėja – SV), kurio metu Kintų bendruomenei pristatyta paroda „Šeimos albumų istorijos. Klaipėdos krašto pokario laikotarpis 1944–1960 m.“¹⁵⁸ Paskaitą „Klaipėdos krašto istorija po Antrojo pasaulinio karo“ skaitė Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė dr. Silva Pocytė. Savivaldybių remiami gyvenviečių istorijai skirtus projektus vykdė Šilutės r. SVB Usėnų, Kintų, Inkaklių filialai, Kretingos r. SVB Kurmaičių filialas, Klaipėdos r. SVB Veiviržėnų, Daukšaičių, Pėžaičių ir Šalpenų filialai (bendras filialų projektas).

Krašto, gyvenviečių istorijai projektai buvo skiriami vėlesniais metais. Projektų rėmėjos – Lietuvos kultūros taryba, savivaldybės. Varėnos r. SVB 2012 m. įgyvendindama projektą „Varėnai – 150“ (rėmėja – SV) organizavo konferenciją „150 Varėnos istorijos minučių“, skaityti 13 pranešimų atskleidė Varėnos istoriją nuo pat jos įkūrimo. 2013 m. Lietuvos kultūros taryba parėmė Panevėžio r. SVB projektą „Vakarajimai dvarelyje: dvarų istorijos“. Buvo pristatyta šiaurės dvarų kultūra, jų istorija. Šiaulių m. biblioteka vykdė savivaldybės paremtą projektą „Septynios spindinčios Šiaulių dienos“. Jis numatė renginių ciklą, skirtą 777-ajam miesto gimtadieniui. Bibliotekos tikslai išties buvo ambicingi: „Minint Šiaulių miesto 777-ąjį gimtadienį, naudojant inovatyvius, patrauklius laisvalaikio praleidimo, lavinimo metodus bei formas, stiprinti miesto istorinį, kultūrinį ir meninį identitetą, atitinkantį įvairaus amžiaus Šiaulių miesto gyventojų poreikius, ugdyti kūrybiškai laisvus, iniciatyvius įvairios kartos šiauliečius, žinančius gimtojo miesto ir savo krašto istoriją“¹⁵⁹. Bibliotekos organizuojuose renginiuose dalyvavo apie 1000 įvairaus amžiaus šiauliečių. Jaunajai kartai buvo suteikta galimybė sukurti plakata, skirtą miesto gimtadieniui, piešti savo svajonių miestą. Joniškio r. biblioteka vykdė projektą „Miesto istorijos ženklai“ (2015 m., rėmėja – SV). Jį įgyvendinant surengta konferencija „Joniškio tapatumo ženklai urbanistikoje ir architektūroje“, fotografijų konkursas „Miestovaizdžio poezija“, varžybos moksleiviams ir jaunimui „Kaip keitėsi Joniškis, arba atrask lobį“.

Miesto istorijai, jo kultūros paveldui skaitmeninti 2015 m. skirtas stambus tęstinis Marijampolės SVB projektas „Marijampolės miesto gatvių kaita: iliustruotas interaktyvus žinynas“, kurį parėmė LKT. Projekto tikslas – integruoti kultūros paveldo objektus į skaitmeninio turinio žinyną. Žinynas buvo kuriamas bendradarbiaujant su Marijampolės istorikais, kraštotyrininkais, fotografais, kolekcininkais, Marijampolės apskrities archyvu ir kitomis institucijomis. 2015 m. aprašyti 123 objektai: muziejai, paminklai, dvarai, kapinės, parkai ir kt. Šiaulių r. SVB vykdė projektą „Verbūnai. Čia mano šaknys, čia aš gyvenau“ (rėmėja – LKT). Buvo siekiama, kad gyventojai (daugiausia jaunimas) giliau pažintų Verbūnų istoriją, gyvenvietės ir jos apylinkių materialujį ir nematerialujį paveldą¹⁶⁰. 2017 m. turiningą projektą, skirtą krašto istorijai, vykdė Kupiškio r. biblioteka. Bibliotekos projektą „Prabylanti krašto istorija: interaktyvus žemėlapis“ parėmė LKT. Buvo kuriamas žemėlapis, kurio pagrindas – autentiški pasakojimai apie istorinius objektus ar įvykius, žymius žmones, kaimus. Organizuoti mokymai „Filmavimas, vaizdo ir garso įrašų montavimas“, kuriuos vedė Kupiškio televizijos ir informacijos centro direktorius. Vasarą suburta

¹⁵⁸ Parodą parengė Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto darbuotojai.

¹⁵⁹ *Šiaulių m. SVB tinklalapis*. Prieiga per internetą: <http://biblioteka.smsvb.lt/lt/virtualios-parodos/irasai/3215-2013-metu-projektai>. Žiūrėta 2018-09-21.

¹⁶⁰ Projektas kiek kitu pavadinimu „Verbūnai – čia mūsų etninė savastis, čia aš gyvenau...“ buvo tęsiamas 2016 m.

vaikų ir jaunimo kraštotyros stovykla, jos metu keliauta po istorines rajono vietas, nufilmuoti pasakojimai apie Palėvenės bažnyčią ir vienuolyną, Komarų dvarą, Skapiškio varpinę, Blaivybės paminklą ir kt. Bibliotekai daug padėjo kraštiečiai, kurie dalijosi sukauptomis žiniomis ir fotografijomis apie savo kraštą, žmones. Vilniaus universiteto profesorė Genovaitė Dručkutė pasakojo studijų metų prisiminimus apie semiotiką Algirdą Julijų Greimą.

Geresnes sąlygas pažinti gimtojo miesto, krašto istoriją sudaro diegiamos modernios technologijos. 2016-aisiais tokias galimybes atvėrė Šiaulių m., Šilutės r., Biržų r., Kauno m. bibliotekų projektinė veikla. Lietuvos kultūros taryba finansavo Šiaulių m., Šilutės r., Biržų r. bibliotekų projektus. Šiaulių m. biblioteka kartu su partnere VšĮ „3D Vilnius“ įgyvendino projektą „Interaktyvus Šiaulių žemėlapis: pažink Šiaulius per virtualią viktoriną – labirintą“. Projektas skirtas Šiaulių miesto 780-ajam jubiliejui. Interaktyvus žemėlapis apėmė istorijos, architektūros, kultūros, meno sritis, sudarė galimybes organizuoti viktorinas ir žaidimus, spręsti įvairias užduotis. Šilutės r. SVB projekto „Knygnešių kelias interaktyvioje erdvėje“ rezultatas – interaktyvus „pasivaikščiokimas“ knygnešių keliais bei Žemaičių Naumiesčio ir Švėkšnos apylinkių knygnešių duomenų bazių sukūrimas. Biržų r. SVB drauge su VšĮ „3D Vilnius“ ir Biržų krašto muziejumi „Sėla“ įgyvendino projektą „Virtuali ekskursija – Biržų pilis prieš šimtmečius ir šiandien“. Virtuali ekskursija suteikė galimybę susipažinti su Biržų tvirtove, Biržų krašto muziejumi „Sėla“, biblioteka. Kultūros ministerija ir savivaldybė parėmė Kauno m. bibliotekos drauge su partneriais (KTU Vaižganto progimnazija, Kauno jaunųjų turistų centras ir kt.) projektą „Mano gatvės istorija 360 laipsnių kampu“. Parengtame virtualiame ture sumontuotos 97 panoraminės nuotraukos, pristatyta 20 objektų.

Modernių technologijų degimas suteikia galimybę puoselėti bei perduoti jaunimui vyresniosios kartos istorinę atmintį. Tokio pobūdžio projektus įgyvendino Klaipėdos m. SVB, Utenos SVB. Klaipėdos m. biblioteka drauge su Girulių bendruomene vykdė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paremtą projektą „Girulių bendruomenės atminties stiprinimas“. Įgyvendintas edukacinių užsiėmimų genealogijos tema ciklas („Genealoginės informacijos paieška ir medžių braižymas“ ir kt.). Švietimo ir mokslo ministerija parėmė Utenos bibliotekos kartu su Utenos trečiojo amžiaus universitetu (TAU) ir UAB „IT akademija“ vykdytą projektą „Skaitmeninės atminties pamokos senjorams“. Vienas iš projekto tikslų – vykdyti vyresnės kartos atminties sklaidą skaitmeninėmis priemonėmis (tinklaraščiai, asmeniniai archyvai ir kt.).

Įsidėmėtinas veiksmingo dalyvavimo kitos institucijos projekte atvejis. Raseinių centrinės bibliotekos ir filialų darbuotojai 2016 m. dalyvavo Dubysos regioninio parko direkcijos organizuoto projekto „Raseinių krašto dvarai“ veiklose: vyko į pažintines ekspedicijas po Lietuvos dvarus. Surinkta medžiaga apie Lotyniškės, Tendžiogalos, Biliūnų, Skaraitiškės, Katauskių, Burbiškių, Gruzdiškės, Gylių dvarus.

Projektai, skirti iškilių žmonių, žymių kraštiečių atminimui įamžinti. Paminėtini Kretingos r. bibliotekų projektai, kuriuos parėmė savivaldybė. Kretingos r. SVB Baublių filialo 2007 m. projektas buvo skirtas skulptoriaus Rimanto Dauginčio tragiškam likimui įamžinti¹⁶¹. 2011 m. Kretingos r. SVB vykdė projektą „Nuo piemenuko iki ganytojo“, skirtą vyskupo, rašytojo Motiejaus Valančiaus 210-osioms gimimo metinėms. Buvo parengta ir įgyvendinta literatūrinė-muzikinė programa.

Plačiau apžvelgsime originalų Kupiškio r. SVB 2017 m. projektą „Kupiškėnai – Lietuvos istorijoje“. Projektas skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui, kupiškėnų pilietiškumui, istorinei savimonei ir savojo krašto pažinimui ugdyti. Projektą parėmė LKT, SV, SVB, privatūs asmenys ir kt. Bendradarbiaujant su istorikais, muziejininkais sudarytas šimto asmenybių, kurios dirbo, kūrė 1918–2017 m., sąrašas (iš jų tik 22 buvo gyvi), parengtos biografijos, surinktos nuotraukos. Vyko *Šimtmečio kupiškėnų rinkimai*¹⁶². Parengtas ir 600 egz. tiražu išleistas leidinys „Kupiškėnai Lietuvos istorijoje“¹⁶³. Paminėtini

¹⁶¹ Protestuodamas prieš sovietinio režimo politiką Lietuvoje, 1990 m. gegužės 9 d. R. Daugintis susidegino prie SSRS–Vengrijos sienos. Mirė gegužės 19 d. Budapešto (Vengrija) ligoninėje.

¹⁶² Daugiausia balsų surinko ir Šimtmečio kupiškėnu tapo olimpinis ir pasaulio čempionas Virgilijus Alekna.

¹⁶³ *Kupiškėnai Lietuvos istorijoje* / sud. L. Matiukaitė. Panevėžys: Amalkera, 2017.

taip pat Šakių r. SVB, Šiaulių r. SVB filialo projektai. LKT parėmė Šakių r. bibliotekos projektą „Kultūriniai valstybingumo maršrutai Suvalkijoje“. Vykdam projektą organizuoti 3 žygiai į Šakių rajone esančias Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Justino Staugaičio, Jono Vailokaičio ir Saliamono Banaičio tėviškes bei parengtas vaizdo reportažas. Šiaulių r. SVB Ginkūnų filialas vykdė projektą „Ginkūnų žemės šviesuolių Janulaičių gyvenimo ir darbų keliais“ (rėmėjos – LKT, SV). Projektas numatė Ginkūnų bibliotekoje sukaupti ir susisteminti medžiagą, skirtą iš Ginkūnų kilusių šviesuolių Janulaičių šeimos paveldui jamžinti ir skleisti, įrengiant jiems skirtą ekspoziciją ir virtualią parodą.

Grupė projektų buvo skirta bibliotekų istorijai. Kultūros ir sporto rėmimo fondas 2007 m. parėmė Anykščių r. SVB projektą „100 bibliotekos Anykščiuose gyvavimo metų“, pagal kurį buvo numatyta kultūrinių renginių programa. Išėjo prisiminimų knyga „Anykščių biblioteka istorijos vingiuose: 1937–2007“¹⁶⁴. Rokiškio r. SVB Pandėlio m. filialas įgyvendino savivaldybės paremtą projektą „Pandėlio krašto istorija“; rezultatas – išleistas leidinys „Lietuviškos knygos kelias Pandėlio apylinkėse: 70-osioms Pandėlio bibliotekos įkūrimo metinėms“¹⁶⁵. Šiaulių m. savivaldybė finansavo bibliotekos projektą „Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos istorija gyva elektroninėje laikmenoje“. Įgyvendinus projektą sukurtas elektroninis katalogas. Savivaldybės parėmė Prienų bibliotekos ir Kelmės r. SVB Kražių filialo projektus, skirtus bibliotekų istorijai. Šakių r. savivaldybė finansavo bibliotekos projektą „Pradžiamžino...“, kuris buvo skirtas Šakių viešosios bibliotekos 70-mečiui ir pirmosios lietuviškos knygos 460-ties metų sukakčiai.

2012 m. Plungės r. biblioteka vykdė projektą, skirtą leidinio „Plungės *Palazzo Vecchio*: nuo grafių Zubovų pilaitės iki Plungės viešosios bibliotekos (1846–2012)“ leidybai (rėmėjai – KRF, Plungės pilietiško ir bendruomeniškumo ugdymo draugija, UAB „Plungės Jonis“, plungiškis verslininkas Petras Beinoras). Leidinys išėjo tais pačiais metais¹⁶⁶. Savivaldybės remiami Kretingos r. SVB filialai 2013 m. įgyvendino projektus „Rūdaičių bibliotekai – 60“, „Jubiliejaus paminėjimo renginys 55-eri metai kartu su skaitytojais“ (Jokūbavo filialas). Baublių, Kalniškių, Šukės filialai taip pat vykdė projektus, kurie numatė jubiliejinus renginius. Panašūs projektai buvo vykdomi Bibliotekų metais (2016). Projektus vykdė Juodupėnų, Kartenos, Kurmaičių, Raguviškių, Senosios Iplities filialai. Projektai atkreiptas dėmesys į nedidelių bibliotekų (filialų) reikšmę krašto gyvenime.

Istorinės tematikos projektai skirti dedikaciniams metams. LR Seimo sprendimu 2013-ieji buvo paskelbti 1863-ųjų metų sukilimo, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą, Klaipėdos krašto atgavimo metais. Pasvalio, Šiaulių m., Raseinių bibliotekos projektus skyrė 1863-ųjų sukilimui. Kultūros rėmimo fondas finansavo Pasvalio SVB projektą „1863–1864 metų sukilimas: už Jūsų ir mūsų laisvę (1863 m. sukilimo 150-osioms metinėms)“. Jį įgyvendinus sukurtas skaitmeninis sukilimo žemėlapis ir pavišintas e. bibliotekoje „Pasvalia“. Žemėlapyje atkurtas sukilimo įvykių krašte kelias. Žemėlapis – svarbus pažintinę, kultūrinę vertę turintis vedlys po Pasvalio krašto sukilimo atminties vietas, skirtas ne tik vietinei visuomenei, mokytojams ir mokiniams, bet ir Pasvalyje besilankantiems turistams, sukilimu besidomintiems žmonėms. Kultūros ministerija parėmė Šiaulių m. bibliotekos projektą „1863 metų sukilimo istorinė ir kultūrinė reikšmė: praeitis ir rytojūs“. Vykdam projektą organizuota konferencija, skirta mokiniams. Pranešimus skaitė kraštotyrininkai, Šiaulių universiteto studentai, Šiaulių „Aušros“ muziejaus darbuotojai, Šiaulių gimnazijų ir progimnazijų mokiniai, bibliotekininkai. KRF parėmė Raseinių bibliotekos projektą „1863 sukilimas Raseinių apskrityje. Biografijų žodynas“. Išleista tuo paties pavadinimo Jono Brigio knyga¹⁶⁷.

¹⁶⁴ *Anykščių biblioteka istorijos vingiuose: 1937–2007* / sud. A. Berezauskienė. Anykščiai: Anykščių rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2007.

¹⁶⁵ *Lietuviškos knygos kelias Pandėlio apylinkėse: 70-osioms Pandėlio bibliotekos įkūrimo metinėms* / sud. R. Baškienė. Rokiškis: I. Skripkos individuali įmonė, 2007.

¹⁶⁶ *Plungės Palazzo Vecchio: nuo grafių Zubovų pilaitės iki Plungės viešosios bibliotekos (1846–2012)* / sud. O. Juozapaitienė, V. Skierienė, V. Liutikaitė, Z. Paulauskaitė. Klaipėda: Plungės r. SVB, 2012. Antrasis pataisytas leidinys išėjo 2015 m.

¹⁶⁷ Brigys J. *1863 sukilimas Raseinių apskrityje: biografijų žodynas*. Vilnius: Petro ofsetas, 2013.

Klaipėdos krašto atgavimo metinėms skirtą projektą laimėjo Klaipėdos m. biblioteka. Kultūros ministerija finansavo projektą „Minime Lietuvos Respublikos ir Klaipėdos krašto susijungimo 90-metį“. Girulių filiale vyko atviras forumas „Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos 90-metis“. Įdomus atvejis: Girulių f. kieme surengta 1923 m. Klaipėdos sukilimo inscenizacija. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui skirtus projektus laimėjo Švenčionių r. ir Trakų r. bibliotekos. KRF parėmė Švenčionių r. bibliotekos projektą „Žuvę, bet nepralaimėję“, KM – Trakų r. bibliotekos projektą „Kelionė į aviacijos pasaulį“.

LR Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad 2015 m. sukako 250 metų, kai gimė iškilus valstybės ir visuomenės veikėjas, diplomatas, kompozitorius Mykolas Kleopas Oginskis, ir į tai, kad šią sukaktį UNESCO įtraukė į minimų datų sąrašą, paskelbė 2015-uosius *Mykolo Kleopo Oginskio metais*. M. K. Oginskiui projektus skyrė Plungės r. ir Trakų r. bibliotekos. LKT parėmė Plungės r. SVB projektą „Kunigaikštis M. K. Oginskis ir jo epocha“. Projektas, skirtas M. K. Oginskio indėliui į Lietuvos politinį ir kultūrinį gyvenimą, turėjo dvi partneres: LNB ir VUB. Bendromis pastangomis Plungės bendruomenei surengta konferencija. Pranešimus skaitė prof. Leonidas Donskis („M. K. Oginskio Europa: XIX a. Europos idėjų žemėlapis“), dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė („Tarp Varšuvos, Hagos ir Konstantinopolio: diplomatiniai M. K. Oginskio keliai“) ir kiti. Bibliotekoje pristatyta originalių dokumentų ir knygų paroda „Žinomas ir nepažintas Mykolas Kleopas Oginskis. Dokumentai iš Vilniaus universiteto bibliotekos“. LKT ir savivaldybė finansavo Trakų r. bibliotekos kartu su partneriais (Trakų meno mokykla, Trakų kultūros rūmai) įgyvendintą projektą „Istorinė-muzikinė dekada *Sugrįžimas į Tėvynę*“. Surengtas istorinis-muzikinis renginys „Tėvynei skiriu turtus ir gyvenimą“. Pristatyta programa „Mykolo Kleopo Oginskio polonezų kelias“; apie M. K. Oginskio rašytinį palikimą pasakojo jo knygų vertėjas į lietuvių kalbą, kraštiecis Virginijus Baranauskas. Parengta kilnojamoji paroda „Mykolas Kleopas Oginskis“, organizuoti kiti renginiai.

Įprasminamos svarbiausios šalies istorijos datos. 2014 m. Panevėžio r. SVB vykdant LKT paremtą projektą „Literatūrinės edukacinės kelionės *Kai knygas draudė*“ sukurta edukacinė programa pristatyta krašto visuomenei. Knygnešių istorijai skirtas Tauragės r. SVB projektas „3 dienų žygis – stovykla *Knygnešių keliais*“ (2015 m., rėmėjos – LKT ir SV). Atsigręžta į pirmąjį lietuvių kultūros istorijos veikalą. LKT parėmė Skuodo r. SVB projektą „Simono Daukanto *Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių* – pirmoji lietuvių kultūros istorija: aktualizavimas ir populiarinimas“ (2015–2016 m.). Vykdamas projektą buvo siekiama populiarinti kraštiečio parašytą pirmąją lietuvių kultūros istoriją pristatant naujausius mokslinių tyrinėjimų rezultatus bei supažindinant visuomenę su mažiau žinomais faktais. Organizuota konferencija „Simonas Daukantas ir pirmoji lietuvių kultūros istorija“, parengta mobili paroda „Simonas Daukantas ir *Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių*: archyviniai dokumentai liudija“.

Projektai, skirti tragiškiems mūsų šalies istorijos įvykiams. 2011 m. Šilalės r. biblioteka vykdė projektą „Holokausto istorija ir jos ypatumai Lietuvoje bei Šilalės rajone“ (rėmėja – SV). Bibliotekos lankytojams ir svečiams buvo pristatyta unikali autentiškų Vilniaus geto afišų kolekcija iš Vilniaus Gaono žydų muziejaus rinkinių. Parodoje atskiras kampelis skirtas Šilalės krašto žydų atminimui. Po parodos atidarymo surengta konferencija „Holokausto istorija ir jos ypatumai Lietuvoje bei Šilalės rajone“. Žydų istorijai bei Holokaustui 2013 m. projektą skyrė Plungės r. biblioteka. Biblioteka vykdė Kultūros paveldo departamento prie KM paremtą projektą „Paskutinis pasivaikščiojimas po žydiškąją Plungę“. Surengtas žydų atminties vakaras. Jo metu atidaryta senųjų ir šiuolaikinių fotografijų paroda „Plungės žydai: paprasto gyvenimo šetle akimirkos“ ir pristatyta prieš karą Plungėje gyvenusios rašytojos Mašos Rolnikaitės knyga „Kam žmogui veidrodys?“

Sulaukė dėmesio partizanų kovų atminties įamžinimas. Lietuvos kultūros taryba 2015 m. parėmė Šakių r. SVB projektą „Laisvės kovų atmintis“. Parengta kilnojamoji paroda „Tauro apygardos Žalgirio rintinės laisvės kovų takais“. Paroda eksponuota rajono savivaldybėje, viešojoje bibliotekoje, „Žiburio“, Kudirkos Naumiesčio gimnazijose, Kriūkų pagrindinėje mokykloje, Gelgaudiškio dvare. Parengtas ir

išleistas informacinis leidinys „Tauro apygardos Žalgirio rinktinei 70“¹⁶⁸. Radviliškio r. SVB 2017 m. vykdė projektą „Minaičiai – Lietuvos laisvės kovų istorinė sostinė“ (rėmėjos – LKT ir SV). Bibliotekos darbuotojai prisidėjo prie Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos pasirašymo inscenizacijos Minaičiuose. Biblioteka surengė parodą „Minaičiai – Lietuvos laisvės kovų istorinė sostinė“. Savivaldybė parėmė Kretingos r. bibliotekos projektą „Lietuvos valstybingumo gynėjų – partizanų – veiklos ženklai Kretingos rajone“. Surinkta medžiaga apie rajono partizanų veiklos, žūties, laidojimo vietas, jų atminimui įamžinti pastatytus paminklus, atminimo lentas, kryžius, paminklines kompozicijas, pastatus, kuriuose buvo tardomi, kankinami ir žudomi rezistencijos dalyviai. Objektai aprašyti ir naujais straipsniais papildyta elektroninė „Kretingos krašto enciklopedija“.

Kultūrinio turizmo poreikiams pasitarnavo Rokiškio r. SVB drauge su Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centru pradėtas įgyvendinti projektas „Grafų Komarovskių giminės¹⁶⁹ istorinė ir kultūrinė sklaida“ (2015–2016 m.), kurį parėmė savivaldybė.

Krašto istorijai bei kraštiečių biografijoms, jų indėliui į krašto kultūrą skirti leidybos projektai. Kraštiečiams projektus skyrė Tauragės r. SVB filialas, Kalvarijos SVB, Vilkaviškio r. SVB filialas, Zarasų r. SVB. Tauragės r. SVB Pagramančio filialas 2007 m. vykdė savivaldybės paremtą projektą „Dainininko, operos solisto J. Mažeikos 100-metis gimtinėje“. Buvo išleistas leidinys „Operos solistas Juozas Mažeika, 1907–1976: atsiminimai“¹⁷⁰. Kalvarijos SVB ir Kalvarijos literatų klubas „Rasa“ vykdė savivaldybės finansuotą tęstinį projektą „Kalvarijos krašto šviesuoliai“. 2007 m. išėjo knygos tokiu pat pavadinimu 2 dalis¹⁷¹. Vilkaviškio r. SVB Virbalio m. filialas drauge su bendruomene vykdė projektą, skirtą kraštiečio Juozo Zabelavičiaus atsiminimų knygos leidybai (rėmėjas nenurodytas); rezultatas – Juozo Zabelavičiaus knygos „Virbalis mano atsiminimuose“ 1 dalies pasirodymas¹⁷². 2 dalis pasirodė 2013 m.¹⁷³ 2011 m. Zarasų r. SVB įgyvendino projektą „Knygos apie Zarasų krašto šviesuolį Domininką Bukontą išleidimas“ (rėmėjas – KRF). Knyga pasirodė tais pačiais metais¹⁷⁴.

Lazdijų r., Tauragės r., Šilalės r., Pasvalio SVB filialo, Trakų r., Raseinių, Varėnos r. bibliotekų projektai numatė leidinių apie gimtąjį kraštą išleidimą. Lazdijų r. biblioteka tęsė dar 2004 m. pradėtą vykdyti projektą „Monografijos *Meteliai* leidyba“ (2007 m. jį parėmė KM ir SV). Monografija pasirodė 2008 m.¹⁷⁵ Tauragės r. SVB drauge su kaimo bendruomene 2013 m. vykdė projektą „Lomiu kaimo bendruomenės paveldo tąsa ir sklaida“ (rėmėja – vietinės veiklos grupė (VVG)). Jo rezultatas – išleista enciklopedinio pobūdžio knyga „Lomiai amžių sandūroje: žmonės, įvykiai, statiniai“¹⁷⁶. Kultūros rėmimo fondas tais pačiais metais parėmė knygos apie Šilalės rajono bažnyčias išleidimą. Leidinio „Šilalės krašto bažnyčios: istorija ir architektūra“ rengimas užtruko, knyga pasirodė 2016 m.¹⁷⁷ Pasvalio SVB Jurgėnų filialo projektas „Pažink ir garsink savo kaimą“ numatė knygos „Jurgėnų kraštas: istorija, etnokultūra ir dabartis“ išleidimą (rėmėja – SV). Solidi knyga išleista 2014 metais, autorius – prof. Jonas Aničas¹⁷⁸. Trakų r. SVB 2015 m. vykdė projektą „Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje“ (rėmėjai – LKT, SV). Išėjo Tiltų bibliotekos vedėjos Elenos Žilinskienės knyga „Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje“¹⁷⁹.

¹⁶⁸ *Tauro apygardos Žalgirio rinktinei 70* / sud. K. Vaičiūnas. Kaišiadorys: Printėja, 2015.

¹⁶⁹ Komorovskiai XVIII–XX a. pirmoje pusėje valdė Kavoliškį (gyvenvietė Rokiškio rajone). Iš šios giminės kilęs Lenkijos prezidentas Bronislavas Komorovskis (Bronisław Komorowski). Kavoliškyje yra išlikęs jo senelio Zygmunto Leopoldo Komorovskio (mirė 1920 m.) kapas.

¹⁷⁰ *Operos solistas Juozas Mažeika: 1907–1976: atsiminimai*. Tauragė: Tauragės viešoji biblioteka, 2007.

¹⁷¹ *Kalvarijos krašto šviesuoliai, 2 d.* / sud. S. Palionienė, N. Skroblienė, L. Karpavičienė. Marijampolė: Piko valanda, 2007. 1 knygos dalis pasirodė 2006 m.

¹⁷² Zabelavičius, J. *Virbalis mano atsiminimuose*, 1 d. Vilnius: Baltijos kopija, 2007.

¹⁷³ Zabelavičius, J. *Virbalis mano atsiminimuose*, 2 d. / sud. D. Stankūnienė. Vilnius: Baltijos kopija, 2013.

¹⁷⁴ *Domininkas Bukontas (1873–1919): leidinių ir straipsnių rinkinys*. Vilnius: Petro ofsetas, 2011.

¹⁷⁵ *Meteliai [Lazdijų rajonas]: monografija* / redakcinė kolegija: Irena Seliukaitė ir kit. Marijampolė: Piko valanda, 2008.

¹⁷⁶ *Lomiai amžių sandūroje: žmonės, įvykiai, statiniai* / sud. E. Bazinienė, L. Užkurienė. Kaišiadorys: Printėja, 2013.

¹⁷⁷ Šilalės krašto bažnyčios: istorija ir architektūra / parengė Loreta Šimutytė-Balčiūnienė. Klaipėda: Druka, 2016.

¹⁷⁸ Aničas, J. *Jurgėnų kraštas: istorija, etnokultūra ir dabartis*. Kaunas: Žiemgalos leidykla, 2014.

¹⁷⁹ Žilinskienė, E. *Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje*. Trakai: Standartų spaustuvė, 2015.

2017 m. Raseinių SVB įgyvendino projektą „Jono Brigio knygos *Pasistačius bendrą darbo tikslą. 1918–1940 m. Raseinių krašte veikusių draugijų, politinių, visuomeninių, ekonominių organizacijų sąvadas* leidyba“. Knyga, skirta valstybės atkūrimo šimtmečiui, pasirodė tais pačiais metais¹⁸⁰. Varėnos r. SVB vykdė projektą „Leidinio *Varėnos krašto dienoraščiai* leidyba“¹⁸¹. Projektus parėmė savivaldybės.

Kalbant apie projektus, skirtus vaikams ir jaunimui, atkreiptinas dėmesys į Šiaulių m. ir Šiaulių r. bibliotekų projektinę veiklą. Šiaulių m. biblioteka 2011 m. vykdė projektą „Mano Šiauliai – mano pasaulis“ (rėmėja – SV), skirtą Šiaulių miesto 775-ajam gimtadienio jubiliejui. Buvo siekiama, kad vaikai edukacijose geriau pažintų miesto istoriją, mokytųsi ją kūrybiškai atskleisti piešiniuose. Šiaulių m. SVB „Šaltinėlio“ filialas 2015 m. vykdė projektą „Tradicijos ir modernumas: interaktyviai kuriame istoriją Šiauliams 2“ (rėmėjos – LKT, SV¹⁸²). Rengiantis Šiaulių 780-ajam gimtadieniui, miesto ir rajono mokiniai buvo pakviesti kurti pasakas, sakmes, legendas apie žinomus ir lankomus objektus. Atrinkta dvylika geriausių, kūrybiškiausių istorijų, kurios pateko į 2016-ųjų metų sieninį kalendorių – vaikų kurtų sakmių ir kitokių pasakojimų rinktinę „Vaikų istorijos Šiauliams“¹⁸³. Kitas svarbus projekto akcentas – panaudojant šešėlių teatro kūrimo metodiką skatinti jaunosios kartos šiauliečius domėtis gimtuoju miestu. Pagal sukurtas sakmes, pasakas ir legendas apie Šiaulių miestą jaunieji šiauliečiai buvo pakviesti kurti šešėlių teatro spektaklius. Nufilmuoti šešėlių teatro spektakliai įrašyti į kompaktinį diską „Kuriu istoriją Šiauliams 2“.

2016 m. savivaldybės finansavo Šiaulių m. ir Šiaulių r. Kuršėnų bibliotekos projektus. Šiaulių m. biblioteka bendradarbiaujant su UAB „Media Traffic“ įgyvendino projektą „Šiaulių krašto istorija atgimsta animacijoje“. Jo tikslas – paskatinti moksleivius geriau pažinti savo gimtojo miesto istoriją pakviečiant kurti animacinius filmukus pagal Šiaulių miesto 780-ajam gimtadieniui sukurtas sakmes. Kuršėnų biblioteka vykdė projektą „Nežiopsok, kas dar liko, užfiksuok“. Siekta suaktyvinti jaunimo domėjimąsi Kuršėnų istorija, jo urbanistiniu paveldu. Jaunimas kartu su projekto vadove rinko medžiagą apie miesto XX a. 6–10 dešimtmečiuose veikusias pramonės ir kitokio pobūdžio įmones. Sukaupta medžiaga įrašyta į elektronines laikmenas.

Paminėtinas originalus Šilutės r. SVB projektas, skirtas knygos istorijai. Lietuvos kultūros taryba, Kultūros ministerija ir savivaldybė 2017 m. finansavo bibliotekos projektą „Knygos istorija: nuo rašto ištakų iki ekslibriso“ (partneriai: Šilutės Hugo Šojaus muziejus, Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus, Šilutės raštijos ir knygų draugija). Projektas skirtas kultūros edukacijos stovyklai. Edukacija vykdyta nuo įvado į rašto ir knygos gimimą (praktiniai rašymo ant vaškinių, molinių, grifelinų lentelių ir kitokie užsiėmimai Šilutės Hugo Šojaus muziejuje) pereinant prie pažinties su Mažosios Lietuvos knygos ypatumais, knyginkais, knygnešystės reiškinių unikalumo įtvirtinimu viešosios bibliotekos Knygos muziejuje bei Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejuje. Baigiamasis renginys – asmeninio ekslibriso kūrimas.

2.2.7. Socialiniai projektai

Kaip pažymėta įvade, autorius socialiniams projektams priskyrė projektus, kuriuose tiesiogiai apibrėžtos socialinės problemos. Bibliotekos vykdė projektus, skirtus socializacijai, įvairių gyventojų grupių socialinei atskirčiai mažinti, jaunimo socialinėms problemoms spręsti. Projektai numatė įvairias sociokultūrinės pagalbos priemones gyventojams. Gyventojų socializacijai, socialinėms-psichologinėms problemoms spręsti buvo reikšmingi ir jau aptarti kultūros edukacijos, biblioterapijos, meno terapijos projektai. Duomenys apie 2007, 2013, 2015–2017 m. vykdytus socialinius projektus (jų nėra daug) pateikiami 16 lentelėje.

¹⁸⁰ Briggs, J. *Pasistačius bendrą darbo tikslą: 1918–1940 m. Raseinių krašte veikusių draugijų, politinių, visuomeninių, ekonominių organizacijų sąvadas*. Kaišiadorys: Printėja, 2017.

¹⁸¹ Knyga *Varėnos krašto dienoraščiai: gamtos ritmu* / sud. J. Žitkauskas. Vilnius: Petro ofsetas, 2019.

¹⁸² Sprendžiant iš šaltinių, į šį projektą buvo taip pat buvo integruotas savivaldybės paremtas projektas „Tradicijos ir modernumas: interaktyviai kuriame istoriją Šiauliams“.

¹⁸³ *Vaikų istorijos Šiauliams* / sud. D. Maskuliūnienė, R. Božienė. Radviliškis: Litera, 2016.

16 lentelė. Socialinių projektų vykdymas 2007, 2013, 2015–2017 m. (skliaustuose – bibliotekų skaičius apskrityse, vykdytų projektų skaičius, rėmėjų tipas: Tr – tarptautinis rėmėjas, Nr – nacionalinis rėmėjas, Vr – vietos rėmėjas)

		Kauno apskr. (8), Marijampolės apskr. (5)	Klaipėdos apskr. (7), Tauragės apskr. (4)	Panevėžio apskr. (6), Utenos apskr. (6)	Šiaulių apskr. (7), Telšių apskr. (4)	Vilniaus apskr. (8) Alytaus apskr. (5)	Iš viso
1	2007 m.	Kėdainių r. SVB (1, Vr – 1), Prienų SVB (1, Vr – 1), Marijampolės SVB (1, Vr – 1)		Visagino SVB (nenurodyta – 1)	Radviliškio r. SVB (2, Vr – 2)		6
2	2013 m.			Kupiškio r. SVB (1, Nr – 1), Panevėžio r. SVB (1, Vr – 1), Utenos SVB (2, Tr – 2)		Varėnos r. SVB (1, Tr – 1)	5
3	2015 m.	Kauno m. SVB (1, nenurodyta – 1)	Šilalės r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	Panevėžio r. SVB (2, Vr – 2), Pasvalio SVB (1, Tr – 1, Vr – 1), Utenos SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	Pakruojo r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Šiaulių m. SVB (2, Nr – 1, nenurodyta – 1)	Elektrėnų SVB (1, Vr – 1), Vilniaus m. SCB (1, Nr – 1), Švenčionių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	12
4	2016 m.	Marijampolės SVB (1, Vr – 1)	Šilutės r. SVB (1, Nr – 1), Šilalės r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	Pasvalio SVB (1, Tr – 1, Vr – 1), Rokiškio r. SVB (1, Vr – 1), Utenos SVB (1, Tr – 1, Nr – 1)	Pakruojo r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Šiaulių m. SVB (1, Nr – 1), Šiaulių r. SVB (1, Nr – 1, Vr – 1)	Elektrėnų SVB (1, Vr – 1), Švenčionių r. SVB (1, Tr – 1, Nr – 1), Vilniaus m. SCB (3, Nr – 3), Alytaus r. SVB (1, Vr – 1)	15
5	2017 m.		Šilutės r. SVB (1, Nr – 1)	Panevėžio r. SVB (2, Nr – 1, Vr – 1), Rokiškio r. SVB (1, Vr – 1)	Akmenės r. SVB (1, Vr – 1), Plungės r. SVB (1, Nr – 1)	Širvintų r. SVB (1, nenurodyta – 1), Vilniaus m. SVB (3, Nr – 2, Vr – 1)	10
Projektų skaičius, tarptautinių, nacionalinių, vietos rėmėjų parama vykdamas projektus		*Kauno apskr. bibliotekos: 3, Tr – 0, Nr – 0, Vr – 2, nenurodyta – 1; *Marijampolės apskr. bibliotekos: 2, Tr – 0, Nr – 0, Vr – 2; *Klaipėdos apskr. bibliotekos: 2, Tr – 0, Nr – 2, Vr – 0; *Tauragės apskr. bibliotekos: 2, Tr – 2, Nr – 2, Vr – 0; *Panevėžio apskr. bibliotekos: 10, Tr – 2, Nr – 2, Vr – 8; *Utenos apskr. bibliotekos: 5, Tr – 4, Nr – 2, Vr – 0, nenurodyta – 1; *Šiaulių apskr. bibliotekos: 9, Tr – 2, Nr – 5, Vr – 4, nenurodyta – 1; *Telšių apskr. bibliotekos: 1, Tr – 0, Nr – 1, Vr – 0; *Vilniaus apskr. bibliotekos: 12, Tr – 2, Nr – 8, Vr – 2, nenurodyta – 1; *Alytaus apskr. bibliotekos: 2, Tr – 1, Nr – 0, Vr – 1					48
		Vykdyta projektų: 48; paramos teikėjų skaičius (per metus): Tr – 13, Nr – 22, Vr – 19, nenurodyta – 4					

Vykdyti 48 projektai. Rezultatyviai socialinius projektus vykdė Šilutės r. SVB (Klaipėdos apskr.), Panevėžio r. SVB (Panevėžio apskr.), Utenos SVB (Utenos apskr.), Šiaulių m. SVB (Šiaulių apskr.), Vilniaus m. SVB (Vilniaus apskr.). Vyravo nacionalinių ir vietos rėmėjų parama. Tarptautinių rėmėjų parama daugiausia pasinaudojo Utenos SVB biblioteka.

Socialiniuose projektuose, kurie daugiausia skirti vaikams ir jaunimui (2007–2015 m. projektai daugiausia skirti vaikams ir jaunimui, suaugusiesiems projektų padaugėjo 2016 ir 2017 m.), keliami socializacijos uždaviniai. Radviliškio r. centrinė biblioteka ir Radviliškio r. SVB Šeduvos filialas vykdė projektus „Vaikų socializacijos programa“ (2007 m., 2 projektai), Ignalinos r. SVB – socializacijos projektą „Kūrybos versmė“ (2008 m.). Projektų rėmėjos buvo savivaldybės. 2009 m. Naujosios Vilnios biblioteka vykdė socializacijos programą „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“, kurią parėmė Švietimo ir mokslo ministerija.

Projektai, skirti vaikų ir paauglių socialinei atskirčiai mažinti. Kupiškio r. SVB projektas „Lėlių teatras – jaikus vaikystės pasaulis“ buvo skirtas vaikų ir paauglių iš probleminių, socialiai remtinų šeimų socialinei atskirčiai mažinti (2011 m., rėmėjai – Atviros visuomenės instituto *Pagalbos fondas*¹⁸⁴, KM). Sprendžiant vaikų ir paauglių socialinės atskirties mažinimo problemą išskirtinis vaidmuo priklauso 2013 m. pradėtam vykdyti Utenos SVB tęstiniam projektui „Žaisdami mokomės“, kurį parėmė EIFL fondas. Jo tikslas – parodyti bibliotekų, kaip neformaliojo švietimo įstaigų, svarbą formaliojo švietimo sistemoje vykdant vaikų ir paauglių nenoro mokytis bei mokyklos nelankymo prevencijos ir popamokinio užimtumo programas. Siekta bendradarbiaujant mokykloms bei bibliotekoms įtraukti problemiškus vaikus ir paauglius į veiklas, skatinančias mokytis, siekti pripažinimo mokykloje ir ją lankyti. Įgyvendinant projektą sukurtas socialinis edukacinis žaidimas „Iššūkis“ ir mokytis motyvuojanti metodika, kuri taikyta 13 Utenos rajono mokyklų ir 25 bibliotekose. Tinklapis „Naujasis knygnešys“ informuoja, kad 2013–2014 m., bendradarbiaujant su Ugdymo plėtotės centru, žaidimas „Iššūkis“ pritaikytas platesnei auditorijai išplečiant jo turinį bei technologinės sistemos galimybes ir įdiegtas dar 9-iose Lietuvos savivaldybėse. Jis veikia Alytaus miesto ir rajono, Ignalinos, Lazdijų, Molėtų, Utenos, Zarasų rajonų, Klaipėdos bei Šiaulių miestų ir Birštono savivaldybių bibliotekose ir mokyklose¹⁸⁵.

BMGF ir KM [BP 2] finansavo Švenčionių r., Pasvalio, Pakruojo r., Šilalės r., Utenos bibliotekų projektus, skirtus jaunimo socialinėms problemoms spręsti. Švenčionių r. SVB vykdė projektą „Informacinių technologijų centro *Failiukas* įkūrimas ir veikla bibliotekose“, kuriuo siekta užimti vaikus iš socialiai remtinų šeimų ir vaikų globos namų. Centrinėje bibliotekoje, Pabradės, Švenčionių bibliotekose sukurta nauja paslauga – vaikų užimtumas techniniuose būreliuose. Pasvalio biblioteka su grupe partnerių (Panevėžio teritorinės darbo biržos Pasvalio skyrius ir kt.) vykdė projektą „Modernių jaunimo erdvių *Mono arba Stereo* tinklo kūrimas“. Projektas skirtas Pasvalio rajono jaunimo socialinėms problemoms spręsti: menkai jaunimo motyvacijai, pilietiniam pasyvumui, menkam dalyvavimui bendruomenės gyvenime, verslumo stokai, socialinių įgūdžių praradimui, žalingų įpročių prevencijai, nepakankamam laisvalaikio užimtumui. Siekiant realizuoti šiuos uždavinius įkurta jaunimo kūrybinė erdvė centrinėje bibliotekoje ir šešiuose filialuose. Pakruojo r. SVB įgyvendino projektą „IRT kilnojamojo centro įkūrimas Pakruojo Juozo Paukštelio viešojoje bibliotekoje“ (partneriai – Žeimelio gimnazija, Pakruojo r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras). Siekta atitraukti nuo žalingų įpročių, nusikalstamo elgesio ir patyčių rajono vaikus ir jaunimą suteikiant jiems galimybę turiningai leisti laisvalaikį¹⁸⁶. Šilalės r. SVB projektas „Interaktyvi edukacinė-terapinė erdvė jaunimui“ (partneriai – mokyklos, AB „TEO LT“) turėjo tikslą įkurti bibliotekoje terapinę erdvę jaunimui, siekiant užtikrinti kokybišką laisvalaikį, kelti jaunų žmonių motyvaciją bei prisidėti prie savižudybių prevencijos. Tai buvo pirmoji ir vienintelė tokio pobūdžio erdvė jaunimui rajone.

¹⁸⁴ Atviros visuomenės institutas filantropo G. Soroso iniciatyva 2009 m. įsteigė Pagalbos fondą, kuriuo buvo siekiama padėti labiausiai pažeidžiamoms visuomenių grupėms įveikti globalios krizės padarinius.

¹⁸⁵ Socialinis edukacinis kompiuterinis žaidimas „Iššūkis“. Prieiga per internetą: <http://www.naujasis-knygnešys.lt/dalyviai/socialinis-edukacinis-kompiuterinis-zaidimas-quot-issukis-quot/15>. Žiūrėta 2018-09-28.

¹⁸⁶ Vykdyti projektą dėmesys ypač skirtas „pavežamiems“ vaikams, kurie po pamokų priversti iki 3 valandų laukti mokyklinio autobuso, kol bus parvežti namo.

Pažymėtina Utenos bibliotekos iniciatyva – buvo atkreiptas dėmesys į sutrikusios raidos vaikus. Biblioteka laimėjo projektą „Sutrikusios raidos vaikų bendrųjų gebėjimų ir socialinių įgūdžių ugdymas bibliotekose panaudojant tikslinius žaidimus bei kompiuterines ir aplinkos technologijas“. Projektas vykdytas kartu su Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos institutu, Šiaulių universitetu, technologijų bei kūrybinių industrijų įmonėmis (VšĮ „Hiteco“, UAB „Gluk Media“). Vaikų literatūros skyriuje įkurtas mobilus tikslinių žaidimų centras, kuriame vaikai galėjo žaisti ne tik kompiuteriu, bet ir naudodami atpažinimo technologijas, pasitelkdami robotiką (robotai su specialiai sutrikusios raidos vaikams pritaikytomis užduotimis). VB ir kaimo bibliotekų kompiuteriuose įdiegtas lietuvių kalbos ir socialinių įgūdžių lavinimo žaidimas „Pagalbininkas“. 11 centrinės ir kaimo bibliotekų darbuotojų, baigę atitinkamus mokymus, tapo tikslinių žaidimų instruktoriais ir pradėjo dirbti su sutrikusios raidos vaikais, juos instrukuoti ir konsultuoti.

Lietuvos kultūros taryba ir savivaldybė parėmė Šiaulių r. SVB projektą „Biblioteka – kūrybiškumui ir edukacijai“ (2016 m.). Jo tikslas – sudaryti sąlygas socialinę atskirtį patiriantiems Šiaulių rajono vaikams ir jaunimui integruotis į visuomenę, ugdyti jų savivertę ir kūrybiškumą. LKT finansavo Naujosios Vilnios bibliotekos projektą „Kultūrų dialogas vienija: programa romų vaikams ir jaunimui“ (2016 m.). Socializacijos, socialinės atskirties mažinimo programa skirta Kirtimų taboro romų vaikams ir jaunimui. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija parėmė Naujosios Vilnios bibliotekos projektą „Psichosocialinės paslaugos vaikų ir jaunimo dienos centro „Mūsų nameliai“ lankytojams ir jų šeimoms“ (2016–2017 m.). Projektas numatė kompleksinių socialinių-psichologinių ir sociokultūrinių paslaugų teikimą dienos centro lankytojams ir jų šeimoms. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija taip pat skyrė lėšų Panevėžio r. SVB Gustonių bibliotekos projektui „Popietės Gustonių bibliotekoje – UDC, vykdant vaikų dienos centro veiklas“ (2017–2018 m.). Projektas suteikė galimybę Gustonių kaimo vaikams po pamokų įgyti socialinių įgūdžių. Vaikai mokėsi elgesio prie stalo etiketo, gilino žinias apie sveiką gyvenseną, asmens higieną.

Mėginama padėti jaunimui spręsti nedarbo problemą. Varėnos r. SVB drauge su VVG vykdė projektą „Varėnos krašto jaunimo iniciatyvų skatinimas“ (2013–2014 m.), kurį parėmė Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai. Siekta išsiaiškinti rajono jaunimo poreikius, apibrėžti veiklas, motyvuojančias jaunimą dirbti ir gyventi kaime. Apklaustos, kurių atliko biblioteka, rezultatai parodė, kad jaunimas turi veiklos idėjų, tačiau joms įgyvendinti trūksta lėšų, žinių, vietos bendruomenės paramos jaunimo idėjoms. Įgyvendintos veiklos: sukurta interneto svetainė *jaunimas.varena.lt*, apmokyta 80 rajono jaunuolių verslo idėjų generavimo, projektų rengimo temomis, organizuota gerosios patirties išvyka į kitų rajonų organizacijas, surengti mokymai „Jaunimo organizacijos kūrimas“ ir baigiamoji konferencija, kurioje pristatytos jaunimo projektų finansavimo galimybės. Pradėta bendradarbiauti su Lietuvos darbo birža, kuri 2013 m. spalio pabaigoje pradėjo įgyvendinti Europos socialinio fondo finansuojamą projektą „Pasitikėk savimi“. Projekto tikslas – kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis skatinti jaunimo integraciją į darbo rinką ar švietimo sistemą teikiant socialinės reabilitacijos ir parengimo užimtumui darbo rinkoje paslaugas. Į projekto vykdymą 2014 m. įsitraukė Vilniaus m. centrinė biblioteka, Antakalnio, Naujosios Vilnios, Pilaitės filialai. Projekto tikslinė grupė – 16–25 metų jaunuoliai, kurie nedirbo, nesimokė ir nedalyvavo aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse. Organizuotuose mokymo kursuose pristatyta „YouRock“ platforma, kuria siekiama didinti jaunimo įdarbinimo galimybes. Bibliotekos darbuotojos taip pat pristatė jaunuoliams elektroninės valdžios vartus: dalyviai buvo supažindinti su kandidatavimo į valstybės tarnybą procedūra. 2015 m. į projekto vykdymą įsitraukė Šiaulių m., Zarasų r., Panevėžio r., Jonavos r., Telšių r. SVB ir kitos bibliotekos.

Projektus, skirtus vaikų ir jaunimo užimtumui bei socialinei atskirčiai mažinti, rėmė savivaldybės. 2016 m. Alytaus r. biblioteka vykdė projektą „Aš toks pat kaip tu“. Projektas skirtas socialinės rizikos šeimų vaikams, jų savivertei ugdyti. Elektrėnų biblioteka vykdė projektą „Jaunimo užimtumo skatinimas“. Siekta įtraukti į projektą ne tik gabų, bet ir niekur nedirbantį ir nesimokantį jaunimą, sudaryti sąlygas prasmingam jaunimo laisvalaikiui ir užimtumui organizuojant edukacinius užsiėmimus. Rokiškio r.

biblioteka vykdė projektą „Padėk sau – niekas kitas to nepadarys“. Buvo teikiama socialinė ir psichologinė pagalba jaunimui parenkant specialią literatūrą, kviečiant įvairių sričių specialistus. Specifinį projektą vykdė Kuršėnų biblioteka. Ji realizavo projektą „122 žingsniai bendravimo ir tobulėjimo link“. Projekto tikslas – mažinti Kuršėnų jaunimo socialinę atskirtį, ugdyti jų kūrybiškumo įgūdžius, pritaikant inovatyvias akvariumo įrengimo ir jo priežiūros veiklas. Organizuotos teorinės paskaitos, diskusijos, viktorinos, edukaciniai užsiėmimai apie povandeninio kraštovaizdžio kūrimą. Įkurta terapinė relaksacinė erdvė su žuvų ir augalų akvariumu. Siekta mažinti socialinę atskirtį per vasaros atostogas. 2017 m. Naujosios Vilnios biblioteka vykdė projektą „Vasaros stovykla *Būk sveikas ir laimingas*“. Vaikų vasaros programa skirta vaikams ir paaugliams iš socialinės rizikos šeimų. Stovykloje kas savaitę organizuotos skirtingo pobūdžio veiklos. Pavyzdžiui, „Kūrybiškumo“ savaitė skirta kūrybiniam užsiėmimams, kuriuose stovyklos dalyviai lavino meninius gebėjimus, padedami savanorio psichologo ugdė socialines kompetencijas.

Savivaldybės rėmė projektus, skirtus narkomanijos, žalingų įpročių, nusikalstamumo prevencijai. 2007 m. Kėdainių r. bibliotekos projektas „Gyvenkime prasmingai“ ir Prienų bibliotekos programa „Savojo kelio beiėškant“ skirti narkomanijos prevencijai. Lazdijų r. biblioteka vykdė vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos projektą „Sąskaita gėrio link“ (2011 m.). Panevėžio r. Velžio mst. biblioteka įgyvendino projektą „Atsisakyti sunku, tačiau verta“ (2013 m.), kurio tikslas – jaunimo žalingų įpročių prevencija. Akmenės r. SVB centrinė biblioteka ir Sablauskių k. filialas 2017 m. realizavo bendrą projektą „Teisingo požiūrio į sveiką gyvenimą formavimas, žalingų įpročių prevencija“. Panevėžio r. biblioteka vykdė projektą „Svaigintis – žalinga ir nemadinga“. Projektas skirtas ne tik alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijai, bet ir vaikų bei paauglių užimtumui didinti.

Projektai skirti ir suaugusiems gyventojams. 2007 m. Marijampolės SVB projektą skyrė neįgaliųjų socialinei integracijai. Biblioteka kartu su Lietuvos neįgaliųjų draugijos Marijampolės skyriaus nariais įgyvendino projektą „Neįgaliųjų socialinės integracijos programa“ (rėmėja – SV). Biblioteka surengė šventę neįgaliesiems „Ateik, užteks ir tavo sielai vietos, širdies tiek daug – jau neišsemi jos“. 2012 metais Marijampolės SVB, vykdydama projektą „Negalia – ne kliūtis bendrauti ir bendradarbiauti“ (rėmėja – KM), neįgaliesiems organizavo kultūrinių ir kūrybinių renginių ciklus. Mažinti neįgaliųjų ir pagyvenusių žmonių socialinę atskirtį siekė Panevėžio r. biblioteka. 2012 m. ji įgyvendino du panašius projektus: „Šviesos link“ (rėmėja – KM) ir „Gyvenimo šviesa“ (rėmėja – SV). Realizuodamos pirmą projektą, rajono bibliotekos organizavo neįgaliųjų kūrybines akcijas (dailių amatų, saviveiklinio meno, literatūros kūrybos pristatymai), surengė susitikimus su profesionaliais kūrėjais, lektorais. Vykdydami antrą projektą, bibliotekų darbuotojai įtraukė į veiklas įvairių meninių sugebėjimų turinčius neįgalios ir pagyvenusius socialinės atskirties asmenis. Atskleisti siuvinėjimo, origamio¹⁸⁷, audimo, mezgimo, pynimo iš vytelių, vėlimo iš vilnos, skiautinių meno¹⁸⁸, kalvystės, drožybos, kryždirbystės, tapybos, literatūros, dainavimo, vaidybos talentai. Senyvo amžiaus bei sutrikusio intelekto žmonių integracijai į visuomenę, įvairių kartų sanglaudai stiprinti buvo naudingas Pasvalio bibliotekos su daugeliu partnerių vykdytas projektas „Senolių pasakos, žaislai ir žaidimai dabartyje“ (rėmėja – KM). Organizuotas atokiuose kaimuose gyvenančių senyvo amžiaus žmonių lankymas, pasakų knygų ir žaislų rinkimas, žaislų gamyba ir kt. Pasvalio specialiojoje mokykloje atidaryta paroda „Mūsų vaikystės knygos ir žaislai“, surengti Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centro „Viltis“ lankytojų spektakliai.

Skatinti neįgaliųjų žmonių ir kitų socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją bibliotekų vykdomais projektais siekta ir vėlesniais metais. Šiaulių m. bibliotekos projekto realizavimas suteikė pagalbą neįgaliųjų vaikų tėvams. 2015 m. LKT parėmė Lietuvos bibliotekininkų draugijos Šiaulių m. skyriaus projektą „Informacinių paslaugų plėtra neįgaliųjų vaikų tėvams“. Tėvams parengta informacinio

¹⁸⁷ Origamis (jap. k. *ori* – „lankstyti“ + *kami* – „popierius“) – japoniškas popieriaus lankstymo menas. Origamiais vadinami ir patys lankstiniai.

¹⁸⁸ Skiautinytis – iš medžiagos gabalėlių sukurtas rankdarbis, paremtas siuvimu, daigstymu iš audinių skiaučiu. Skiautinių technika – geometrinių formų menas.

pobūdžio medžiaga. Ji tapo pagalbine priemone ne tik negalią turinčių vaikų tėvams, bet ir bibliotekų darbuotojams, dirbantiems su šia socialinės atskirties žmonių grupe. Kauno m. bibliotekos „Aušros“ padalinys kartu su partneriais (labdaros fondas „Aušta“, silpnaregių bendrija „Akių šviesa“, Žaliakalnio seniūnija ir kt.) vykdė projektą „Žaliakalniečiai – aktyvi, kūrybinga, brandi bendruomenė“ (rėmėjas nenurodytas). Organizuotas sociokultūrinės pagalbos teikimas Žaliakalnio bendruomenėje gyvenančioms socialinę atskirtį patiriančioms šeimoms ir vienišiams seneliams.

Šilutės r. biblioteka 2016 m. vykdė projektą „Inovatyvūs pramogadieniai kartu su biblioteka“, kurį finansavo Lietuvos kultūros taryba. Projektas vykdytas su 5 partneriais: Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Šilutės r. skyriumi, klubu „Moterų seklyčia“, Macikų socialinės globos namais, Šilutės socialinių paslaugų centru, Šilutės sielos negalią turinčių žmonių klubu „Sielos paguoda“. Siekta telkti vyresniojo amžiaus ir socialinės atskirties žmones, integruoti juos į bendruomenės gyvenimą siūlant inovatyvias paslaugas, sudarančias sąlygas palankiam ir aktyviam mokymuisi bei pažinimui, turiningam laisvalaikiui (pavyzdžiui, tarp bibliotekos paslaugų – interaktyvios boulingo varžytuvės). Šiaulių m. biblioteka vykdė projektą „Tylos kalba: integruota kūrybinė edukacija klausos negalią turintiems“, kurį parėmė Kultūros ministerija. Siekta sudaryti sąlygas ugdyti saviraišką ir skaitmenines kompetencijas, mažinti socialinę atskirtį, atverti naujas kūrybos galimybes miesto klausos negalią turinčiųjų bendruomenei. Organizuoti edukaciniai užsiėmimai, parengtas el. leidinys „Fotografijos pradžiamokslis klausos negalią turintiems“. Ypatinę bibliotekos rūpinimąsi klausos negalią turinčiais žmonėmis parodo iškalbingas faktas: šešios darbuotojos lankė gestų kalbos vertėjų kursų. Skatinti socialiai pažeidžiamų grupių užimtumą, aktyvinti jų dalyvavimą bendruomenės gyvenime mažinant kultūrinę bei socialinę atskirtį siekė Marijampolės bibliotekos projektas „Sielos terapija“ (rėmėja – SV).

Daugėjo projektų partnerių, plėtėsi tikslinės grupės. Šilutės r. biblioteka 2017 m. vykdė projektą „Trys žingsniai socializacijos link“ (rėmėja – LKT). Projektas skirtas socialinę atskirtį patiriantiems moksleiviams, jaunimui, senjorams. Socializacijos uždaviniai buvo sprendžiami trimis etapais (pirmas etapas – rengtos paskaitos senjorams apie sveiką gyvenseną, konfliktų valdymą, jie buvo mokomi skaitmeninio raštingumo ir kt.). Tarp projekto partnerių – asociacija Kintų jaunimo klubas, Šilutės rajono policijos komisariatas, „Diemedžio“ ugdymo centras (Švėkšna). Širvintų r. SVB vykdė projektą „Gydanti knygos galia“ (rėmėjas nenurodytas). Vykdamas projektą siekta mažinti senyvų ir neįgalių žmonių socialinę ir kultūrinę atskirtį, padėti spręsti jų dvasines problemas. Projekto tikslinė grupė: Širvintų parapijos globos namų, Socialinių paslaugų centro globotiniai, Neįgaliųjų draugijos, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Širvintų rajono filialo, Širvintų žmonių bendrijos „Lemties bičiuliai“ nariai.

Naujus akcentus įžiūrime Plungės r. bibliotekos, Naujosios Vilnios, Radviliškio r. bibliotekų vykdytuose projektuose. Lietuvos kultūros taryba finansavo Plungės r. bibliotekos projektą „TA vieta – jaučiu, liečiu, girdžiu esu – „žalieji pasimatymai“. Projektas siūlė ekskursijas po parką klausos, regėjimo ir judėjimo negalią turintiems žmonėms. Kūrybinėse gamtos dirbtuvėlėse neįgalieji, vadovaujami profesionalų, mokėsi kurti meno kūrinius iš augalų, rinkti vaistinguosius augalus ir kt. Naujosios Vilnios biblioteka vykdė projektą „Nestovėk vietoje – menas padės“ (rėmėja – LKT). Projekto tikslinė grupė – Naujosios Vilnios bendruomenės ne lietuvių tautybės nariai, turintys silpnus socialinius, mokymosi ir kalbinius įgūdžius. Parengta socialinės integracijos ir neformalaus ugdymo meninė programa, organizuoti edukacinio pobūdžio užsiėmimai. Realizuojant programą formuoti kalbiniai įgūdžiai. Vykdamas Rokiškio r. bibliotekos projektą „Neužsimerkime, kai skriaudžiami vaikai“ (rėmėja – SV) buvo siekiama spręsti visą socialinių ir psichologinių problemų kompleksą. Projektas skirtas užtikrinti pagalbos prieinamumui asmenims, turintiems emocinių, elgesio ir asmenybės sunkumų, išgyvenantiems krizes, patyrusiems smurtą, susidūrusiems su artimo žmogaus savižudybe. Siekta mokyti laiku ir teisingai įvertinti gresiančio pavojaus ženklus, ugdyti teigiamas gyvenimo nuostatas, gilinti rajono bendruomenės žinias, kaip spręsti tarpusavio santykius nenaudojant smurto ir prievartos; padėti tėvams, globėjams rasti informaciją, kaip vaikams apsaugoti nuo patyčių, smurto, skriaudos.

Pabėgėlių integracijai projektą skyrė Vilniaus m. SCB ir jos filialai. Centrinė biblioteka kartu su Antakalnio, Karoliniškių ir Pilaitės filialais vykdė LKT parentą projektą „Priimti Negalima Grįžti“ (2016 m.). Projekto tikslas – spręsti pabėgėlių socialinės integracijos problemas organizuojant viešas diskusijas ir užtikrinant patikimos informacijos sklaidą.

x x x

Gerų projektinės veiklos rezultatų pasiekė Kauno r. SVB, Prienų SVB (Kauno apskr.), Marijampolės SVB (Marijampolės apskr.), Šilutės r. SVB, Klaipėdos m. SVB, Klaipėdos r. SVB, Kretingos r. SVB (Klaipėdos apskr.), Tauragės r. SVB (Tauragės apskr.), Rokiškio r. SVB, Pasvalio SVB, Panevėžio m. SVB, Panevėžio r. SVB, Kupiškio r. SVB (Panevėžio apskr.), Utenos SVB (Utenos apskr.), Šiaulių m. SVB (Šiaulių apskr.), Plungės r. SVB (Telšių apskr.), Vilniaus m. SVB, Elektrėnų SVB (Vilniaus apskr.), Alytaus SVB, Alytaus r. SVB, (Alytaus apskr.) bibliotekos.

Tarptautinių fondų parama rezultatyviai gebėjo pasinaudoti Marijampolės SVB, Pasvalio SVB, Utenos SVB, Rokiškio r. SVB, Kupiškio r. SVB, Plungės r. SVB. Bibliotekų pagrindiniais nacionaliniais rėmėjais buvo KSRE, KRF, LKT, KM. Minėtų institucijų fondų parama pasinaudojo visos bibliotekos. Bibliotekos gebėjo taip pat pasinaudoti ŠMM, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo ir kitais nacionaliniais fondais. Pagrindinės vietos rėmėjos buvo savivaldybės. Ypač rezultatyviai savivaldybių parama pasinaudojo Kretingos r. SVB, Klaipėdos r. SVB, Šilutės r. SVB, Tauragės r. SVB, Panevėžio r. SVB, Anykščių r. SVB, Plungės r. SVB, Telšių r. SVB.

Reikšmingą patirtį vykdant projektus su partneriais sukaupė Marijampolės SVB, Šilutės r. SVB, Pasvalio SVB, Rokiškio r. SVB, Tauragės r. SVB, Vilniaus m. SVB.

Menkai projektinėje veikloje dalyvavo Kėdainių r. SVB, Kaišiadorių r. SVB, Jonavos r. SVB (Kauno apskr.), Kazlų Rūdos SVB (Marijampolės apskr.), Rietavo SVB (Telšių apskr.) ir kai kurios kitos bibliotekos. Šalčininkų r. ir Vilniaus r. bibliotekos (Vilniaus apskr.) nevykdė savarankiškų projektų.

Infrastruktūros, bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo projektų buvo vykdyta nedaug. Kiek daugiau infrastruktūros projektų įgyvendinta 2013 m. (infrastruktūros klausimai iš esmės buvo sprendžiami nacionaliniu mastu). Bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui IT, projektų rengimo ir valdymo srityje esmiškai buvo naudingas projektų BP ir BP 2 vykdymas.

Bibliotekų projektai siekė formuoti teigiamą požiūrį į knygą, kelti skaitymo prestižą, populiarino literatūrą. Juos vykdant visuomenė supažindinta su literatūros palikimu, naujausia literatūra suaugusiems ir vaikams. Pradėta vykdyti projektus, pasitelkiant modernias technologijas, inovatyvias priemones. Vykdyti projektai, skirti skaitymui skatinti šeimoje, tėvų vaidmeniui skatinant vaikų skaitymą. Įgyvendinant projektus organizuoti biblioterapijos renginiai. Biblioterapijos reikšmę ypač siekė atskleisti Vilniaus m. SCB ir jos filialas – Naujosios Vilnios biblioteka, Birštono biblioteka. Projektai aktyvino visuomenės domėjimąsi vietos literatais (įsidėmėtinas Akmenės r. bibliotekos projektas „Internetinės literatūrinės svetainės sukūrimas viešojoje bibliotekoje“). Siekta sudaryti sąlygas jaunimo ir vaikų kūrybiniai saviraiškai (Telšių r. ir Prienų bibliotekų iniciatyvos).

Projektai liudijo apie augantį bibliotekų dėmesį edukacijai. Jie skirti bibliotekų lankytojų kompetencijoms ugdyti įvairiose kultūros ir švietimo srityse, taikyti įvairiems gyventojų sluoksniams. Sparčiai daugėjo projektų, skirtų informacijai apie ES skleisti. Projektai suteikė galimybę susipažinti su įvairiomis meno rūšimis. Daugiau dėmesio sulaukė kino menas. Populiarūs buvo projektai, skirti sveikai gyvenimui ugdyti. Įgyvendinant projektus buvo kuriamos naujos edukacinės paslaugos. Projektų vykdymas vaikus ir jaunimą priartino prie formaliojo ir neformaliojo švietimo. Keli projektai skirti gyventojų ekologiniam švietimui.

Kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektai daugiausia skirti vaikams ir jaunimui. Projektai ugdė vaikų ir jaunimo kūrybinius meninius gebėjimus. Įgyvendinant projektus buvo kuriamos jaunimo kūrybinės erdvės, plėtėsi naujų technologijų ir inovatyvių priemonių taikymas. Projektų suaugusiems

bibliotekų lankytojams padaugėjo 2016–2017 m. Jų vyraujanti tendencija – kūrybinių dirbtuvių organizavimas.

Gyventojų kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo projektų vykdyta nedaug. Kompiuterinio, skaitmeninio, informacinio raštingumo ugdymo klausimai taip pat buvo sprendžiami vykdant nacionalinį projektą BP, edukacijos projektus, dalyvaujant kitų institucijų projektuose. Keli projektai skirti medijų ir informaciniam raštingumui ugdyti.

Kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų įgyvendinimas atskleidė gimtojo krašto, etnografinio regiono savitumus, prisidėjo prie vietos identiteto, tradicijų puoselėjimo, kultūros vertybių perdavimo iš kartos į kartą. Išskirtinę reikšmę turėjo fundamentinių projektų vykdymas. Krašto kultūrai, istorijai populiarinti pagelbėjo leidybos projektai.

Gyventojų socializacijai, socialinei atskirčiai mažinti, socialinėms-psichologinėms problemoms spręsti buvo reikšmingi kultūros edukacijos, biblioterapijos, meno terapijos projektai. Tiesiogiai orientuotų į socialinių problemų sprendimą projektų vykdyta nedaug. Projektai numatė įvairias sociokultūrinės pagalbos priemones skatinant žmonių su negalia, vaikų iš probleminių, socialiai remtinų šeimų ir kitų socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją. Gyventojų socialinėms problemoms spręsti buvo naudingas bibliotekų dalyvavimas vykdant kitų institucijų projektus.

Išvados ir rekomendacijos

Lietuvos viešųjų bibliotekų projektinės veiklos istorija prasideda nuo XX a. paskutinio dešimtmečio antrosios pusės. Didžiulę paramą bibliotekoms suteikė Atviros Lietuvos fondas. Praėjusio tūkstantmečio paskutinio dešimtmečio antroje pusėje – naujo tūkstantmečio pradžioje bibliotekos gebėjo taip pat pasinaudoti įvairių tarptautinių fondų parama. Didėjo nacionalinių ir vietos rėmėjų vaidmuo finansuojant projektus. Naujo tūkstantmečio pradžioje bibliotekoms buvo reikšminga aljanso „Langas į ateitį“, VRM vykdytų projektų parama steigiant viešuosius interneto centrus, viešuosius interneto prieigos taškus kaimo vietovėse. Realizuoti projektai padėjo tolesnės bibliotekų modernizacijos, bibliotekinių kvalifikacijos kėlimo, naujų paslaugų kūrimo pagrindus.

Bibliotekų dalyvavimas projekte „Bibliotekos pažangai“ sustiprino jų veiklos efektyvumą, sudarė prielaidas tobulinti projektinę veiklą. Įgyvendinant projektą „Bibliotekos pažangai 2“ išaugo bibliotekų darbuotojų patirtis projektų rengimo, valdymo srityje.

2007 m. vykdyti 297 projektai. Projektų skaičius sumažėjo 2013 m. (bibliotekoms teko įdiegti projekto BP rezultatus), 2015–2017 m. – nuosekliai didėjo. 2017 m. vykdyti 349 projektai. Per trejus metus projektų padaugėjo daugiau kaip ketvirtadaliu. Projektai – pagrindinė priemonė pokyčiams bibliotekose įgyvendinti. Bibliotekų veikloje pokyčių daugės. Bibliotekoms būtina išlaikyti projektų didėjimo tendenciją.

Tarptautinių rėmėjų lyginamasis svoris bendroje rėmėjų struktūroje sparčiai augo 2007, 2013, 2015 m. 2016–2017 m. jis sumažėjo augant bendram tarptautinių rėmėjų skaičiui. Nacionalinių rėmėjų procentinė dalis 2007, 2013 ir 2015 metais buvo gana pastovi, 2016–2017 m. ji sumažėjo augant bendram nacionalinių rėmėjų skaičiui. Vietos rėmėjų procentinė dalis 2013-aisiais sumažėjo, palyginti su 2007 m., kitais metais – didėjo. Išaugo bibliotekų pastangos užsitikrinti savivaldybių paramą (pagrindinė vietos rėmėja – savivaldybė). Menkai buvo panaudotos privačiojo sektoriaus galimybės. Bibliotekoms rekomenduotina daugiau dėmesio skirti tarptautinių, nacionalinių, privačiojo sektoriaus rėmėjų paieškai.

Projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, 2007, 2015–2017 metais lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje sudarė apie trečdalį visų projektų (2013 m. – arti ketvirtadaliu). Vaikams ir jaunimui daugiausia skirta kūrybinės meninės veiklos skatinimo, socialinių, literatūros ir skaitymo skatinimo projektų. Nuo 2013 m. didėjo etninės kultūros projektų procentinė dalis. Iš esmės projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, vykdymas vertintinas teigiamai. Įgyvendindamos projektus bibliotekos priartina vaikus ir jaunimą prie formaliojo ir neformaliojo švietimo, ugdo jų kūrybiškumą.

Partnerių pagalba gausiau pasinaudota vykdant nedaug projektų (infrastruktūros, kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo ir kt.). Vykdamas projektus plėtota partnerystė su įvairių tipų mokyklomis, viešosiomis įstaigomis, neįgaliųjų institucijomis. Projektai, vykdyti kartu su partneriais, vidutiniškai nesiekė penktadalio visų projektų. Rodikliai nepakankami. Retai pasitelkiamos NVO, kaimo bendruomenės. Su partneriais įgyvendinti projektai teikia naudos didesniai gavėjų skaičiui. Partnerių paieška, bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis – tai bibliotekų įvaizdžio gerinimas, poveikio visuomenei stiprinimas. Partnerystė sudaro geresnes sąlygas laimėti projektus, lemia efektyvesnę lėšų naudojimą. Partnerystę rekomenduotina plėsti ir stiprinti.

Infrastruktūros projektų buvo vykdyta nedaug, tačiau neginčytina jų nauda rekonstruojant bibliotekų patalpas, modernizuojant bibliotekų erdves, diegiant modernias technologijas. Ypač reikšmingi buvo projektai, kuriems paramą suteikė tarptautiniai fondai. Bibliotekų kvalifikacijos kėlimo projektai apėmė atskiras temas, neįgavo sisteminio pobūdžio. Bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo IT, projektų rengimo ir valdymo srityje svarbų vaidmenį atliko LNB organizuoti mokymai vykdamas nacionalinius projektus BP ir BP 2.

Literatūros, skaitymo skatinimo projektų daugiausia įgyvendinta 2007 m. (bibliotekų projektinę veiklą smarkiai suaktyvino LR Vyriausybės 2006 m. nutarimas „Dėl Skaitymo skatinimo programos patvirtinimo“). Projektų sumažėjo 2013 m., 2015–2017 m. jų skaičius didėjo, lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje iki 2017 m. didėjo, 2017 m. jis sumažėjo didėjant projektų skaičiui, sudarė kiek daugiau kaip ketvirtadalį visų projektų. Literatūros, skaitymo skatinimo problematika taip pat rado vietą kompleksiniuose edukacijos projektuose. Literatūros, skaitymo skatinimo projektų vykdymas vertintinas teigiamai. Bibliotekų projektinė veikla išsaugo ir puoselėja vieną esminių jų darbo krypčių – ugdyti pagarbą literatūrai, skatinti skaitymą. Atkreipiant dėmesį į šiuolaikines skaitymo aktualijas darytinos išvados, kad projektų, skirtų skaitymui skatinti šeimoje, įgyvendinta nepakankamai, 2007, 2013, 2015–2017 metais nevykdyta projektų, skirtų skaitymo transformacijoms, literatūros kūrinių skaitmeninimo poveikiui skaitymui, skaitymo popieriuje ir ekrane ypatybėms. Bibliotekoms rekomenduotina daugiau inicijuoti tokio pobūdžio projektus.

Didėjo bibliotekų dėmesys edukacijai. Edukacijos projektų skaičius ir lyginamasis svoris bendroje projektų struktūroje nuosekliai augo. Vykdamas projektus edukacinė veikla tapo aktyvesnė ir įvairesnė. Iš esmės vykdyti edukacijos projektai vertintini teigiamai. Turint omenyje ekologines problemas, su kuriomis susiduria šiuolaikinis pasaulis, nepakankamai vykdyta projektų, skirtų gyventojų ekologiniam švietimui. Bibliotekoms rekomenduotina daugiau inicijuoti projektų, skirtų gyventojų ekologiniam švietimui.

Kūrybinės meninės veiklos skatinimo projektų vykdyta nepakankamai. Gyventojų kūrybiškumo skatinimas – mūsų epochos aktualija. Bibliotekų paskirtis – vykdyti projektus, skirtus kūrybiškumui skatinti, prisidėti prie kūrybos visuomenės kūrimo. Realizuojant šį uždavinį būtina rasti daugiau galimybių vykdyti kūrybiškumo skatinimo projektus.

Viena esminių bibliotekų darbo krypčių – ugdyti gyventojų kompiuterinį, skaitmeninį, informacinį raštingumą. Nors skaičiai kuklūs, plėtėsi skaitmeninio, informacinio raštingumo projektų tematika, bibliotekos siekė užtikrinti mokymų tęstinumą, tačiau visų bibliotekų kontekste procesas buvo lėtas. Medijų ir informacinio raštingumo projektų vykdyta mažai. Gyventojams aktualu kritiškai vertinti medijuotą informacijos turinį. Rekomenduotina sustiprinti medijų ir informacinio raštingumo projektų inicijavimą.

Artimų tematika kraštotyros ir kultūros paveldo aktualizavimo, etninės kultūros, istorijos projektų lyginamasis svoris 2007 m. sudarė daugiau kaip ketvirtadalį, 2017 m. – daugiau kaip penktadalį visų projektų struktūroje. Nors projektų procentinė dalis sumažėjo, rodikliai patenkinami. Bibliotekos atsižvelgė į kultūros paveldo vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje ir bendruomenių poreikius. Tenka konstatuoti, kad iš esmės buvo ignoruojamos tautinės mažumos, jų kultūra, istorija. Padėtis taisytina.

Projektų, tiesiogiai skirtų socialinėms problemoms spręsti, vykdyta nedaug. Bet ir nedideli skaičiai liudija apie bibliotekų dėmesį neįgalių žmonių, vaikų iš probleminių, socialiai remtinų šeimų ir kitų

socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių socialinei integracijai. Sprendžiant gyventojų socialines problemas pagelbėjo bibliotekų dalyvavimas vykdant kitų institucijų projektus. Tačiau ignoruojama migrantų, pabėgėlių socialinė integracija. Projektų vykdymas liudija apie humanišką bibliotekos prigimtį, tokio pobūdžio projektinė veikla turėtų būti nuolat plėtojama.

Projektų įgyvendinimas lėmė teigiamus pokyčius bibliotekų veikloje. Dėl jų buvo kuriami nauji produktai bei paslaugos. Siekiant vengti projektinės veiklos sporadiškumo, užtikrinti jos efektyvumą, rekomenduotina patikslinti projektų struktūros (dalies ir jos visumos) procentinį santykį. Ieškant tinkamo dalies ir jos visumos modelio būtina atsižvelgti į dabarties aktualijas, vartotojų poreikius. Projektų poreikiui nustatyti taip pat rekomenduotina atlikti empirinius tyrimus.

Projektinė veikla yra viena pagrindinių priemonių pokyčiams bibliotekoje įgyvendinti. Projekto įgyvendinimas suteikia postūmį vykdyti naujas veiklas ir pasibaigus jo terminui. Daugelis pastarųjų metų projektų paremti modernių technologijų sprendimais. Vykdamas projektus kuriamas šiuolaikiškos bibliotekos įvaizdis. Kūrybiški, inovatyvūs projektai – tai galimybė atsakyti į naujus iššūkius, atsižvelgiant į besivystančių technologijų pokyčius, mūsų visuomenės socialinę, kultūrinę kaitą, besikeičiančius bendruomenių poreikius.

Literatūra ir šaltiniai

- Alytaus m. SVB tinklalapis*. Prieiga per internetą: <http://www.alytus.mvb.lt/apie-biblioteka/apie-mus/projektai?show-wall=&lang=lt&start=1>. Žiūrėta 2018-08-21.
- Andrijauskienė, Laima. *Istoriniais piliakalnių takais (Ignalina)*. Tarp knygų, 2017, spalio, p. 35–36.
- Aničas, Jonas. *Jurgėnų kraštas: istorija, etnokultūra ir dabartis*. Kaunas: Žiemgalos leidykla, 2014.
- Anykščių biblioteka istorijos vingiuose: 1937–2007* / sudarytoja A. Berezauskienė. Anykščiai: Anykščių rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2007.
- Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga: kn. 1. Anykščių kraštas Rusijos imperijos sudėtyje (1795–1914 m.) ir Pirmojo pasaulinio karo metais (1914–1918 m.)* / sudarė O. Janonis. Anykščiai: Petro ofsetas, 2012.
- Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga: kn. 2. Vardų rodyklė* / sudarė O. Janonis. Anykščiai: Petro ofsetas, 2012.
- Anykščių krašto tyrėjo parankinė knyga: kn. 3. Anykščių kraštas tarpukariu ir okupacijų metais* / sudarė O. Janonis. Anykščiai: Petro ofsetas, 2014.
- Anykščių kraštotyrimai: biografijos* / sudarytojai: A. Berezauskienė, O. Janonis. Vilnius: Petro ofsetas, 2016.
- Atviros Lietuvos fondas: 1999 metų ataskaita*. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_1999.pdf. Žiūrėta 2018-08-22.
- Atviros Lietuvos fondas: metinė ataskaita, 2000/01*. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_2000_2001.pdf. Žiūrėta 2018-08-22.
- Atviros Lietuvos fondas: 2002 m. veiklos ataskaita*. Prieiga per internetą: http://olf.lt/wp-content/uploads/2017/03/alf_ataskaita_2002.pdf. Žiūrėta 2018-08-23.
- Babeckas, Algimantas. *Išnykę (ne)pamiršti dvarai: Aleksandravas, Makauskai, Pagraučiai, Trempiniai*. Marijampolė: Piko valanda, 2011.
- Bedulytė, Rita; Dunauskaitė, Ama. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos paslaugos verslininkams. *Tarp knygų*, 2013, birželis, p. 15–17.
- Biblioteka – kultūros paveldo buveinė: iš Knygos muziejaus rinkinių: skiriama Mažosios Lietuvos poeto ir kultūros veikėjo Fridricho Bajoraičio 130-osioms gimimo metinėms* / Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka / sudarytojos: L. Dumšienė, D. Užpelkienė, V. Veiverienė. Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2013.
- Bibliotekos pažangai*. Prieiga per internetą: <https://www.lnb.lt/apie-biblioteka/programos-ir-projektai/educaciniai-projektai/bibliotekos-pazangai>. Žiūrėta 2018-09-12.

- Bibliotekos pažangai: pokyčiai bibliotekose ir visuomenėje: poveikio vertinimo tyrimų 2008–2012 m. ataskaita.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Prieiga per internetą: http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/TyrimuAtaskaitos/WEB_LT/2011/2011_TyrimuSantrauka.pdf. Žiūrėta 2018-09-12.
- Bibliotekos pažangai 2.* Prieiga per internetą: https://www.google.lt/search?q=Bibliotekos+pa%C5%BEngai+2%E2%80%9C.&rlz=1C1GCEA_enLT771LT772&oq=Bibliotekos+pa%C5%BEngai+2%E2%80%9C.&aqs=chrome..69i57j0j69i64.1426j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8. Žiūrėta 2018-10-19.
- Brigys, Jonas. *Pasistačius bendrą darbo tikslą: 1918–1940 m. Raseinių krašte veikusių draugijų, politinių, visuomeninių, ekonominių organizacijų sąvadas.* Kaišiadorys: Printėja, 2017.
- Brigys, Jonas. *1863 sukilimas Raseinių apskrityje: biografijų žodynas.* Vilnius: Petro ofsetas, 2013.
- Daukantienė, Gražina. Skuodo žemaičių stiprybė – kalboje ir kultūroje (Skuodas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 42–43.
- Domininkas Bukontas (1873–1919): leidinių ir straipsnių rinkinys / sudarytojai: J. Nemanis, D. Kiltinavičienė, V. Mikštienė, D. Pulokaitė, D. Karlienė.* Vilnius: Petro ofsetas, 2011.
- Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos istorija.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012.
- Esam ir būsim žemaičiai = Esam ir būsim žemaitės: projektas-renginių ciklas „Kultūrų spiečius“.* Skuodas: Skuodo savivaldybės viešoji biblioteka, 2015.
- Europos Komisija: Atstovybė Lietuvoje.* Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/lithuania/services/contact-points_lt. Žiūrėta 2018-08-28.
- Gavėnė, Rūta. Projektas „Atrask save 3D mieste“ plėnė tarptautinį apdovanojimą (Kaunas). *Tarp knygų*, 2016, liepa–rugpjūtis, p. 36–37.
- Gerulienė, Vita. Žymūs lėlininkai stovyklavo su vaikais (Šilutė). *Tarp knygų*, 2015, spalio, p. 36.
- Gyvenimo stebėtojo užrašai: 2 dalis, CD-ROM.* Alytus: Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka, 2007.
- Glosienė, Audronė; Petuchovaitė, Ramunė. *Projektų valdymo ABC bibliotekininkams: mokomoji knyga.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2003.
- Glosienė, Audronė; Rutkauskienė, Ugnė. Viešos interneto prieigos Lietuvos gyventojams tyrimas. *Tarp knygų*, 2004, sausis, p. 5–9.
- Greiciūnienė, Ramunė. Panevėžio regiono savivaldybių viešosios bibliotekos 1990–2000 metais. In: *Savivaldybių viešosios bibliotekos 1900–2000 metais: veiklos apžvalga.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2002, p. 137–160.
- Greiciūnienė, Ramunė, et al. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos 2006–2010 metais. In: *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2006–2010 metais: veiklos apžvalga.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012, p. 177–215. Prieiga per internetą: https://drive.google.com/file/d/0B_-73IZKEJy5RmI2Yl-dNVml1QUE/view. Žiūrėta 2018-09-11.
- Dėl bibliotekų plėtros strateginių krypčių 2016–2022 metams patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas, 2016 m. balandžio 29 d. Nr. IV-344. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/9363821010a111e6aa14e8b63147ee94?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=e06d1c-da-da64-4c80-953d-e11d484b9ef7>. Žiūrėta 2019-12-26.
- Dėl informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2014 m. kovo 12 d. Nr. 244. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a66c0760b04011e3bf53dc70cf7669d9>. Žiūrėta 2019-12-26.
- Dėl Lietuvos informacinės visuomenės plėtros 2011–2019 metų programos patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2011 m. kovo 16 d. Nr. 301. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.DB3141BCD96B>. Žiūrėta 2019-12-26.
- Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas, 2010 m. birželio 30 d. Nr. XI-977. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.377620>. Žiūrėta 2019-12-26.
- Dėl Lietuvos kultūros politikos nuostatų.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2001 m. gegužės 14 d. Nr. 542. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/>. Žiūrėta 2019-12-26.

- Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2012 m. lapkričio 28 d. Nr. 1482. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.31A566B1512D>. Žiūrėta 2019-12-26.
- Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo.* Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas, 2012 m. gegužės 15 d. Nr. XI-2015. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>. Žiūrėta 2019-12-26.
- Grigas, Vincas; Šuminas, Andrius; Gudinavičius, Arūnas; Grigaliūnas, Modestas. *Šiuolaikinės medijos ir informacija: požeminiai garažai Google karalystėje.* Vilnius: Akademine leidyba, 2016.
- Ilguvos dvaro takais...= Ściężkami ilgowskiego dworu...* Kaunas: Arx Baltica, 2006.
- Imbiero vakarai: almanachas, 2004/06.* Vilnius: Eugrimas, 2007.
- Imbiero vakarai: 2008–2010 almanachas / sudarytoja G. Bulgakovienė.* Vilnius: Eugrimas, 2011.
- Jaskonienė, Dalia. Šalies savivaldybių viešųjų bibliotekų 2001–2005 metų veiklos apžvalga. In: *Savivaldybių viešosios bibliotekos 2001–2005 metais: veiklos apžvalga.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2007, p. 5–47.
- Jonauskaitė, Laima; Buikienė, Lina; Raudytė, Nijolė. *Spaudos ir knygos kelias Kretingoje.* Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2010.
- Joniškio r. SVB tinklalapis.* Projektai. Prieiga per internetą: <https://www.joniskis.rvb.lt/projektai/>. Žiūrėta 2018-09-05.
- Kaimų istorijos: Žalioji, Sabaliavas, Durbė, Garnabūdis, Naujas kaimas, Vilkavizna, Komenka, Santaka / sudarytojas V. K. Svitojus.* Marijampolė: Piko valanda, 2011.
- Kalvarijos krašto kūrėjai: Saulius Lisauskas / sudarytojos: A. Jankeliūnienė, L. Karpavičienė, S. Palionienė.* Marijampolė: Piko valanda, 2012.
- Kalvarijos krašto kūrėjai: tautodailininkas Antanas Lastauskas / sudarytojos: A. Jankeliūnienė et al.* Marijampolė: Piko valanda, 2012.
- Kalvarijos krašto padavimai ir pasakojimai / sudarytojos: A. Jankeliūnienė, L. Karpavičienė, S. Palionienė.* Marijampolė: Piko valanda, 2011.
- Kalvarijos krašto šviesuoliai, 2 d. / sudarytojos: S. Palionienė, N. Skroblienė, L. Karpavičienė.* Marijampolė: Piko valanda, 2007.
- Karliienė, Danutė. Aštuoni Zarasų SVB dešimtmečiai. *Tarp knygų*, 2003, gruodis, p. 5–7.
- Kazilionytė, Vitalija. Projektas „Europeana 1989“: Pasvalys atkuria Baltijos kelią. *Tarp knygų*, 2013, rugsėjis, p. 30–31.
- Kraštotyriminė Albina Katinaitė-Navickienė: bibliografijos rodyklė / sudarė J. Baškauskienė.* Ukmergė: Valdo leidykla, 2007.
- Kretingos r. SVB tinklalapis.* Prieiga per internetą: <http://www.kretvb.lt/lt/veikla/projektine-veikla>. Žiūrėta 2018-08-23.
- Kuklys, Algirdas. *Juozo Lukausko lobiai.* Klaipėda: Libra Memelensis, 2007.
- Kupiškėnai Lietuvos istorijoje / sudarė L. Matiukaitė.* Panevėžys: Amalkera, 2017.
- Langas į ateitį. Veikla ir laimėjimai.* Prieiga per internetą: <https://www.langasiateiti.lt/index.php/lt/apie/istorija>. Žiūrėta 2018-09-25.
- Lietuviškos knygos kelias Pandėlio apylinkėse: 70-osioms Pandėlio bibliotekos įkūrimo metinėms / sudarytoja R. Baškienė.* Rokiškis: I. Skripkos individuali įmonė, 2007.
- Lietuvos kultūros taryba. 2016 m. veiklos ataskaita.* Prieiga per internetą: <https://www.ltk.lt/apie-ltk/2016-m-atas-kaita>. Žiūrėta 2019-01-03.
- Lietuvos bibliotekų 2006–2010 m. statistika.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2011.
- Lietuvos bibliotekų 2016 m. statistika.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2017. Prieiga per internetą: https://drive.google.com/file/d/0B_-73IZKEJy5RlFEYUN1OHAwTGs/view. Žiūrėta 2018-05-16.
- Lietuvos bibliotekų 2017 m. statistika.* Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2018. Prieiga per internetą: <https://drive.google.com/file/d/1iHtFq2eSrOBuHbYt5ZaQC7ci0aL6Z73Q/view>. Žiūrėta 2019-01-01.

- Lomiai amžių sandūroje: žmonės, įvykiai, statiniai* / sudarytojos: E. Bazinienė, L. Užkurienė. Kaišiadorys: Printėja, 2013.
- Marcelijus Martinaitis: pilietis ir kūrėjas epochų sankirtoje: konferencijos medžiaga*. Kaunas: Naujasis lankas, 2016.
- Meteliai [Lazdijų rajonas]: monografija* / redakcinė kolegija: Irena Seliukaitė ir kit. Marijampolė: Piko valanda, 2008.
- Mizgiriene, Alma. *Tauragės krašto šviesuliai* / sudarė B. Lukoševičienė. Kaišiadorys: Printėja, 2012.
- Moderniai visuomenei – naujoviška biblioteka*. Projekto „Bibliotekos pažangai (2008–2012) įtaka Lietuvos viešųjų bibliotekų raidai. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012. Prieiga per internetą: <http://www.bibliotekospazangai.lt/media/public/Atsisiuntimui/Moderniai%20visuomenei-small.pdf>. Žiūrėta 2018-09-12.
- Mūsų stiprybė – kalboje ir kultūroje: projektas* / sudarė G. Daukantienė. Skuodas: Skuodo rajono savivaldybės R. Granausko viešoji biblioteka, 2017.
- Operos solistas Juozas Mažeika: 1907–1976: atsiminimai*. Tauragė: Tauragės viešoji biblioteka, 2007.
- Pakalnytė, Neringa. Biblioterapija Garliavos bibliotekoje (Kaunas). *Tarp knygų*, 2016, kovas, p. 34.
- Pakštienė, Nijolė. Jaunųjų pasakorių konkursas (Radviliškis). *Tarp knygų*, 2008, gruodis, p. 31.
- Pakėlę sparnus: Prienų krašto jaunųjų kūrybos almanachas*. Marijampolė: UAB „TeleSATpress“, 2002.
- Pasmokavuos, kap skane: Šilalės krašto kulinarinis paveldas*. Kaunas: Naujasis lankas, 2013.
- Pasvalio SVB tinklalapis*. Prieiga per internetą: <http://www.psvb.lt/lt/projektai/igyvendinti/1277-testinis-projektas-literaturos-dienos-ir-naktys-2014-skaitymu-mozaika>. Žiūrėta 2018-12-02.
- Petuchovaitė, Ramunė. *Viešųjų bibliotekų paslaugų bendruomenei plėtra: sėkmingos praktikos Lietuvoje ir tarptautinių veiksmų studija*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2004.
- Pikšlingaitė, Julija. Atviros Lietuvos fondo parama bibliotekoms. *Tarp knygų*, 1996, rugpjūtis, p. 1–2.
- Pikšlingaitė, Julija. Laukiame įdomių projektų. *Tarp knygų*, 1999, gruodis, p. 1–3.
- Pipynienė, Jolita. Kraštiečiui skirtas projektas (Kupiškis). *Tarp knygų*, 2013, spalio, p. 35–36.
- Plungės Palazzo Vecchio: nuo grafų Zubovų pilaitės iki Plungės viešosios bibliotekos (1846–2012)* / sudarytojos: O. Juozapaitienė, V. Skierienė, V. Liutikaitė, Z. Paulauskaitė. Klaipėda: Plungės r. SVB, 2012.
- Po knygos ženklų: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos septynių dešimtmečių kelias, 1937–2007* / sudarytojos: D. Abazoriuvienė, Z. Baltrušienė. Panevėžys: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, 2007.
- Prienų krašto vyturiai, kn. 8*. Alytus: Alytaus sp., 2009.
- Projekto „Bibliotekos pažangai 2“ bibliotekų projektų dalyvių tyrimas 2016. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Prieiga per internetą: http://3erdve.lt/media/public/Tyrimai_2016/bp2_kokyb_projektu_dalyviai_v2.pdf. Žiūrėta 2015-08-17.
- Prošvaitės: Kupiškio rajono literatų klubo „Lėvens balsai“ kūrybos almanachas*. Panevėžys: Panevėžio sp., 2015.
- Radviliškio bibliotekos kelias, 1937–2011* / sudarė D. Paulauskienė. Radviliškis: Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2011.
- Rokiškio krašto literatų kūrybos almanachas „Vaivorykštė“*. Utena: Utenos Indra, 2016.
- Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos istorija* / sudarytoja R. Viskaitienė. Vilnius: Margi raštai, 2019.
- Savivaldybių viešosios bibliotekos 1900–2000 metais: veiklos apžvalga* / sudarytoja D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2002.
- Savivaldybių viešosios bibliotekos 2001 metais: veiklos apžvalga* / sudarytoja D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2003.
- Savivaldybių viešosios bibliotekos 2002 metais: veiklos apžvalga* / sudarytoja D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2004.
- Savivaldybių viešosios bibliotekos 2001–2005 metais: veiklos apžvalga* / sudarytoja D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2007.
- Savivaldybių viešosios bibliotekos 2006–2010 metais: veiklos apžvalga* / sudarytoja D. Jaskonienė. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2012. Prieiga per internetą: https://drive.google.com/file/d/0B_-73IZKEJy5RmI2YldNVml1QUE/view. Žiūrėta 2018-09-11.

- Sinkevičienė, Zita. Lazdynų Pelėda. Ar pražuvo kaip sapnas? (Akmenė). *Tarp knygų*, 2013, sausis, p. 28.
- Socialinis edukacinis kompiuterinis žaidimas „Iššūkis“*. Prieiga per internetą: <http://www.naujasis-knygnesys.lt/dalyviai/socialinis-edukacinis-kompiuterinis-zaidimas-quot-issukis-quot/15>. Žiūrėta 2018-09-28.
- Stasėnaitė, Violeta; Orlakaitė, Gabija. Viešųjų bibliotekų inovatyvių paslaugų taikant projektinę veiklą vertinimas. *Informacijos mokslai*, 2018, t. 81, p. 28–46.
- Strakšytė, Birutė. Baltų vienybės dieną kartu minėjo latgaliai, kuršiai ir žemaičiai (Skuodas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 37.
- Strakšytė, Birutė. Žemaitiškumo puoselėjimas (Skuodas). *Tarp knygų*, 2012, vasaris, p. 35.
- Straupytė, Monika. Medijų ir informacinio raštingumo akademija (Kaunas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 39.
- Strolienė, Nijolė. Naujovės Kretingos miesto Valančiaus bibliotekoje. *Tarp knygų*, 2001, sausis, p. 3–5.
- Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos istorija*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2015.
- Šiaulių miesto SVB tinklalapis*. Prieiga per internetą: <http://biblioteka.smsvb.lt/lt/virtualios-parodos/irasai/3215-2013-metu-projektai>. Žiūrėta 2018-08-21.
- Šiaurės šalių literatūros savaitė. Istorija*. Prieiga per internetą: <https://www.nordisklitteratur.org/lt/apie-projekt%C4%85/istorija/>. Žiūrėta 2018-09-28.
- Šilalės krašto bažnyčios: istorija ir architektūra / parengė Loreta Šimutytė-Balčiūnienė. Klaipėda: Druka, 2016.
- Tamašauskienė, Virginija. Rajono dvarai kilnojamojoje parodoje (Kaunas). *Tarp knygų*, 2016, sausis, p. 36.
- Tauro apygardos Žalgirio rinktinei 70 / sudarytojas K. Vaičiūnas*. Kaišiadorys: Printėja, 2015.
- Vaikų istorijos Šiauliams / sudarytojos: D. Maskuliūnienė, R. Božienė*. Radviliškis: Litera, 2016.
- Valaitytė, Asta. Jaunos bibliotekos dešimtmetis. *Tarp knygų*, 2012, gruodis, p. 1–4.
- Valeškevičiūtė-Zakarauskienė, Ona. *Burokaraistis: istorija, buitįs, papročiai, liaudies medicina, prietarai, tautosaka*. Vilnius: Jandrija, 2003.
- Varėnos krašto dienoraščiai: gamtos ritmu / sudarytojas J. Žitkauskas*. Vilnius: Petro ofsetas, 2019.
- Vasauskaitė, Regina. Projekto „Atsakingas skaitytojas“ nugalėtojai (Kaunas). *Tarp knygų*, 2017, spalįs, p. 37.
- Vasauskaitė, Regina. Projektavome išmanųjį miestą (Kaunas). *Tarp knygų*, 2017, lapkritis, p. 39–40.
- Vasiliauskas, Ernestas. *Joniškio krašto dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunoravos, Bertaučiai, Satkūnai / Güter in der Gegend von Joniškis: Gross und Klein Donnerhof, Bärtautzen, Satkuhnen / Manors of the Joniškis Region: Daunorava, Daunorava Minor, Bertaučiai and Satkūnai*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2017.
- Viešoji biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja. I dalis / sudarytoja Z. Sinkevičienė*. Kaišiadorys: Printėja, 2006.
- Viešoji biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja. II dalis / sudarytoja Z. Sinkevičienė*. Kaišiadorys: Printėja, 2010.
- Viešoji biblioteka – informacijos ir kultūros skleidėja. III dalis / sudarytoja Z. Sinkevičienė*. Kaišiadorys: Printėja, 2016.
- Vilčiauskienė, Violeta. *Joniškio Jono Avyžiaus viešoji biblioteka: 70 veiklos metų, 1937–2007*. Šiauliai: Lucilijus, 2007.
- Zarasų viešosios bibliotekos istorija / sudarytojai: D. Karlienė, J. Lementauskienė, S. Bikulčiūtė, D. Kiltinavičienė, R. Kuliešienė, D. Davainienė, E. Gaižiuvienė, J. Šepetovskaja, D. Koroliova, D. Macijauskienė, J. Gurskaja, V. Gudaitis*. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2013.
- Zabielavičius. Juozas. *Virbalis mano atsiminimuose. I dalis: Virbalio praeitis*. Vilnius: Baltijos kopija, 2007.
- Zabielavičius. Juozas. *Virbalis mano atsiminimuose. II dalis / sudarytoja D. Stankūnienė*. Vilnius: Baltijos kopija, 2013.
- Žilinskienė, Elena. *Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje*. Trakai: Standartų spaustuvė, 2015.

X X X

Savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų ataskaitos [žiūrėtos 2018 m. rugpjūčio–gruodžio mėn.]. Prieiga per internetą: <https://www.lnb.lt/paslaugos/bibliotekoms/lietuvos-biblioteku-statistika/savivaldybiu-viesuju-biblioteku-ataskaitos>.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų tinklalapiai. Žiūrėti 2018 m. rugpjūčio–gruodžio mėn.

PRIEDAI

(sudaryti remiantis bibliotekų tinklalapių ir ataskaitų informacija)

1 priedas. Kauno apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai*

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Jaunųjų menininkų sklaida Jonavoje</i>	Jonavos r. SVB	KM
2	<i>XII vaikų knygos šventė „Skaitantis miestas“</i>	Kauno m. SVB	KM, KS RF
3	<i>XIII knygos šventė „Laikas gyvena knygoje“</i>	Kauno m. SVB	KM, KS RF, SV
4	<i>Skaitykime drauge</i>	Kauno m. SVB	KM, SV
5	<i>Žaliakalnio bendruomenės atmintis</i> [tęstinis; vykdomas nuo 2004 m.]	Kauno m. SVB Aušros f.; partneris – bendruomenės centras „Žaliakalnio aušra“	[nenurodyta]
6	<i>Ar galime neskaityti Mes</i>	Kauno r. SVB	KM
7	<i>Bibliotekos erdvėje tobulindami save tampame asmenybėmis</i>	Kauno r. SVB	KM
8	<i>Biobibliografinė rodyklė. Rašytojas Robertas Keturakis</i>	Kauno r. SVB	KM
9	<i>Dailininkas Viktoras Vizgirda</i>	Kauno r. SVB; partnerė – NVO Garliaviečių klubas	[nenurodyta]
10	<i>Prisijaukinkime muziką</i> [skirtas vaikams]	Kėdainių r. SVB	SV
11	<i>Gyvenkime prasmingai</i> [skirtas vaikų užimtumui ir prevencijai nuo priklausomybių]	Kėdainių r. SVB	SV
12	<i>Iš kartos į kartą</i>	Prienų SVB	KM
13	<i>Popiečių pašnekesiai</i> [skirtas rusų romansams]	Prienų SVB; partnerė – Prienų bendruomenė	KM
14	<i>Meninio žodžio šviesoje</i>	Prienų SVB	KS RF
15	<i>Prienų krašto vyturiai</i> [skirtas mokinių kūrybos leidiniui parengti]	Prienų SVB	SV
16	<i>Literatūrinis ugdymas viešojoje bibliotekoje</i>	Prienų SVB	SV
17	<i>Nuo Velykų iki Kalėdų</i>	Prienų SVB	SV
18	<i>70 metų viešajai bibliotekai</i>	Prienų SVB	SV
19	<i>Narkomanijos prevencijos programa „Savojo kelio beieškant“</i>	Prienų SVB	SV
20	<i>Skaitmeninės eros sankryžoje</i>	Prienų SVB	SV
21	<i>Vaikystė su knyga</i>	Raseinių SVB	KM
2013 metai			
1	<i>Birštonas ir birštoniečiai Europoje</i>	Birštono SVB	EKAL
2	<i>New EVS horizons / Nauji EST horizontai</i> [Europos savanorių tarnybos projektas]	Birštono SVB	ES programa „Veiklus jaunimas“
3	<i>Po žvaigždėtu rugpjūčio dangum. Kameriniai poezijos ir muzikos vakarai Birštone</i> [tęstinis]	Birštono SVB	KRF
4	<i>Gimtosios kalbos grožis ir savastis – tarmės</i>	Birštono SVB	SV
5	<i>Menų terapija Birštono savivaldybės gyventojams</i>	Birštono SVB; partnerė – VšĮ sanatorija „Tulpė“	SV
6	<i>Aš – Europos Sąjungos pilietis</i>	Jonavos r. SVB	EKAL

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
7	<i>Nuo Kristijono Donelaičio iki XXI amžiaus rašytojų (2013–2014 m.)</i>	Kaišiadorių r. SVB	KRF
8	<i>Sužinok ir naudokis Europos piliečių teisėmis</i>	Kauno r. SVB	EKAL
9	<i>Lietuvos nacionalinės premijos laureatų kūrybos sklaida Kauno rajono bibliotekose – II [tęstinis]</i>	Kauno r. SVB	KRF
10	<i>Kauniškiams rūpi didžiuotis turtinga lietuvių kalba ir skleisti jos grožį</i>	Kauno r. SVB	[nenurodyta]
11	<i>Sukurk man avelę [skaitymo skatinimo projektas vaikams ir paaugliams]</i>	Kauno r. SVB	[nenurodyta]
12	<i>Varom į Europą! Ar tu – kartu? Visur gerai – namie geriausia, o aš Europoje kaip namuose</i>	Prienų SVB	EKAL
13	<i>Renginių ciklas „Tuo keliu aš pareinu“ [skirtas poeto Just. Marcinkevičiaus 83-iesiems gimimo metinėms]</i>	Prienų SVB; partneriai: Prienų kultūros ir laisvalaikio centras, Prienų krašto muziejus, Prienų rajono savivaldybės bendruomenių asociacija, Prienų ir Birštono krašto kūrėjų asociacija „Gabija“	KRF
14	<i>Poetas prasideda žemėj (Just. Marcinkevičius). Kristijono Donelaičio gyvenimo ir kūrybos keliais</i>	Prienų SVB	KRF
15	<i>Veidai ir vardai [skirtas literatūros sklaidos renginiams]</i>	Prienų SVB	KRF
16	<i>Draugų ratas kiTOKS: pažink – priimk – dalinkis [skirtas Tarmių metams; tikslinė grupė – vaikai]</i>	Prienų SVB	[nenurodyta]
17	<i>Skambėk, lietuviškas žodi</i>	Raseinių SVB	KRF
18	<i>1863 sukilimas Raseinių apskrityje. Biografijų žodynas</i>	Raseinių SVB	KRF
19	<i>Dailininkas ir vaikiška knyga – 2013 [tęstinis]</i>	Raseinių SVB	KRF
20	<i>Trisdešimt Dubysos pavasarių [skirtas rajono literatų klubo „Dubysa“ veiklos sukakčiai ir jų kūrybos almanacho leidybai]</i>	Raseinių SVB	SV
21	<i>Skaitau ir sveikstu</i>	Raseinių SVB	SV
22	<i>Sveikas žmogus – sveika visuomenė</i>	Raseinių SVB Vosiliškio f.	SV
2015 metai			
1	<i>Europos dienos minėjimas</i>	Birštono SVB	EKAL
2	<i>Inovatyvių terapijų taikymas ir sklaida bibliotekoje</i>	Birštono SVB	LKT, KM, SV
3	<i>Po žvaigždėtu vasaros dangum. Literatūriniai vakarai Birštone 2015 m. [tęstinis]</i>	Birštono SVB	LKT, KM, SV
4	<i>Interaktyvi erdvė – erdvė kūrybai ir atradimams! (2015–2016 m.) [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Birštono SVB	BMGF, KM [BP 2], SV
5	<i>Kai man liūdna ar smagu – su knyga aš gyvenu</i>	Birštono SVB	SV
6	<i>Gimtąjį žodį ir kraštą pažinti [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Birštono SVB	SV

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
7	<i>Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis</i> [skirtas Europos dienai]	Jonavos r. SVB	EKAL
8	<i>Mokomės įdomiau (2015–2016 m.)</i>	Jonavos r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
9	<i>Krašto istorija atgimsta vaikų darbuose</i>	Kaišiadorių r. SVB	LKT
10	<i>Robotikos mokykla bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Kaišiadorių r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
11	<i>Auganti ir vieninga Europa</i>	Kauno m. SVB	EKAL
12	<i>Atrask save 3D mieste (2015–2016 m.)</i>	Kauno m. SVB; partnerė VšĮ Robotikos mokykla	BMGF, KM [BP 2]
13	<i>Gamtos mokykla bibliotekoje, 2015</i>	Kauno m. SVB	SV
14	<i>Žaliakalniečiai – aktyvi, kūrybinga, brandi bendruomenė</i>	Kauno m. SVB Aušros“ f.; partneriai: labdaros fondas „Aušta“, silpnaregių bendrija „Akių šviesa“, Žaliakalnio seniūnija ir kt.	[nenurodyta]
15	<i>Švęskime Europos dieną kartu!</i>	Kauno r. SVB	EKAL
16	<i>Kultūros laukas Kauno rajone</i>	Kauno r. SVB	LKT
17	<i>Lietuvių kino vakarai netradicinėje erdvėje (2014–2015 m.)</i>	Kauno r. SVB	LKT
18	<i>Biblioterapija: atrask save</i> [tęstinis; skirtas vaikams]	Kauno r. SVB	LKT, KM, SV, privati asmenys**
19	<i>Moksleivių bendrųjų kompetencijų ugdymas Kauno rajono bibliotekose ir mokyklose panaudojant informacines technologijas (2015–2016 m.)</i>	Kauno r. SVB; partneriai: Kauno r. Garliavos Jonučių gimnazija, Kauno r. Garliavos Jonučių progimnazija, Kauno r. švietimo centras, asociacija „Inovatyvus moksleivių papildomo ugdymo tinklas“	BMGF, KM [BP 2]
20	<i>Ateitis paveldinti praeitį</i> [dvarų kultūra]	Kauno r. SVB	Kultūros paveldo departamentas prie KM
21	<i>Etnografiniai regionai – kuo jie ypatingi ir saviti</i>	Kauno r. SVB	LKT
22	<i>Vaikų švietimo programa „Taikomosios informacijos kultūra“</i>	Kėdainių r. SVB	[nenurodyta]
23	<i>Senieji kaimai pasakoja</i> [skirtas etnokultūrai]	Kėdainių r. SVB Pajieslio f.	SV
24	<i>Ateitį kuriame kartu! Prisidėk ir tu!</i> [skirtas Europos dienai]	Prienų SVB	EKAL
25	<i>Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams (2015–2016 m.)</i>	Prienų SVB	BMGF, KM [BP 2]
26	<i>Justino Marcinkevičiaus jubiliejinių metų renginiai jo vardo bibliotekoje</i>	Prienų SVB	LKT
27	<i>Inovatyvi elektroninių paslaugų sklaida Prienų rajone</i>	Prienų SVB	LKT
28	<i>Draugų ratas kitoks: pažink–priimk–dalinkis</i> [tęstinis]	Prienų SVB	KM
29	<i>Pažangėjanti biblioteka kiekvienam (2015–2016 m.)</i> [skirtas skaitmeninėms kompetencijoms ugdyti]	Raseinių SVB	BMGF, KM [BP 2]

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
30	<i>Marcelijus Martinaitis: pilietis ir kūrėjas epochų sankirtoje (2015–2016 m.)</i>	Raseinių SVB; partneriai: Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos dailės muziejus, Raseinių rajono švietimo įstaigos, Raseinių krašto istorijos muziejus, Raseinių r. kultūros centras	LKT, UAB „Raseinių žuvininkystė“, UAB „Danspin“, UAB „Agra Corporation“, Raseinių bibliotekininkų draugija
31	<i>Dailininkas ir vaikiška knyga – 2015 [tęstinis]</i>	Raseinių SVB	LKT, privatus asmenys
32	<i>Raseinių žemės vardynas. Betygalos ir Girkalnio valsčiai [tęstinis]</i>	Raseinių SVB	SV
33	<i>Renginiai populiariname knyga [tęstinis]</i>	Raseinių SVB	SV
34	<i>Sveikas vaikas – laiminga šeima</i>	Raseinių SVB Vosiliškio f.	SV
2016 metai			
1	<i>Mūsų Europa – spalvos, muzika, skoniai...</i>	Birštono SVB	EKAL
2	<i>Interaktyvi erdvė – erdvė kūrybai ir atradimams! (2015–2016 m.)</i>	Birštono SVB	BMGF, KM [BP 2], SV (finansavimas skirtas 2015 m.)
3	<i>Po žvaigždėtu vasaros dangum. Literatūriniai vakarai Birštone 2016 m. [tęstinis]</i>	Birštono SVB	LKT, KM, SV
4	<i>Tavo ir mano EUROPA</i>	Jonavos r. SVB	EKAL
5	<i>Mokomės įdomiau (2015–2016 m.)</i>	Jonavos r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
6	<i>Robotikos mokykla bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Kaišiadorių r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
7	<i>Renginių ciklas „Europos Sąjunga: iššūkiai ir galimybės“</i>	Kauno m. SVB	EKAL
8	<i>Atrask save 3D mieste (2015–2016 m.)</i>	Kauno m. SVB; partnerė – VšĮ Robotikos mokykla	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
9	<i>Mano gatvės istorija 360 laipsnių kampu</i>	Kauno m. SVB; partneriai: KTU Vaižganto progimnazija, Kauno jaunųjų turistų centras, Kauno neįgalus jaunimo užimtumo centras, Kauno r. SVB	KM, SV
10	<i>Greimo žurnalistikos akademija</i>	Kauno m. SVB	LKT
11	<i>Vienybėje stiprūs [skirtas Europos dienai]</i>	Kauno r. SVB; partneriai: Garliavos sporto ir kultūros centras, Garliavos mokyklos	EKAL
12	<i>Moksleivių bendrųjų kompetencijų ugdymas Kauno rajono bibliotekose ir mokyklose panaudojant informacines technologijas (2015–2016 m.)</i>	Kauno r. SVB; partneriai: Kauno r. Garliavos Jonučių gimnazija, Kauno r. Garliavos Jonučių progimnazija, Kauno r. švietimo centras, asociacija „Inovatyvus moksleivių papildomo ugdymo tinklas“	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
13	<i>Biblioterapija: atrask save 2</i> [tęstinis; skirtas vaikams]	Kauno r. SVB	LKT
14	<i>Vasara su knyga</i>	Kauno r. SVB	[nenurodyta]
15	<i>Knygos kelias į vaiko širdį</i>	Kėdainių r. SVB	SV
16	<i>Mažais žingsneliais į knygų pasaulį</i>	Kėdainių r. SVB Pajieslio f.	SV
17	<i>Europos savaitė „ESu ir aš! ESu – dėl ateities!“</i>	Prienų SVB; partneriai: Prienų r. savivaldybės administracijos Kultūros, jaunimo ir sporto skyrius, Švietimo skyrius, Prienų kultūros ir laisvalaikio centras ir kt.	EKAL
18	<i>Inovatyvi komunikacija – naujos galimybės vartotojams (2015–2016 m.)</i>	Prienų SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
19	<i>Nuotolinių inovatyvių elektroninių paslaugų kūrimas, sklaida ir viešinimas Prienų rajone</i>	Prienų SVB	LKT, KM, SV
20	<i>Draugų ratas kitoks: pažink–priimk–dalinkis</i> [tęstinis]	Prienų SVB	KM
21	<i>Pažangėjanti biblioteka kiekvienam (2015–2016 m.)</i> [skirtas skaitmeninėms kompetencijoms ugdyti]	Raseinių SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
22	<i>Europos ateitis – tvari aplinka</i>	Raseinių SVB	EKAL
23	<i>Renginiai populiariname knygą</i> [tęstinis]	Raseinių SVB	SV
24	<i>Marcelijus Martinaitis: pilietis ir kūrėjas epochų sankirtoje (2015–2016 m.)</i>	Raseinių SVB; partneriai: Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos dailės muziejus, Raseinių rajono švietimo įstaigos, Raseinių krašto istorijos muziejus, Raseinių r. kultūros centras	LKT, UAB „Raseinių žuvininkystė“, UAB „Danspin“, UAB „Agra Corporation“, Raseinių viešosios bibliotekos bibliotekinių draugija (finansavimas skirtas 2015 m.)
2017 metai			
1	<i>Po žvaigždėtu vasaros dangum. Literatūriniai vakarai Birštone 2017 m.</i> [tęstinis]	Birštono SVB	LKT, KM, SV
2	<i>Universali biblioterapijos kalba</i>	Birštono SVB	LKT, KM, SV
3	<i>Biblioteka – kūrybinių atradimų namai</i> [skirtas vaikams]	Birštono SVB	LKT, KM, SV
4	<i>Sniego ilgesys</i> [skirtas avangardinio kino kūrėjo Jono Meko atminimui]	Birštono SVB	LKT
5	<i>Informacinio-educacinio terminalo įrengimas bibliotekoje</i>	Birštono SVB; partneriai: VšĮ „3D“, Biržų turizmo informacijos centras, televizija „Balticum TV“	LKT
6	<i>Sekmadienio kinas bibliotekoje</i>	Birštono SVB	[nenurodyta]

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
7	<i>Žingsnis po žingsnio – į švaresnę Europą</i>	Jonavos r. SVB	EKAL
8	<i>„Skype“ seminarų ciklas „Išivijoj literatūra – mūsų bibliotekoje“</i>	Jonavos r. SVB	LKT
9	<i>Inovatyvios technologijos – lietuviško žodžio puoselėtojų žinomumui ir skaidai</i>	Kaišiadorių r. SVB	LKT [finansuotas 2017 m. pab.; veiklos vykdytos 2018 m.]
10	<i>Atsakingas skaitytojas</i>	Kaišiadorių r. SVB	Elektronikos platinotojų asociacija
11	<i>Viešoji biblioteka ir filialai</i>	Kaišiadorių r. SVB	SV
12	<i>Europą kuriame mes!</i>	Kauno m. SVB	EKAL
13	<i>Feel better with a book: reading for well-being at an older age / Jauskis geriau su knyga: skaitymas geresnei savijautai vyresniame amžiuje</i>	Kauno m. SVB; partneriai: Vilniaus m. SCB, Utenos SVB, Lidšiopingo miesto biblioteka (Švedija), Ventspilio miesto biblioteka (Latvija), Pernu miesto biblioteka (Estija)	Programa „Nordplus Adult“
14	<i>Medijų ir informacinio raštingumo akademija</i>	Kauno m. SVB	LKT, KM, SV
15	<i>Jaunimo teatro akademija</i>	Kauno m. SVB; partneriai: Kauno miesto kamerinis teatras, Senamiesčio vaikų dienos centras, vaikų gerovės centras „Pastogė“, VšĮ „Actio Catholica Patria“, VšĮ Kauno medijų centras	LKT, KM
16	<i>Piliakalnių takais [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Kauno m. SVB; partneriai: Lietuvos archeologijos draugija, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Kauno miesto muziejus	LKT, KM, SV, VšĮ „Turizmo akademija“
17	<i>Kauno miesto XXI vaikų knygos šventė</i>	Kauno m. SVB	SV
18	<i>Knygos pasaulis mano piešiniuose</i>	Kauno m. SVB	SV
19	<i>IRT technologijos ir kūrybiškumas</i>	Kauno m. SVB	SV
20	<i>Knygos improvizacijos teatras [skirtas vaikams]</i>	Kauno m. SVB	SV
21	<i>Bendraukime anglų kalba: drąsiai ir atvirai</i>	Kauno m. SVB	SV
22	<i>Tavo galimybės Europos Sąjungoje</i>	Kauno r. SVB	EKAL
23	<i>Kūrybiniai dialogai Kauno rajone [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Kauno r. SVB	LKT
24	<i>Pasitikrink kultūros istorijos žinias</i>	Kauno r. SVB	LKT
25	<i>Kauno rajono kraštovaizdžio populiarinimo iniciatyvos ir sklaida</i>	Kauno r. SVB	Lietuvos kultūros paveldo departamentas prie KM
26	<i>Inovacijų keliu: atrask, išbandyk ir tobulėk [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Kauno r. SVB	LKT
27	<i>Knygos menas bibliotekoje [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Kauno r. SVB	LKT
28	<i>Išmanusis kultūros kelias Kauno rajone</i>	Kauno r. SVB	LKT

Eil.nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
29	Respublikinis dainuojamosios poezijos festivalis „Ant Nevėžio kranto“	Kėdainių r. SVB	SV
30	Europos ateitis – mano ateitis!	Prienuų SVB	EKAL
31	Draugų ratas kiTOKS: pažink–priimk–dalinkis! Didžiukis tu, kas esi! [tęstinis]	Prienuų SVB	LKT, SV
32	„Erasmus +“ pasidalink perpus	Raseinių SVB	EKAL
33	Dailininkas ir vaikiška knyga [tęstinis]	Raseinių SVB	LKT, KM, SV
34	J. Brigio knygos „Pasistačius bendrą darbo tikslą. 1918–1940 m. Raseinių krašte veikusių draugijų, politinių, visuomeninių, ekonominių organizacijų sąvadas“ leidyba	Raseinių SVB	SV
35	Būk fiziškai aktyvus – būk sveikas	Raseinių SVB Berteškių f.	SV

* Apskričių lentelės išdėstomos abėcėline tvarka pagal penkis bibliotekų veiklos regionus.

** Privatūs asmenys priskiriami vietos rėmėjams.

2 priedas. Marijampolės apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	Švietėjiškos veiklos galimybės bibliotekoje [skirtas bibliotekininkų kvalifikacijai kelti]	Kalvarijos SVB	KM
2	Kalvarijos krašto šviesuoliai (II dalis) [leidybos, tęstinis]	Kalvarijos SVB; partneris – Kalvarijos literatų klubas „Rasa“	SV
3	MULTICENTRŲ įkūrimas Olštyno ir Marijampolėje	Marijampolės SVB; partnerė – Olštyno viešoji biblioteka	Europos regioninės plėtros fondas (INTERREG IIIA: Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Kaimynystės programa)
4	Marijampolės ir Vroclavo viešųjų bibliotekų bendradarbiavimas diegiant naujas technologijas bibliotekose	Marijampolės SVB	KM
5	Muziką reikia atrasti (2006–2007 m.)	Marijampolės SVB	KM
6	Neįgaliųjų socialinės integracijos programa	Marijampolės SVB; partneris – Lietuvos invalidų draugijos Marijampolės skyrius	SV
7	Spalvos metų rate [etnokultūra; skirtas vaikams]	Marijampolės SVB Sasnavos f.; partnerė – Sasnavos vidurinė mokykla	[nenurodyta]
8	Skaitau – augu, tobulėju	Šakių r. SVB	KM
9	Pradžia amžino... [skirtas Šakių viešosios bibliotekos 70-mečiui ir pirmosios lietuviškos knygos 460 metų sukakčiai]	Šakių r. SVB	SV
10	Vaikų skaitymo kultūros ugdymas	Šakių r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
11	<i>Kompleksinis renginys „Poezijos pavasaris – 2007“</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
12	<i>Projektas, skirtas kraštiečio poeto K. Bradūno 90-mečio jubiliejui paminėti</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
13	<i>Projektas, skirtas J. Zabelavičiaus knygos „Virbalis mano atsiminimuose“ leidybai</i>	Vilkaviškio r. SVB; partnerė – bendruomenė „Virbalio vartai“	[nenurodyta]
2013 metai			
1	<i>Tavo teisės. Būk informuotas</i> [skirtas Europos dienai]	Kalvarijos SVB	EKAL
2	<i>Mano kaimas – tapybos kūrinys</i>	Kalvarijos SVB	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa), valstybės biudžetas
3	<i>Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos Akmenynų, Brukų, Liubavo, Jungėnų, Sangrūdės filialų patalpų pritaikymas visuomenės poreikiams (2012–2014 m.)</i>	Kalvarijos SVB	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa), valstybės biudžetas
4	<i>Tarmės – brangūs akmenėliai lietuvių kalbos lobyne</i>	Kazlų Rūdos SVB; partneris – Lietuvių kalbos draugijos Kazlų Rūdos skyrius	KRF
5	<i>Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai (2013–2014 m.)</i>	Marijampolės SVB; partnerė – Černiachovsko biudžetinė municipalinė įstaiga „Centralizuota bibliotekų sistema“ (Rusijos Federacija)	Europos struktūriniai fondai, SV
6	<i>Sveikatos informaciją – kiekvienam žmogui</i>	Marijampolės SVB	SV
7	<i>Reikia išmokti sveikam išlikti</i>	Marijampolės SVB	SV
8	<i>Skulptūrų parkas – vaikų literatūros klasiko Vytauto Tamulaičio – 100-mečiui</i>	Šakių r. SVB	KM, SV, Kriūkų seniūnija, Miškų savininkų kooperatyvas „Zanavykų šilas“
9	<i>Poezijos pavasaris – 2013</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
10	<i>Knygos „Virbalis mano atsiminimuose“ 2 dalies leidyba</i>	Vilkaviškio r. SVB Virbalio f.; partnerė – miesto bendruomenė	VVG
11	<i>Projektas, skirtas Virbalio miesto Magdeburgo teisės 420 metų sukakčiai</i>	Vilkaviškio r. SVB Virbalio f.; partnerė – miesto bendruomenė	[nenurodyta]
12	<i>Projektas, skirtas Gižų 400 metų jubiliejui</i>	Vilkaviškio r. SVB Gižų f.; partnerė – kaimo bendruomenė	[nenurodyta]
2015 metai			
1	<i>Kad galėtum padėti – reikia pažinti</i> [skirtas Europos dienai]	Kalvarijos SVB	EKAL
2	<i>Europietiška Kazlų Rūda 2015</i>	Kazlų Rūdos SVB	EKAL
3	<i>Skaitome ir vaidiname</i> [tęstinis]	Kazlų Rūdos SVB	LKT

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
4	<i>IT kartos iniciatyvos bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Marijampolės SVB; partneriai: VšĮ „Marijampolės telekinas“ ir kūrybos namai „Exter“	BMGF, KM [BP 2]
5	<i>Marijampolės miesto gatvių kaita: iliustruotas interaktyvus žinynas [tęstinis]</i>	Marijampolės SVB; partneriai: „Suvalkietis“ (Marijampolės apskrities laikraštis), UAB „Quadra reklama“, valstybės įmonės Registrų centro Marijampolės filialas, UAB „Scenos servisas“, Marijampolės apskrities archyvas, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės skyrius, Marijampolės kolegija, Marijampolės kraštotyros muziejus, Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinis muziejus ir kt.	SV
6	<i>Sveikai gyventi lengva</i>	Marijampolės SVB	SV
7	<i>Sveikatos informacija – kiekvienam žmogui [tęstinis]</i>	Marijampolės SVB Igliaukos ir Daukšių filialai	SV
8	<i>Europa su mumis</i>	Šakių r. SVB	EKAL
9	<i>Šiuolaikinės technologijos – bendruomenės sveikatai (2015–2016 m.)</i>	Šakių r. SVB; partnerė – Šakių pedagoginė psichologinė tarnyba	BMGF, KM [BP 2]
10	<i>Laisvės kovų atmintis</i>	Šakių r. SVB	LKT
11	<i>Vilkaviškio krašto e-etnografijos akademija (2015–2016 m.)</i>	Vilkaviškio r. SVB; partneriai: Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centras, Vilkaviškio rajono švietimo pagalbos tarnyba	BMGF, KM [BP 2]
12	<i>Poezijos pavasaris – 2015</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
13	<i>Virbalio vartai [tęstinis; 2015 m. bibliotekoje veikė dailės studija]</i>	Vilkaviškio r. SVB Virbalio f.; partnerė – miesto bendruomenė	[nenurodyta]
2016 metai			
1	<i>Etninė kultūra – tiltas tarp bendruomenės narių ir bibliotekos</i>	Kalvarijos SVB	SV
2	<i>Europietiška Kazlų Rūda 2016 [skirtas Europos dienai]</i>	Kazlų Rūdos SVB	EKAL
3	<i>Jaunimui aktualios informacijos sklaidos priemonių plėtra Kazlų Rūdos savivaldybėje</i>	Kazlų Rūdos SVB	SV
4	<i>IT kartos iniciatyvos bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Marijampolės SVB; partneriai: VšĮ „Marijampolės telekinas“ ir kūrybos namai „Exter“	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
5	<i>Marijampolės miesto gatvių kaita: iliustruotas interaktyvus žinynas</i> [tęstinis]	Marijampolės SVB; partneriai: Marijampolės apskrities laikraštis „Suvalkietis“, UAB „Quadra reklama“, valstybės įmonės Registrų centro Marijampolės filialas, UAB „Scenos servisas“, Marijampolės apskrities archyvas, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės skyrius, Marijampolės kolegija, Marijampolės kraštotyros muziejus, Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinis muziejus ir kt.	LKT
6	<i>Skaitymo virusas Marijampolėje</i> [tęstinis]	Marijampolės SVB; partneriai: Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjungos „Žingsnis“ Marijampolės skyrius, Marijampolės dramos teatro jaunimo studija „Nauja karta“, Marijampolės kolegija	LKT
7	<i>Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programa „IT akademija“</i>	Marijampolės SVB; partnerė – Marijampolės teritorinė darbo birža	ŠMM
8	<i>Menas gyventi – menas būti sveikam</i>	Marijampolės SVB	SV
9	<i>Sveikatos informaciją – kiekvienam žmogui</i>	Marijampolės SVB Sasnavos, Gavaltuvos, Smilgių, Puskelnių, Tautkaičių filialai	SV
10	<i>Sielos terapija</i>	Marijampolės SVB	SV
11	<i>Programa „Knygos draugai“</i>	Marijampolės SVB	SV
12	<i>Drauge mes tvirtesni</i> [skirtas Europos dienai]	Šakių r. SVB	EKAL
13	<i>Šiuolaikinės technologijos – bendruomenės sveikatai</i>	Šakių r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
14	<i>Kelionė po Lietuvos rašytojų kūrybą</i>	Šakių r. SVB	LKT
15	<i>Vilkaviškio krašto e-etnografijos akademija (2015–2016 m.)</i>	Vilkaviškio r. SVB; partneriai: Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centras, Vilkaviškio r. švietimo pagalbos tarnyba	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
16	<i>Poezijos pavasaris – 2016</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
17	<i>Virbalio vartai</i> [tęstinis; 2016 m. bibliotekoje veikė dailės studija]	Vilkaviškio r. SVB Virbalio f.; partnerė – miesto bendruomenė	[nenurodyta]
2017 metai			
1	<i>Gimtinė: žmonės ir vietovės</i> [kraštiečio tautosakininko Jurgio Dovydaičio 110-osios metinės; skirtas jaunimui]	Kazlų Rūdos SVB	[nenurodyta]

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
2	<i>Skaitome ir vaidiname</i> [tęstinis]	Kazlų Rūdos SVB	[nenurodyta]
3	<i>Suvalkijos elektroninė biblioteka</i>	Marijampolės SVB; partneriai: Marijampolės apskrities archyvas, Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinis muziejus, Marijampolės Rimanto Stankevičiaus pagrindinė mokykla, Marijampolės „Šaltinio“ pagrindinė mokykla, AB „Lietuvos draudimas“, Marijampolės filialas ir kt.	LKT
4	<i>Marijampolės miesto gatvių kaita: iliustruotas interaktyvus žinynas</i> [tęstinis]	Marijampolės SVB; partneriai: Marijampolės apskrities laikraštis „Suvalkietis“, UAB „Quadra reklama“, valstybės įmonės Registrų centro Marijampolės filialas, UAB „Scenos servisas“, Marijampolės apskrities archyvas, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės skyrius, Marijampolės kolegija, Marijampolės kraštotyros muziejus, Lietuvos prezidento K. Griniaus memorialinis muziejus ir kt.	LKT (finansavimas skirtas 2016 m.)
5	<i>Skaitymo virusas Marijampolėje</i> [tęstinis]	Marijampolės SVB; partneriai: Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjungos „Žingsnis“ Marijampolės skyrius, Marijampolės dramos teatro jaunimo studija „Nauja karta“, Marijampolės kolegija	SV [pastaba: 2016 m. finansavimą skyrė LKT]
6	<i>Laimė būti sveikam</i>	Marijampolės SVB; partneris – Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	SV
7	<i>Sveikatos informaciją – kiekvienam žmogui</i> [tęstinis]	Marijampolės SVB, Patašinės, Meškučių, Igliškėlių, Valavičių, Baraginės, Balsupių filialai; partnerė – Marijampolės seniūnija	SV
8	<i>Knyga gali prakalbinti ir gydyti</i>	Marijampolės SVB partneriai: Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Marijampolės savivaldybės neįgaliųjų draugija, Marijampolės „Sniego gniūžtės“ skyrius	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
9	<i>Drauge mES tvirtesni</i> [projekto pavadinimas sutampa su 2016 m. projekto pavadinimu, tik ES rašoma didžiosiomis raidėmis]	Šakių r. SVB	EKAL
10	<i>Kultūriniai valstybingumo maršrutai Suvalkijoje</i>	Šakių r. SVB	LKT
11	<i>Europa – Man, Aš – Europai</i>	Vilkaviškio r. SVB; partneriai: Marijampolės Europos informacijos centras „Europe Direct“, Vilkaviškio kultūros centras, Vilkaviškio r. savivaldybė, Vilkaviškio „Jaunimo Europos“ komanda, TAU Vilkaviškio poskyris, laikraščio „Santaka“ atstovai	EKAL
12	<i>Poezijos pavasaris – 2017</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
13	<i>Vaikų vasaros užimtumo stovykla „Pažintis su literatūriniu Vilkaviškiu“</i>	Vilkaviškio r. SVB	SV
14	<i>Virbalio vartai</i> [tęstinis; 2017 m. bibliotekoje veikė dailės studija]	Vilkaviškio r. SVB Virbalio f.; partnerė – miesto bendruomenė	[nenurodyta]

3 priedas. Klaipėdos apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Skaitykime drauge</i>	Klaipėdos m. SVB	KM
2	<i>Klaipėdos krašto tautodailė ir dailieji amatai</i>	Klaipėdos m. SVB	KSRF
3	<i>Išsišluokime kalbos „šiukšles“</i>	Klaipėdos m. SVB	SV
4	<i>Vaikų vasaros skaitymo stovykla</i>	Klaipėdos m. SVB	SV
5	<i>Klaipėdos rajono seniūnijų dirbančiųjų gyventojų kompiuterinio raštingumo skatinimas (2006–2007 m.)</i>	Klaipėdos r. SVB	Europos socialinis fondas
6	<i>Klaipėdos regiono bibliotekų etnokultūros lobiai</i>	Klaipėdos r. SVB; partneris – KLAVB	KM
7	<i>Žodi, nekrisk ant akmenų</i> [leidybos]	Klaipėdos r. SVB	Klaipėdos apskrities viršininko administracija
8	<i>Aš patikėjau popieriui kaip draugui</i> [numatyti susitikimai su literatais]	Klaipėdos r. SVB	SV
9	<i>Biblioteka šių dienų visuomenėje</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
10	<i>Netradicinės knygos leidyba bibliotekoje</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
11	<i>Rajono literatų tradicijos – impulsas jaunųjų kūrybos skatinimui</i> [leidybos]	Klaipėdos r. SVB	SV
12	<i>Vakaras su knyga rankoje</i> [skirtas vaikams]	Klaipėdos r. SVB	SV
13	<i>Astridos Lindgren „džiūgenos“ bibliotekoje</i>	Klaipėdos r. SVB Dauparų f.	SV
14	<i>Iš senolių indaujos</i>	Klaipėdos r. SVB Dovilų f.	SV
15	<i>Meno mylėtojų kūrybos pleneras</i>	Klaipėdos r. SVB Judrėnų f.	SV
16	<i>Ateik ir pasikviesk draugus</i>	Klaipėdos r. SVB Kalotės, Slenčių filialai	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
17	<i>Su knyga į magijos pasaulį</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
18	<i>Senolių butis</i>	Klaipėdos r. SVB Slengų f.	SV
19	<i>Duona ne per vėją ateina</i>	Klaipėdos r. SVB Tilvikų f.; partneris – Tilvikų kultūros namai	SV
20	<i>Kaimo šviesuoliai</i>	Klaipėdos r. SVB Venckų f.	SV
21	<i>Ne vien tik sau</i> [leidbos]	Klaipėdos r. SVB Endriejavo f.	SV
22	<i>Istorijos vingiais po Veiviržėnų seniūniją</i>	Klaipėdos r. SVB Veiviržėnų, Daukšaičių, Pėžaičių, Šalpėnų filialai	SV
23	<i>Per knygą – į pasaulį</i>	Kretingos r. SVB	KM
24	<i>Klaipėdos regiono etnokultūros lobiai</i>	Kretingos r. SVB; partneris – KIAVB	KM
25	<i>Elektroninio leidinio „Kretingos krašto enciklopedija kūrimas“</i> [tęstinis]	Kretingos r. SVB	SV
26	<i>Liob žaisti, liob dainiuotė</i>	Kretingos r. SVB	Klaipėdos apskrities viršininko administracija, SV
27	<i>Per žodžio gyvastį ir dvasią</i> [tęstinis]	Kretingos r. SVB	SV
28	<i>Juozo Lukausko lobiai</i> [leidbos; skirtas tautodailininkui]	Kretingos r. SVB	SV
29	<i>Renginių ciklas „Senolių kraitelė“</i>	Kretingos r. SVB	SV
30	<i>Darbais įprasminti baubliškių gyvenimai: senieji amatai, kasdienė butis ir darbymečio talkos</i>	Kretingos r. SVB Baublių f.	SV
31	<i>Rimantas Daugintis – tragiško likimo menininkas iš Baublių</i>	Kretingos r. SVB Baublių f.	SV
32	<i>Knyga mūsų gyvenime</i>	Kretingos r. SVB Budrių f.	SV
33	<i>Kraštotyros darbas „Darbėnų apylinkės architektūriniai, archeologiniai ir gamtos paminklai“</i>	Kretingos r. SVB Darbėnų f.	SV
34	<i>Kraštotyros darbas „Erlėnų ir aplinkinių kaimų etnokultūros lobynas“</i>	Kretingos r. SVB Erlėnų f.	SV
35	<i>Etnokultūrinė popietė „Duona, kvepianti ajerais“</i>	Kretingos r. SVB Erlėnų f.	SV
36	<i>Grūšlaukės krašto drožybės tradicijos ir paveldas</i>	Kretingos r. SVB Grūšlaukės f.	SV
37	<i>Skambėk, poezijos žodi</i>	Kretingos r. SVB Juodupėnų f.	SV
38	<i>Mažoji kaimo architektūra</i>	Kretingos r. SVB Juodupėnų f.	SV
39	<i>Knyga atskleidžia gamtos grožį</i>	Kretingos r. SVB Jokūbavo f.	SV
40	<i>Kraštotyros darbas „Kurmaičių istorija dabarčiai“</i>	Kretingos r. SVB Kurmaičių f.	SV
41	<i>Edukacinė programa „Pasakos atgyja lėlėse“</i>	Kretingos r. SVB Raguviškių f.	SV
42	<i>Renginys „Žemaičių poezijos ruduo“ ir kraštotyros darbas „Taip kalbėjo mūsų senoliai“</i>	Kretingos r. SVB Rūdaičių f.	SV
43	<i>Romansų ir dainuojamosios poezijos renginys „Nuskaidrinantys būtį palaiminga šviesa“</i>	Kretingos r. SVB Salantų f.	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
44	<i>Kraštotyros darbas „Salantų tautodailininkai“</i>	Kretingos r. SVB Salantų f.	SV
45	<i>Vaikystė Astridos Lindgren šalyje</i>	Kretingos r. SVB Vydmantų f.	SV
46	<i>Palangos vardai</i> [tęstinis]	Palangos SVB	[nenurodyta]
47	<i>Pasaka apie angelus</i>	Palangos SVB	[nenurodyta]
48	<i>Poezijos ruduo – 2007</i>	Skuodo r. SVB; partneris – Skuodo literatų klubas „Nojus“	[nenurodyta]
49	<i>Lietuviškas žodis ir raštas Karaliaučiaus krašte</i>	Šilutės r. SVB; partnerė – asociacija Šilutės raštijos ir knygų draugija	KM
50	<i>Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos programa „Kūrybos ir saviraiškos takas – kelionė į pažinimo šalį“</i>	Šilutės r. SVB	KM
51	<i>Knygos ir rašto paveldo aktualizavimas ir sklaida</i>	Šilutės r. SVB	KM
52	<i>Pamario krašto kultūros paveldo aktualizavimas ir sklaida socialinėje aplinkoje</i>	Šilutės r. SVB	KM
53	<i>Knygų skaitymo pasaulis ir pažinimo galaktika</i>	Šilutės r. SVB	KM
54	<i>Kraštiečių sueiga „Pirmąkart susitikę šviesos parnešti, gera padaryti...“</i> [tęstinis]	Šilutės r. SVB	KM, SV
55	<i>Knygos slėpiniai</i>	Šilutės r. SVB	KM, SV
56	<i>Hermannas Sudermannas savo knygoje ir biblioteka</i>	Šilutės r. SVB	KSRF
57	<i>Knygos pasaulis atviras visiems</i>	Šilutės r. SVB	Klaipėdos apskrities viršininko administracija
58	<i>Knyga – raktas į suvokimo pasaulį</i>	Šilutės r. SVB	SV
59	<i>Literatūrinis ruduo „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“</i> [tęstinis]	Šilutės r. SVB; partnerė – asociacija Šilutės raštijos ir knygų draugija	SV
60	<i>Renginių ciklas „Skaitau, įsivaizduoju, piešiu...“</i>	Šilutės r. SVB	SV
61	<i>Poezija – sielos atgaiva</i>	Šilutės r. SVB Bikavėnų f.	SV
62	<i>Knygos šventė „Žinau, širdis tava, visam pasauliui išdalyta“</i>	Šilutės r. SVB Degučių f.	SV
63	<i>Biblioteka – bendruomenei</i>	Šilutės r. SVB Gardamo f.	SV
64	<i>Inkaklių krašto istorija – ateinančioms kartoms</i>	Šilutės r. SVB Inkaklių f.	SV
65	<i>Renginių ciklas „Menas ir mes“</i>	Šilutės r. SVB Juknaičių ir Pašyšių filialai	SV
66	<i>Biblioteka – knygos buveinė</i>	Šilutės r. SVB Katyčių f.	SV
67	<i>Vertinkime tai, ką turime</i> [skirtas gyvenvietės ir Klaipėdos krašto istorijai]	Šilutės r. SVB Kintų f.	SV
68	<i>Biblioteka – tai nuolatinis dėmesys skaitytojams...</i>	Šilutės r. SVB Naumiesčio f.	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
69	Renginių ciklas „Įdomių žmonių galerija“ [skirtas kraštiečiams]	Šilutės r. SVB Rusnės f.	SV
70	Renginių ciklas „Nebūkim užmiršti“ [skirtas gyvenvietės istorijai]	Šilutės r. SVB Usėnų f.	SV
71	Vainuto biblioteka: savastis ir pokyčiai	Šilutės r. SVB Vainuto f.	SV
72	Biblioteka: istorija ir žmonės	Šilutės r. SVB Vilkyčių f.	SV
2013 metai			
1	Kai „Google“ nepadeda, padės Biblioteka!	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centras, Kretingos r. pedagogų švietimo centras	KM
2	Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai – skaitome, matome, girdime	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos m. savivaldybės administracijos švietimo skyrius, Klaipėdos r. SVB	KRF
3	Minime Lietuvos Respublikos ir Klaipėdos krašto susijungimo 90-metį	Klaipėdos m. SVB	KM
4	Esame piliečiai! Vakar, šiandien ir rytoj	Klaipėdos r. SVB	EKAL
5	Per kūrybą – į šiuolaikinę literatūrą	Klaipėdos r. SVB; partnerė – VšĮ „Meno menė“	KM
6	Rajoninė tarmiškų skaitymų šventė-konkursas Tarmė – spalvinga versmė	Klaipėdos r. SVB	SV
7	Tarmės šioj ir anoj gadynėj [seminaras]	Klaipėdos r. SVB	SV
8	Mano tarmė pati gražiausia	Klaipėdos r. SVB	SV
9	Edukacinių užsiėmimų programa „Kalendorinės šventės – gyvosios kultūros dalis“	Klaipėdos r. SVB Endriejavo f.	SV
10	Ei, pilieti, nežiopsok, savo teises sužinok! [skirtas Europos dienai]	Kretingos r. SVB	EKAL
11	Kretingos apylinkių šnektos	Kretingos r. SVB	KRF
12	Atvira jaunimo erdvė bibliotekoje [tęstinis]	Kretingos r. SVB	SV
13	Gimtoji kalba kaip duona kasdieninė [skirtas kraštiečio, kalbininko, filologijos mokslo daktaro Prano Kniūkštos 80 metų jubiliejui]	Kretingos r. SVB	SV
14	Kretingos poezijos ir dainų pavasaris	Kretingos r. SVB	SV
15	Ir išplauks žodžių upeliai [skirtas Tarmių metams]	Kretingos r. SVB	SV
16	Elektroninio leidinio „Kretingos krašto enciklopedija“ tekstų redagavimas ir priežiūra	Kretingos r. SVB	SV
17	Niekas neužmiršta, niekas nepamirštas	Kretingos r. SVB Darbėnų f.	SV
18	Erlėnų filialui – 65	Kretingos r. SVB Erlėnų f.	SV
19	Darbščių rankų ir žodžio meistrai [tęstinis]	Kretingos r. SVB Grūšlaukės f.	SV
20	Juodupėnų ir aplinkinių kaimų amatai ir menas	Kretingos r. SVB Juodupėnų f.	SV
21	Kraštytyros darbas „Kuriantys Kartenos krašto žmonės“	Kretingos r. SVB Kartenos f.	SV
22	Kūlupėnų filialui – 60	Kretingos r. SVB Kūlupėnų f.	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
23	<i>Erdvė jaunoms šeimoms</i>	Kretingos r. SVB Kūlupėnų f.	SV
24	<i>Darbščių rankų meistrai</i> [tęstinis]	Kretingos r. SVB Laukžemės f.	SV
25	<i>Literatūrinė popietė-susitikimas su žemaitiškai rašančiais literatais „Žodis žemaitiškas eilėm suskambo“</i>	Kretingos r. SVB Vydmantų f.	SV
26	<i>Bernardo Aleknavičiaus knygos apie neringiškį dailininką Eduardą Jonušą „Gyvenimas pasakoje leidyba“</i>	Neringos SVB	SV
27	<i>Žemaičių būdo ir išminties skeleidėjui Simonui Daukantui – 220</i>	Skuodo r. SVB	KRF
28	<i>Renginių ciklas „Laikas eina, todėl, kad nekaltas“</i> [skirtas poeto Stasio Jonausko 65-ajam jubiliejui]	Skuodo r. SVB	KRF
29	<i>Net ir būdamas namuose jauskis tikru europiečiu</i>	Šilutės r. SVB	EKAL
30	<i>Kristijonas Donelaitis: knygos metų laikai</i>	Šilutės r. SVB	KRF, SV
31	<i>Trys keliaujančios knygų mugės: lietuviško žodžio atodangos</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Kaliningrado m. municipaliteto centralizuota bibliotekų sistema, L. Rėzos lietuvių kultūros draugija (Kaliningradas), Salos etnokultūros ir informacijos centro Rusnės moterų vokalinis ansamblis „Luotužė“	KM
32	<i>Tarptautinė vaikų knygos mugė „Kviečia baltos knygų burės“</i>	Šilutės r. SVB	KRF
33	<i>Mokykla + Biblioteka = Žinios XXL2013</i>	Šilutės r. SVB	KM, SV
34	<i>Tarptautinė keliaujanti Klaipėdos krašto istorijos žinių lyga-turnyras „Kol esam lietuviai, to krašto nenustosim...“</i>	Šilutės r. SVB	KM
35	<i>Iš miesto į kaimą: keliaujantys sociokultūriniai turai</i>	Šilutės r. SVB	KM
36	<i>Elektroninių paslaugų vadybininkai – kompetentingi bibliotekininkai</i>	Šilutės r. SVB	KM
37	<i>Biblioteka – kultūros paveldo buveinė</i>	Šilutės r. SVB	SV
38	<i>Žodžio klėties duris atvėrus... [tikslas – pristatyti ir populiarinti naujausią originaliąją Lietuvos ir jos Vakarų krašto autorių kūrybą]</i>	Šilutės r. SVB	SV
39	<i>Andriaus Šikšniaus knygos „Paklausk žalčio“ leidyba</i>	Šilutės r. SVB	SV
2015 metai			
1	<i>Kibernetiniai karai</i>	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM
2	<i>Jaunimo meninė saviraiška</i>	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM
3	<i>Pas skaitytojus keliaujanti biblioteka</i>	Klaipėdos m. SVB Pempininkų f.	LKT, KM

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
4	<i>Šeimos istorija – išsaugok atmintį (2015–2016 m.)</i>	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos apskrities archyvas, Klaipėdos m. pedagogų švietimo ir kultūros centras, Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugija	BMGF, KM [BP 2], SV
5	<i>Biblioteka, burianti šeimą</i>	Klaipėdos m. SVB Girulių ir Pempininkų filialai	LKT
6	<i>Klaipėdos knyga – 2014</i>	Klaipėdos m. SVB	UAB „Mūsų laikas“
7	<i>Biblioteka be sienų (2015–2016 m.)</i>	Klaipėdos r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
8	<i>Bendruomenės „HUB’as“ bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“ (2015–2016 m.)</i>	Klaipėdos r. SVB; partneriai: Šilutės r. SVB, Pagėgių SVB	[BMGF, KM [BP 2] finansavimą skyrė Šilutės r. SVB]
9	<i>Biblioteka – partnerystė, draugystė, žinios</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
10	<i>Nuo tradicijos iki meno</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
11	<i>Šiuolaikinis požiūris į tradicinį knygrišybos amatą</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
12	<i>Vasaros skaitymai [tęstinis]</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
13	<i>Proza skaitoma rudenį</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
14	<i>Biblioteka – informacija ir žinios – kiekvienam</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
15	<i>Ir žmogus turi savo medį [skirtas Albino Klizo knygos „Ir žmogus turi savo medį“ leidybai]</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
16	<i>Bibliotekos kasdienybė ir šventės</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
17	<i>Kūrybos mozaika [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
18	<i>Europos diena Kretingoje</i>	Kretingos r. SVB	EKAL
19	<i>Edukacinis kūrybinių medijų centras bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Kretingos r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
20	<i>Skaityk, rašyk, kurk – moderniai!</i>	Kretingos r. SVB	LKT, SV
21	<i>Istorinė-kultūrinė studija „Jotvingiai Žemaitijoje“</i>	Kretingos r. SVB Darbėnų f.	LKT, SV
22	<i>Mobilios galimybės atnaujinant Kretingos krašto enciklopediją</i>	Kretingos r. SVB	SV
23	<i>Edukacinių renginių ciklas „Su knyga – į kūrybą ir pažinimo pasaulį“ [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Kretingos r. SVB	SV
24	<i>Biblioteka – informacijai, savišvietai ir savirealizacijai [skirtas viešosios bibliotekos 80-mečiui]</i>	Kretingos r. SVB	SV
25	<i>Atvira jaunimo erdvė „Savas kampas bibliotekoje“ [tęstinis]</i>	Kretingos r. SVB	SV
26	<i>Renginių ciklas „Žemaičių maistas: šventei, kasdienai ir sveikatai“</i>	Kretingos r. SVB	SV
27	<i>Edukacinės pamokėlės „Drabužėlių istorijos: žemaičių aprangos tradicijos, istorija“</i>	Kretingos r. SVB	SV
28	<i>Jolantos Klietkutės monografija „Pirmieji pajūrio fotografai: Paulina Mongirdaitė, Ignas Stropus“</i>	Kretingos r. SVB	SV
29	<i>Grūšlaukės filialui – 65</i>	Kretingos r. SVB Grūšlaukės f.	SV
30	<i>Renginys „Laukžemės filialui – 70“</i>	Kretingos r. SVB Laukžemės f.	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
31	<i>Kraštotyros darbas „Kūrybiški kaimo žmonės“</i>	Kretingos r. SVB Šukės f.	SV
32	<i>Šventinis vakaras „Vydmantų bibliotekai 65-eri metai“</i>	Kretingos r. SVB Vydmantų f.	SV
33	<i>Palangos istorija jungia kartas (2015–2016 m.)</i>	Palangos SVB; partneris – Palangos kurorto muziejus	BMGF, KM [BP 2]
34	<i>Mes+ES=Bendri siekiai</i>	Skuodo r. SVB	EKAL
35	<i>Žemaičių kalba – 24/7 (2015–2016 m.)</i>	Skuodo r. SVB; partneriai: Žemaitijos viešosios bibliotekos, kultūros ir švietimo įstaigos, nevyriausybinių organizacijos	BMGF, KM [BP 2]
36	<i>Projektas-renginių ciklas „Kultūrų spiečius“ [skirtas Etnografinių regionų metams]</i>	Skuodo r. SVB	LKT
37	<i>Ta tėvų kalba taip širdžiai miela</i>	Skuodo r. SVB	LKT
38	<i>Tradiciskiausio lietuvių kaimiškosios prozos kūrėjo Romualdo Granausko pėdsakų įamžinimas Skuodo žemėje</i>	Skuodo r. SVB	KM
39	<i>Simono Daukanto „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“ – pirmoji lietuvių kultūros istorija: aktualizavimas ir populiarinimas (2015–2016 m.)</i>	Skuodo r. SVB	LKT
40	<i>Renginių ciklas „Kas nušviečia mūsų sielas, tu privalome dalintis su visais“ [skirtas poetės D. Paulauskaitės ir literatūros kritiko R. Pakalniškio kūrybai ir gyvenimui]</i>	Skuodo r. SVB	LKT
41	<i>Cirulielis [skirtas vaikų skaitymui skatinti]</i>	Skuodo r. SVB; partnerė – leidykla „Druka“	LKT
42	<i>Menas žmogaus gerovei</i>	Skuodo r. SVB	SV
43	<i>Padėdami kitiems padėsime ir sau [skirtas Europos dienai]</i>	Šilutės r. SVB	EKAL
44	<i>Bendruomenės „HUB’as“ bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“ (2015–2016 m.)</i>	Šilutės r. SVB; partnerės: Pagėgių SVB, Klaipėdos r. SVB	BMGF, KM [BP 2], SV
45	<i>Kūryba, diskursas ir pažinimas kultūros paslaugų inovacijoms</i>	Šilutės r. SVB	LKT
46	<i>Literatūrinis rudenio „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“</i>	Šilutės r. SVB	LKT
47	<i>Stovykla „Jaunieji genijai – menininkai“ [tęstinis]</i>	Šilutės r. SVB	LKT
48	<i>Kūrybiniai blyksniai iš arti</i>	Šilutės r. SVB	SV
49	<i>Lietuvos etnografinių regionų subėgtuvės-varžytuvės „Prieteliau, atverk skarbinyčių savą“</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Šilutės raštijos ir knygų draugija, LBD Šilutės skyrius, Gargždų kultūros centras, Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokykla	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
50	<i>Maža kelionė – dideli pasiekimai</i> [tikslas – skatinti jaunimo tarpkultūrinį dialogą, plėtoti Mažosios Lietuvos etnografinio regiono ir Palenkės vaivadijos jaunimo bendradarbiavimą, skatinti jaunų žmonių domėjimąsi bendra istorija, etnokultūra, tradicijomis ir kt.]	Šilutės r. SVB; partnerė – Bialystoko biblioteka (Lenkija)	SV
51	<i>Auginkime Mažosios Lietuvos pažinimo medį...</i> [Mažosios Lietuvos istorija leidiniuose]	Šilutės r. SVB	SV
52	<i>Pripildė mus Lietuvos</i>	Šilutės r. SVB	[nenurodyta]
2016 metai			
1	<i>Kalbantys pastatai</i> [skirtas nekilnojamajam kultūros paveldui]	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM
2	<i>STOP – knyga!</i> [tęstinis]	Klaipėdos m. SVB; partneris – VšĮ „Klaipėdos kelevinis transportas“	LKT, KM
3	<i>Gyvoji kraštotyra</i>	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM
4	<i>Šeimos istorija – išsaugok atmintį (2015–2016 m.)</i>	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos apskrities archyvas, Klaipėdos m. pedagogų švietimo ir kultūros centras, Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugija	BMGF, KM [BP 2] SV [finansavimas skirtas 2015 m.]
5	<i>Kitokia realybė bibliotekoje</i>	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Neringos SVB, Kretingos r. SVB, Palangos SVB, Klaipėdos r. SVB	KM
6	<i>Kultūros edukacija pajūryje vaikams ir suaugusiems</i>	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM, SV
7	<i>Girulių bendruomenės atminties stiprinimas</i>	Klaipėdos m. SVB; partnerė bendruomenė	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
8	<i>Mano šeima skaitė, skaito ir skaitys</i>	Klaipėdos m. SVB; partneris Klaipėdos m. pedagogų švietimo ir kultūros centras	LKT, KM
9	<i>Perduok žinutę apie knygą</i>	Klaipėdos m. SVB	[nenurodyta]
10	<i>Klaipėdos knyga – 2015</i>	Klaipėdos m. SVB	UAB „Mūsų laikas“
11	<i>Pagauk bangą: įvaldyk naujas medijas</i>	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM
12	<i>Interaktyvi bibliotekos palapinė</i> [tęstinis]	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos laikrodžių muziejus, KLAB, VšĮ Klaipėdos jaunimo teatras, VšĮ Robotikos mokykla, Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras, Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centro Atviros jaunimo erdvės, Lietuvos aklųjų biblioteka, NVO „Art Figura“, įmonė Vakarų žaidimų klubas	SV
13	<i>Vaikų vasaros užimtumo programa „Žalioji biblioteka“</i> [tęstinis]	Klaipėdos m. SVB	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
14	<i>Biblioteka be sienų (2015–2016 m.)</i>	Klaipėdos r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
15	<i>Bendruomenės „HUBas“ bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“ (2015–2016 m.)</i>	Klaipėdos r. SVB; partnerės: Šilutės r. SVB, Pagėgių SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas Šilutės r. SVB 2015 metais)
16	<i>Vasaros skaitymai [tęstinis]</i>	Klaipėdos r. SVB	[nenurodyta]
17	<i>Aš patikėjau popieriui kaip draugui [tęstinis; numatė susitikimų su teatro ir kino aktorais organizavimą]</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
18	<i>Knygos tarnystė</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
19	<i>Petras Dirgėla mūsų atmintyje: asmenybė, kūrėjas, pilietis</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
20	<i>Bibliotekų metus užbaigiant</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
21	<i>Svečiuose pas pasaką</i>	Klaipėdos r. SVB Veiviržėnų f.	SV
22	<i>Vienybėje ateitis [skirtas Europos dienai]</i>	Kretingos r. SVB	EKAL
23	<i>Edukacinis kūrybinių medijų centras bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Kretingos r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
24	<i>Meno terapija ir edukacija moterims</i>	Kretingos r. SVB; partneriai: Kretingos moterų informacijos ir mokymų centras, Kretingos r. pedagogų švietimo centras, Kretingos meno klubas PINX	LKT, SV
25	<i>Atvira biblioteka bendruomenei</i>	Kretingos r. SVB; partneriai: Kretingos m. seniūnija, Kretingos miesto ir rajono bendruomenės	SV
26	<i>Biblioteka – informacinės visuomenės dalis</i>	Kretingos r. SVB; partnerė – Kretingos r. nevyriausybinių organizacijų asociacija „Apskritis stalis“	SV
27	<i>Atvira jaunimo erdvė „Savas kampas“ bibliotekoje [tęstinis]</i>	Kretingos r. SVB	SV
28	<i>Skaitome kitaip</i>	Kretingos r. SVB	SV
29	<i>Edukacinių renginių ciklas „Augalais kvėpiantis pasaulis vaikiškose knygose“</i>	Kretingos r. SVB	SV
30	<i>Pažinimo kelias [tęstinis]</i>	Kretingos r. SVB	SV
31	<i>Edukacinė vaikų vasaros skaitymų programa „Medaus pieva“</i>	Kretingos r. SVB Baublių f.	SV
32	<i>Edukacinių užsiėmimų ciklas „Grūšlaukės kaimo tradicijos ir paveldas: nūdiena ir praeitis“</i>	Kretingos r. SVB Grūšlaukės f.	SV
33	<i>Senosios Įpilties filialui – 60 metų</i>	Kretingos r. SVB S. Įpilties f.	SV
34	<i>Metų takais [skirtas Juodupėnų filialo 65-erių metų sukakčiai]</i>	Kretingos r. SVB Juodupėnų f.	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
35	Renginių ciklas vaikams „Knygose – mano pasaulis“	Kretingos r. SVB Kalniškių f.	SV
36	Renginys „75-eri metai su skaitytojais“	Kretingos r. SVB Kartenos f.	SV
37	Kurmaičių bibliotekai – 65	Kretingos r. SVB Kurmaičių f.	SV
38	Poezijos ir muzikos vakaras „Sielos žiedlapiai“	Kretingos r. SVB Laukžemės f.	SV
39	Raguviškių filialui – 70	Kretingos r. SVB Raguviškių f.	SV
40	Poezijos ir muzikos renginys „Deivės Mildos meilės diena“	Kretingos r. SVB Rūdaičių f.	SV
41	Renginys „Poezijos ir muzikos pynė“	Kretingos r. SVB Salantų f.	SV
42	Atvira jaunimo erdvė Salantų miesto filiale [tęstinis]	Kretingos r. SVB Salantų f.	SV
43	Literatūros popietė „Žydintis poezijos pavasaris“	Kretingos r. SVB Vydmantų f.	SV
44	Sonetai Europai 2016 [skirtas Europos dienai]	Palangos SVB, Palangos kultūros ir jaunimo centras, Palangos orkestras, Palangos pakrančių apsaugos rinktinė, Palangos Gintaro muziejus, Antano Mončio namai-muziejus, Dr. Jono Šliūpo memorialinis muziejus, Palangos Vl. Jurgučio pagrindinė mokykla ir kt.	EKAL
45	Palangos istorija jungia kartas (2015–2016 m.)	Palangos SVB; partneris – Palangos kurorto muziejus	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
46	Informacinis raštingumas – senjorų kelias į pilnavertį rytojų	Palangos SVB; partnerė – Palangos švietimo pagalbos tarnyba	LTK, SV
47	EUropa – tai mES	Skuodo r. SVB	EKAL
48	Žemaičių kalba – 24/7 (2015–2016 m.)	Skuodo r. SVB; partnerės: Žemaitijos etnografinio regiono viešosios bibliotekos, kultūros ir švietimo įstaigos, nevyriausybinių organizacijos	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
49	Dvylika mėnesių su knyggaužiais	Skuodo r. SVB; partneriai: Skuodo meno mokykla, Skuodo Bartuvos progimnazija, Skuodo rajono pagrindinės mokyklos ir gimnazijos bei jų bibliotekos, Skuodo socialinių paslaugų šeimai centras, KLAVB, Barstyčių vaikų globos namai, Skuodo socialinių paslaugų šeimai centras, Skuodo r. SVB Mosėdžio, Ylakių, Šačių, Barstyčių. Aleksandrijos, Šauklių, Lenkimų filialai	LKT, KM

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
50	<i>Simono Daukanto „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“ – pirmoji lietuvių kultūros istorija: aktualizavimas ir populiarinimas (2015–2016 m.)</i>	Skuodo r. SVB	LKT (finansavimas skirtas 2015 m.)
51	<i>Išgirs kime istoriją, kuri byloja mums</i> [skirtas etnologo Vacio Miliaus 90-osioms gimimo metinėms]	Skuodo r. SVB	LKT
52	<i>Tieskime kultūrinius draugystės tiltus</i>	Skuodo r. SVB	SV
53	<i>Menas žmogaus gerovei – 2</i> [tęstinis]	Skuodo r. SVB	SV
54	<i>Sveika bendruomenė – stipri bendruomenė</i>	Skuodo r. SVB	SV
55	<i>Tapk Europos Sąjungos pažinimo triumfatoriumi</i>	Šilutės r. SVB	EKAL
56	<i>Bendruomenės „HUBas“ bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“ (2015–2016 m.)</i>	Šilutės r. SVB; partnerės: Pagėgių SVB, Klaipėdos r. SVB	BMGF, KM [BP 2], SV (finansavimas skirtas 2015 m.)
57	<i>Knygnešių kelias interaktyvioje erdvėje</i>	Šilutės r. SVB	LKT
58	<i>Inovatyvūs pramogadieniai kartu su biblioteka</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Šilutės rajono skyrius, klubas „Moterų seklyčia“, Macikų socialinės globos namai, Šilutės socialinių paslaugų centras, Šilutės žmonių su sielos negalia klubas „Sielos paguoda“	LKT
59	<i>Prabylančios mūzos & inovatyvūs žiniadieniai</i>	Šilutės r. SVB	LKT
60	<i>Prie knygos versmės...</i>	Šilutės r. SVB	LKT
61	<i>Jaunimo divizionas – ateik, mąstyk, šturmuok</i>	Šilutės r. SVB	SV
62	<i>Šilutiškių sueiga „Šviesos parnešti, gera padaryti...“</i> [tęstinis]	Šilutės r. SVB	LKT, SV, UAB „Šilutės vandenys“, privatūs asmenys
2017 metai			
1	<i>Nugalėk elektroninių paslaugų baimę</i>	Klaipėdos m. SVB; partneriai: VšĮ „Trečiasis amžius“, Klaipėdos pagyvenusių žmonių asociacija, VšĮ „Keleivinis transportas“, „Sodra“, Lietuvos dailės muziejus, Lietuvos aklių biblioteka, Lietuvos pensininkų susivienijimas	LKT, KM, UAB „Mūsų laikas“ (Klaipėda)
2	<i>Medijos – kas, kodėl ir kaip?</i>	Klaipėdos m. SVB; partneris – Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centras	LKT, KM, UAB „Mūsų laikas“ (Klaipėda)
3	<i>Teatralizuoti Ievos Simonaitytės kūrybos vakarai „O buvo taip...“</i>	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centras, Klaipėdos m. savivaldybės etnokultūros centras	KM

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
4	<i>Sulėkime skaityti į gūžtas</i>	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos Litorinos mokykla, Klaipėdos pedagogų, švietimo ir kultūros centras, Klaipėdos apskrities gestų kalbos vertėjų centras	LKT, KM, leidyklos: UAB „Presa“, UAB „Nieko rimto“, UAB „Lututė“
5	<i>Dingęs paveldas</i> [skirtas jaunimui]	Klaipėdos m. SVB; partneriai: VšĮ Klaipėdos turizmo ir kultūros informacijos centras, Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centras, Klaipėdos m. savivaldybės administracijos Urbanistinės plėtros departamento Paveldo saugos skyrius	Kultūros paveldo departamentas prie KM
6	<i>Krašto ženklai</i> [skirtas kultūros edukacijai]	Klaipėdos m. SVB	LKT, KM
7	<i>Stop – knyga!</i> [tęstinis]	Klaipėdos m. SVB; partneris – VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“	SV
8	<i>Klaipėdos knyga – 2016</i>	Klaipėdos m. SVB	UAB „Mūsų laikas“ (Klaipėda), SVB
9	<i>Interaktyvi bibliotekos palapinė 2</i> [tęstinis]	Klaipėdos m. SVB; partneriai: Klaipėdos laikrodžių muziejus, KLAB, VšĮ Klaipėdos jaunimo teatras, VšĮ Robotikos mokykla, Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras, Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centro Atviros jaunimo erdvės, Lietuvos aklujų biblioteka, NVO „Art Figura“, įmonė Vakarų žaidimų klubas	SV, SVB, UAB „Baltic Pallets“ (Klaipėda)
10	<i>Vaikų vasaros užimtumo programa „Žalioji biblioteka“</i> [tęstinis]	Klaipėdos m. SVB	SV
11	<i>mES ESame kartu</i>	Klaipėdos r. SVB	EKAL
12	<i>Vasaros skaitymai</i> [tęstinis]	Klaipėdos r. SVB	SV
13	<i>Etno book (Lietuva – Ukraina)</i>	Klaipėdos r. SVB	Klaipėdos r. SV, Skuodo r. SV
14	<i>Klaipėdos rajono savivaldybės ir Agluonėnų seniūnijos rašytojos Ievos Simonaitytės vardo premijos laureatai, 1997–2017</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
15	<i>Babūnėles jopėlė</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
16	<i>Išsaugokime tautos savastį</i>	Klaipėdos r. SVB Kretingalės f.	SV
17	<i>Tarmių labirintai</i>	Klaipėdos r. SVB Veiviržėnų f.	SV
18	<i>Lyg vaikystės žaidimai</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
19	<i>Proza skaitoma rudenį</i> [tęstinis]	Klaipėdos r. SVB	SV
20	<i>E. Skaudvilaitės poezijos knygos „Žodžių dūzgesys leidyba“</i>	Klaipėdos r. SVB	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
21	<i>Aš patikėjau popieriui kaip draugui</i> [tęstinis; numatė susitikimus su rašytojais, visuomenės veikėjais, dailininkais, rajono literatais]	Klaipėdos r. SVB	SV
22	<i>Kuriame lėles, skaitome knygas. Aš aktorius, režisierius, scenografas</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
23	<i>Savęs ir krašto pažinimas</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
24	<i>Aš + knyga + šypsena = ? Šypsenos dienos</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Klaipėdos r. SVB	SV
25	<i>Jaunieji chemikai</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
26	<i>Netradicinės knygos leidyba bibliotekoje</i>	Klaipėdos r. SVB Lapių f.; partnerė – Lapių pagrindinė mokykla	SV
27	<i>Rinkimės į kūrybinę kelionę</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
28	<i>Ji buvo Simonaitytė</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
29	<i>Literatūriniai susitikimai. Pamilti literatūrą – pamilti gyvenimą</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
30	<i>Metų veiklos rezultatų bei strategijų aptarimas. Išvyka į padalinius</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
31	<i>Bibliotekos paslaugų ir įvaizdžio populiarinimas</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
32	<i>Lietuvos kariuomenės diena bibliotekoje</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
33	<i>A. Klizo knygos „Tik pušis ir qžuolas dar saugo senojo kaimo atmintį“ leidyba</i>	Klaipėdos r. SVB	SV
34	<i>Kurkime Europos ateitį atsakingai</i>	Kretingos r. SVB	EKAL
35	<i>Keliaujantys pasakų lagaminai</i>	Kretingos r. SVB	LKT, SV
36	<i>Mobili biblioteka į jūsų sodybas</i>	Kretingos r. SVB	LKT, SV
37	<i>Branda, gyvenimas ir mintys poezijoje</i>	Kretingos r. SVB	SV
38	<i>Lietuvos valstybingumo gynėjų – partizanų – veiklos ženklai Kretingos rajone</i>	Kretingos r. SVB	SV
39	<i>Vaikų knygų klubas „Pelėdžiukai“</i>	Kretingos r. SVB	SV
40	<i>Pažinimo kelias</i> [tęstinis]	Kretingos r. SVB	SV
41	<i>Knygos invazija</i>	Kretingos r. SVB	SV
42	<i>Meno terapija ir edukacija moterims (2016– 2017 m.)</i>	Kretingos r. SVB; partneriai: Kretingos moterų informacijos ir mokymų centras, Kretingos r. pedagogų švietimo centras, Kretingos meno klubas PINX	SV [Pastaba: 2016 metų rėmėjai – LKT ir SV]
43	<i>Piliakalniai Kretingos krašte</i>	Kretingos r. SVB	SV
44	<i>Atvira jaunimo erdvė „Savas kampas bibliotekoje“</i> [tęstinis]	Kretingos r. SVB	SV
45	<i>Bibliotekos erdvė – šeimos ugdymuisi, kūrybai ir savišvietai</i>	Kretingos r. SVB	SV
46	<i>Konferencija „Lietuvių kalba – šalies dvasinės kultūros dalis“</i>	Kretingos r. SVB	SV
47	<i>Naujausios technologijos Z kartai</i>	Kretingos r. SVB	SV
48	<i>Mišučių dvaro atmintis: Vladas Mongirdas</i>	Kretingos r. SVB	SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
49	<i>Edukacinė vasaros skaitymų programa „Siūlai, siūlai, susivykkit“</i>	Kretingos r. SVB Baublių f.	SV
50	<i>Su knyga – per gyvenimą</i>	Kretingos r. SVB Budrių f.	SV
51	<i>Metų pynei ilgėjant</i>	Kretingos r. SVB Darbėnų f.	SV
52	<i>Kraštotyros darbas „Darbėnų Šv. Apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčios metraštis“</i>	Kretingos r. SVB Darbėnų f.	SV
53	<i>Edukacinių užsiėmimų ciklas „Žemaitiškų tradicijų atgarsis Grūšlaukės krašto kultūrinėje edukacijoje“</i>	Kretingos r. SVB Grūšlaukės f.	SV
54	<i>Renginių ciklas jaunoms šeimoms ir vaikams „Gyvenimui žmogų augina knyga“</i>	Kretingos r. SVB Kartenos f.	SV
55	<i>Renginys „Kumpikui bibliotekai – 65“</i>	Kretingos r. SVB Kumpikų f.	SV
56	<i>Poezijos, muzikos ir dainos vakaras „Baltu vieškeliu einu...“</i>	Kretingos r. SVB Laukžemės f.	SV
57	<i>Skaitomosios ir dainuojamosios poezijos renginys „Ir skambėkit, eilės, dainos mūs gražiausios“</i>	Kretingos r. SVB Salantų f.	SV
58	<i>Atvira jaunimo erdvė Salantų miesto filiale [tęstinis]</i>	Kretingos r. SVB Salantų f.	SV
59	<i>Paukščiais pakylantys žodžiai lietuviški</i>	Kretingos r. SVB Vydmantų f.	SV
60	<i>Europos pėdsakai Palangoje</i>	Palangos SVB; partneriai: Palangos kultūros ir jaunimo centras, Palangos orkestras, Palangos pakrančių apsaugos rinktinė, Palangos Vl. Jurgučio pagrindinė mokykla ir kt.	EKAL, SV
61	<i>Opa, Europa!</i>	Skuodo r. SVB; partneriai: Skuodo meno mokykla, Skuodo atviras jaunimo centras, Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokykla, Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija, Skuodo Bartuvos progimnazija	EKAL
62	<i>Tarptautinė kultūrinių mainų savaitė „Baltų genčių – latgalių, kuršių ir žemaičių kraštų panašumai bei skirtumai“</i>	Skuodo r. SVB; partneriai: Latvijos Respublikos Rēzeknės miesto biblioteka, Latvijos Respublikos Priekulės krašto savivaldybė, Skuodo žemaičių draugija	LKT, KM
63	<i>Atrask neatrastus savo gebėjimus bibliotekoje</i>	Skuodo r. SVB; partneriai: Skuodo r. Gėsalų bendruomenė, Skuodo r. Vižančių bendruomenė, Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokykla, Skuodo dekanato šeimos centras	LKT, KM

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
64	<i>Mūsų stiprybė kalboje ir kultūroje</i>	Skuodo r. SVB	SV
65	<i>Kas sena, tas nauja šiandien</i>	Skuodo r. SVB	SV
66	<i>Augu skaitydamas ir pažindamas kitas kultūras</i>	Skuodo r. SVB	SV
67	<i>Iššūkis būti sveikam! – priimtas</i>	Skuodo r. SVB	SV
68	<i>Senųjų tradicijų pėdsakais</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Skuodo r. SVB Šliktinės f.	SV
69	<i>Europos dienos kodas – „60 + 30 + 10“</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Šilutės Martyno Jankaus pagrindinė mokykla, Šilutės Žibų pradinė mokykla, Šilutės vaikų lopšelis-darželis „Gintarėlis“	EKAL
70	<i>Tarptautinis ekslibrisų konkursas „Ex Libris. Vilhelmui Storostai Vydūnui – 150“</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Lietuvos dailininkų sąjunga, Lietuvos ekslibrisininkų klubas, Vydūno draugija, Sovetsko (Rusija) miesto Isaako Jakovlevičiaus Rutmano centrinė biblioteka, Šilutės Vydūno gimnazija, Kintų Vydūno kultūros centras	KM, SV
71	<i>Stovykla „Jaunieji genijai – menininkai“</i> [tęstinis]	Šilutės r. SVB	LKT
72	<i>Trys žingsniai socializacijos link</i>	Šilutės r. SVB	LKT
73	<i>Menų sampyna Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: asociacija „Mažlietuvių daga“, Lietuvos dailininkų sąjunga, sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šilutės viltis“	LKT, KM, SV
74	<i>Keliaujanti dokumentikos paroda „IEVA SIMONAITYTĖ. Raskime akimirką stabtelėti ties ja...“</i>	Šilutės r. SVB	LKT
75	<i>Prie knygos versmės</i>	Šilutės r. SVB	LKT
76	<i>Knygos istorija: nuo rašto ištakų iki ekslibriso</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Šilutės r. SVB; partneriai: Šilutės Hugo Šojaus muziejus, Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus, Šilutės raštijos ir knygų draugija	LKT, KM, SV
77	<i>Laike neišdylantys vardai – Hermanas Zudermanas</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Goethe's institutas Lietuvoje, Hermanno Sudermanno fondas Berlyne (Vokietija), Šilutės Hermano Zudermano draugija, Šilutės Hugo Šojaus muziejus, Šilutės rajono vokiečių kilmės gyventojų bendrija „Heide“, asociacija Šilutės raštijos ir knygų draugija	LKT, KM, SV

Eil. nr.	Projekto pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
78	<i>Išbandymų kambario šturmas</i>	Šilutės r. SVB; partneriai: Šilutės šaulių kuopa, asociacija Kintų jaunimo klubas, Jaunųjų konservatorių lygos Šilutės filialas, Šilutės meno mokyklos Dailės skyrius, Šilutės miesto mokyklos ir gimnazijos, Šilutės socialinių paslaugų centras	LKT, KM, SV, UAB „Šilutės INFO-TEC“
79	<i>Bibliotekos iššūkis jaunimui – atei, priimk, įveik</i>	Šilutės r. SVB	SV

4 priedas. Tauragės apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>„Sugrįžtantis“ Stasys Santvaras</i>	Jurbarko r. SVB	KM, SV
2	<i>Gerovė Skirsnemunės bendruomenei [už skirtas lėšas pakeisti langai]</i>	Jurbarko r. SVB Skirsnemunės f.	Žemės ūkio ministerija
3	<i>Skaitymo skatinimo programa – 2007</i>	Jurbarko r. SVB	SV
4	<i>Bibliotekos likimas – 70 metų rašoma knyga</i>	Jurbarko r. SVB	SV
5	<i>Vaikų knygos šventė „Atverkime knygai duris“</i>	Jurbarko r. SVB	SV
6	<i>Knyga – paslaptis, paslaptis knygoje</i>	Jurbarko r. SVB Skirsnemunės f.	SV
7	<i>Internetinis literatūros festivalis „Euroskaitymai 2007“ (2007–2008 m.)</i>	Pagėgių SVB; partneriai: Olštyno vaivadijos viešoji biblioteka (Lenkija), Tauragės r. viešoji biblioteka, Kaliningrado srities universalioji mokslinė regioninė biblioteka (Rusija)	Europos regioninės plėtros fondas (Lietuvos, Lenkijos ir Kaliningrado srities (Rusija) Kaimynystės programa INTERREG III)
8	<i>Klaipėdos regiono etnokultūros lobiai</i>	Pagėgių SVB; partneris – KLAVB	KM
9	<i>Pagėgių krašto jaunimo kūrybos almanachas „Mes nešam visa, kas gražu...“</i>	Pagėgių SVB	KM
10	<i>Širdžių šiluma daro stebuklus [skirtas vaikų ir jaunimo kultūros edukacijai]</i>	Pagėgių SVB	KM
11	<i>Europos kultūrų dialogų metai [skirtas renginių organizavimui vaikams]</i>	Pagėgių SVB; partneris – Tauragės apskr. „Europe Direct“ informacinis centras	EKAL
12	<i>Europos dienos renginio organizavimas Šilalėje</i>	Šilalės r. SVB	EKAL
13	<i>Klaipėdos regiono bibliotekų etnokultūros lobiai</i>	Šilalės r. SVB; partneris – KLAVB	KM
14	<i>Internetinis literatūros festivalis „Euroskaitymai 2007“ (2007–2008 m.)</i>	Tauragės r. SVB; partneriai: Olštyno vaivadijos viešoji biblioteka (Lenkija), Pagėgių SVB, Kaliningrado srities universalioji mokslinė regioninė biblioteka (Rusija)	Europos regioninės plėtros fondas (Lietuvos, Lenkijos ir Kaliningrado srities (Rusija) Kaimynystės programa INTERREG III)

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
15	<i>Drauge</i> [skirtas vaikų ekologiniam švietimui]	Tauragės r. SVB; partneris – Tauragės apskr. „Europe Direct“ informacinis centras	EKAL
16	<i>Klaipėdos regiono bibliotekų etnokultūros lobiai</i>	Tauragės r. SVB; partneris – KLABB	KM
17	<i>Tauragė: 500 metų rašytiniuose šaltiniuose</i>	Tauragės r. SVB	Lietuvos tūkstan- tmečio minėjimo direkcija prie LR Prezidento kance- liarijos
18	<i>Skaitymo skatinimas šeimoje</i>	Tauragės r. SVB „Aušros“ f.	KM
19	<i>Kad kiekvienas priėjęs diegą pažintų</i> [skirtas vaikų skaitymo skatinimui]	Tauragės r. SVB Adakavo f.	KM
20	<i>Knygų pavasario gėlynas</i>	Tauragės r. SVB Batakių f.	KM
21	<i>Skaitymas – tai kelias į pažinimą</i>	Tauragės r. SVB Dacijonų f.	KM
22	<i>Poezijos pavasaris Tauragėje</i>	Tauragės r. SVB	Tauragės apskrities viršininko admini- stracija, SV
23	<i>Dainininko, operos solisto J. Mažeikos 100-metis gimtinėje</i>	Tauragės r. SVB Pagramančio f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
24	<i>Taip uliojo mūs senoliai</i>	Tauragės r. SVB Pagramančio f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
2013 metai			
1	<i>Europos dienos šventė</i>	Šilalės r. SVB	EKAL
2	<i>Knygos „Šilalės krašto bažnyčios: istorija ir architektūra“ leidyba</i>	Šilalės r. SVB	KRF
3	<i>Skaityk, atmink, pasmuokavuok</i>	Šilalės r. SVB	KRF, SV
4	<i>Metų laikai</i> [skirtas paskatinti Tauragės r. moksleivius domėtis Mažąja Lietuva ir jos įtaka lietuvių literatūrai spaudos draudimo metais]	Tauragės r. SVB	KM
5	<i>Poezijos pavasaris, 2013</i>	Tauragės r. SVB	KRF
6	<i>Parašyta moterų</i>	Tauragės r. SVB	SV
7	<i>Knygos „Eilėraščiai su milinėmis“ leidyba</i>	Tauragės r. SVB	SV
8	<i>Knygos „Poezija be sienų“ leidyba</i>	Tauragės r. SVB	SV
9	<i>Kaip lėlės atgyja</i>	Tauragės r. SVB	SV
10	<i>Mažosios Lietuvos kultūros atspindžiai Tauragės krašte</i>	Tauragės r. centrinė biblioteka, Lauksargių f.; partneriai: Tauragės kultūros centras, Lauksargių pagrindinė mokykla	[nenurodyta]
11	<i>Donelaičio metus pasitinkant</i>	Tauragės r. SVB; partneris – Tauragės kultūros centras	SV
12	<i>Lomiių kaimo bendruomenės kultūros paveldo tęsa ir sklaida</i>	Tauragės r. SVB; partnerė – kaimo bendruomenė	VVG

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
13	<i>Pasirokuokiam žemaitiškai</i>	Tauragės r. SVB Pagramančio f.	SV
14	<i>Tarmiškasis žodžio rūbas</i>	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV
15	<i>Laiko delnuos prisiminimai</i>	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV
2015 metai			
1	<i>Bendruomenės HUB'as bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“ (2015–2016 m.)</i>	Pagėgių SVB; partnerės: Šilutės r. SVB, Klaipėdos r. SVB	[BMGF, KM [BP 2] finansavimą skyrė Šilutės r. SVB]
2	<i>Interaktyvi edukacinė – terapinė erdvė jaunimui (2015–2016 m.)</i>	Šilalės r. SVB; partnerės: mokyklos, AB „TEO LT“	BMGF, KM [BP 2], SV
3	<i>Jaunųjų inžinierių laboratorija (2015–2016 m.)</i>	Tauragės r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
4	<i>Vaikai–biblioteka–lėlių teatras</i>	Tauragės r. SVB	JAV lietuvių bendruomenės krašto valdyba
5	<i>3 dienų žygis-stovykla „Knygnešių keliais“</i>	Tauragės r. SVB; partnerė – VšĮ „Aktyvi Tauragė“	LKT, SV
6	<i>Poetų ir bardų vakaras „Prie garažų“ [tęstinis]</i>	Tauragės r. SVB	SV
7	<i>Literatūrinis-muzikinis vakaras „Rugpjūčio lyrika“</i>	Tauragės r. SVB	SV
8	<i>Mažosios Lietuvos lobiai // KP</i>	Tauragės r. SVB Kęščių f.	SV
9	<i>Skaitymo takas veda mus į knygų šalį [tęstinis]</i>	Tauragės r. SVB A. Vymerio f.	SV
10	<i>Knygos „Rūkainėlis ir miglų mergaitė Jielimytė“ leidyba</i>	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV
11	<i>Knygos „Gyvasis žodis primena Žygaičių bibliotekos istoriją“ leidyba</i>	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV
2016 metai			
1	<i>Pažink ir atrask</i>	Jurbarko r. SVB	ŠMM
2	<i>Bendruomenės HUB'as bibliotekoje „Atrask savo saviraiškos kodą“ (2015–2016 m.)</i>	Pagėgių SVB; partnerės: Šilutės r. SVB, Klaipėdos r. SVB	[2015 m. BMGF, KM [BP 2] finansavimą skyrė Šilutės r. SVB]
3	<i>Pažinsi bendruomenę – atrasi Europą [skirtas Europos diena]</i>	Pagėgių SVB	EKAL
4	<i>Devintoji Europos diena</i>	Šilalės r. SVB	EKAL
5	<i>Interaktyvi edukacinė-terapinė erdvė jaunimui (2015–2016 m.)</i>	Šilalės r. SVB; partnerės: mokyklos, AB „TEO LT“	BMGF, KM [BP 2], SV (finansavimas skirtas 2015 m.)
6	<i>Jaunųjų inžinierių laboratorija (2015–2016 m.)</i>	Tauragės r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 m.)
7	<i>Poezijos pavasaris</i>	Tauragės r. SVB	SV
8	<i>Dingęs Tauragės kraštas</i>	Tauragės r. SVB	SV
9	<i>Poros [numatytas susitikimas su rašytojais Laura Sintija Černiauskaite ir Regimantu Tamošaičiu]</i>	Tauragės r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
10	<i>Viešosios bibliotekos 85-metis</i>	Tauragės r. SVB	SV
11	<i>Lėlių paradas</i>	Tauragės r. SVB	SV
12	<i>Biblioteka be sienų</i> [skirtas jaunimui]	Tauragės r. SVB	SV
13	<i>Kurkime ir pažinkime kartu</i> [skirtas etnokultūrai]	Tauragės r. SVB Dacijonų f.; partnerė – kaimo bendruomenė	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
14	<i>Rugpjūčio lyrika</i>	Tauragės r. SVB Baltrušaičių f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
15	<i>Jubiliejinis sveikinimas</i>	Tauragės r. SVB Batakių f.	SV
16	<i>Ką mena senų mokyklų slenksčiai</i>	Tauragės r. SVB Kęščių f.	SV
17	<i>Šiam pasauly...</i> [projekto pobūdis neidentifikuotas; priskirtas bendriems edukacijos projektams]	Tauragės r. SVB Lauksargių f.	SV
18	<i>Lai skamba žemaitiškas žodis</i>	Tauragės r. SVB Mažonų f.	SV
19	<i>Spalvingos idėjos</i> [projekto pobūdis neidentifikuotas; priskirtas bendriems edukacijos projektams]	Tauragės r. SVB Norkaičių f.	SV
20	<i>Nesekama pasaka</i>	Tauragės r. SVB Skaudvilės f.	SV
21	<i>Skaitymo takas veda mus į knygų šalį</i> [tęstinis]	Tauragės r. SVB A. Vymerio f.	SV
22	<i>Bibliotekų kvarteto Žygaičių seniūnijoje sklaida</i>	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV
2017 metai			
1	<i>Susitikimo kodas #BIBLIOTEKA</i>	Jurbarko r. SVB; partneriai: Jurbarko r. kultūros centrai, Vadžgirio muzikos mylėtojų klubas „Mūza“, rajono bendruomenės	SV
2	<i>Veliuonos novelė, 2017</i>	Jurbarko r. SVB; partneriai: Jurbarko rajono Eržvilko ir Veliuonos kultūros centrai, Vadžgirio muzikos mylėtojų klubas „Mūza“, Veliuonos šeimų laisvalaikio klubas	SV
3	<i>Pažink save ir kitą</i> [skirtas vaikų ir jaunimo skaitymui skatinti]	Jurbarko r. SVB Vadžgirio f.; partneriai: Jurbarko rajono Eržvilko kultūros centro Vadžgirio skyrius, Vadžgirio muzikos mylėtojų klubas „Mūza“, Vadžgirio pagrindinė mokykla, Vadžgirio bendruomenės centras	SV
4	<i>Paveizėk kap gražę, pasmuokavuok kap skanę</i>	Šilalės r. SVB; partneriai: Lenkijos Punsko ir Latvijos Rygos lietuvių bendruomenės	SV
5	<i>Vakarų ciklas „Pašnekesiai po toršeru. Susitikimai su I. Simonaitytės premijos laureatais“</i>	Tauragės r. SVB	KM
6	<i>Poezijos pavasaris, 2017</i>	Tauragės r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
7	<i>Poros – II</i> [numatė susitikimus su poetu, rašytoju, režisieriumi Alvydu Šlepiku, poetu bei fotografu Dainiumi Dirgėla, rašytoju Rimantu Kmita, rašytoju Sauliumi Šalteniu]	Tauragės r. SVB	SV
8	<i>Padėkos vakaras „Dar vieni metai kartu“</i>	Tauragės r. SVB	SV
9	<i>Poetų ir bardų vakaras „Prie garažų“</i> [tęstinis]	Tauragės r. SVB	SV
10	<i>Skaitymo takas veda mus į knygų šalį</i> [tęstinis]	Tauragės r. SVB A. Vymerio f.	SV
11	<i>XVI Žemaitijos bibliotekininkų sporto sąskrydis</i>	Tauragės r. SVB	SV
12	<i>Romansų ir poezijos vakaras „Susitiksim dainoj“</i>	Tauragės r. SVB Baltrušaičių f.	SV
13	<i>Baltrušaičių kaimo senolių pagerbimo šventė „Laikas skuba, neša metus“</i>	Tauragės r. SVB Baltrušaičių f.	SV
14	<i>Į Lietuvą einu istorijos keliu</i> [skirtas jaunimui]	Tauragės r. SVB Dapkiškių f.	SV
15	<i>Vaikų svajonės</i>	Tauragės r. SVB Lauksargių f.	SV
16	<i>Kaimo vaikų ir jaunimo užimtumo programa „Lai dūzgia vaikų aviliukas“</i>	Tauragės r. SVB Lomių f.; partneriai: Lomių kaimo bendruomenė, Lomių pagrindinė mokykla, Batakių vidurinė mokykla	SV
17	<i>Apjuoskim juosta tautiškumo – piliakalnio žemę</i>	Tauragės r. SVB Pagramančio f.; partneriai: Norkaičių biblioteka, Mažonų biblioteka, Norkaičių tradicinių amatų ir etnokultūros centras, Pagramančio regioninio parko direkcija, Pagramančio pagrindinė mokykla, Mažonų seniūnija, bendruomenė „Gramančia“	SV
18	<i>Auskim juostą tautiškumo – Lietuvos šimtmečiui</i>	Tauragės r. SVB Pagramančio f.; partneriai: Norkaičių biblioteka, Mažonų biblioteka, Norkaičių tradicinių amatų ir etnokultūros centras, Pagramančio regioninio parko direkcija, Pagramančio pagrindinė mokykla, Mažonų seniūnija, bendruomenė „Gramančia“	SV
19	<i>Jubiliejinėje bibliotekos puokštėje – 80 žiedų</i>	Tauragės r. SVB Skaudvilės f.	SV
20	<i>Lietuviški mezgimo raštai, spalvų deriniai</i>	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV
21	<i>Albumo „Su vaivorykste rankose“ leidyba</i> [kraštotyrinio pobūdžio leidinys]	Tauragės r. SVB Žygaičių f.	SV

5 priedas. Panevėžio apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Tarptautinis Poezijos pavasaris 2007 Biržuose</i>	Biržų r. SVB	KSRF
2	<i>Seku seku pasakų...</i>	Biržų r. centrinė biblioteka, Kvetkų ir Pačeriaukštės filialai	ŠMM
3	<i>Skaitymo džiaugsmas</i>	Kupiškio r. SVB	KM
4	<i>Sugrįžimai į tėviškę</i>	Kupiškio r. SVB; partnerės: Kupiškio r. savivaldybė, Kupiškio L. Stuokos-Gucevičiaus gimnazija	KM
5	<i>Atversk pasakos lapus ir raidelės pabus</i>	Kupiškio r. SVB	KM
6	<i>Skaitymo skatinimas ir kultūros sklaida miesto bibliotekose [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	KM
7	<i>Vaikų knygos šventė [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	KM
8	<i>Sveikata – išmintingųjų honoraras [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	SV
9	<i>Vaikų vasaros stovykla</i>	Panevėžio m. SVB (centrinė)	SV
10	<i>Vaikų vasaros stovykla</i>	Panevėžio m. SVB Smėlynės f.	SV
11	<i>Vaikų vasaros stovykla</i>	Panevėžio m. SVB Vaikų biblioteka „Žiburėlis“	SV
12	<i>Vaikų vasaros stovykla</i>	Panevėžio m. SVB „Židinio“ f.	SV
13	<i>Palikime savo pėdsakus (2007–2008 m.)</i> [pagal projekto programą Panevėžio r. bibliotekose metus dirbo trys savanoriai iš Turkijos, Vokietijos ir Italijos]	Panevėžio r. SVB; partneriai: Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra, Panevėžio apskrities NVO informacijos centras	ES programa „Veiklus jaunimas“
14	<i>Arčiau knygos</i>	Panevėžio r. SVB	KM
15	<i>Edukaciniai knygų pristatymai „Mes pašėlę pramuštgalviai“</i>	Panevėžio r. SVB	SV
16	<i>Jaunieji mokslininkai</i>	Panevėžio r. SVB	SV
17	<i>Pažink pasaulį per Astridą Lindgren</i>	Panevėžio r. SVB Bernatonių f.	SV
18	<i>Menas būti savimi [skirtas jaunimui]</i>	Panevėžio r. SVB Linkaučių f.	SV
19	<i>Per knygą ir skaitymą – į pažinimo šalį</i>	Panevėžio r. SVB Miežiškių f.	SV
20	<i>Kultūros užuovėja</i>	Pasvalio SVB	KM
21	<i>Renginių ciklas „Knyga, biblioteka, žmogus istorijoje ir šiandienoje“</i>	Pasvalio SVB	KSRF
22	<i>Nekasdieniai pasimatymai [literatūrinių renginių ciklas jaunimui]</i>	Pasvalio SVB	KM
23	<i>Šiaurės verdenės [leidybos; tęstinis]</i>	Pasvalio SVB; partnerė – žurnalo visuomeninė redakcija	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV, Pasvalio krašto muziejaus, SVB
24	<i>Seminaras „Archyvai, bibliotekos, muziejai: bendradarbiavimo galimybės“</i>	Pasvalio SVB	Panevėžio apskrities viršininko administracija
25	<i>Knyga karpiniuose</i>	Rokiškio r. SVB	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
26	<i>Keliuočių patirtį – jauniems žurnalistams</i> [etnokultūrinė programa vaikams ir jaunimui]	Rokiškio r. SVB	KM
27	<i>Kai atgyja lėlės</i> [tęstinis; etnokultūrinė programa vaikams ir jaunimui]	Rokiškio r. SVB	KM
28	<i>Atrasti ir pažinti lietuvių literatūrą</i>	Rokiškio r. SVB	KM
29	<i>Metų ratą pasukus</i> [skirtas etninei kultūrai]	Rokiškio r. SVB	KM
30	<i>Konferencija, skirta Juozo Keliuočio 105-osioms gimimo metinėms</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	KSRF
31	<i>Literatūrinė Juozo Keliuočio premija</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	SV
32	<i>Kelias į sveikos gyvensenos pažinimą neturi amžiaus ribų</i>	Rokiškio r. SVB	SV
33	<i>Renginių ciklas, skirtas Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai</i>	Rokiškio r. SVB	SV
34	<i>Poezijos pavasaris 2007 Rokiškyje</i>	Rokiškio r. SVB	SV
35	<i>Rokiškio krašto žurnalas „Prie Nemunėlio“</i> [leidybos; tęstinis]	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	SV
36	<i>Mano knygelė</i>	Rokiškio r. SVB	SV
37	<i>Literatūros savaitė džiugenių šalyje</i>	Rokiškio r. SVB	SV
38	<i>Turistinė-literatūrinė-etnokultūrinė vaikų vasaros stovykla „Pelėdžiukas“</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB	SV
39	<i>Atverk duris pažinimui ir kūrybai</i>	Rokiškio r. SVB	SV
40	<i>Tradicinė Europos kalbų savaitė Rokiškyje</i>	Rokiškio r. SVB	SV
41	<i>Rankraštynas – vertingiausia kultūrinio paveldo dalis</i>	Rokiškio r. SVB	[nenurodyta]
42	<i>Literatūrinis rudenėlis Konstantinavoje</i> [skirtas vaikams]	Rokiškio r. SVB Konstantinavos f.	SV
43	<i>Pandėlio krašto istorija</i> [leidybos]	Rokiškio r. SVB Pandėlio f.	SV
2013 metai			
1	<i>Tarpvalstybinio verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas (2012–2014 m.)</i>	Biržų r. SVB; partneriai: Pasvalio, Pakruojo, Bauskės ir Rundalės (Latvija) rajonų viešosios bibliotekos	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
2	<i>Tarmėse – tikroji kalbos gyvastis</i>	Biržų r. SVB	[nenurodyta]
3	<i>Moderni biblioteka – bendruomenės informacijos ir saviraiškos centras</i>	Kupiškio r. SVB	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
4	<i>Skaitymo akiratyje – nacionalinės premijos laureatai</i>	Kupiškio r. SVB	KRF

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
5	<i>Kupiškio krašto fotometraštininko Juozo Kraujūno fotografijų fondo formavimas ir sklaida</i>	Kupiškio r. SVB	KRF
6	<i>Kūrybinės dirbtuvės – dar vienas žingsnis knygos link (2012–2013 m.)</i>	Kupiškio r. SVB	KRF, SV, UAB „Pato-gu pirkti“
7	<i>Lėlių teatras – džiaugsmas ir erdvė kūrybai</i>	Kupiškio r. SVB	KRF
8	<i>Kupiškėniški vaizdėliai</i>	Kupiškio r. SVB	KM, privatūs rėmėjai
9	<i>Padėkime tėvams ir vaikams džiaugtis gyvenimu</i>	Kupiškio r. SVB	KM
10	<i>Kupiškėnų protų kovos „Minčių kosmosas“</i>	Kupiškio r. SVB	SV
11	<i>Naktis bibliotekoje [skirtas jaunimo kūrybinei meninei veiklai skatinti]</i>	Kupiškio r. SVB Noriūnų f.	SV
12	<i>Kai mes kartu, net mūšis nebaisus</i>	Kupiškio r. SVB Subačiaus f.	SV
13	<i>E-žinios kiekvienam</i>	Panevėžio m. SVB	KM
14	<i>Kompleksinė skaitymo skatinimo progra-ma „Mažais žingsneliais į knygų pasaulį“</i>	Panevėžio m. SVB	KRF
15	<i>Su „Šlepete“ per debesis</i>	Panevėžio m. SVB	KRF
16	<i>Konkursas „Metai ir knygos“ [skirtas vaikams]</i>	Panevėžio m. SVB Smėlynės f.	KRF
17	<i>Skaitymo skatinimas ir kultūros sklaida miesto bibliotekose [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	SV
18	<i>Vasara su knyga miesto bibliotekose [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	SV
19	<i>Mokykimės ekologijos abėcėlės (2012–2013 m.)</i>	Panevėžio m. SVB	SV
20	<i>3 žingsniai sveikatos link (2012–2013 m.)</i>	Panevėžio m. SVB	SV
21	<i>Pakeliui į vaistinę – užsuk į biblioteką</i>	Panevėžio m. SVB	SV
22	<i>Literatūrinės kelionės, menant 1863 metų suki-limą Panevėžio krašte</i>	Panevėžio r. SVB	KM
23	<i>Kino meno programa „Matyk kitaip“</i>	Panevėžio r. SVB Karsakiškio f.	KM
24	<i>Kuriu ir sveikai gyvenu [skirtas vaikams]</i>	Panevėžio r. SVB	SV
25	<i>Prikeltas antram gyvenimui [skirtas vaikams; ekologija]</i>	Panevėžio r. SVB	SV
26	<i>Sveikas maistas – sveika vaikystė</i>	Panevėžio r. SVB Bernatonių f.	SV
27	<i>Vaikų vasaros stovyklėlė „Kodėl į biblioteką, o ne į gatvę?“</i>	Panevėžio r. SVB Ėriškių f.	SV
28	<i>Aš ir mane supantis pasaulis [skirtas sveikai gyvensenai populiarinti]</i>	Panevėžio r. SVB Paliūniškio f.	SV
29	<i>Užsiauginkime gerumo žiedą širdelėse</i>	Panevėžio r. SVB Paliūniškio f.	SV
30	<i>Vaikų sveikata – tai fizinė, dvasinė, socialinė gerovė</i>	Panevėžio r. SVB Raguvos f.	SV
31	<i>Atsisakyti sunku, tačiau verta</i>	Panevėžio r. SVB Velžio f.	SV
32	<i>Vaikų kūrybiškumo skatinimas. Kūrybingas laisvalaikis vasaros dienos stovyklos metu</i>	Panevėžio r. SVB Velžio f.	SV
33	<i>Tarpvalstybinio verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas (2012–2014 m.)</i>	Pasvalio SVB; partnerės: Biržų r. SVB, Pakruojo r. SVB, Bauskės bei Rundalės (Latvija) rajonų viešosios bibliotekos	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
34	<i>Libre-A: į pagalbą Pasvalio ūkininkams (2011–2013 m.)</i>	Pasvalio SVB; partneriai: Pasvalio r. savivaldybė, Lietuvos ūkininkų sąjungos Pasvalio skyrius, Pasvalio bitininkų draugija „Bičiulis“, Lietuvos agrarinių mokslų ir miškų mokslų centro Žemdirbystės instituto Joniškėlio bandymų stotis	EIFL fondas
35	<i>E. bibliotekos „Pasvalia“ kūrimas [tęstinis]</i>	Pasvalio SVB	KM
36	<i>Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka – skaitmeninės kompetencijos ugdymo centras</i>	Pasvalio SVB	KM
37	<i>Literatūros dienos ir naktys – 2013: reveransas poezijai</i>	Pasvalio SVB	KRF
38	<i>1863–1864 metų sukilimas: už Jūsų ir mūsų laisvę</i>	Pasvalio SVB	KRF
39	<i>„Europeana 1989“: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos patirtis</i>	Pasvalio SVB; partnerės: KAVB, Utenos SVB	[nenurodyta]
40	<i>Kalbėjime ir rašykime sava tarme</i>	Pasvalio SVB	KM
41	<i>Šiaurės verdenės [leidybos; tęstinis]</i>	Pasvalio SVB; partnerė – žurnalo visuomeninė redakcija	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV, Pasvalio krašto muziejaus, SVB
42	<i>Pažink ir garsink savo kaimą</i>	Pasvalio SVB Jurgėnų f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
43	<i>Mūsų Europa – mūsų teisės</i>	Rokiškio r. SVB	EKAL
44	<i>Devyni bibliotekos dešimtmečiai</i>	Rokiškio r. SVB	KM, SV
45	<i>Literatūrinė-kūrybinė-educacinė programa „Sava tarmi rakuoju, dainuoju, kuriu“</i>	Rokiškio r. SVB	KM, SV
46	<i>Literatūrinė piligrimystė</i>	Rokiškio r. SVB	KM
47	<i>Romuvos keliais [leidybos; tęstinis]</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV
48	<i>Sėlių kultūra virtualioje erdvėje [tęstinis]</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV
49	<i>Biblioteka – bendruomenei</i>	Rokiškio r. SVB	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
50	<i>Poezijos pavasaris</i>	Rokiškio r. SVB	SV
51	<i>Gyventi sveikai – gyventi laiminga</i>	Rokiškio r. SVB	SV
52	<i>Vaikų vasaros poilsio stovykla „Pelėdžiukas“ [tęstinis]</i>	Rokiškio r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
53	<i>Rėdos ratas žmogaus gyvenime ir šventėse</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Rokiškio r. SVB	SV
54	<i>Keliuotiškos Juozinės</i>	Rokiškio r. SVB	SV
55	<i>Biblioteka miesto dienai</i>	Rokiškio r. SVB	SV
56	<i>Kai atgyja lėlės</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB	SV
57	<i>Aš beržas, lietuviškas beržas...</i>	Rokiškio r. SVB Aleksandra-vėlės f.	SV
2015 metai			
1	<i>Europos diena Biržuose</i>	Biržų r. SVB	EKAL
2	<i>Gimtojoj mano Šiaurės Lietuvoj</i> [skirtas literatūrai]	Biržų r. SVB; partnerė – „Balticum TV“ Biržų atstovybė	LKT
3	<i>Kaimas kine, kinas kaime (2015–2016 m.)</i> [skirtas jaunimui]	Biržų r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
4	<i>Teatro karalystės išdaigos</i>	Biržų r. SVB	LKT
5	<i>Augu su knyga</i> [tęstinis]	Biržų r. SVB Juostaviečių f.; partneriai: Pačeriaukštės ir Pasvaliečių filialai, Pačeriaukštės ir Pasvaliečių kaimų bendruomenės	LKT
6	<i>Berniukai ir mergaitės, būkit žmonės – skaitykit</i>	Biržų r. SVB Vabalninko f.	LKT
7	<i>Skulptoriaus Juozo Kėdainio kūryba šiandienos žvilgsniu</i>	Kupiškio r. SVB	LKT
8	<i>Fotografijos mokymai-paroda „Neatrastas Kupiškis“ (2015–2016 m.)</i>	Kupiškio r. SVB	LKT
9	<i>Prošvaitės</i> [skirtas populiarinti kupiškėnų literatūrai, išleisti Kupiškio r. literatūrai klubo „Lėvens balsai“ narių kūrybos rinkinei „Prošvaitės“]	Kupiškio r. SVB	SV, literatūrai klubo „Lėvens balsai“ narių lėšos
10	<i>3D: Domėkis. Dalyvauk. Dalinkis (2015–2016 m.)</i>	Panevėžio m. SVB	BMGF, KM [BP 2]
11	<i>Knygos (r)evoliucija</i>	Panevėžio m. SVB	LKT
12	<i>Keliaujančio knygu portfelio paslaptys</i>	Panevėžio m. SVB	LKT
13	<i>ETNO ir aš</i>	Panevėžio m. SVB	LKT
14	<i>Aukštaitiška dėlionė</i>	Panevėžio m. SVB	LKT
15	<i>Skaitymo skatinimas ir kultūros sklaida miesto bibliotekose</i> [tęstinis]	Panevėžio m. SVB	SV
16	<i>Literatūros ir meno kaleidoskopas</i> [tęstinis]	Panevėžio m. SVB	[nenurodyta]
17	<i>Štai koks mano kaimas (2015–2016 m.)</i>	Panevėžio r. SVB; partneriai: Panevėžio r. švietimo centras, Panevėžio rajono bendruomenių sąjunga	BMGF, KM [BP 2]
18	<i>Literatūrinės edukacinės kelionės su Šiaurės Lietuvos kūrėjais</i>	Panevėžio r. SVB	LKT
19	<i>Atvertos durys į kūrybines erdves</i>	Panevėžio r. SVB	LKT
20	<i>Atmerk akis – generuok mintis</i>	Panevėžio r. SVB	LKT

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
21	<i>Edukaciniai vasaros užsiėmimai: saugus gatvėje, namuose ir internete</i>	Panevėžio r. SVB	SV
22	<i>Vaikų vasaros stovykla „Menų miškas“ [skirtas vaikams iš socialinės rizikos šeimų]</i>	Panevėžio r. SVB	SV
23	<i>Augu sveikas, stiprus ir aktyvus</i>	Panevėžio r. SVB	SV
24	<i>Europos dienos šventė „Kartu mes jėga“</i>	Pasvalio SVB	EKAL
25	<i>Modernaus tarpvalstybinio vaikų ir jaunimo verslumo kompetencijų ugdymo tinklo bibliotekose kūrimas (2015–2019 m.)</i>	Pasvalio SVB; partnerės: Pasvalio r. savivaldybės administracija, Bauskės savivaldybės administracija (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas (Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa INTERREG V-A)
26	<i>Modernių jaunimo erdvių „Mono arba Stereo tinklo kūrimas“ (2015–2016 m.)</i>	Pasvalio SVB; partneriai: Pasvalio r. savivaldybės švietimo ir sporto skyrius, Panevėžio teritorinės darbo biržos Pasvalio skyrius, Pasvalio r. jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalias“, Pasvalio verslininkų asociacija „Verslo žiedas“, AB „Swedbankas“ Pasvalio klientų aptarnavimo padalinys ir kt.	BMGF, KM [BP 2]
27	<i>Mariaus Katiliškio atminimo kambario ekspozicijos Pasvalio viešojoje bibliotekoje atnaujinimas</i>	Pasvalio SVB	LKT, SV
28	<i>Kino dienos Pasvalio krašte 2015: jaunieji kūrėjai</i>	Pasvalio SVB	LKT
29	<i>Šiaurės verdenės [leidybos, tęstinis]</i>	Pasvalio SVB; partnerė – žurnalo visuomeninė redakcija	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV, Pasvalio krašto muziejaus, SVB
30	<i>Literatūros dienos ir naktys 2015: ne tik rašytojai...</i>	Pasvalio SVB	LKT
31	<i>Pasvalios e. gidas</i>	Pasvalio SVB	LKT, SV
32	<i>Kaimas gyvas, kol gyvos tradicijos</i>	Pasvalio SVB Jurgėnų f.; partnerė – kaimo bendruomenė	[nenurodyta]
33	<i>Rokiškio krašto literatūriniai kelio pažinties ženklai (I dalis)</i>	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
34	<i>A. Keliuočio kūrybos rinktinė</i>	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
35	<i>Romuvos keliais [tęstinis; leidybos]</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV
36	<i>Sėlių kultūra virtualioje erdvėje [tęstinis]</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir TV rėmimo fondas, SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
37	<i>Literatūriniai skaitymai „Mus jungia sėlių žemė“</i>	Rokiškio r. SVB	SV
38	<i>Gyvenk, man tavęs reikia</i>	Rokiškio r. SVB	SV
39	<i>Išėivijos rašytojų kūrybos Aukštupiai</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	SV
40	<i>Rokiškio krašto literatų kūrybos almanacho „Vaivorykštė“ leidyba</i>	Rokiškio r. SVB	SV
41	<i>19-oji Aukštaitijos regiono lėlių teatrų šventė „Kai atgyja lėlės“</i>	Rokiškio r. SVB	SV
42	<i>Grafų Komarovskių gimtinės istorinė ir kultūrinė sklaida (2015–2016 m.)</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	SV
43	<i>Sveikatos vaivorykštė</i>	Rokiškio r. SVB	SV
2016 metai			
1	<i>Europos diena Biržuose</i>	Biržų r. SVB	EKAL
2	<i>Kaimas kine, kinas kaime (2015–2016 m.)</i> [skirtas jaunimui]	Biržų r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
3	<i>Teigiantis gyvenimą</i> [skirtas Balio Sruogos 120-osioms gimimo metinėms]	Biržų r. SVB	LKT
4	<i>E. paslaugos arčiau namų</i>	Biržų r. SVB	LKT
5	<i>Virtuali ekskursija – Biržų pilis prieš šimtmečius ir šiandien</i>	Biržų r. SVB; partneriai: VŠĮ „3D Vilnius“, Biržų krašto muziejus „Sėla“	LKT
6	<i>Augu su knyga</i> [tęstinis]	Biržų r. SVB Juostaviečių f.; partneriai: Pačeriaukštės ir Pasvaliečių filialai, Pačeriaukštės ir Pasvaliečių kaimų bendruomenės	LKT
7	<i>Bibliotekos – bendruomenėms</i> [skirtas kraštotyrai]	Kupiškio r. SVB	LKT
8	<i>Fotografijos mokymai-paroda „Neatrastas Kupiškis (2015–2016 m.)“</i>	Kupiškio r. SVB	LKT (finansavimas skirtas 2015 metais)
9	<i>Programa „Šeštadieninė mokyklėlė 7–9 metų amžiaus vaikams“</i>	Kupiškio r. SVB	ES fondų investicijų veiksmų programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras)

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
10	Programa „Knygos bičiulių klubas“	Kupiškio r. SVB	ES fondų investicijų veiksmų programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras)
11	Programa „Eko dirbtuvėlės“	Kupiškio r. SVB	ES fondų investicijų veiksmų programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras)
12	3D: Domėkis. Dalyvauk. Dalinkis (2015–2016 m.)	Panevėžio m. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
13	Kompleksinė renginių programa „Skaitantis miestas“	Panevėžio m. SVB	LKT
14	Bibliotek@ – tavo šeimos narys	Panevėžio m. SVB „Židinio“ f.	LKT
15	Inovacija, kviečianti kurti	Panevėžio m. SVB	LKT
16	Skaitymo skatinimas ir kultūros sklaida miesto bibliotekose [tęstinis]	Panevėžio m. SVB	SV
17	Vasara su knyga miesto bibliotekose	Panevėžio m. SVB	SV
18	Literatūros ir meno kaleidoskopas [tęstinis]	Panevėžio m. SVB	SV
19	Štai koks mano kaimas (2015–2016 m.)	Panevėžio r. SVB; partneriai: Panevėžio r. švietimo centras, Panevėžio r. bendruomenių sąjunga	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
20	Kultūriniai sambūriai menant Gabrielę Petkevičaitę-Bitę	Panevėžio r. SVB	LKT
21	Programa „Modernus etnokultūrinis teatras“	Panevėžio r. SVB Naujardžių f.	ES finansinė parama [nekonkretizuota], SV
22	Programa „Mes esam ETNO“	Panevėžio r. SVB Raguvos f.	ES finansinė parama [nekonkretizuota], SV
23	Pažinkime senolių praeitį, pažinkime savo kaimą	Panevėžio r. SVB Raguvos f.	ES finansinė parama [nekonkretizuota], SV
24	Programa „Etninės kultūros pažinimas“	Panevėžio r. SVB Ramygalos f.	ES finansinė parama [nekonkretizuota], SV
25	Edukaciniai vasaros užsiėmimai „Žaislai atgyja pasakose“	Panevėžio r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
26	<i>Edukaciniai vasaros užsiėmimai „Aktyvūs ir kūrybingi“</i>	Panevėžio r. SVB Piniavos f.	SV
27	<i>Švęskime Europos dieną kartu</i>	Pasvalio SVB	EKAL
28	<i>Modernaus tarpvalstybinio vaikų ir jaunimo verslumo kompetencijų ugdymo tinklo bibliotekose kūrimas (2015–2019 m.)</i>	Pasvalio SVB; partneriai: Pasvalio r. savivaldybės administracija ir Bauskės savivaldybės administracija (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas (Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa INTERREG V A) (finansavimas skirtas 2015 metais)
29	<i>Modernių jaunimo erdvių „Mono arba Stereo“ tinklo kūrimas (2015–2016 m.)</i>	Pasvalio SVB; partneriai: Pasvalio r. savivaldybės švietimo ir sporto skyrius, Panevėžio teritorinės darbo biržos Pasvalio skyrius, Pasvalio r. jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“, Pasvalio verslininkų asociacija „Verslo žiedas“, AB „Swedbankas“ Pasvalio klientų aptarnavimo padalinys ir kt.	BMGF, KM (BP 2) (finansavimas skirtas 2015 m.)
30	<i>Šiaurės verdenės</i> [leidybos, tęstinis]	Pasvalio SVB; partnerė – žurnalo visuomeninė redakcija	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV, Pasvalio krašto muziejaus, SVB
31	<i>PASVALIOS modernizavimas ir plėtra</i>	Pasvalio SVB	LKT
32	<i>Knyga+</i> [tikslas – sutelkti Pasvalio krašto bei Panevėžio regiono bendruomenės narius bendrai kultūrinei, meninei, pažintinei ir kūrybinei veiklai]	Pasvalio SVB	LKT
33	<i>Europietiški susitikimai po lietuvišku qžuolu</i>	Rokiškio r. SVB	EKAL
34	<i>Kultūrinė edukacinė programa „Lėlės atgyja bibliotekoje“</i>	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
35	<i>Rokiškio krašto literatūriniai kelio pažinties ženklai (II dalis)</i>	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
36	<i>Pasivaikščiėjimai literatūros takais</i>	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
37	<i>Romuvos keliais</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV
38	<i>Sėlių kultūra virtualioje erdvėje</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir TV rėmimo fondas, SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
39	<i>Grafų Komarovskių giminės istorinė ir kultūrinė sklaida (2015–2016 m.)</i>	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Ke- liuočių palikimo studijų centras	SV (finansavimas skirtas 2015 m.)
40	<i>Rokiškio krašto literatų kūrybos almanacho „Vaivorykštė“ leidyba</i>	Rokiškio r. SVB	SV
41	<i>Poezijos pavasaris – 2016</i>	Rokiškio r. SVB	SV
42	<i>Padėk sau – niekas kitas to nepadarys</i>	Rokiškio r. SVB	SV
43	<i>Sveika gyvensena – sveika bendruomenė (2016–2017 m.)</i>	Rokiškio r. SVB Kavoliškio f.	SV
44	<i>Renginių ciklas „Biblioteka – visų namai“</i>	Rokiškio r. SVB Obelių f.	SV
2017 metai			
1	<i>Europos diena Biržuose</i>	Biržų r. SVB	EKAL
2	<i>Sniego ilgesys</i> [skirtas avangardo kino kūrėjo Jono Meko 95-osioms metinėms]	Biržų r. SVB	LKT
3	<i>Sekmadienio kinas bibliotekoje</i>	Biržų r. SVB	LKT
4	<i>Informacinio-educacinio terminalo įrengimas bibliotekoje</i>	Biržų r. SVB	LKT
5	<i>Dirbantis europietis</i>	Kupiškio r. SVB	EKAL
6	<i>Kupiškėnai – Lietuvos istorijoje</i>	Kupiškio r. SVB	LKT, SV, SVB, UAB „Kupiškėnų mintys“, Kupiškio kultūros centras, Kupiškio televizijos ir informa- cijos centras, privati rėmėjai
7	<i>Prabylanti krašto istorija: interaktyvus žemė- lapis</i>	Kupiškio r. SVB	LKT
8	<i>Vasaros ekspedicija</i> [skirtas vaikų pažinčiai su Kupiškio r. kultūros, istorijos ir gamtos paminklais]	Kupiškio r. SVB	SV
9	<i>Metų knygos rinkimai</i>	Kupiškio r. SVB	SV
10	<i>Programa „Knygų bičiulių klubas 2“</i>	Kupiškio r. SVB	ES fondų investicijų veiksmų programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras)
11	<i>Programa „Etno turistai“</i>	Kupiškio r. SVB	ES fondų investicijų veiksmų programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių ne- formaliojo švietimo centras)

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
12	<i>Programa „Eko dirbtuvėlės 2“</i>	Kupiškio r. SVB Skapiškio f.	ES fondų investicijų veiksmų programa „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ (administravo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras)
13	<i>E-žinios kiekvienam 2 [2013 m. vykdytas projektas E-žinios kiekvienam, kurį finansavo KM]</i>	Panevėžio m. SVB	SV
14	<i>Prie vasaros vartų</i>	Panevėžio m. SVB	SV
15	<i>Vaikai ant vasaros rankų</i>	Panevėžio m. SVB	SV
16	<i>Vasara su teta Bibliomile</i>	Panevėžio m. SVB	SV
17	<i>Spalvota vasaros knyga</i>	Panevėžio m. SVB	SV
18	<i>Mes norim, galim, padarysim</i>	Panevėžio m. SVB	SV
19	<i>Literatūros ir meno kaleidoskopas [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	SV
20	<i>Skaitymo skatinimas ir kultūros sklaida miesto bibliotekose [tęstinis]</i>	Panevėžio m. SVB	SV
21	<i>Savanoriai Panevėžio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje</i>	Panevėžio r. SVB	ES „Aktyvaus jaunimo“ programa
22	<i>Kultūrinės interpretacijos: Puziniškio link</i>	Panevėžio r. SVB	LKT, KM
23	<i>Popietės Gustonių bibliotekoje – UDC, vykdamt vaikų dienos centro veiklas (2017–2018 m.)</i>	Panevėžio r. SVB Gustonių f.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
24	<i>Lietuviško kino seansai valstybės atkūrimo šimtmečio išvakarėse</i>	Panevėžio r. SVB	LKT, SV
25	<i>Biblioteka augina skaitytoją: „Maminukų akademija“ (2017–2018 m.)</i>	Panevėžio r. SVB	LKT, KM
26	<i>Svaigintis – žalinga ir nemadinga</i>	Panevėžio r. SVB	SV
27	<i>Grynas oras – švari gamta</i>	Panevėžio r. SVB Berniūnų f.	SV
28	<i>Menas – sveikatai</i>	Panevėžio r. SVB Miežiškių f.	SV
29	<i>Sveikata – tautos pamatas</i>	Panevėžio r. SVB Naujamiesčio f.	SV
30	<i>Programa „Savišvietos akademija“</i>	Panevėžio r. SVB centrinė biblioteka, Paįstrio f.	SV
31	<i>Programa „Su pasaka į gyvenimą“</i>	Panevėžio r. SVB Paliūniškio f.	SV
32	<i>Programa „Mes esam ETNO“</i>	Panevėžio r. SVB Raguvos f.	SV
33	<i>Programa „Etninės kultūros pažinimas“ (2017–2018 m.)</i>	Panevėžio r. SVB Ramygalos f.	SV
34	<i>Programa „Jaunieji krašto tyrinėtojai (2017–2018 m.)</i>	Panevėžio r. SVB Velžio f.	SV
35	<i>Vaikų vasaros poilsio projektas „Senovinių lietuviškų žaidimų dirbtuvės“</i>	Panevėžio r. SVB Velžio f.	SV
36	<i>Žinok, pažink ir dalinkis! [skirtas Europos dienai]</i>	Pasvalio SVB	EKAL

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
37	<i>Modernaus tarpvalstybinio vaikų ir jaunimo verslumo kompetencijų ugdymo tinklo bibliotekose kūrimas (2015–2019 m.)</i>	Pasvalio SVB; partnerės: Pasvalio r. savivaldybės administracija, Bauskės savivaldybės administracija (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas (Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa INTERREG V-A) (finansavimas skirtas 2015 metais)
38	<i>Informacijos pasaulyje: suprask, vertink, naudok (2017–2018 m.)</i>	Pasvalio SVB	LKT, KM
39	<i>Literatūros dienos ir naktys 2017: skaitymo prieskoniai</i>	Pasvalio SVB	LKT, KM
40	<i>Rašytojo Mariaus Katiliškio kūrybinio palikimo aktualizavimas ir populiarinimas, naudojant inovatyvias ir interaktyvias technologijas</i>	Pasvalio SVB	LKT, KM
41	<i>Biblioteka ir bendruomenė: istorijų tiltai</i> [tikslas – telkti ir skatinti bendruomenės narius bendrai kultūrinei, meninei, pažintinei, edukacinei, kūrybinei veiklai; gilinti žinias apie kultūros procesus, valstybės ir krašto istoriją]	Pasvalio SVB	LKT, KM
42	<i>Šiaurės verdenės</i> [leidybos; tęstinis]	Pasvalio SVB; partnerė – žurnalo visuomeninė redakcija	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV, Pasvalio krašto muziejaus, SVB
43	<i>Kino dienos Pasvalio krašte 2017: lietuviško kino atradimai</i>	Pasvalio SVB	LKT
44	<i>Renginių ciklas „Europos knyga – Rokiškyje“</i>	Rokiškio r. SVB	EKAL
45	<i>Verslo paramos sistemos kūrimas ir prieinamumas Žiemgaloje, Kuržemėje ir Šiaurės Lietuvoje (2017–2019 m.)</i>	Rokiškio r. SVB; partneriai: VŠĮ Žiemgalės planavimo regionas, VŠĮ Kuržemės planavimo regionas, Latvijos kaimo verslo konsultavimo ir mokymų centras, Aizkrauklės savivaldybė (Latvija), Šiaulių verslo inkubatorius, Panevėžio verslo konsultacinis centras	Europos regioninės plėtros fondas (INTERREG V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa)
46	<i>Bibliotekos tradicijos ir inovacijos laiko sūpuoklėse</i> [tikslas – sukurti krašto kūrėjus (lietuvių literatūros klasikų) pristatančią, tradicijomis ir šiuolaikinėmis technologijomis bei inovacijomis pagrįstą bibliotekos paslaugų infrastruktūrą]	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
47	<i>Lietuvos kodas – lietuvių kalba</i> [skirtas jaunimui]	Rokiškio r. SVB	LKT, SV
48	<i>Rokiškio krašto garbės piliečiai</i> (CD leidyba)	Rokiškio r. SVB	LKT, SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
49	<i>Romuvos keliais</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV
50	<i>Sėlių kultūra virtualioje erdvėje</i> [tęstinis]	Rokiškio r. SVB; partneris – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, SV
51	<i>Neužsimerkime, kai skriaudžiami vaikai</i>	Rokiškio r. SVB	SV
52	<i>Bibliotekos istorijos leidyba</i>	Rokiškio r. SVB	SV
53	<i>Sveika gyvensena – sveika bendruomenė</i> (2016–2017 m.)	Rokiškio r. SVB Kavoliškio f.	SV (finansavimas skirtas 2016 metais)
54	<i>Neformalus suaugusiųjų švietimas</i> [anglų kal- bos kursai]	Rokiškio r. SVB	SV

6 priedas. Utenos apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Skirtingi, bet panašūs</i> [skirtas literatūrai]	Anykščių r. SVB	KM
2	<i>100 bibliotekos Anykščiuose gyvavimo metų</i>	Anykščių r. SVB	KS RF
3	<i>Atmintis. Sinagogų aikštė</i>	Anykščių r. SVB	SV
4	<i>Poezijos pavasaris – 2007</i>	Anykščių r. SVB	SV
5	<i>Atraskime laiko tobulėti jau šiandien</i>	Anykščių r. SVB	SV
6	<i>Vaikų rašytojai Astridai Lindgren – 100</i>	Anykščių r. SVB	SV
7	<i>Pasaulis telpa delne</i>	Anykščių r. SVB	SV
8	<i>Su knyga...</i>	Anykščių r. SVB Andrioniškio f.	SV
9	<i>Skaityk, netingėk, o paskaitęs pakrutėk</i>	Anykščių r. SVB Ažuožerių f.	SV
10	<i>Skaityk. Pažink. Mėgaukis</i>	Anykščių r. SVB Debeikių f.	SV
11	<i>Kas namelyje gyvena</i>	Anykščių r. SVB Elmininkų f.	SV
12	<i>Laiko vingiuose</i>	Anykščių r. SVB Kavarsko f.	SV
13	<i>Už rankos vesim vasarą ir knygą</i>	Anykščių r. SVB Kurklių f.	SV
14	<i>Išgirk ir pamatyk, ką tau sako mūsų senolių praeitis...</i>	Anykščių r. SVB Rubikių f.	SV
15	<i>Biblioteka – viešo bendruomenės gyvenimo erdvė</i>	Anykščių r. SVB Svėdasų f.	SV
16	<i>Iš širdies į širdį</i> [dailės edukacija vaikams]	Anykščių r. SVB Šerių f.	SV
17	<i>Tiltas tarp rašytojo ir skaitytojo</i>	Anykščių r. SVB Troškūnų f.	SV
18	<i>Kūrybinio jaunimo sambūris</i> [literatūros; tęstinis]	Molėtų r. SVB; partnerė – Molėtų rajono literatų brolija	KM, SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
19	<i>Molėtų rajono literatūrinio palikimo populiari-nimas [tęstinis]</i>	Molėtų r. SVB	KM
20	<i>Olandijos skaitymo patirtis Dapkūniškių kaime [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Molėtų r. SVB Dapkūniškių f.	KM
21	<i>Vaikų klubo „Knyggraužiai“ įkūrimas</i>	Molėtų r. SVB Giedraičių f.	KM
22	<i>Lietuvių rašytojai – vaikams ir jaunimui</i>	Molėtų r. SVB Inturkės f.	KM
23	<i>Atverkim langą į knygų pasaulį</i>	Molėtų r. SVB Mindūnų f.	KM
24	<i>Skaitau. Kuriu. Džiaugiuosi</i>	Molėtų r. SVB Suginčių f.	KM
25	<i>Skaitymo skatinimo renginiai Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos kaimo filialuose</i>	Utenos SVB	KM, SV
26	<i>Portalo „Utenos kraštas“ atnaujinimas [techno-loginis projektas]</i>	Utenos SVB	[nenurodyta]
27	<i>Nakties pasakų skaitymai „Žvaigždėtoj pasakų šaly“</i>	Utenos SVB	[nenurodyta]
28	<i>Utenos rajono bibliotekų darbuotojų dalyvavi-mas seminare Torunės (Lenkija) universiteto bibliotekoje</i>	Utenos SVB	[nenurodyta]
29	<i>Dviejų seminarų organizavimas</i>	Utenos SVB	[nenurodyta]
30	<i>Renginiai, skirti visuomenės skaitymo skatini-mui, kultūros ir kraštotyros veiklos sklaidai</i>	Utenos SVB	[nenurodyta]
31	<i>Skaitymas „veža!“</i>	Visagino SVB	KM
32	<i>Lietuvos šiaurės rytų Aukštaitija – kur mūsų proseneliai gyveno</i>	Visagino SVB	[nenurodyta]
33	<i>Lietuvos šiaurės rytų Aukštaitijos kultūros pavel-do paminklai</i>	Visagino SVB	[nenurodyta]
34	<i>Vaikų socializacijos programa „Vasaros skaitykla moksleiviams“</i>	Visagino SVB	[nenurodyta]
35	<i>Kūrybinė stovykla „Vasara graži kaip Zarasai“</i>	Zarasų r. SVB; partneris – Zarasų krašto muziejus	ŠMM
36	<i>Pažink kraštiečius virtualioje erdvėje</i>	Zarasų r. SVB	KM
37	<i>Literatūrinė programa „Nešami mūzos sparnų“</i>	Zarasų r. SVB	KM
38	<i>Edukacinės vasaros skaitymo skatinimo progra-mos įgyvendinimas Zarasų viešojoje bibliotekoje</i>	Zarasų r. SVB	KSRF
39	<i>Programa „Skaitymo mėnuo „Pagauk mane“ Zarasų viešojoje bibliotekoje“</i>	Zarasų r. SVB	KM
2013 metai			
1	<i>Europos diena Anykščiuose „Pilieti, ar žinai savo teises?“</i>	Anykščių r. SVB	EKAL
2	<i>Po meilės Anykščiams sparnu [skirtas Pasaulio anykštėnų metams]</i>	Anykščių r. SVB	[nenurodyta]
3	<i>Skaityti – save ir pasaulį pažinti</i>	Anykščių r. SVB	[nenurodyta]
4	<i>Mėlynojo drugelio inscenizacija</i>	Anykščių r. SVB Ažuožerių f.	[nenurodyta]
5	<i>Vaikų užimtumo vasaros stovykla</i>	Anykščių r. SVB Ažuožerių f.	[nenurodyta]
6	<i>Jauno žmogaus akimis [skirtas vaikų ir jaunimo kūrybinei meninei veiklai skatinti]</i>	Ignalinos r. SVB	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
7	<i>Literatūriniai etiudai Ignalinoje – 5</i> [tęstinis]	Ignalinos r. SVB	KRF
8	<i>Tarmė – gyvoji kalbos versmė (2012–2013 m.)</i>	Molėtų r. SVB	KM, SV
9	<i>Kūrybinio jaunimo sambūris</i> [tęstinis]	Molėtų r. SVB; partnerė – Molėtų r. literatų brolija	KRF, SV
10	<i>Mokykimės gyventi sveikai</i> [tęstinis]	Molėtų r. SVB Inturkės f.	SV
11	<i>Europos informacijos centro įkūrimas</i>	Utenos SVB	EKAL
12	<i>Žaisdami mokomės</i> [tęstinis]	Utenos SVB	EIFL fondas
13	<i>Maistas kūnui, protui ir sielai – sutelkime Europą aplink stalą (2013–2014 m.)</i>	Utenos SVB; partnerės: Italijos, Jungtinės Karalystės, Portugalijos, Lenkijos, Vokietijos ir Turkijos institucijos (<i>Miedzynarodowe Towarzystwo Swiadososci Kryszny</i> , Piasečnas, Lenkija; <i>Akademie für Management</i> , Kaselis, Vokietija ir kt.)	Švietimo mainų paramos fondas („Grundtvig“ programa)
14	<i>Knygos paraiška gyventi kartu bendrystėje</i>	Utenos SVB	KM
15	<i>Efektyvus technologijų naudojimas: neatrastos galimybės mokymuisi, laisvalaikiui ir kūrybai</i>	Utenos SVB; partneriai: Anykščių r. SVB, Ignalinos r. SVB, Molėtų r. SVB, Visagino SVB, Zarasų r. SVB, VU Komunikacijos fakultetu, VGTU leidyklos „Technika“ elektroninės leidybos skyrius, VšĮ „Skaitmeninių bendruomenių link“, VšĮ Informacijos technologijų mokymo centras	KM
16	<i>Gyvojo žodžio sukviesti</i> [skirtas Tarmių metams]	Utenos SVB	KRF
17	<i>Skaitymo skatinimas panaudojant informacines technologijas ir kūrybinę veiklą (Zarasai – Daugpilis) (2012–2013 m.)</i> [sutrumpintas pavadinimas „Skaitymas – IT – Kūryba“]	Zarasų r. SVB; partnerė – Latgalės centrinė biblioteka (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas (Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa „INTERREG V-A Latvia Lithuania“)
18	<i>Mobilus mokymo centras kaimo bendruomenių švietimui (2012–2014 m.)</i>	Zarasų r. SVB	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
19	<i>Knygos šventė Zarasuose</i> [tęstinis]	Zarasų r. SVB	KRF
20	<i>Vasarą skaitome kitaip</i> [tęstinis]	Zarasų r. SVB	KRF
21	<i>Mokslinė konferencija „Tarmių gyvastis ir įtaka šiaurrietinei aukštaičių šnektai: tarmių analizė, dabartinė situacija – įtaka ir šnektos metamorfozės“</i>	Zarasų r. SVB	KRF

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
2015 metai			
1	<i>Europa vienu ritmu</i>	Anykščių r. SVB	EKAL
2	<i>Idėjų laboratorija: saviraiškos ir realizacijos erdvė (2015–2016 m.)</i>	Anykščių r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
3	<i>Literatūriniai maršrutai anykštėnams ir svečiams: gidai – rašytojai, išmanioji programa</i>	Anykščių r. SVB	LKT
4	<i>Knyga gyva: šiuolaikinės formos ir tradicijos</i>	Anykščių r. SVB	LKT, SV
5	<i>Poezija vaikams „Vaikiškas parkas“</i>	Anykščių r. SVB	SV
6	<i>Biblioteka – didelis, šviečiantis ir skaitantis jonvabalis</i>	Anykščių r. SVB	SV
7	<i>Lėlių teatrą kuria vaikai</i>	Anykščių r. SVB Ažuožerių f.	SV
8	<i>Knygų lobynas atviras visiems</i>	Anykščių r. SVB Kavarsko f.	SV
9	<i>Kokia graži aukštaičių žemė, tik neužkalkime joje langų</i>	Anykščių r. SVB Kurklių f.	SV
10	<i>Tegul atgyja šiaudinukai</i>	Anykščių r. SVB Svėdasų f.	SV
11	<i>Mes – europiečiai</i>	Ignalinos r. SVB	EKAL
12	<i>Kultūrinis bendradarbiavimas tarp Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos (Lietuva) ir Estfoldo apskrities bibliotekos (Norvegija), siekiant skaitmeninti kraštotyra (2015–2016 m.)</i>	Ignalinos r. SVB	Europos ekonominės erdvės programa „Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas“
13	<i>Vidutinio, vyresnio ir pagyvenusio amžiaus žmonių informacinių, socialinių ir sveikatingumo įgūdžių ugdymas naudojant naujausias kompiuterines technologijas Ignalinos rajono ir Visagino miesto bibliotekose (2015–2016 m.)</i>	Ignalinos r. SVB; partnerė – Visagino SVB	BMGF, KM (BP 2)
14	<i>Inovatyvių technologijų ir kūrybiškumo taikymas populiarinant bibliotekos paslaugas jaunimui</i>	Ignalinos r. SVB	LKT
15	<i>Tolimi kraštai – artimi gyvenimai. prisidėkime ir mes!</i>	Molėtų r. SVB; partneriai: Molėtų r. savivaldybės administracija, Molėtų švietimo centras, Molėtų turizmo ir informacijos centras, Molėtų menų mokykla ir kt.	EKAL
16	<i>Sutrikusios raidos vaikų bendrųjų gebėjimų ir socialinių įgūdžių ugdymas bibliotekose panaudojant tikslinius žaidimus bei kompiuterines ir aplinkos technologijas (2015–2016 m.)</i>	Utenos SVB; partneriai: Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos institutas, Šiaulių universitetas, VšĮ „Hiteco“, UAB „Gluk Media“	BMGF, KM [BP 2]
17	<i>Pažintis su lietuvišku kinu bibliotekoje</i>	Utenos SVB	LKT
18	<i>Atminties institucija – inovatyvi mokymo erdvė jaunimui (2015–2016 m.)</i>	Utenos SVB; partneriai: Lietuvos regionų bibliotekų asociacija, Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas, VšĮ „Creativitas“, UAB „Ženkliukų amatas“	LKT

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
19	<i>Antanas Miškinis – Utenai ir pasauliui</i> [skirtas jaunimui]	Utenos SVB	LKT
20	<i>Utenos krašto tarmė atgimsta animacijoje</i>	Utenos SVB	LKT
21	<i>Skaito vaikai, kalba lėlės – 2</i> [tęstinis]	Visagino SVB	LKT
22	<i>Imki su šypsena – duoki su mintimi</i> [skirtas Europos dienai]	Zarasų r. SVB	EKAL
23	<i>Kūrybinių idėjų įgyvendinimas judriojoje medijų studijoje (2015–2016 m.)</i>	Zarasų r. SVB, VšĮ Zarasų jaunimo centras, Zarasų meno mokykla	BMGF, KM [BP 2]
24	<i>Knygos šventė Zarasuose</i> [tęstinis]	Zarasų r. SVB	LKT
25	<i>Vasarą skaitome kitaip 3</i> [tęstinis]	Zarasų r. SVB	LKT
26	<i>Pasaulis pagal poetus romantikus (Antaną Vienažindį, Faustą Kiršą, Paulių Širvį ir Petrą Gaulę)</i>	Zarasų r. SVB	LKT
2016 metai			
1	<i>Idėjų laboratorija: saviraiškos ir realizacijos erdvė (2015–2016 m.)</i>	Anykščių r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
2	<i>Istorijos ir žmonės: pasakojimai bibliotekoje</i>	Anykščių r. SVB	KM
3	<i>Anykščių kraštotyrininkų biobibliografinis žodynas</i> [leidybos]	Anykščių r. SVB	SV
4	<i>Tautų įvairovė</i> [skirtas Europos dienai]	Ignalinos r. SVB	EKAL
5	<i>Vidutinio, vyresnio ir pagyvenusio amžiaus žmonių informacinių, socialinių ir sveikatingumo įgūdžių ugdymas naudojant naujausias kompiuterines technologijas Ignalinos rajono ir Visagino miesto bibliotekose (2015–2016 m.)</i>	Ignalinos r. SVB; partnerė – Visagino SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
6	<i>Kultūrinis bendradarbiavimas tarp Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos (Lietuva) ir Estfoldo apskrities bibliotekos (Norvegija), siekiant skaitmeninti kraštotyra (2015–2016 m.)</i>	Ignalinos r. SVB	Europos ekonominės erdvės programa „Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas“ (finansavimas skirtas 2015 metais)
7	<i>Mano dienoraščio puslapiai</i> [literatūros]	Ignalinos r. SVB	LKT
8	<i>Europos diena šveskime kartu!</i>	Molėtų r. SVB	EKAL
9	<i>Literatūriniai susitikimai. Pamilti literatūrą – pamilti gyvenimą</i>	Molėtų r. SVB	LKT, SV
10	<i>Sutrikusios raidos vaikų bendrųjų gebėjimų ir socialinių įgūdžių ugdymas bibliotekose panaudojant tikslinius žaidimus bei kompiuterines ir aplinkos technologijas (2015–2016 m.)</i>	Utenos SVB; partneriai – Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos institutas, Šiaulių universitetas, VšĮ „Hiteco“, UAB „Gluk Media“	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
11	<i>Atminties institucija – inovatyvi mokymo erdvė jaunimui (2015–2016 m.)</i>	Utenos SVB; partneriai: Lietuvos regionų bibliotekų asociacijos, Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas, VšĮ „Creativitas“, UAB „Ženkliukų amatas“	LKT (finansavimas skirtas 2015 metais)
12	<i>Skaitmeninės atminties pamokos senjorams</i>	Utenos SVB	ŠMM
13	<i>Kultūra kitaip: malonūs atradimai savame krašte [numatė interaktyvaus maršruto sukūrimą krašto etninei kultūrai pažinti]</i>	Utenos SVB	LKT
14	<i>Biblioteka – kultūros vartai</i>	Utenos SVB	LKT
15	<i>Literatūrinė relaksacija bibliotekoje [skirtas vaikams]</i>	Utenos SVB	LKT
16	<i>Tarptautinė poezijos šventė literatūrinė Aukštaitijos vasara „...ir saulas diementas žėruos... (A. Miškinis)“</i>	Utenos SVB; partneriai: Utenos kraštotyros muziejus, Utenos r. Daugailių seniūnija	[nenurodyta]
17	<i>Pažink Europą – 2016</i>	Zarasų r. SVB	EKAL
18	<i>Kūrybinių idėjų įgyvendinimas judriojoje medijų studijoje (2015–2016 m.)</i>	Zarasų r. SVB, VšĮ Zarasų jaunimo centras, Zarasų meno mokykla	BMGE, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
19	<i>Kuriame knygas Zarasų viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose</i>	Zarasų r. SVB	LKT
20	<i>Knygos šventė Zarasuose [tęstinis]</i>	Zarasų r. SVB	LKT
21	<i>Vasarą skaitome kitaip 4 [tęstinis]</i>	Zarasų r. SVB	LKT
22	<i>Pilietiškumo skatinimo programa „Partnerystė – jėga“</i>	Zarasų r. SVB	LKT
2017 metai			
1	<i>Mes – Europa!</i>	Anykščių r. SVB	EKAL
2	<i>Knygos anatomija: knygos vaikams</i>	Anykščių r. SVB	LKT
3	<i>Mokymasis, išmaniosios technologijos ir kūrybiškumas (2017–2018 m.)</i>	Ignalinos r. SVB; partneriai: Ignalinos TAU, Prachaticės miesto biblioteka, Senjorų pilietinė organizacija (Čekija), Estfoldo apskrities biblioteka, „Inspiria“ mokslo centras (Norvegija)	Švietimo mainų ir paramos fondas (programa „Erasmus“)
4	<i>Rytų Lietuvos X faktoriai (žmonės, reiškiniai, objektai) – turiningai valstybės šimtmečio šventei</i>	Ignalinos r. SVB	LKT
5	<i>Kūrybos ABC</i>	Ignalinos r. SVB; partneriai: Ignalinos r. visuomenės sveikatos biuras, Ignalinos TAU, Ignalinos r. neįgaliųjų draugija	LKT

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
6	<i>Knyga ieško draugo</i>	Ignalinos r. SVB Didžiasalio f.	LKT
7	<i>Piliakalnių istorija žadina vaizduotę</i>	Ignalinos r. SVB; partneriai: Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija, VšĮ „Mūsų Ignalina“, UAB „Nauja vaga“, Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras, Ignalinos rajono bendruomenės centras „Bruknelė“, Švenčionių r. SVB, Ignalinos TAU	LKT
8	<i>Europos dieną švęskime kartu!</i>	Molėtų r. SVB	EKAL
9	<i>Molinukės kelionė su knyga</i>	Molėtų r. SVB	LKT, KM
10	<i>Interaktyvus žemėlapis Molėtų rajono literatūriniai tiltai</i>	Molėtų r. SVB	LKT, SV
11	<i>Švietimui ir gerovei skirtų šeimos skaitmeninių veiklų centrų sukūrimas Rytų Aukštaitijoje ir Pietų Latgaloje (2017–2019 m.)</i>	Utenos SVB; partneriai: Zarasų r., Daugpilio ir Preilių viešosios bibliotekose (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas [Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa INTERREG V-A]
12	<i>Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos modernizavimas</i>	Utenos SVB	Europos regioninės plėtros fondas, valstybės biudžeto lėšos
13	<i>Šiuolaikinių technologijų taikymas ir kūrybiška partnerystė populiarinant kultūros paslaugas jaunimui: interneto svetainės ir socialiniai tinklai</i>	Utenos SVB; partnerė – UAB „IT akademija“	LKT, KM
14	<i>Išmanusis bibliotekų ir literatūros gidas</i>	Utenos SVB	LKT, KM
15	<i>Skaito vaikai, kalba lėlės – 3 [tęstinis]</i>	Visagino SVB	LKT, KM
16	<i>Europos ateitis – mano ateitis</i>	Zarasų r. SVB	EKAL
17	<i>Švietimui ir gerovei skirtų šeimos skaitmeninių veiklų centrų sukūrimas Rytų Aukštaitijoje ir Pietų Latgaloje (2017–2019 m.)</i>	Zarasų r. SVB; partnerės: Utenos SVB, Daugpilio ir Preilių viešosios bibliotekos (Latvija)	Europos regioninis plėtros fondas
18	<i>Knygos šventė Zarasuose [tęstinis]</i>	Zarasų r. SVB	LKT
19	<i>Kūrybinių improvizacijų ciklas „Knygos kelias Zarasų viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose“</i>	Zarasų r. SVB	LKT
20	<i>Istoriniai literatūriniai personažai Zarasų viešosios bibliotekos languose (2017–2018 m.)</i>	Zarasų r. SVB	LKT, KM

7 priedas. Šiaulių apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Etnokultūra ir jos sklaida</i>	Akmenės r. SVB	SV
2	<i>Tradicinė Poezijos rudens šventė viešojoje bibliotekoje</i>	Akmenės r. SVB	SV
3	<i>Sveikata – brangiausias turtas</i>	Akmenės r. SVB	SV
4	<i>Bibliotekos – informacijos ir kultūros skleidėjos</i>	Akmenės r. SVB	SV
5	<i>Imkit mane ir skaitykit</i> [skirtas vaikams]	Akmenės r. SVB; partneris – lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	[nenurodyta]
6	<i>Rašytojo aura knygos ir žinių šventovėje</i> [skirtas J. Avyžiaus 85-osioms gimimo metinėms ir viešosios bibliotekos 70-mečiui]	Joniškio r. SVB	KM, SV
7	<i>Jaunųjų menininkų galerija bibliotekos erdvėje</i>	Joniškio r. SVB	KM
8	<i>Sugrįžimai, susitikimai, pristatymai</i> [kraštotyros]	Joniškio r. SVB	SV
9	<i>Žagarės žemėje įmintos pėdos</i>	Joniškio r. SVB Žagarės f.	SV
10	<i>Antrieji Žemaitės skaitymai</i>	Kelmės r. SVB	KM
11	<i>Rajoninė skaitytojų konferencija</i>	Kelmės r. SVB	SV
12	<i>Kražių bibliotekos 70-metis</i>	Kelmės r. SVB Kražių f.	SV
13	<i>Tradicinė poezijos šventė Pagryžuvyje</i>	Kelmės r. SVB Pagryžuvio f.	SV
14	<i>Tradicinė literatū šventė ir 55-asis Šedbarų bibliotekos jubiliejus</i>	Kelmės r. SVB Šedbarų f.	SV
15	<i>Žemaitės viešosios bibliotekos 70-metis</i>	Kelmės r. SVB	SV
16	<i>Skaitymo skatinimo iniciatyvų populiarinimas Pakruojo rajone</i>	Pakruojo r. SVB	KM
17	<i>Nė dienei be knygelės</i>	Pakruojo r. SVB	ŠMM
18	<i>Žaidžiame teatrą</i>	Pakruojo r. SVB Linkuvos f.	ŠMM
19	<i>Skaitytojui naujausias informacinės technologijos</i>	Radviliškio r. SVB	KM, SV
20	<i>Radviliškio krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Radviliškio kraštas“ leidyba</i> [tęstinis]	Radviliškio r. SVB	KSRF
21	<i>Vaikų socializacijos programa</i>	Radviliškio r. SVB	SV
22	<i>Vaikų socializacijos programa</i>	Radviliškio r. SVB Šeduvos f.	SV
23	<i>Su knyga į pasaulį</i>	Šiaulių m. SVB	KSRF
24	<i>Biblioteka ir vaiko ugdymas</i>	Šiaulių m. SVB	KM
25	<i>Tarptautinis seminaras Latvijoje</i>	Šiaulių m. SVB	KM
26	<i>Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos istorija gyva elektroninėje laikmenoje</i> (2007–2008 m.)	Šiaulių m. SVB	SV
27	<i>Šventų Kalėdų belaukiant</i>	Šiaulių m. SVB	SV
28	<i>Pasibelsk į knygos širdį</i>	Šiaulių r. SVB	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
2013 metai			
1	<i>Sveikata – brangiausias turtas</i> [skirtas vaikams]	Akmenės r. SVB	SV
2	<i>Sveikata – mūsų rankose</i>	Akmenės r. SVB Jučių f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
3	<i>Nagrubi mūsų tarmie, tik rupi kap rugieni douna</i>	Akmenės r. SVB Papilės f.	[nenurodyta]
4	<i>Renginių ciklas Europos dienai ir Europos piliečių metams paminėti</i>	Joniškio r. SVB	EKAL
5	<i>Gyvasis žodis iš gimtosios tarmės versmių</i>	Joniškio r. SVB	KRF
6	<i>Moderniosios architektūros apraiškos Joniškyje 1918–1940 m.</i>	Joniškio r. SVB; partnerė – Joniškio A. Raudonikio meno mokykla	SV
7	<i>Lietuvių autoriai vaikams</i> [tęstinis]	Kelmės r. SVB	KRF
8	<i>Vaiguvos šnektos žodynas</i>	Kelmės r. SVB	KM
9	<i>Tarpvalstybinių verslui palankių bibliotekų tinklo kūrimas (2012–2014 m.)</i>	Pakruojo r. SVB; partnerės: Pasvalio, Biržų r., Rundalės ir Bauskės (Latvija) bibliotekos	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
10	<i>Renginių ciklas „Pasimatymai su vaikiškų knygų kūrėjais“</i>	Pakruojo r. SVB	KRF
11	<i>Iš kartos į kartą</i> [skirtas kraštiečio poeto Kazio Binkio 120-osioms gimimo metinėms]	Pakruojo r. SVB	SV
12	<i>Tarmių atstovai! Vienykimės Šeduvoj!</i>	Radviliškio r. SVB; partneriai: rajono švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Šeduvos kultūros namai	KRF
13	<i>Vaikų vasaros stovykla „Būsim, dalyvausim, daug ką sužinosim“</i>	Radviliškio r. SVB	JAV lietuvių bendruomenės krašto valdyba (Niu Heivenas, Konektikoto valstija)
14	<i>Geros emocijos – stipri sveikata</i>	Radviliškio r. SVB	SV
15	<i>Sveikatinimo festivalis „Jaunimo sveikatos atgaja“</i>	Radviliškio r. SVB	SV
16	<i>Šiauliai – aktyvių piliečių Europos miestas</i>	Šiaulių m. SVB	EKAL
17	<i>Kaip muziejai, galerijos, bibliotekos ir archyvai gali prisidėti prie mokymosi visą gyvenimą (2011–2013 m.)</i>	Šiaulių m. SVB; partneriai: Lenkijos, Latvijos, Prancūzijos, Italijos, Turkijos muziejai, bibliotekos, archyvai	Švietimo mainų paramos fondas („Leonardo da Vinci“ programa)
18	<i>Senjorų klubas bibliotekoje – mokymosi visą gyvenimą erdvė</i>	Šiaulių m. SVB	KM
19	<i>Kompiuterinis ir informacinis raštingumas: mokymosi visą gyvenimą galimybės</i>	Šiaulių m. SVB	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
20	<i>Šiaulių krašto pažinimas: interaktyvi skaitmeninio turinio sklaida jaunųjų kraštotyrininkų internetiniame puslapyje</i>	Šiaulių m. SVB; partneriai: UAB „Edukcinės sistemos“, VšĮ „3D Vilnius“	KM
21	<i>1863 metų sukilimo istorinė ir kultūrinė reikšmė: praeitis ir rytojūs [skirtas vaikams]</i>	Šiaulių m. SVB	KM
22	<i>Septynios spindinčios Šiaulių dienos [skirtas miesto 777-ajam gimtadieniui]</i>	Šiaulių m. SVB	SV
23	<i>Esu pilietis – mano teisės ir galimybės</i>	Šiaulių r. SVB Kuršėnų f.	EKAL
24	<i>Informacinės technologijos – tiltas tarp kartų</i>	Šiaulių r. centrinė biblioteka, Gilaičių f.	KM
2015 metai			
1	<i>Internetinės literatūrinės svetainės sukūrimas viešojoje bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Akmenės r. SVB; partnerė – Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjunga	BMGF, KM [BP 2]
2	<i>Žalingų įpročių, smurto ir patyčių prevencija, psichikos sveikatos stiprinimas</i>	Akmenės r. SVB centrinė biblioteka, Sablauskų f.	SV
3	<i>Iš Europos – į pasaulį</i>	Joniškio r. SVB	EKAL
4	<i>Intriguojame skaityti</i>	Joniškio r. SVB	LKT, SV
5	<i>Pasistemkim savasties iš tautos lobyno</i>	Joniškio r. SVB	LKT, SV
6	<i>Miesto istorijos ženklai</i>	Joniškio r. SVB	SV
7	<i>Išvien su Europa</i>	Kelmės r. SVB	EKAL
8	<i>Inovatyvi bibliotekos erdvė – jaunimo saviraiškai (2015–2016 m.)</i>	Kelmės r. SVB; partneriai: VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras, visuomeninė organizacija „Krašto informacija“	BMGF, KM [BP 2], SV
9	<i>Lietuvių autoriai vaikams [tęstinis]</i>	Kelmės r. SVB	LKT
10	<i>Šeštieji Žemaitės skaitymai</i>	Kelmės r. SVB; partneriai: Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Maironio lietuvių literatūros muziejus	SV
11	<i>Su gimimo diena, Europa</i>	Pakruojo r. SVB	EKAL
12	<i>IRT kilnojamojo centro įkūrimas Pakruojo Juozo Paukštelio viešojoje bibliotekoje [skirtas socialinėms vaikų ir jaunimo problemoms spręsti]</i>	Pakruojo r. SVB; partneriai: Žeimelio gimnazija, Pakruojo r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	BMGF, KM [BP2]
13	<i>Veiklų fontanas</i>	Pakruojo r. SVB	LKT
14	<i>Radviliškis – dalelė Europos širdies</i>	Radviliškio r. SVB	EKAL
15	<i>Sveikata – per pažinimą</i>	Radviliškio r. SVB	SV
16	<i>Radviliškis. Lankytinų vietų žemėlapis ir maršrutai</i>	Radviliškio r. SVB; partneris – Radviliškio turizmo centras	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
17	<i>Kūrybinės dirbtuvės-stovykla „Kurkime kartu – 2015“</i> [tęstinis]	Radviliškio r. SVB	SV
18	<i>Stovykla „Skaityk. Pažink. Tobulėk“</i>	Radviliškio r. SVB	SV
19	<i>Vabaliukai</i> [tęstinis]	Radviliškio r. SVB	SV, privatūs asmenys
20	<i>Europoje mES: dalinamės, augam, stiprėjame</i>	Šiaulių m. SVB	EKAL
21	<i>Komiksų erdvė bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Šiaulių m. SVB	BMGF, KM [BP 2]
22	<i>Privatus ir viešas asmuo. Jų ribos ir galimybės medijose</i>	Šiaulių m. SVB	LKT
23	<i>Atradus biblioteką – gyventi patogiau</i>	Šiaulių m. SVB	LKT
24	<i>Informacinių paslaugų plėtra neįgaliųjų vaikų tėvams</i>	Šiaulių m. SVB (Lietuvos bibliotekininkų draugijos Šiaulių m. skyrius)	LKT
25	<i>Visuomeninė mokykla bibliotekoje</i> [tęstinis]	Šiaulių m. SVB Lieporių f.	LKT
26	<i>Tradicijos ir modernumas: interaktyviai kuriame istoriją Šiauliams 2</i> [į šį projektą buvo taip pat buvo integruotas savivaldybės paremtas projektas „Tradicijos ir modernumas: interaktyviai kuriame istoriją Šiauliams“; skirtas vaikams ir jaunimui]	Šiaulių m. SVB „Šaltinėlio“ f.	LKT, SV
27	<i>Žaliuok ir žydėk, mano mieste!</i>	Šiaulių m. SVB „Šaltinėlio“ f.; partneriai: Šiaulių sutrikusios klausos ugdymo centras, Šiaulių sanatorinė mokykla, Juventos progimnazija, lopšelis-darželis „Žibutė“	[nenurodyta]
28	<i>Mūsų planeta – mūsų bendras rūpestis</i>	Šiaulių r. SVB	EKAL
29	<i>Verslo ir amatų akademija (2015–2016 m.)</i>	Šiaulių r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
30	<i>Kuršėnų biblioteka – lituanistikos atminties ir sklaidos vieta</i>	Šiaulių r. SVB	LKT
31	<i>Verbūnai. Čia mano šaknys, čia aš gyvenu</i> [skirtas jaunimui]	Šiaulių r. SVB	LKT
32	<i>Aisiu į kalną: Šiaulių krašto liaudies dainų pateikėjos Mortos Katkienės dainų rinkinys</i>	Šiaulių r. SVB	SV
33	<i>Sveikatos gūsis</i>	Šiaulių r. SVB	SV
34	<i>Tėvystė „veža“</i>	Šiaulių r. SVB	SV
2016 metai			
1	<i>Internetinės literatūrinės svetainės sukūrimas Viešojoje bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Akmenės r. SVB; partnerė – Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjunga	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
2	<i>Kai mes sveiki – pasaulis šypsosi</i> [skirtas vaikams]	Akmenės r. SVB centrinė biblioteka, Sablauskių f.	SV
3	<i>Joniškio piliečiai – geriausi europiečiai</i> [skirtas Europos dienai]	Joniškio r. SVB	EKAL
4	<i>Intriguojame skaityti</i>	Joniškio r. SVB	LKT, SV
5	<i>Eko – karuselė</i> [skirtas Europos dienai]	Kelmės r. SVB	EKAL

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
6	<i>Inovatyvi bibliotekos erdvė – jaunimo saviraiškai (2015–2016 m.)</i>	Kelmės r. SVB; partneriai: VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras, visuomeninė organizacija „Krašto informacija“	BMGF, KM [BP 2], SV (finansavimas skirtas 2015 metais)
7	<i>Jaunimo inovatyvios erdvės paslaugų plėtra</i>	Kelmės r. SVB	LKT, SV
8	<i>Sakmė apie knygą [skirtas vaikų kūrybinės meninės veiklos skatinimui]</i>	Kelmės r. SVB	LKT, SV
9	<i>Lietuvių autoriai vaikams [tęstinis]</i>	Kelmės r. SVB	LKT, SV
10	<i>Poezijos pavasarėlis ir R. Biržinytės literatūrinės premijos įteikimo šventė</i>	Kelmės r. SVB	SV
11	<i>Žemaitės literatūrinės premijos įteikimo šventė</i>	Kelmės r. SVB	SV
12	<i>Pasaulis, Europa ir mES</i>	Pakruojo r. SVB	EKAL
13	<i>IRT kilnojamojo centro įkūrimas Pakruojo Juozo Paukštelio viešojoje bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Pakruojo r. SVB; partneriai: Žeimelio gimnazija, Pakruojo rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	BMGF, KM [BP2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
14	<i>Saulės ratu su Knyga</i>	Pakruojo r. SVB	LKT
15	<i>Veiklų fontanas – 2 [skirtas vaikams ir jaunimui; tęstinis]</i>	Pakruojo r. SVB	LKT
16	<i>Bibliotekininkų veikla ir gebėjimai – žingeidžiai bendruomenei</i>	Pakruojo r. SVB (LBD Pakruojo skyrius)	SV
17	<i>Pavasarinis knygų kermošius [tęstinis]</i>	Radviliškio r. SVB	LKT
18	<i>Knygos ir kompaktinė plokštelės „Šeduvos mestely aušrela auša“ leidyba</i>	Radviliškio r. SVB	LKT, SV
19	<i>Kūrybinės dirbtuvės-stovykla „Kurkime kartu – 2016“ [tęstinis]</i>	Radviliškio r. SVB; partneris – rajono literatų klubas „Jonvabalis“	SV
20	<i>Vaikų vasaros stovykla „Knygų bičiulių vasara“</i>	Radviliškio r. SVB	SV
21	<i>Laikas gyvena knygoje</i>	Radviliškio r. SVB (LBD Radviliškio skyrius)	SV
22	<i>Vaikeliui iš mano širdelės [skirtas vaikų skaitymui skatinti]</i>	Radviliškio r. SVB; partneris – rajono literatų klubas „Jonvabalis“	SV
23	<i>Man šypsosi Europa</i>	Šiaulių m. SVB	EKAL
24	<i>Komiksų erdvė bibliotekoje (2015–2016 m.)</i>	Šiaulių m. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
25	<i>Medijų ir informacinio raštingumo mokymai Šiaulių miesto bendruomenėms</i>	Šiaulių m. SVB; partneris – UAB „Media Traffic“	LKT
26	<i>Aktyvus ir kultūringas senjoras bibliotekoje</i>	Šiaulių m. SVB	LKT
27	<i>Didelis mažųjų skaitytojų pasaulis [projekto tikslas – atkurti klubo „Skaitanti mama“ veiklas ir skatinti jaunas šeimas neatitrūkti nuo kultūrinės, meninės ir visuomeninės veiklos]</i>	Šiaulių m. SVB	LKT

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
28	<i>Interaktyvus Šiaulių žemėlapis: pažink Šiaulius per virtualią viktorinę – labirintą</i>	Šiaulių m. SVB; partneris – VŠĮ „3D Vilnius“	LKT
29	<i>Visuomeninė mokykla bibliotekoje 2 [tęstinis]</i>	Šiaulių m. SVB	LKT
30	<i>Tylos kalba: integruota kūrybinė edukacija klausos negalių turintiems</i>	Šiaulių m. SVB	KM
31	<i>Šiaulių krašto istorija atgimsta animacijoje</i>	Šiaulių m. SVB	SV
32	<i>Europos diena Šiaulių rajone</i>	Šiaulių r. SVB	EKAL
33	<i>Verslo ir amatų akademija (2015–2016 m.)</i>	Šiaulių r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
34	<i>Susipažinkim su Šiaulių rajonu kitaip</i>	Šiaulių r. SVB	KM
35	<i>Verbūnai – čia mūsų etninė savastis, čia aš gyvenu... [skirtas jaunimui; projektas kiek kitu pavadinimu]</i>	Šiaulių r. SVB	LKT, SV
36	<i>Pamatykim kiekvieną nepastebėtą kaimo biblioteką... [infrastruktūros]</i>	Šiaulių r. SVB	LKT, SV
37	<i>Personažų šėlsmas bibliotekose</i>	Šiaulių r. SVB	LKT, SV
38	<i>Biblioteka – kūrybiškumui ir edukacijai [tikslas – sudaryti sąlygas socialinę atskirtį patiriantiems Šiaulių r. vaikams ir jaunimui integruotis į visuomenę, ugdyti jų savivertę ir kūrybiškumą]</i>	Šiaulių r. SVB	LKT, SV
39	<i>Žvilgsnis į senelių žaislų dėžę</i>	Šiaulių r. SVB	SV
40	<i>Nežiopsok, kas dar liko, užfiksiuk (1 etapas)</i>	Šiaulių r. SVB Kuršėnų f.	SV
41	<i>122 žingsniai bendravimo ir tobulėjimo link</i>	Šiaulių r. SVB Kuršėnų f.	SV
2017 metai			
1	<i>Piliakalnių kraštas – Papilė</i>	Akmenės r. SVB Papilės f.	LKT
2	<i>Teisingo požiūrio į sveiką gyvenimą formavimas, žalingų įpročių prevencija [skirtas vaikams ir jaunimui]</i>	Akmenės r. SVB centrinė biblioteka, Sablauskų f.	SV
3	<i>Europos sukaktys</i>	Joniškio r. SVB	EKAL
4	<i>Bibliotekos gidas visai šeimai</i>	Joniškio r. SVB	LKT, KM, SV
5	<i>Gyvenimas – tai nesibaigiantis kūrybos procesas (Jonas Avyžius)</i>	Joniškio r. SVB	LKT, KM, SV
6	<i>Joniškio kraštai dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunoravos, Bertaučiai, Satkūnai</i>	Joniškio r. SVB	LKT, KM
7	<i>Knygos „Joniškio krašto dvarai. Didžioji ir Mažoji Daunorava, Bertaučiai, Satkūnai“ leidyba</i>	Joniškio r. SVB	SV
8	<i>Didžiuotis. Būti. Kurti: MES – šimtmečio istorijos dalis</i>	Joniškio r. SVB	[nenurodyta]
9	<i>Visi keliai veda iš Romos...</i>	Kelmės r. SVB	EKAL
10	<i>Inovatyvios bibliotekos paslaugos vaikams</i>	Kelmės r. SVB	LKT, SV
11	<i>Poezijos pavasarėlis ir R. Biržinytės literatūrinės premijos įteikimo šventė</i>	Kelmės r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
12	<i>Mes drauge su Europa</i>	Pakruojo r. SVB	EKAL
13	<i>Draugaukime</i> [vaikų skaitymo skatinimo ir kūrybiškumo ugdymo projektas]	Pakruojo r. SVB	Pakruojo labdaros ir paramos fondas
14	<i>Švęskime Europos dieną kartu</i>	Radviliškio r. SVB	EKAL
15	<i>Pavasarinis knygų kermošius</i> [tęstinis]	Radviliškio r. SVB	LKT
16	<i>Minaičiai – Lietuvos laisvės kovų istorinė sostinė</i>	Radviliškio r. SVB	LKT, SV
17	<i>Kūrybinės dirbtuvės-stovykla „Kurkime kartu – 2017“</i> [tęstinis]	Radviliškio r. SVB	SV
18	<i>Nauja veikla bibliotekoje</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Radviliškio r. SVB	SV
19	<i>Vabaliukai</i> [tęstinis]	Radviliškio r. SVB	Radviliškio m. Garbės pilietė prof. Elona Vaišnienė (JAV)
20	<i>Švietimo programa „Viešieji ryšiai“</i>	Radviliškio r. SVB	SV, SVB
21	<i>Vaikų vasaros stovykla – 2017</i>	Radviliškio r. SVB Šeduvos f.	SV
22	<i>Europa Šiauliuose – Šiauliai Europoje</i>	Šiaulių m. SVB	EKAL
23	<i>Inovatyvių bibliotekos sprendimų skirtingoms kartoms plėtra pasienio regione (2017–2019 m.)</i>	Šiaulių m. SVB; partnerės: Jelgavos m. biblioteka, Liepojos centrinė mokslinė biblioteka (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas, SV
24	<i>Biblioteka – erdvė kūrybai ir draugystei</i> [skirtas skaitymo skatinimui šeimoje]	Šiaulių m. SVB	LKT, SV
25	<i>24/3: spalvotos laisvės dienos</i> [tikslai: skatinti Lietuvos piliečių dalyvavimą kultūriniame gyvenime, ugdyti pilietišką asmenybę, skatinti patriotiškumą, kūrybiškumą, kartų bendradarbiavimą ir tarpusavio supratimą]	Šiaulių m. SVB	LKT, SV
26	<i>Rėkyvos lobių paieška</i>	Šiaulių m. SVB	LKT, SV
27	<i>Inžinerinių kompetencijų ugdymas kuriant savo 3D miestą</i> [skirtas moksleiviams]	Šiaulių m. SVB	SV
28	<i>Šimtmečio biblioteka – istorija ir kūryba</i> [skirtas valstybės atkūrimo šimtmečiui]	Šiaulių m. SVB	SV
29	<i>Bendruomenių biblioteka: keturi dešimtmečiai kaitos ir pastovumo</i>	Šiaulių m. SVB	SV
30	<i>Skaitymo džiaugsmas: knygų mugė po atviru dangumi</i>	Šiaulių m. SVB	SV
31	<i>Keliaujantis lagaminas: 3 × 5</i>	Šiaulių m. SVB	SV
32	<i>Kas europietis? Mes!</i>	Šiaulių r. SVB; partneriai: Šiaulių r. savivaldybės kultūros centras, asociacija Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras, Kuršėnų politechnikos mokykla ir kt.	EKAL

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
33	<i>Išdrįskime pasitikti kintantį pasaulį [medijų ir informacinio raštingumo ugdymo projektas bibliotekininkams]</i>	Šiaulių r. SVB	LKT, SV
34	<i>Šiaulių rajono turistinių maršrutų vizija jaunimo akimis</i>	Šiaulių r. SVB	LKT, SV
35	<i>Gilaičių knygos teatro įkūrimas</i>	Šiaulių r. SVB Gilaičių f.	LKT
36	<i>Ginkūnų žemės šviesuolių Janulaičių gyvenimo ir darbų keliais</i>	Šiaulių r. SVB Ginkūnų f.	LKT, SV
37	<i>Fotomeno erdvės Kuršėnų bibliotekoje</i>	Šiaulių r. SVB Kuršėnų f.	LKT, SV
38	<i>Kairiai – sveikos gyvensenos centras</i>	Šiaulių r. SVB Kairių f.	SV
39	<i>Petankė pasirinko Kuršėnus</i>	Šiaulių r. SVB Kuršėnų f.	SV
40	<i>Nežiopsok – kas dar liko, užfiksok (2 etapas)</i>	Šiaulių r. SVB Kuršėnų f.	SV

8 priedas. Telšių apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Su knyga į Knygių klubą</i>	Mažeikių r. SVB	KM
2	<i>Žemaitija vaikų akimis</i>	Mažeikių r. SVB	KM
3	<i>Dvasinė sveikata – fizinės sveikatos pagrindas</i>	Mažeikių r. SVB Ventos f.	KSRF, SV
4	<i>Biblioteka tradicijų ir modernumo kelyje</i>	Mažeikių r. SVB	SV
5	<i>Kultūrinės kompetencijos ugdymas</i>	Mažeikių r. SVB	SV
6	<i>Gyvenu tik kartą</i>	Mažeikių r. SVB	SV
7	<i>Kaimynai Europoje – Latvijos ir Lietuvos bibliotekų kontaktai</i>	Plungės r. SVB; partnerė – Saldaus biblioteka (Latvija)	Europos regioninės plėtros fondas (Baltijos jūros regiono Kaimynystės programa INTERREG III B)
8	<i>Kino menas – naujas būdas atrasti ir pažinti rašytojus bei jų kūrybą</i>	Plungės r. SVB	KM, SV
9	<i>Nuo gelstančių lapų iki sniego gniūžtės [skirtas floristikai]</i>	Plungės r. SVB Narvaišių f.	KM
10	<i>Kultūros tekstai ir kontekstai: Skandinavijos ieškojimai</i>	Plungės r. SVB	KSRF
11	<i>Poezijos, muzikos ir kino vakarai Plungėje</i>	Plungės r. SVB	SV
12	<i>Lietuvių literatūra – jaunimui vertybė</i>	Telšių r. SVB	ŠMM
13	<i>Kraštiečių šventė „Žemaičių žemėj užaugę dideli“</i>	Telšių r. SVB	SV
14	<i>Poezija sodų žydėjime [tęstinis]</i>	Telšių r. SVB Kaunatavos f.	KSRF
15	<i>Boružė ant vaiko delno</i>	Telšių r. SVB Kaunatavos f.	ŠMM, SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
16	<i>Tavęs vėl pasigedo gimtinės vieškeliai ir mėlynas dangus</i>	Telšių r. SVB Kegų f.	SV
17	<i>Vieniši gimtinės medžiai</i> [skirtas informacijos apie nykstančius kaimus rinkimui]	Telšių r. SVB Luokės f.	SV
18	<i>Varnių apylinkių etnosodybos</i>	Telšių r. SVB Pavandenės f.	SV
19	<i>Kunigo, knygnešio Mykolo Šaikūno atminimo įamžinimas mene</i>	Telšių r. SVB Viekšnalių f.	SV
2013 metai			
1	<i>Gyva tarmė – gyva kalba</i>	Mažeikių r. SVB	KRF
2	<i>Tarmė – gyvo žodžio šaltinis</i>	Mažeikių r. SVB	SV
3	<i>Didėjantys vartotojų poreikiai – nauji iššūkiai tobulėjimui</i>	Mažeikių r. SVB, Mažeikių r. BD skyrius	SV
4	<i>Kur gimėm, kur augom, mūs žemė šventa</i>	Mažeikių r. SVB Žemalės f.; partnerė – kaimo bendruomenė	[nenurodyta]
5	<i>Europos dieną Plungės rajone</i>	Plungės r. SVB	EKAL
6	<i>Biblioterapija – visiems ir kiekvienam, žmogaus vidinių jėgų ir sveikatos potencialo budinimas</i> [tęstinis]	Plungės r. SVB	SV
7	<i>Paskutinis pasivaikščiojimas po žydiškąją Plungę</i>	Plungės r. SVB	Kultūros paveldo departamentas prie KM
8	<i>Fotoalėja – 2013</i>	Plungės r. SVB	SV
9	<i>Senosios kaimo tradicijos – šiuolaikiškai</i>	Plungės r. SVB Aleksandravo f.; partnerės: VVG, kultūros centras, moterų klubas „Atgaiva“, asociacija „Vizijos“	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
Pastaba: Telšių r. SVB 2013 metų ataskaitos LNB portale ir bibliotekos tinklalapyje nėra.			
2015 metai			
1	<i>Pažangių technologijų ir laisvalaikio centras (2015 – 2016 m.)</i>	Mažeikių r. SVB; partneriai: Mažeikių r. nevyriausybinių organizacijų asociacija, Mažeikių r. savivaldybės švietimo skyrius, Mažeikių moterų LIONS klubas, Mažeikių r. visuomenės sveikatos biuras	BMGF, KM [BP 2]
2	<i>Informacijos sklaidos inovacijos Mažeikių viešojoje bibliotekoje</i>	Mažeikių r. SVB	LKT
3	<i>Nauja erdvė – jaunimo laisvalaikiui ir iniciatyvoms</i> [tęstinis]	Mažeikių r. SVB (Mažeikių r. bibliotekininkų draugija)	SV
4	<i>Aš norėčiau taip gyventi savojoje šalyje</i> [skirtas Europos dienai]	Mažeikių r. SVB Balėnų f.	EKAL
5	<i>Renginys Žolinės diena paminėti „Žolelė – ir maistas, ir vaistas“</i>	Mažeikių r. SVB Balėnų f.	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
6	<i>Edukacinių renginių ciklas „Patriotiškumas – vertybė“</i>	Mažeikių r. SVB Ukrainų f.	LKT
7	<i>Gimtinė mana – Ukrainai. Pažink ir brangink</i>	Mažeikių r. SVB Ukrainų f.	SV
8	<i>Europos diena Plungės rajone</i>	Plungės r. SVB	EKAL
9	<i>Plungės išmanusis parkas (2015–2016 m.)</i>	Plungės r. SVB; partneriai: Žemaičių dailės muziejus, Žemaitijos nacionalinis parkas, Klaipėdos universiteto Botanikos sodas, Plungės ir Rietavo krašto fotoklubas „Žybt“, kultūros draugija „Saulutė“, klubas „Oginskių dvaro bičiuliai“	BMGF, KM [BP 2]
10	<i>Pasiėlgau žemaitėška žuodė</i>	Plungės r. SVB	LKT
11	<i>Kunigaikštis M. K. Oginskis ir jo epocha</i>	Plungės r. SVB; partnerės: LNB, VU biblioteka	LKT
12	<i>Leidinio „Plungės „Palazzo Vechio“: nuo grafų Zubovų pilaitės iki bibliotekos (1846–2012)“ antras pataisytas leidimas</i>	Plungės r. SVB	LKT
13	<i>Knygos teatras – žaidimas žodžiu ir forma [tęstinis]</i>	Plungės r. SVB	LKT
14	<i>Biblioterapija – visiems ir kiekvienam – žmogaus vidinių jėgų ir sveikatos potencialo budinimas [tęstinis]</i>	Plungės r. SVB	SV
15	<i>Lauko fotografijos paroda „Fotoalėja – 2015“ [tęstinis]</i>	Plungės r. SVB	SV
16	<i>Kap liob rokouteis žemaitėe</i>	Plungės r. SVB	SV
17	<i>Vizualios informacijos pateikimo galimybės Aleksandravo bibliotekoje</i>	Plungės r. SVB Aleksandravo f.	SV
18	<i>Savo krašto istorija arčiau širdies</i>	Plungės r. SVB Norvaičių f.	SV
19	<i>Žvelgiu naujai</i>	Plungės r. SVB Platelių f.	SV
20	<i>Vaikų vasaros stovykla „Pažinsi paveldą – pažinsi pats save“</i>	Rietavo SVB; partneriai: Lauryno Ivinskio gimnazija, Rietavo kultūros centras	SV
21	<i>MOKI ŽODĮ – RANDI KELIĄ: mokymosi visą gyvenimą nauda praktiškai, užsienio kalbų mokymasis (2015–2016 m.)</i>	Telšių r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
22	<i>Septintoji kalva [tęstinis; skirtas jaunų žmonių (14–29 metų) literatūrinių kūrinių konkursams organizuoti]</i>	Telšių r. SVB	SV
23	<i>Julija Žemaitė – tautos atmintyje, neįveikta laiko</i>	Telšių r. SVB	SV
24	<i>Biblioteka: informacija ir žinios – kiekvienam</i>	Telšių r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
25	Literatūriniai-muzikiniai renginiai „Keliaujanti poezija“	Telšių r. SVB	SV
26	Inovacijos naujoje Tryškių bibliotekoje	Telšių r. SVB Tryškių f.	SV
27	Kraštiečių šventė „Sugrįžkime paukščiai į namus...“	Telšių r. SVB Viekšnalių f.	SV
2016 metai			
1	Pažangių technologijų ir laisvalaikio centras (2015–2016 m.)	Mažeikių r. SVB; partneriai: Mažeikių r. nevyriausybinė organizacijų asociacija, Mažeikių r. savivaldybės švietimo skyrius, Mažeikių moterų LIONS klubas, Mažeikių r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
2	Pasaulio pažinimas knygose ir kelionėse	Mažeikių r. SVB	LKT
3	Kraštiečių kūrybiniai susitikimai su vietos bendruomene Mažeikių viešojoje bibliotekoje	Mažeikių r. SVB	SV
4	Jaunimo erdvė – laisvalaikiui ir iniciatyvoms	Mažeikių r. SVB (Mažeikių r. bibliotekininkų draugija)	SV
5	Atverkime adventinę kraičio skrynią	Mažeikių r. SVB Balėnų f.	SV
6	Bibliotekoje skaitau, kuriu, su draugais susitinku	Mažeikių r. SVB Ukrinų f.	SV
7	Plungės išmanusis parkas (2015–2016 m.)	Plungės r. SVB; partneriai: Žemaičių dailės muziejus, Žemaitijos nacionalinis parkas, Klaipėdos universiteto Botanikos sodas, Plungės ir Rietavo krašto fotoklubas „Žybt“, kultūros draugija „Saulutė“, klubas „Oginskių dvaro bičiuliai“	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
8	Skaitimā žemaitėškā	Plungės r. SVB	SV
9	Dingstančio ir atgimstančio kultūros paveldo vaizdai Vlado Gaudiešiaus fotografijose	Plungės r. SVB	SV
10	Praeinančio laiko fiksuotojai	Plungės r. SVB	SV
11	Lauko fotografijos paroda „Fotoalėja – 2016“ [tęstinis]	Plungės r. SVB	SV
12	Projektas, skirtas miesto šventei organizuoti	Plungės r. SVB	SV
13	Knygos teatras – žaidimas žodžiu ir forma [tęstinis]	Plungės r. SVB	SV
14	Mūsų pasaulis, mūsų – Jūsų ateitis [skirtas Europos dienai]	Rietavo SVB	EKAL
15	MOKI ŽODĮ – RANDI KELIĄ: mokymosi visą gyvenimą nauda praktiškai, užsienio kalbų mokymasis (2015–2016 m.)	Telšių r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
16	Nuo rankraštinės knygos iki skaitmeninio pasakojimo (+ Gidas kraštiečių galerijai kurti)	Telšių r. SVB	SV
17	Kartų susitikimas: skaitykime kartu su vaikais	Telšių r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
18	<i>7 meno kalbos</i>	Telšių r. SVB	SV
19	<i>Bibliotekų erdvės tobulėjimui ir grožiui</i>	Telšių r. SVB	SV
20	<i>Lietuvos maironiečių sambūris ir kūrybinės dirbtuvės „Ant septynių Telšių miesto kalvų“</i>	Telšių r. SVB	SV
21	<i>Septintoji kalva</i> [tęstinis; skirtas jaunų žmonių (14–29 metų) literatūrinių kūrinių konkursams organizuoti]	Telšių r. SVB	SV
22	<i>Biblioteka laiko vingiuose</i>	Telšių r. SVB Varnių f.	SV
23	<i>Tobulėjimas per kūrybą</i>	Telšių r. SVB Varnių f.; partnerė – Varnių senolių bendruomenė	SV
2017 metai			
1	<i>B. A. B. 2017 (Biblioteka arčiau bendruomenės – bendruomenė arčiau bibliotekos)</i>	Mažeikių r. SVB	LKT
2	<i>Lietuvos įvaizdžio sąsaja Sofijos Šviesaitės poezijoje ir muzikoje</i>	Mažeikių r. SVB	SV
3	<i>Poezijos pavasario renginiai Mažeikių rajone</i>	Mažeikių r. SVB	SV
4	<i>Pažinti ir vaizdą, ir mintį</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Mažeikių r. SVB	SV
5	<i>Susitikimas su žymiais Mažeikių krašto žmonėmis (ciklas Mūsų krašto šviesuliai)</i>	Mažeikių r. SVB	SV
6	<i>Jaunimo erdvė – vieta, kurioje gera būti</i>	Mažeikių r. SVB (Mažeikių r. bibliotekininkų draugija)	SV
7	<i>Pažink tautinio kostiumo grožį</i> [skirtas vaikams]	Mažeikių r. SVB Auksodės ir Laižuvos filialai	SV
8	<i>Lietuvių liaudies ornamentikos taikymas namų puošyboje</i>	Mažeikių r. SVB Buknaičių f.	SV
9	<i>Ką byloja Daubarių piliakalnis</i>	Mažeikių r. SVB Tirkšlių ir Šerkšnėnų filialai	SV
10	<i>Vasara – skaitymų ir kūrybinių nuotykių metas</i>	Mažeikių r. SVB Ukrainų f.	SV
11	<i>Piliakalniai – turtingas praeities pažinimo šaltinis</i>	Mažeikių r. SVB Ukrainų, Pikelių, Židikų filialai	SV
12	<i>Gyvolių piliakalnio atsiradimo istorija</i>	Mažeikių r. SVB Viekšnių f.	SV
13	<i>Europos diena Plungėje</i>	Plungės r. SVB	EKAL
14	<i>Kultūros paribuose (Žemaičių saulutė)</i>	Plungės r. SVB	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas
15	<i>XXI a. tarptautinis neskubėjimo festivalis upė</i>	Plungės r. SVB	LKT, SV
16	<i>Plungės išmaniojo parko objektų sklaida</i>	Plungės r. SVB	LKT, KM, SV
17	<i>TA vieta – jaučiu, liečiu, girdžiu esu – „žalieji pasimatymai“</i> [skirtas neįgaliesiems]	Plungės r. SVB	LKT
18	<i>Fotoalėja – 2017</i> [tęstinis]	Plungės r. SVB	SV
19	<i>Mes – žemaičių žemės</i>	Plungės r. SVB	SV
20	<i>Meno pleneras Babrungo kraštovaizdžio draustinyje</i>	Plungės r. SVB	SV
21	<i>Fotopleneras „Saulutės 100-mečio keliais“</i>	Plungės r. SVB	SV
22	<i>Judėk kartu – 2017</i>	Plungės r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
23	<i>Kultūros paveldo aktualizacija</i>	Plungės r. SVB	SV
24	<i>Biblioterapija – visiems ir kiekvienam – žmogaus vidinių jėgų ir sveikatos potencialo budinimas [tęstinis]</i>	Plungės r. SVB	SV
25	<i>Jaunimo kūrybos laboratorija</i>	Telšių r. SVB	SV
26	<i>Keliaujanti poezija</i>	Telšių r. SVB	SV
27	<i>Septintoji kalva [tęstinis; skirtas jaunų žmonių (14–29 m.) literatūrinių kūrinių konkursams organizuoti]</i>	Telšių r. SVB	SV
28	<i>Per Europos istoriją į valstybės šimtmetį</i>	Telšių r. SVB; partneris – Telšių „Europe Direct“ informacijos centras	SV
29	<i>Šiuolaikiniai rašytojai vaikams</i>	Telšių r. SVB	SV
30	<i>Tegul joukas dūšė</i>	Telšių r. SVB Degaičių f.	SV
31	<i>Poezija sodų žydėjime [tęstinis]</i>	Telšių r. SVB Kaunatavos f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
32	<i>Mūsų dienos kaip šventė... [numatė mokymus apie žemaitiškų valgių gaminimą]</i>	Telšių r. SVB Varnių f.	SV
33	<i>Padedi žmogui – padedi sau [skirtas sveikatingumo problemoms]</i>	Telšių r. SVB Varnių f.; partneris – Senjorų klubas	SV
34	<i>Nuo rašytojo link skaitytojo</i>	Telšių r. SVB Viešvėnų f.	SV

9 priedas. Vilniaus apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Knygų pasaulis – nuostabus. Vaikai kuria savo knygų namus</i>	Elektrėnų SVB	KM
2	<i>Elektrėnų krašto kultūros paveldo istorija ir dabartis</i>	Elektrėnų SVB	Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija prie LR Prezidento kanceliarijos
3	<i>Aktyvios jungtys [skirtas skaitymui skatinti]</i>	Širvintų r. SVB	[nenurodyta]
4	<i>Gyvenimas skaitymo šalyje</i>	Širvintų r. SVB	[nenurodyta]
5	<i>Maži atradimai sau [skirtas vaikų skaitymui skatinti]</i>	Širvintų r. SVB	[nenurodyta]
6	<i>Mano vaikystės knyga</i>	Švenčionių r. SVB	[nenurodyta]
7	<i>Knyga vaiko vertybių kontekste</i>	Švenčionių r. SVB Švenčionėlių f.	[nenurodyta]
8	<i>Vakaro skaitymai Adutiškio kaimo bibliotekoje</i>	Švenčionių r. SVB Adutiškio f.	[nenurodyta]
9	<i>Senųjų amatų mokyklėlė Strūnaičiuje</i>	Švenčionių r. SVB Strūnaičio f.	[nenurodyta]

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
10	<i>Atostogos be knygos – ne atostogos</i>	Trakų r. SVB	ŠMM
11	<i>Astrida Lindgren ir jos herojai</i>	Trakų r. SVB	KM
12	<i>Mes piešiame Trakus</i>	Trakų r. SVB	KM
13	<i>Džiūgenų beieškant, arba Tegyvuoja knyga!</i> [skirtas A. Lindgren kūrybai]	Ukmergės r. SVB; partnerės; Ukmergės Dukstynos pagrindinė mokykla, Ukmergės dailės mokykla	KM
14	<i>Bibliografijos rodyklė „Kraštotyriminkė Albina Katinaitė-Navickienė“</i>	Ukmergės r. SVB Lyduokių f.	[nenurodyta]
15	<i>Vaiko draugystė su knyga</i>	Vilniaus m. SCB Tomo Zano f.	KM
16	<i>Aš skaitau, skaityk ir tu</i>	Vilniaus m. SCB „Saulutės“ f.	KM
17	<i>Skatinam skaitymą – per garsą ir vaizdą prie žodžio</i>	Vilniaus m. SCB Kalvarijų f.	KM
18	<i>Kiekvieną knygą reikia mokėti skaityti</i>	Vilniaus m. SCB Antakalnio f.	KM
19	<i>Pažinimo medis</i> [edukacinė programa vaikams ir jaunimui]	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	KM
20	<i>Biblioterapija</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	KM
21	<i>Knygos tiesia tiltus (Книги строят мосты)</i>	Vilniaus m. SCB; partnerė – Sankt Peterburgo tarprajoninė centralizuota Michailo Lermontovo viešųjų bibliotekų sistema (Rusija)	[nenurodyta]
22	<i>Būk savas matomas pilietis</i> [skirtas tautinių mažumų pilietiškumui ugdyti]	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV
23	<i>Vaikų vasaros dienos stovykla „Robinzonų Sala“</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV
24	<i>Vaikų vasaros poilsio programa „Fantazija“</i>	Vilniaus m. SCB Tomo Zano f.	SV
2013 metai			
1	<i>Mes – visateisiai Europos piliečiai</i>	Elektrėnų SVB	EKAL
2–9	<i>Vilnijos vartai</i> [tęstinis]	Elektrėnų SVB, Šalčininkų r. SVB, Širvintų r. SVB, Švenčionių r. SVB, Trakų r. SVB, Ukmergės r. SVB, Vilniaus m. SCB, Vilniaus r. SCB, partnerė – VAVB	KM
10	<i>Literatūrinių renginių ciklas „Donelaitis – lietuviškos raštijos pradininkas“</i>	Elektrėnų SVB	KRF
11	<i>Liaudies amatų kūrybinės dirbtuvės</i>	Elektrėnų SVB Gilučių f.	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
12	<i>Skaitome kitaip</i>	Širvintų r. SVB	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
13	<i>Apie žodį – išleikiantį ir sugrižtantį (2012–2013 m.)</i>	Širvintų r. SVB	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
14	<i>E. paslaugos – saugu, patogu, patikima</i>	Švenčionių r. SVB	KRF
15	<i>Žuvė, bet nepralaimėję</i> [S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui; skirtas moksleiviams]	Švenčionių r. SVB	KRF
16	<i>Mano Europa – mano teisės</i>	Trakų r. SVB	EKAL
17	<i>Pažink pasakų (knygų) pasaulį su Lėle</i>	Trakų r. SVB	KM
18	<i>Donelaitis praeityje ir dabartyje</i> [skirtas moksleiviams]	Trakų r. SVB; partneris – rajono švietimo skyrius	KRF, SV
19	<i>Kelionė į aviacijos pasaulį</i> [skirtas S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui]	Trakų r. SVB	KM
20	<i>Esu jaunas, energingas, naujovių ieškantis žmogus</i> [skirtas jaunimo skaitmeniniam raštingumui ugdyti]	Trakų r. SVB	KM, SV
21	<i>Nuo knygos iki meno</i> [skirtas vaikams]	Trakų r. SVB Lentvario f.	KRF
22	<i>Aš, tu, mES – piliečiai</i>	Ukmergės r. SVB	EKAL
23	<i>@š mokausi su draugais</i> [skirtas kompiuteriniam raštingumui ugdyti specialiosios mokyklos vaikams]	Ukmergės r. SVB; partnerė – „Ryto“ specialioji mokykla	KM
24	<i>Interaktyvių elektroninių paslaugų, skirtų leidiniams ir publikacijoms užsakyti bei gauti viešosiose bibliotekose, plėtra</i>	Vilniaus m. SCB	ES struktūriniai fondai
25	<i>Po Vilnių su knyga</i> [tęstinis, skirtas miesto kultūros paveldui]	Vilniaus m. SCB; partneriai: VšĮ Tautinių bendrijų namai, Senamiesčio jaunimo klubas „Kregždutė“	[nenurodyta]
26	<i>Klausome ir piešiame pasakas LRT mobiliosioms programėlėms kurti</i>	Vilniaus m. SCB; partneriai: LRT, VšĮ „Linksmos spalvos“	[nenurodyta]
2015 metai			
1	<i>Lietuva Europos Sąjungoje: pasiekimai ir ateities perspektyvos</i>	Elektrėnų SVB	EKAL
2	<i>Saviraiškos erdvės paaugliams ir jaunimui įkūrimas (2015–2016 m.)</i>	Elektrėnų SVB	BMGF, KM [BP 2]
3	<i>Jaunimo užimtumo skatinimas</i> [tęstinis]	Elektrėnų SVB	SV
4	<i>Menas – sielos gydytojas</i>	Elektrėnų SVB	SV
5	<i>Liaudies amatų kūrybinės dirbtuvės</i>	Elektrėnų SVB Gilučių f.	SV
6	<i>Europa – mūsų dabartis ir ateitis</i>	Širvintų r. SVB; partneriai: Širvintų pradinė mokykla, Širvintų r. kultūros centras, Širvintų r. Musninkų kaimo bendruomenė, Širvintų r. Švietimo centras ir kt.	EKAL

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
7	<i>Nuo nemokėjimo skaityti iki negalėjimo neskaityti</i> [tęstinis]	Širvintų r. SVB; partneriai: asociacija Tėvų ir vaikų klubas, UAB „Danilaita“, asociacija „Intelektinio kapitalo ugdymas“	LKT
8	<i>Informacinių technologijų centro „Faiiukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose (2015–2016 m.)</i>	Švenčionių r. SVB	BMGF, KM [BP 2]
9	<i>Mes su Vilnija suaugę</i> [literatūros]	Švenčionių r. SVB Švenčionėlių, Milkuškų, Pašaminės filialai	[nenurodyta]
10	<i>Kompiuterio labirintai</i> [skirtas vaikams]	Švenčionių r. SVB Švenčionėlių f.	SV
11	<i>Vaikai – mūsų ES ateitis</i>	Trakų r. SVB	EKAL
12	<i>Migruojantis kinas (2015–2016 m.)</i>	Trakų r. SVB; partneriai: Trakų kultūros rūmai, Trakų istorijos muziejus, Trakų r. kūno kultūros ir sporto centras, bendruomenė „Santalka“	BMGF, KM [BP 2], SV
13	<i>Istorinė-muzikinė dekada „Sugrįžimas į Tėvynę“</i> [skirta Mykolo Kleopo Oginskio 250-osioms gimimo metinėms]	Trakų r. SVB; partneriai: Trakų meno mokykla, Trakų kultūros rūmai	LKT, SV
14	<i>Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje</i>	Trakų r. SVB	LKT, SV
15	<i>E. paslaugų fakultetas „Žinios naudingos tada, kai jos gali palengvinti gyvenimą“ (2015–2016 m.)</i>	Ukmergės r. SVB	BMGF, KM [BP 2], SV
16	<i>Gera knyga+ @+šauki kompanija= biblioteka</i>	Ukmergės r. SVB	LKT
17	<i>Edukacijų, dailės ir lazdynų mozaika</i>	Ukmergės SVB Lėno f.	LKT
18	<i>Po senojo dvaro skliautais – Šventupė senose fotografijose</i>	Ukmergės SVB Šventupės f.; partnerė – kaimo bendruomenė	SV
19	<i>Mes Knygų s@loje“ (2015–2016 m.)</i> [skirtas vaikams]	Vilniaus m. SCB; partneriai: Mykolo Romerio universitetas, VAVB, Radviliškio r. SVB, Utenos SVB, Zarasų r. SVB, Vilniaus m. Antakalnio vaikų socialinės globos namai, Vaikų ir jaunimo dienos centras „Mūsų nameliai“	BMGF, KM [BP 2]
20	<i>Raktas į Čiurlionį</i>	Vilniaus m. SCB Tomo Zano f.	[nenurodyta]
21	<i>Pažįstamas ir nepažįstamas Vilnius</i> [tęstinis]	Vilniaus m. SCB „Saulutės“ f.	LKT
22	<i>Ar skaitei Vilnių 2?</i> [tęstinis; skirtas vaikų skaitymui skatinti]	Vilniaus m. centrinė biblioteka, Antakalnio ir Pilaitės filialai	LKT
23	<i>Skaitymo skatinimo teatralizuotos biblioterapijos programa romų vaikams ir jaunimui</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	LKT

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
2016 metai			
1	<i>Mes Europoje vakar, šiandien ir rytoj</i>	Elektrėnų SVB	EKAL
2	<i>Saviraiškos erdvės paaugliams ir jaunimui įkūrimas (2015–2016 m.)</i>	Elektrėnų SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
3	<i>Knyga – sielos namų vaistinė</i>	Elektrėnų SVB	LKT
4	<i>Sveiki vaikai – sveika ateitis</i> [skirtas vaikams]	Elektrėnų SVB	SV
5	<i>Jaunimo užimtumo skatinimas</i> [tęstinis]	Elektrėnų SVB	SV
6	<i>Tėvynės meilės ir grožio keliu</i> [skirtas vaikams]	Elektrėnų SVB	SV
7	<i>Europos Sąjunga: suvienijusi įvairovę</i>	Širvintų r. SVB	EKAL
8	<i>Medijos keičia mūsų pasaulį</i>	Širvintų r. SVB	LKT
9	<i>Nuo nemokėjimo skaityti iki negalėjimo neskaityti</i> [bibliotekos tinklalapyje tai antras projektas tuo pačiu pavadinimu kaip ir 2015 m., skiriasi įgyvendinimo terminai]	Širvintų r. SVB; partneriai: asociacija Tėvų ir vaikų klubas, UAB „Danilaita“, asociacija „Intelektinio kapitalo ugdymas“	LKT
10	<i>Informacinių technologijų centro „Faičiukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose“ (2015–2016 m.)</i>	Švenčionių r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
11	<i>ES(u) čia!</i> [skirtas Europos dienai]	Trakų r. SVB	EKAL
12	<i>Migruojantis kinas (2015–2016 m.)</i>	Trakų r. SVB; partneriai: Trakų kultūros rūmai, Trakų istorijos muziejus, Trakų r. kūno kultūros ir sporto centras, bendruomenė „Santalka“	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
13	<i>BKB: biblioteka–knyga–bendruomenė</i>	Trakų r. SVB	LKT
14	<i>3D aš: dizainas–darbas–dialogas</i>	Trakų r. SVB	LKT, SV
15	<i>Europa – Ukmergėje, Ukmergė – Europoje</i>	Ukmergės r. SVB	EKAL
16	<i>E. paslaugų fakultetas „Žinios naudingos tada, kai jos gali palengvinti gyvenimą“ (2015–2016 m.)</i>	Ukmergės r. SVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
17	<i>Balsą žemės gimtos išnešiojės giliausiai širdy... („Irgroja Šlaitas vargonais“)</i>	Ukmergės r. SVB	LKT
18	<i>Mes Knygų s@loje (2015–2016 m.)</i> [e. biblioterapinis žaidimas, skirtas vaikams]	Vilniaus m. SCB; partneriai: Mykolo Romerio universitetas, VAVB, Radviliškio r. SVB, Utenos SVB, Zarasų r. SVB, Vilniaus m. Antakalnio vaikų socialinės globos namai, Vaikų ir jaunimo dienos centras „Mūsų nameliai“	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
19	<i>Atvirumo s@la bibliotekoje</i> [e. biblioterapinis žaidimas; skirtas socialinę riziką patiriantiems vaikams ir suaugusiems jų šeimų nariams]	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios, Antakalnio ir Karoliniškių filialai	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
20	360° [virtualiosios realybės pagal lietuvių autorių kūrinius akinių instaliacija bibliotekoje]	Vilniaus m. SCB	LKT
21	<i>Pažįstamas ir nepažįstamas Vilnius 2</i> [tęstinis; skirtas vaikų skaitymui skatinti]	Vilniaus m. SCB „Saulutės“ f.	LKT
22	<i>Vilnius GO (2016–2018 m.)</i> [mobilioji aplikacija; tikslas – supažindinti su Vilniaus miesto istoriniu, gamtiniu ir kultūriniu palikimu, I etapas – 2016 m.]	Vilniaus m. SCB UAB „Gluk media“, Lietuvos edukologijos universitetas, Kultūros paveldo centras	LKT
23	<i>Mokėti kalbą – pažinti Lietuvą</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	LKT
24	<i>Mano kambarėly keturios kėdutės</i> [skirtas vaikams ir paaugliams bibliotekoje savo personalinei „erdvę“ susikurti]	Vilniaus m. SCB	LKT
25	<i>Priimti Negalima Grįžti</i> [skirtas pabėgėlių socialinei integracijai]	Vilniaus m. CB, Antakalnio, Karoliniškių, Pilaitės filialai	LKT
26	<i>Kuriantys lazdyniečiai</i>	Vilniaus m. SCB Lazdynų f.	LKT
27	<i>Kultūrų dialogas vienija: programa romų vaikams ir jaunimui</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	LKT
28	<i>Psichosocialinės paslaugos vaikų ir jaunimo dienos centro „Mūsų nameliai“ lankytojams ir jų šeimoms (2016–2017 m.)</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.; partneris – vaikų ir jaunimo dienos centras „Mūsų nameliai“	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
29	<i>Karoliniškių biblioteka – bendruomenės traukos ir meninės saviraiškos centras</i>	Vilniaus m. SCB Karoliniškių f.	SV
30	<i>Pasauliu netikiu, o pasaka – tikiu</i>	Vilniaus m. SCB Pilaitės f.	SV
31	<i>Drauge į vasarą</i> [vasaros stovykla vaikams; anglų kalbos įgūdžių stiprinimas]	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV
2017 metai			
1	<i>Europa: nuo Romos sutarties iki šiandien</i>	Elektrėnų SVB	EKAL
2	<i>Kultūros paveldo išsaugojimas, mokymai ir sklaida pasitelkiant inovatyvias technologijas</i>	Elektrėnų SVB	LKT
3	<i>Lietuviškas kinas regionuose: nuo pristatymo iki peržiūros</i>	Elektrėnų SVB	SV
4	<i>Fraktalų terapija – netradicinė sielų gydykla</i>	Elektrėnų SVB	SV
5	<i>Žvilgsnis į Lietuvos praeitį</i> [skirtas vaikams; pagrindinės veiklos susijusios su etnokultūros pažinimu]	Elektrėnų SVB	SV
6	<i>Tobulėk 3D erdvėje</i>	Elektrėnų SVB	SV
7	<i>Skaitymas su šunimi</i>	Elektrėnų SVB	SV
8	<i>Vasara smagiai ir kūrybingai</i>	Elektrėnų SVB	SV
9	<i>Sveika gyvensena pilnaverčiam rytojui</i>	Elektrėnų SVB	SV
10	<i>Vaikų sveikatinimo įpročių ugdymas</i>	Elektrėnų SVB	SV
11	<i>Amatų kalvė</i>	Elektrėnų SVB Gilučių f.	[nenurodyta]

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
12	<i>Europos Sąjunga: suvienijusi įvairovę</i>	Širvintų r. SVB; partneriai: Širvintų r. savivaldybės kultūros centras, Širvintų r. švietimo centras, Širvintų Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija ir kt.	EKAL
13	<i>Gydanti knygos galia</i>	Širvintų r. SVB	[nenurodyta]
14	<i>Medijos keičia mūsų pasaulį – suprask jas</i>	Širvintų r. SVB	LKT
15	<i>Europos karuselė – ateitį kurk ir tu!</i>	Švenčionių r. SVB	EKAL
16	<i>Tarpkultūrinis migrantų švietimas (2017–2018 m.)</i>	Švenčionių r. SVB, partnerė – VAVB	„Erasmus +“ („Mobility“ programa)
17	<i>Kūrybinių idėjų sklaida „Pelėdos dvaro“ erdvėse</i>	Švenčionių r. SVB	LKT
18	<i>Maironis – lietuvių tautinio atgimimo dainius</i> [pastaba: ataskaitoje projektai ir renginiai neatskirti; pateiktas atvejis, panašus į projektą]	Trakų r. SVB	SV
19	<i>Pažinkime Europos miestą, kuriame gyvename</i>	Ukmergės r. SVB	EKAL
20	<i>Menas tarp knygų</i>	Ukmergės r. SVB	LKT
21	<i>Šalin akinius</i>	Ukmergės r. SVB Liaušių f.	SV
22	<i>100 nuotraukų prie Gedimino pilaitės Lyduokiuose</i>	Ukmergės r. SVB Lyduokių f.; partneris – Lyduokių moterų informacijos ir užimtumo klubas	SV
23	<i>Senojo karpymo tradicijų populiarinimas Dainavos kaime</i>	Ukmergės r. SVB Dainavos f.; partneris – Ukmergės kultūros centro Dainavos skyrius	SV
24	<i>Vilnius GO</i> [mobilioji aplikacija; programos tikslas – supažindinti su Vilniaus miesto istoriniu, gamtiniu ir kultūriniu palikimu, tęstinis, 2017 m. – II etapas]	Vilniaus m. SCB UAB „Gluk media“, Lietuvos edukologijos universitetas, Kultūros paveldo centras	LKT
25	<i>Nerk į knygą – išlaisvink vaizduotę!</i>	Vilniaus m. SCB	LKT
26	<i>Nestovėk vietoje – menas padės</i>	Vilniaus m. SVB Naujosios Vilnios f.	LKT
27	<i>Supermodelis</i> [praktinės kūrybinės 3D modeliavimo ir virtualiosios realybės projektavimo dirbtuvės; 3D modeliavimo ir virtualiosios realybės projektavimo mokymai]	Vilniaus m. SVB	LKT
28	<i>Literatūros lobių s@loje</i>	Vilniaus m. SCB	SV
29	<i>Tiltas tarp Vilniaus ir Rygos</i> [skirtas Lietuvos ir Latvijos šiuolaikinei literatūrai populiarinti]	Vilniaus m. SCB	SV
30	<i>Pažinimo legenda: programa romų vaikams ir jaunimui</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV
31	<i>Kūrybinis anglų kalbos mokymasis</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
32	<i>Atvirumo s@la vaikui ir šeimai</i> [interneto erdvėje sukurta pokalbių svetainė su žaidimo elementais, taikant biblioterapijos metodą įgalina spręsti socialiai pažeidžiamų vaikų ir paauglių, vaikų ir jaunimo dienos centro „Mūsų nameliai“ lankytojų bei kitų Naujosios Vilnios švietimo ir ugdymo institucijų auklėtinių ir jų tėvų ar globėjų psichosocialines problemas]	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV
33	<i>Psichosocialinės paslaugos vaikų ir jaunimo dienos centro „Mūsų nameliai“ lankytojams ir jų šeimoms (2016–2017 m.)</i>	Vilniaus m. SCB	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (finansavimas skirtas 2016 metais)
34	<i>Vasaros stovykla „Būk sveikas ir laimingas“</i> [skirta vaikams ir paaugliams iš socialinės rizikos šeimų]	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV
35	<i>Vasaros stovykla „Mano atrastas Vilnius“</i>	Vilniaus m. SCB Naujosios Vilnios f.	SV

10 priedas. Alytaus apskr. savivaldybių viešųjų bibliotekų 2007, 2013, 2015–2017 metų projektai

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
1	<i>Baltoji idilė</i> [literatūrinis edukacijos projektas]	Alytaus SVB; partnerė – asociacija „Salonas Balta varna“	KSRF, SV
2	<i>Knygele, vesk mane į savo šalį</i>	Alytaus SVB	KM
3	<i>Literatūriniai metai po Jurgio Kunčino ženklų</i>	Alytaus SVB; partnerė – asociacija „Salonas Balta varna“	KM, Alytaus apskrities viršininko administracija, SV
4	<i>Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos kraštotyros duomenų bazės „Alytaus krašto etnokultūra“ sukūrimas elektroninėje laikmenoje</i>	Alytaus r. SVB	KM
5	<i>Su knyga draugaut smagiau, su knyga gyvent linksmiau</i>	Alytaus r. SVB	KM
6	<i>Etninės kultūros pėdomis</i>	Alytaus r. SVB	Alytaus apskrities viršininko administracija
7	<i>Skaitau – kuriu – mėštau</i>	Alytaus r. SVB	SV
8	<i>Biblioteka – informacijos ir saviraiškos centras</i>	Alytaus r. SVB Makniūnų f.	SV
9	<i>Gyvas darbuose ir prisiminimuose</i> [skirtas kraštiečio, teatrologo V. Maknio 100-ajam jubiliejui]	Alytaus r. SVB Vankiškių f.	SV
10	<i>Menas – tai veržimasis į gėrį</i> [skirtas vaikams ir jaunimui]	Alytaus r. SVB Vankiškių f.	SV
11	<i>Monografijos „Meteliai“ leidyba</i>	Lazdijų r. SVB	KM, SV
12	<i>Lazdijų krašto etninės kultūros paveldo fiksavimas ir perteikimas visuomenei</i> [tęstinis]	Lazdijų r. SVB	SV
13	<i>Skaitymo skatinimas šeimoje ir bibliotekoje</i>	Varėnos r. SVB	KM
14	<i>Knygos „Burokaraistis“ II dalies leidyba</i>	Varėnos r. SVB	KM

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
2013 metai			
1	<i>Kas pasakė, kad skaityti nuobodu ir nemadinga?! – II</i> [tęstinis]	Alytaus SVB	KRF, SV
2	<i>20 metų drauge: susipažinkime iš naujo</i>	Alytaus SVB	KRF
3	<i>Cieskim kelalį, dzūkų žodeliu</i>	Alytaus r. SVB	KRF
4	<i>Tikro garso valanda</i> [skirtas lietuvių rašytojams]	Alytaus r. SVB	KRF
5	<i>Susitikime bibliotekoje</i>	Druskininkų SVB Viečiūnų ir Leipalingio filialai	VVG
6	<i>Prie atsiminimų medžio su poetu Just. Marcinkevičiumi</i>	Druskininkų SVB; partnerė – poezijos ir kitų menų mėgėjų asociacija „Branduma“	[nenurodyta]
7	<i>Mums rūpi!</i> [informacinio raštingumo projektas vaikams ir jaunimui]	Lazdijų r. SVB	KM
8	<i>Veik prasmingai</i>	Lazdijų r. SVB	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
9	<i>Audžia jaunos rankos</i>	Lazdijų r. SVB	SV
10	<i>Renginių ciklas „Dzūkiškai šneku – apsisomyc negaliu“</i>	Lazdijų r. SVB	KRF
11	<i>Senųjų amatų puoselėjimas Veisiejų ir Seirijų bibliotekų kiemeliuose bei amatų demonstravimas Lazdijų rajono bendruomenėse</i>	Lazdijų r. SVB Veisiejų ir Seirijų filialai; partnerė – Barčių kaimo bendruomenė	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
12	<i>Anzelmo Matučio Drevės atnaujinimas</i>	Varėnos r. SVB	ES struktūriniai fondai
13	<i>Anzelmo Matučio Drevės aplinkos sutvarkymas</i>	Varėnos r. SVB	ES struktūriniai fondai
14	<i>Varėnos krašto jaunimo iniciatyvų skatinimas (2013–2014 m.)</i>	Varėnos r. SVB; partnerė – VVG	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (LEADER programa)
15	<i>Poezijos pavasarėlis – 2013</i>	Varėnos r. SVB	KRF
16	<i>Mums patinka Dzūkijos miškai ir mes norime čia būti</i> [skirtas vaikams]	Varėnos r. SVB	SV
2015 metai			
1	<i>Išmanioji biblioteka jaunimui (2015–2016 m.)</i>	Alytaus SVB	BMGF, KM [BP 2], SV
2	<i>Dėmesio! Dvi kartos traukinyje</i> [tęstinis; skirtas literatūrai]	Alytaus SVB	LKT, SV
3	<i>Alytietiškos istorijos. (Ne)šventųjų gyvenimai – II</i> [tęstinis; skirtas literatūrai]	Alytaus SVB	SV
4	<i>Kas pasakė, kad skaityti nuobodu ir nemadinga?! – III</i> [tęstinis]	Alytaus SVB	LKT, SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
5	#MŪSŪKRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose (2015–2016 m.)	Alytaus r. SVB; partnerė – VAVB	BMGF, KM [BP 2]
6	90 metų po knygos ženklų [skirtas bibliotekos jubiliejui]	Alytaus r. SVB	SV
7	Intelektinė ir pramoginė biblioteka (2015–2016 m.)	Lazdijų r. SVB; partneris – Kauno technologijos universitetas	BMGF, KM [BP 2], SV
8	Europietiška lietuviška – mobilios kūrybinės dirbtuvės [skirtas Europos dienai]	Lazdijų r. SVB	EKAL
9	Prozos ruduo – 2015	Lazdijų r. SVB	LKT, SV
10	Istorijos menas [skirtas jaunimo kūrybinei meninei veiklai skatinti]	Lazdijų r. SVB	Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
11	Knygrištės amatas Veisiejų bibliotekoje	Lazdijų r. SVB Veisiejų f.	SV
12	Skaitymo skatinimas ir kūrybinės dirbtuvės	Varėnos r. SVB	[nenurodyta]
13	Atviro jaunimo centro steigimas	Varėnos r. SVB	[nenurodyta]
2016 metai			
1	Išmanioji biblioteka jaunimui (2015–2016 m.)	Alytaus SVB	BMGF, KM [BP 2], SV (finansavimas skirtas 2015 metais)
2	Tarptautiniai trumposios prozos skaitymai „Imbiero vakarai – 2016“	Alytaus SVB	LKT, SV
3	Kas pasakė, kad skaityti nuobodu ir nemadinga?! – IV [tęstinis]	Alytaus SVB	LKT, SV
4	#MŪSŪKRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose (2015–2016 m.)	Alytaus r. SVB; partneris – VAVB	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
5	Alytaus rajono kultūros darbuotojų diena Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje	Alytaus r. SVB	SV
6	Aš toks pat kaip tu [skirtas vaikams iš socialinės rizikos šeimų]	Alytaus r. SVB	SV
7	Atrask erdves saviraiškai ir kūrybai	Alytaus r. SVB Ūdrijos f.	SV
8	Daug žinosi, daug matysi, jeigu knygeles skaitysi	Druskininkų SVB	KM, LKT, SV
9	Europietiška biblioteka [skirtas Europos dienai]	Lazdijų r. SVB	EKAL
10	Intelektinė ir pramoginė biblioteka (2015–2016 m.)	Lazdijų r. SVB; partneris – Kauno technologijos universitetas	BMGF, KM [BP 2] (finansavimas skirtas 2015 metais)
11	52-asis tarptautinis poezijos festivalis „Poezijos pavasaris“	Varėnos r. SVB	SV
12	Stipri biblioteka – stipri visuomenė	Varėnos r. SVB	SV
13	5-asis respublikinis vaikų meninės kūrybos festivalis „Susitikimas ežio dvare“ [tęstinis]	Varėnos r. SVB	SV
14	Vaikų literatūros kūrėjai ir atlikėjai vyksta į kaimus [tęstinis]	Varėnos r. SVB	SV

Eil. nr.	Pavadinimas	Biblioteka, partneriai	Rėmėjai
15	<i>Skaitau kūrybiškai</i>	Varėnos r. SVB	SV
2017 metai			
1	<i>Dėmesio! Dvi kartos traukinyje</i> [tęstinis; skirtas literatūrai]	Alytaus SVB	LKT, SV
2	<i>Jurgio Kunčino gimimo 70-mečio jubiliejus</i>	Alytaus SVB	SV
3	<i>Ekslibrisų konkursas, skirtas Jurgio Kunčino gimimo 70-mečiui</i>	Alytaus SVB	SV
4	<i>Poezijos festivalis „Laukinės vaivorykštės – 2017“</i>	Alytaus r. SVB	LKT, SV
5	<i>Aš Europoje, mes Europoje</i>	Lazdijų r. SVB	EKAL
6	<i>Kūrybinės verslo industrijos jauniems</i>	Lazdijų r. SVB	Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas
7	<i>Medijų ir informacinis raštingumas: galimybės ir iššūkiai</i>	Lazdijų r. SVB; partneriai: Lazdijų švietimo centras, Lazdijų rajono neįgaliųjų draugija, Alytaus TAU Seirijų filialas	LKT, SV
8	<i>Prozos ruduo'2017 Lazdijuose</i>	Lazdijų r. SVB	KM
9	<i>Knygos atgimsta vaikų rankose</i>	Lazdijų r. SVB	SV
10	<i>6-asis respublikinis vaikų meninės kūrybos festivalis „Susitikimas ežio dvare“</i> [tęstinis]	Varėnos r. SVB	LKT
11	<i>19-asis poezijos pavasarėlis</i>	Varėnos r. SVB	SV
12	<i>Skaitau. Kuriu. Tobulėju</i>	Varėnos r. SVB	SV
13	<i>Leidinio „Varėnos krašto dienoraščiai“ leidyba</i>	Varėnos r. SVB	SV
14	<i>Vaikų knygų kūrėjai vyksta į kaimus</i> [tęstinis]	Varėnos r. SVB	SV
15	<i>Gimtasis kraštas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio šviesoje ir skaitymo malonumas</i>	Varėnos r. SVB	SV
16	<i>Bibliotekos pokyčiai modernioje visuomenėje</i>	Varėnos r. SVB	SV
17	<i>53-iasis tarptautinis poezijos festivalis „Poezijos pavasaris“</i>	Varėnos r. SVB	SV